

افغانستان

محافظت افراد ملکی در منازعات مسلحانه
گزارش سال ۲۰۱۸

هیأت معاونت
ملل متحد
در افغانستان

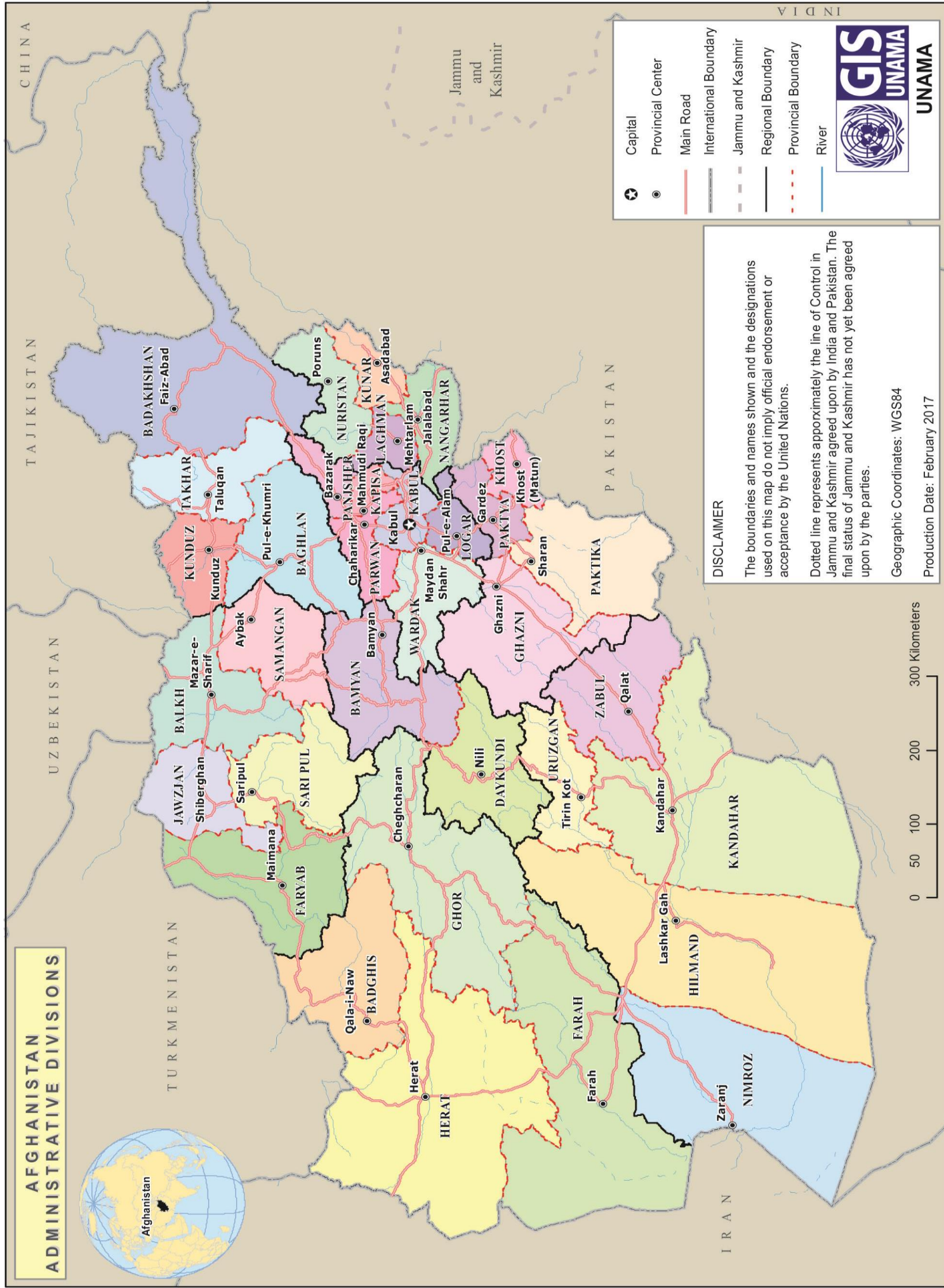

کمیشنری عالی
ملل متحد
برای حقوق بشر

فبروری ۲۰۱۹ | کابل، افغانستان

AFGHANISTAN ADMINISTRATIVE DIVISIONS

DISCLAIMER

The boundaries and names shown and the designations used on this map do not imply official endorsement or acceptance by the United Nations.

Dotted line represents approximately the line of Control in Jammu and Kashmir agreed upon by India and Pakistan. The final status of Jammu and Kashmir has not yet been agreed upon by the parties.

Geographic Coordinates: WGS84
Production Date: February 2017

این گزارش و تمام گزارشات در مورد محافظت افراد ملکی در منازعات مسلحانه در افغانستان که در این گزارش به آن اشاره شده است، در وبسایت یوناما قابل دسترس است:

<http://unama.unmissions.org/protection-of-civilians-reports>

عکس روی جلد: © عمر سبحانی/رویترز

گروهی از خبرنگاران و کمک کنندگان بتاريخ ۳۰ اپریل ۲۰۱۸ در مرکز شهر کابل مورد حمله انتحاری قرار گرفتند. زمانیکه یک حمله کننده انتحاری با کارت جعلی خبرنگاری و حمل کامره خود را گزارشگر وانمود نموده و در میان خبرنگاران خود را منفجر کرد، نه خبرنگار به شمول یک زن کشته و شش خبرنگار دیگر مجروح شدند. بعد از انفجار اولی که در آن یک حمله کننده انتحاری سوار بر موترسایکل خود را در مقابل پوسته تلاشی ریاست عمومی امنیتی ملی منفجر کرد، حمله کننده دومی منتظر رسیدن رسانه ها و کمک کنندگان مانده بود. داعش/ولایت خراسان دولت اسلامی مسئولیت هردو حمله را برعهده گرفت. این دو حمله ۶۳ مورد تلفات ملکی (۲۱ کشته و ۴۲ مجروح) به شمول چهار کودک در پی داشت.

"این دهمین گزارش سالانه ملل متحد است که مصایب افراد ملکی از ناحیه منازعات مسلحانه در افغانستان را ثبت می کند - در یک دهه گذشته، بیش از ۳۲۰۰۰ فرد ملکی کشته و حدود ۶۰۰۰۰ دیگر زخم برداشته اند. زمان آن رسیده که به این رویداد ها و تراژدی های بشری نقطه پایان گذاشته شود. توقف جنگ بهترین راه برای متوقف ساختن کشتار و مجروحیت افراد ملکی است. بنابراین لازم است تا از تمام تلاش ها برای آوردن صلح استفاده نماییم. من از تمام طرفین درگیر می خواهم تا از هر فرصتی برای انجام این مأمول استفاده نمایند.

تدامیچی، یاماموتو، نماینده خاص سرمنشی سازمان ملل متحد در افغانستان، کابل، فبروری ۲۰۱۹.

"جنگ در افغانستان سبب تداوم کشتار بسیاری از افرادی ملکی گردیده و سبب مصایب دوامدار فزینی و روحی برای افرادی بی شماری دیگر گردیده است". این واقعیت که آمار اطفال کشته شده در این سال بی سابقه است، مسئله تکاندهنده است. افزون بر از دست دادن زندگی، اوضاع نابسامان امنیتی اکثریت افغانها را از استفاده از حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی آنان محروم کرده است، هزاران طفل به سبب حملات بالای مکاتب و تسهیلات طبی برای تمام عمر معلول گردیده اند. من از تمام جوانب درگیر تقاضا دارم تا به قواعد حقوق بین المللی بشردوستانه و حقوق بین المللی بشر احترام گذارند تا زندگی افراد ملکی مصئون گردد".

میشل بشلیت، کمیشنر عالی سازمان ملل متحد برای حقوق بشر، ژنو، فبروری ۲۰۱۹

مأموریت

گزارش سالانه ی ۲۰۱۸ در مورد محافظت افراد ملکی در منازعات مسلحانه در افغانستان توسط بخش حقوق بشر هیئت معاونت سازمان ملل متحد در افغانستان (یوناما) تهیه گردیده و دوره زمانی ۱ جنوری تا ۳۱ دسمبر ۲۰۱۸ را احتوا می کند.

واحد حقوق بشر یوناما، این گزارش را طبق مأموریت یوناما بر اساس قطعنامه شماره ۲۴۰۵ (۲۰۱۸) شورای امنیت ملل متحد "به منظور نظارت بر وضعیت افراد ملکی، هماهنگی تلاش ها به هدف اطمینان از محافظت آنها، [...] ترویج پاسخ دهی و همکاری در تطبیق کامل آزادی های بنیادی و مقررات حقوق بشری مندرج در قانون اساسی افغانستان و معاهدات بین المللی که افغانستان عضو آن می باشد، به ویژه معاهداتی که به بهره مندی کامل زنان از حقوق بشری شان، ارتباط می گیرد" تهیه کرده است.

در قطعنامه شماره ۲۴۰۵ (۲۰۱۸) شورای امنیت، اهمیت نظارت دوامدار و گزارش دهی به شورای امنیت ملل متحد در مورد وضعیت افراد ملکی در منازعات مسلحانه، بخصوص در مورد تلفات افراد ملکی، تأکید شده است.

یوناما طیفی از فعالیت ها را به هدف کاهش اثرات جنگ بالای افراد ملکی به شمول موارد ذیل انجام می دهد: نظارت مستقل و بی طرفانه از حوادثی که در آن افراد ملکی کشته یا زخمی می شوند؛ فعالیت های دادخواهانه برای تقویت محافظت از افراد ملکی که در منازعات مسلحانه متضرر می گردند؛ و فعالیت هایی که باعث ترویج رعایت مقررات حقوق بشردوستانه بین المللی، حقوق بشر، قانون اساسی و سایر قوانین افغانستان در میان تمام طرف های درگیر می شود.

این گزارش مشترکاً از سوی یوناما و دفتر کمیشنری عالی سازمان ملل متحد برای حقوق بشر به نشر می رسد.

فهرست مطالب

i	میتودولوژی (روش تهیه گزارش)
۱	خلاصه گزارش
۹	پیشنهادهای
۱۲	۱. عوامل سیاسی و امنیتی تأثیر گذار بر محافظت افراد ملکی
۱۵	۲. تأثیر منازعات مسلحانه بر مردمان ملکی
۱۵	الف) زنان و منازعات مسلحانه
۱۷	ب) اطفال و منازعات مسلحانه
۱۹	۱. استخدام و استفاده از اطفال توسط طرف های منازعه مسلحانه
۲۱	۲. خشونت های جنسی علیه اطفال مرتبط به منازعه
۲۱	ت) تأثیرات منفی منازعه مسلحانه بالای معارف
۲۴	ث) تأثیرات منفی منازعه مسلحانه بالای عرضه مراقبت های صحی
۲۵	ج) مواد انفجاری باقی مانده از جنگ
۲۷	۳. عناصر مخالف دولت
۲۷	الف) نگاه اجمالی
۲۸	۱. طالبان
۳۱	۲. داعش /ولایت خراسان دولت اسلامی
۳۲	ب) انواع تاکتیک ها و رویداد هائی که بیشترین آسیب را به افراد ملکی وارد کرد
۳۲	۱. مواد انفجاری تعبیه شده (انتحاری و غیر انتحاری)
۳۸	۲. حملاتی که در آن افراد ملکی و اماکن ملکی بطور عمدی هدف قرار گرفتند
۴۶	۳. اختطاف افراد ملکی در ارتباط به منازعه
۴۸	۴. اجرای مجازات های غیر قانونی بالای افراد ملکی
۴۹	۵. استفاده از خانه ها و سایر اماکن ملکی برای مقاصد نظامی
۵۱	۴. نیروهای طرفدار دولت
۵۱	الف) نگاه اجمالی
۵۲	۱. نیروهای ملی امنیتی افغانستان
۵۴	۲. نیروهای نظامی بین المللی
۵۵	۳. گروه های مسلح طرفدار دولت
۵۸	ب) انواع تاکتیک ها و رویداد هایی که بیشترین آسیب را به مردمان ملکی وارد کرد

۵۸	۱. عملیات های هوایی
۶۴	۲. عملیات های تلاشی
۶۷	۳. کشتار هدفمند افراد ملکی توسط نیروهای ملی امنیتی افغانستان و نیروهای محافظت خوست
۶۹	۵. درگیری های زمینی: افراد ملکی گیرمانده در آتش دو طرف
۶۹	الف) نگاه اجمالی
۷۲	ب) تلفات ملکی از اثر سیستم انداخت غیر مستقیم در جریان درگیری های زمینی
۷۴	ت) تلفات ملکی ناشی از گلوله باری در جریان درگیری های زمینی
۷۴	ث) آتش توپخانه از آن سوی مرز
۶	۶. پالیسی ها و مکانیزم های کاهش تلفات افراد ملکی منجمه تلاش ها برای پاسخگو قراردادن عاملین تلفات
۷۶	ملکی
۷۶	الف) نیروهای ملی امنیتی افغانستان و نیروهای نظامی بین المللی
۸۱	ب) طالبان
۸۴	ضمیمه ۱: چارچوب حقوقی
۸۹	ضمیمه ۲: طرف های اصلی منازعه
۹۳	ضمیمه ۳: فهرست اصطلاحات
۱۰۱	ضمیمه ۴: تلفات افراد ملکی به تفکیک ولایات
۱۰۴	ضمیمه ۵: حملاتی که طالبان مسئولیت آن را بدوش گرفتند: تفکیک حملات براساس نوع تاکتیک
۱۰۵	ضمیمه ۶: جدول اتهامات طالبان در مورد "جرائم جنگی"
۷	ضمیمه ۷: پاسخ حکومت جمهوری اسلامی افغانستان به گزارش محافظت افراد ملکی در منازعات مسلحانه
۱۰۶	افغانستان در سال ۲۰۱۸
۸	ضمیمه ۸: پاسخ ماموریت حمایت قاطع ناتو به گزارش محافظت افراد ملکی در منازعات مسلحانه افغانستان در
۱۰۷	سال ۲۰۱۸
۹	ضمیمه ۹: پاسخ طالبان به گزارش محافظت افراد ملکی در منازعات مسلحانه افغانستان در سال ۲۰۱۸

میتودولوژی (روش تهیه گزارش)

از سال ۲۰۰۹ بدینسو، یوناما بطور سیستماتیک تلفات افراد ملکی منسوب به طرف های منازعه مسلحانه در افغانستان را با استفاده از یک روش منظم که امکان تحلیل و گزارشدهی سالانه تلفات ملکی را میسر می سازد، ثبت نموده است. اصول مندرج در حقوق بین المللی بشر و حقوق بین المللی بشر دوستانه اساس کار یوناما در راستای محافظت از افراد ملکی را تشکیل می دهد و روش یوناما در ثبت موارد تلفات ملکی، استوار بر بهترین روش ها، مشوره و رهنمایی هایی دفتر کمیشنری عالی سازمان ملل متحد برای حقوق بشر (OHCHR) می باشد.

وجود تلفات ملکی به معنی آن نیست که نقض قوانین صورت گرفته است هرچند شمار بلند تلفات ملکی می تواند بیانگر نقض قوانین بوده و یا بازتاب دهنده اعمال زیانبار برای مردمان ملکی باشد.

تثبیت و تأیید تلفات ملکی و معیار های اثبات

به منظور تهیه گزارش در مورد محافظت از افراد ملکی، یوناما فقط موارد تأیید و تثبیت شده ی تلفات ملکی را در گزارشات خود شامل می سازد.^۱ تلفات ملکی زمانی تحت عنوان موارد "تأیید شده" ثبت می شود که، نظر به مجموع معلوماتی که یوناما مرور و بررسی کرده است، یوناما به این نتیجه گیری برسد که اسناد و مدارک "واضح و قناعت بخش" وجود دارد که نشان می دهد مردمان ملکی کشته و یا مجروح شده اند. به منظور تحقق این معیار، یوناما موجودیت حد اقل سه منبع متفاوت و مستقل را لازمی می داند تا وقوع رویداد را تثبیت کند، مانند قربانی، شاهدان، کارمندان صحنی، مقامات محلی، تصدیق رویداد از سوی طرف درگیری، بزرگان محل و یا سایر موارد. تا حد امکان، معلومات از اظهارات اولیه قربانیان و یا شهود صحنه و از تحقیقات در محل حادثه جمع آوری می شود. این گونه حقیقت یابی ها البته به دلیل موانع امنیتی که مانع دسترسی به محل واقعه می شود، همیشه ممکن نیست. در این گونه موارد، یوناما بر مجموعه ای از روش ها برای جمع آوری اطلاعات، بخصوص از طریق شبکه های معتبر با استفاده از یک سلسله منابع و اطلاعات متنوع اتکاء می کند که اعتبار تمام این منابع و اطلاعات مورد ارزیابی قرار می گیرد. این روش ها شامل بررسی مدارک دیجیتالی جمع آوری شده از محل حادثه از قبیل عکس ها و تصاویر ویدیویی و نوار های صوتی، بازدید از شفاخانه ها و مراکز صحنی، گزارش های ریاست مصئونیت و امنیت ملل متحد و سایر نمایندگی های ملل متحد، اظهارات منابع دست دوم، اطلاعات جمع آوری شده از سوی نهادهای غیر دولتی و سایر طرف های ثالث، و نیز خود طرف های منازعه می شود. یوناما با منابع مختلفی از زنان و مردان و نیز با کسانی که به اقلیت های نژادی، مذهبی، قومی و گروه های به حاشیه رانده شده ی جامعه تعلق دارند، بطور فعالانه مشورت می کند تا نظریات متفاوتی جمع آوری نموده و احتمال جانبداری در گزارشدهی را به حداقل آن کاهش دهد.

^۱ یوناما رویداد هایی که منجر به وارد شدن خسارات به دارایی های ملکی می شود را نیز ثبت و تأیید می کند.

هرگاه اطلاعات مربوط به یک رویداد از لحاظ کمیت و کیفیت برای یوناما قناعت بخش نباشد، یوناما رویداد متذکره را تأیید شده نمی داند. در این گزارش رویداد های تأیید نشده گنجانیده نشده است. یوناما معلومات بدست آمده در مورد رویداد ها را با طرف های منازعه در میان می گذارد تا از دقت در گزارشدهی خود اطمینان حاصل کند و به طرف های منازعه کمک نماید که تدابیر پیشگیرانه و کاهش دهنده تلفات ملکی را روی دست گیرند و در عین زمان پاسخگویی، منجمله پرداخت جبران خساره به متضررین، ترویج گردد.

محافظت از منابع اطلاعاتی

حین ثبت رویداد های تلفات افراد ملکی، یوناما احتیاط به خرج می دهد که از منابع آسیب پذیر در برابر احتمال اعمال تلافی جویانه به سبب ارائه معلومات، محافظت کند؛ این تدابیر احتیاطی یوناما شامل ملاقات با آن منابع در اماکن مصئون، انجام مصاحبه با زنان در مطابقت با نورم های رایج اجتماعی و توقف روند حقیقت یابی در صورت که ادامه آن، منابع اطلاعاتی را به مخاطره مواجه کند، می شود.

نسبت دادن مسئولیت

از آنجائیکه چندین طرف درگیر منازعه می باشند، یوناما نهایت تلاش به خرج می دهد که طرف مسئول یک حادثه ی مشخص را تا حدی که امکان دارد بطور دقیق معین نماید. اما، به علت محدودیت های ناشی از محیط عملیات ها، این کار شاید همیشه مقدور نباشد. برای مثال، منابع اصلی اطلاعات شاید نتوانند طرف های مسئول را شناسائی کنند و یا میان نیروهای مختلف نظامی و یا گروه های مختلف مسلح در هر مورد تفکیک قایل شوند و شاید همیشه مسئولیت رویداد از سوی طرفین درگیری به عهده گرفته نشود. یوناما هر مورد تلفات افراد ملکی را یا به نیروهای طرفدار دولت و یا به عناصر مخالف دولت و یا مشترکاً به هر دو طرف و یا به "عاملین نامشخص" نسبت می دهد. در قضیه درگیری های زمینی بین نیروهای طرفدار دولت و عناصر مخالف دولت که در آن تلفات افراد ملکی را نمی توان به یک طرف درگیری نسبت داد، یوناما مسئولیت را به هر دو طرف نسبت داده و تلفات ملکی را تحت یک کتگوری مشخص بنام "نیروهای طرفدار دولت و عناصر مخالف دولت" ثبت می کند. در مواردی که مواد انفجاری باقی مانده از جنگ باعث تلفات افراد ملکی می گردد و مسئولیت آن را نمی توان مشخصاً به یک و یا چند طرف منازعه نسبت داد و یا شاید آن مواد از جنگ های قبلی برجای مانده باشد، در این صورت یوناما این گونه موارد تلفات ملکی را به "عاملین نامشخص" نسبت می دهد.

تعیین ملکی بودن قربانیان

در بعضی موارد، ملکی بودن قربانیان گزارش داده شده را نمی توان به طور قطعی تثبیت کرد و یا ملکی بودن و یا نبودن قربانیان مورد اختلاف است. یوناما افراد ملکی به کسانی می گوید که عضوی نیروهای مسلح و یا عضو گروه های مسلح سازمان یافته نباشند. در صورتیکه افراد ملکی مستقیماً در جنگ ها شرکت کنند و یا زخمی شوند، یوناما مرگ و مجروحیت آنان را به عنوان تلفات ملکی ثبت نمی کند؛ همین قسم، یوناما مرگ و مجروحیت افراد محافظت شده که مطابق حقوق بشردوستانه بین المللی، افراد ملکی محسوب نمی شوند، مانند سربازانی که

از میدان محاربه خارج شده و نیز کارکنان صحنی و مذهبی قوت های مسلح را نیز در جمع تلفات افراد ملکی حساب نمی کند.^۲ یوناما در مورد ملکی یا جنگجو بودن مردانی که به سن جنگی رسیده اند، سن آنان را معیار قضاوت قرار نمی دهد. بلکه این گونه ادعا ها را براساس واقعیت های موجود در مورد هر قربانی ارزیابی می کند. در صورتیکه معلومات کافی در دسترس نباشد، این گونه تلفات در گزارش احصائیه ی تلفات افراد ملکی گنجانیده نخواهد شد.

یوناما ادعا نمی کند که ارقام ارائه شده در این گزارش کامل می باشد و این را می پذیرد که شاید تلفات افراد ملکی را با توجه به محدودیت های مرتبط به محیط جنگی، کمتر از آنچه که هست گزارش داده باشد.

همکاری با کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان

یوناما هنگام انجام بررسی های حقیقت یابی در مورد رویداد ها و هنگام تجزیه و تحلیل رویداد ها و جریان های کلی، با کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، به خصوص با تیم تحقیقات ویژه ی آن، هماهنگی و همکاری می کند. یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان گاه گاهی وظایف نظارتی مشترک انجام می دهند.

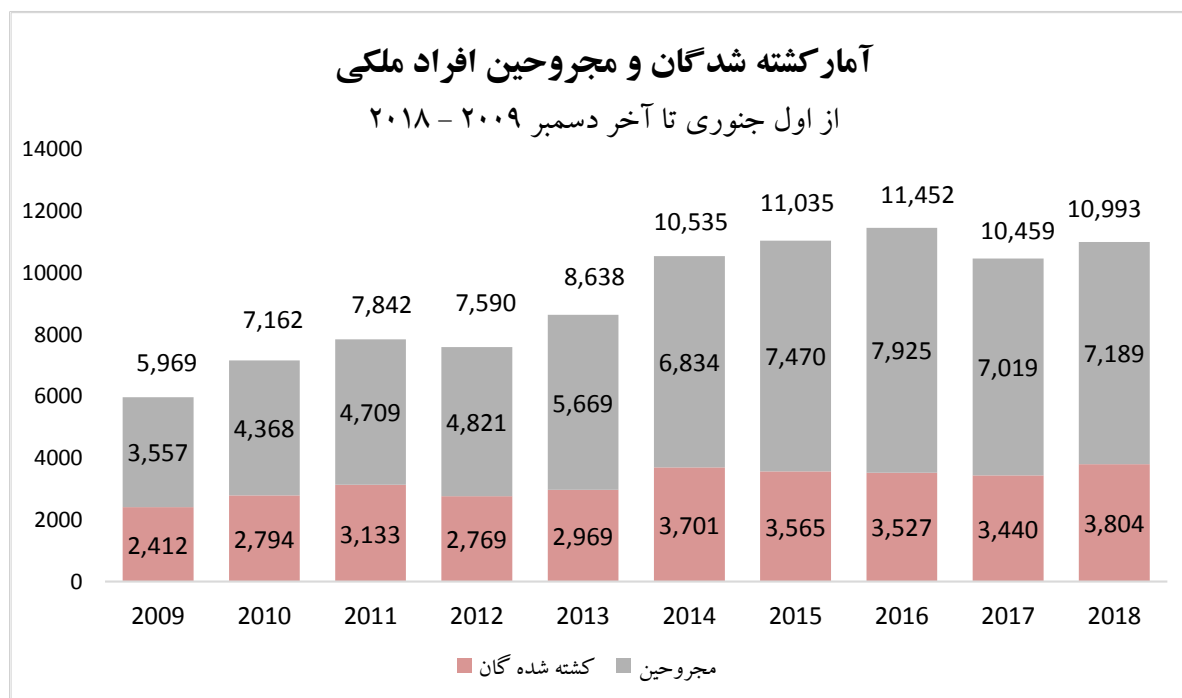
---

^۲. برای معلومات بیشتر، مراجعه شود به ضمیمه ۱: چارچوب حقوقی و ضمیمه ۳: فهرست مصطلحات جهت دریافت تعریف افراد ملکی و تلفات ملکی.

خلاصه گزارش

منازعه مسلحانه در افغانستان کماکان به افراد ملکی در حد بالایی در سال ۲۰۱۸ آسیب می رساند که رقم مجموعی مرگ افراد ملکی به شمول مرگ اطفال در سال ۲۰۱۸ به حد بی سابقه ی افزایش یافته است. یوناما ۱۰۹۹۳ مورد تلفات ملکی (۳۸۰۴ کشته و ۷۱۸۹ مجروح) ناشی از منازعه مسلحانه را ثبت کرده است که نشاندهنده پنج درصد افزایش در رقم کلی تلفات ملکی و یازده درصد افزایش در شمار مرگ افراد ملکی نسبت به سال ۲۰۱۷ می باشد.^۳ در شمار تلفات ملکی ناشی از حملات انتحاری^۴ توسط عناصر مخالف دولت، عمدتاً از سوی داعش/ولایت خراسان دولت اسلامی افزایش قابل ملاحظه ی بوجود آمد. این افزایش، یکجا با افزایش در رقم تلفات ملکی برخاسته از عملیات های هوایی و تلاشی کاهش دوامداری را که در شمار تلفات ملکی ناشی از درگیری های زمینی بوجود آمده بود، تحت الشعاع قرار داده و جای آن را پر کرده است. حملات انتحاری و عملیات های هوایی هر کدام بیشترین رقم تلفات ملکی را که یوناما تا اکنون از اثر این تاکتیک ها ثبت کرده است، بوجود آورده است.

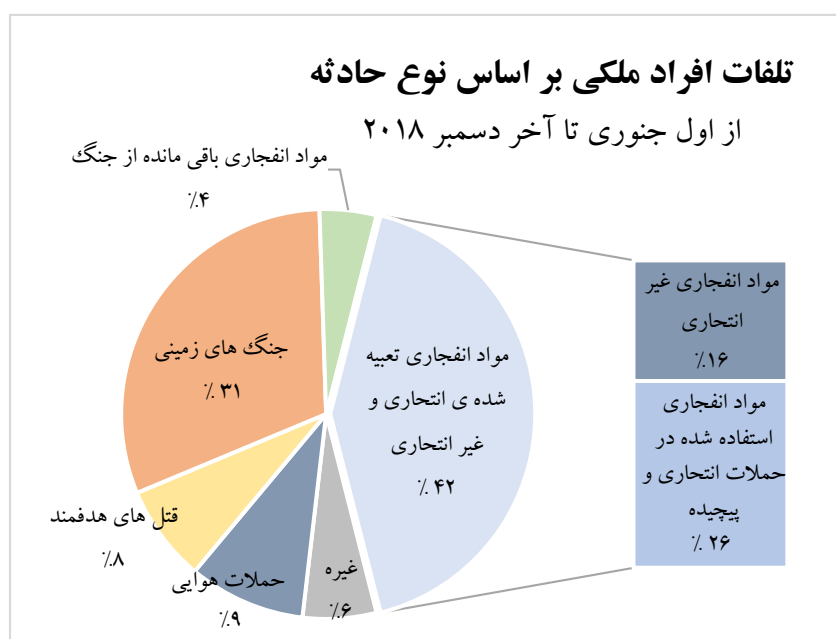
عناصر مخالف دولت کمافی السابق بیشترین شمار تلفات ملکی در افغانستان در سال ۲۰۱۸ را سبب شدند. استفاده عناصر مخالف دولت از مواد انفجاری تعبیه شده در جریان حملات انتحاری و غیر انتحاری به عنوان عامل اصلی تلفات افراد ملکی در سال ۲۰۱۸ پا برجای مانده و ۴۲ درصد کل تلفات ملکی را سبب شده است. تلفات ملکی

^۳ از زمانیکه یوناما در سال ۲۰۰۹ روند ثبت سیستماتیک تلفات ملکی را آغاز کرد تا اکنون ۹۱۶۷۵ مورد تلفات (۳۲۱۱۴ کشته و ۵۹۵۶۱ مجروح) را ثبت کرده است. در سال ۲۰۱۷، در مجموع ۱۰۴۵۹ مورد تلفات ملکی (۳۴۴۰ کشته و ۷۰۱۹ مجروح) تایید گردید.

^۴ اصطلاح "مواد انفجاری نوع انتحاری" یا "حمله انتحاری" که یوناما استفاده می کند به تمام حملاتی اطلاق می شود که در آن عامل حمله مواد انفجاری را که در بدن خودش ویا در واسطه نقلیه اش جاسازی شده است با این آگاهی که انفجار آن سبب کشته شدن خودش می شود، منفجر می کند. این شامل حملات گروهی نیز می شود. مراجعه شود به ضمیمه ۳: فهرست اصطلاحات.

برخاسته از تمام تاکتیک های مواد انفجاری تعبیه شده ۱۱ درصد افزایش یافته است که سبب آن، افزایش ۲۲ درصدی تلفات ملکی ناشی از حملات انتحاری با استفاده از مواد انفجاری تعبیه شده می باشد؛ رقم تلفات ملکی ناشی از حملات انتحاری در حد بی سابقه ای افزایشی یافته است.^۵ حملات انتحاری با استفاده از مواد انفجاری تقریباً ۲۶ درصد کل تلفات ملکی را سبب شد در حالیکه مواد انفجاری نوع غیر انتحاری بیشتر از ۱۶ درصد تلفات ملکی را سبب شد که هردو مشترکاً سبب ۴۶۲۷ مورد تلفات ملکی (۱۳۶۱ کشته و ۳۲۶۶ مجروح) شده است. موضوع نگرانی خاص این است که عناصر مخالف دولت از مواد انفجاری تعبیه شده از قبیل حملات انتحاری و مواد انفجاری نوع فشاری بدون تفکیک هدف و خلاف مقررات در ساحات پر جمعیت ملکی استفاده می نمایند؛ افزایش در هدف گیری عمدی افراد ملکی از سوی عناصر مخالف دولت با استفاده از مواد انفجاری تعبیه شده نیز مایه نگرانی است. کابل کماکان ولایتی است که بیشترین آسیب را از ناحیه مواد انفجاری تعبیه شده (عمدتاً نوع انتحاری) متحمل شده است در حالیکه تلفات ملکی برخاسته از مواد انفجاری تعبیه شده در ولایت ننگرهار چهار برابر افزایش یافته (اکثراً از اثر مواد انفجاری نوع غیر انتحاری) و برای اولین بار رقم تلفات در ننگرهار نزدیک به سطح تلفات در کابل رسیده است.^۶

در گیری های زمینی، عمدتاً بین نیروهای طرفدار دولت و عناصر مخالف دولت،^۷ به عنوان دومین عامل اصلی مرگ و مجروحیت مردمان ملکی باقی مانده و ۳۱ درصد تلفات ملکی یا ۳۳۸۲ مورد تلفات (۸۱۴ کشته و ۲۵۶۸ مجروح) را سبب شده است. این ارقام نشاندهنده کاهش ۳ درصدی در تلفات ملکی از درگیری های زمینی است که

^۵ شمار تلفات ملکی ناشی از مواد انفجاری غیر انتحاری در سال ۲۰۱۸ دو درصد نسبت به سال ۲۰۱۷ کاهش یافته است.

^۶ در سال ۲۰۱۸، یوناما ۱۸۶۶ مورد تلفات ملکی (۵۹۶ کشته و ۱۲۷۰ مجروح) در ولایت کابل ثبت نمود. از این میان، مواد انفجاری نوع انتحاری و غیر انتحاری ۹۸ درصد این تلفات و یا ۱۸۱۵ مورد (۵۷۶ کشته و ۱۲۳۹ مجروح) را سبب شده است، در مقایسه با ۱۷۶۹ مورد تلفات ملکی (۴۶۱ کشته و ۱۳۰۸ مجروح) در کابل ناشی از حملات مواد انفجاری نوع انتحاری و غیر انتحاری در سال ۲۰۱۷. در ولایت ننگرهار، یوناما ۱۸۱۵ مورد تلفات ملکی (۶۸۱ کشته و ۱۱۳۴ مجروح) در سال ۲۰۱۸ ثبت کرده است. از این میان، مواد انفجاری نوع انتحاری و غیر انتحاری ۶۵ درصد تلفات ملکی و یا ۱۱۶۶ مورد (۳۱۴ کشته و ۸۵۲ مجروح) را باعث شده است در مقایسه با ۲۶۹ مورد تلفات (۷۴ کشته و ۱۹۵ مجروح) ناشی از این حملات در سال ۲۰۱۷ در ننگرهار.

^۷ یوناما ۵۰ مورد تلفات ملکی ناشی از درگیری های زمینی بین عناصر مخالف دولت، عمدتاً از اثر درگیری ها بین طالبان و داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی را نیز ثبت کرده است.

ادامه روال ثبت شده در سال ۲۰۱۷ را نمایش می دهد؛ در آن سال، تلفات ملکی برخاسته از درگیری های زمینی کاهش چشمگیری داشت.^۸ علت تداوم کاهش در شمار تلفات ملکی ناشی از درگیری های زمینی، کاهش تلفات ملکی به دست نیروهای طرفدار دولت بوده است در حالیکه رقم تلفات ملکی منسوب به عناصر مخالف دولت در سطح تلفات ثبت شده در سال ۲۰۱۷ باقی مانده است. یوناما خاطر نشان می سازد که عوامل متعددی در تداوم کاهش تلفات ملکی ناشی از درگیری های زمینی نقش داشته است از جمله تغییر موقعیت درگیری های زمینی به ساحات کم جمعیت تر، هشدار های قبلی به مردمان ملکی در مورد وقوع درگیری، و ادامه تطبیق پالیسی ها به منظور محافظت بهتر از مردم را می توان نام برد.^۹

شمار تلفات ملکی ناشی از حملات عمدی عناصر مخالف دولت بالای مردمان ملکی - معمولاً در حملات انتحاری و پیچیده، نسبت به سال ۲۰۱۷، افزایش ۴۸ درصدی داشته و ۴۱۲۵ مورد تلفات ملکی (۱۴۰۴ کشته و ۲۷۲۱ مجروح) را در سال ۲۰۱۸ سبب شده است که مایه نگرانی جدی است.^{۱۰}

تلفات ملکی برخاسته از حملاتی که در آن داعش/ولایت خراسان دولت اسلامی بطور عمدی مردمان ملکی را هدف قرار داد، در سال ۲۰۱۸ بیشتر از دو برابر نسبت به سال گذشته افزایش یافته است؛ این تلفات بیشتر ناشی از حملات انتحاری و گروهی علیه مردمان ملکی منجمه حملات با انگیزه های فرقه گرایانه علیه اقلیت مسلمانان شیعه بوده و رقم آن از ۸۴۳ مورد تلفات در سال ۲۰۱۷ به ۱۸۷۱ مورد تلفات در سال ۲۰۱۸ افزایش یافته است.

شمار تلفات ملکی از اثر حملات عمدی طالبان بالای مردمان ملکی از ۹۱۶ مورد تلفات در سال ۲۰۱۷ به ۱۷۵۱ مورد در سال ۲۰۱۸ افزایش یافته که دو برابر افزایش را نشان می دهد. این افزایش عمدتاً ناشی از حمله انتحاری به وسیله ی یک عراده امبولانس در شهر کابل بتاريخ ۲۷ جنوری بوده است که مرگبار ترین رویداد واحدی است که یوناما تاکنون ثبت نموده است و نیز ناشی از حملات مرتبط به انتخابات بتاريخ ۲۰ اکتوبر (روز برگزاری انتخابات) است که از اثر آن، یوناما بالاترین رقم تلفات ملکی در یک روز واحد در سال ۲۰۱۸ را ثبت کرد.

^۸ در سال ۲۰۱۷، یوناما ۳۴۸۵ مورد تلفات ملکی (۸۲۴ کشته و ۲۶۶۱ مجروح) ناشی از درگیری های زمینی را ثبت کرده بود. این رقم کاهش ۲۳ درصدی در شمار تلفات ملکی نسبت به سال ۲۰۱۶ را نشان می داد.

^۹ مراجعه شود به فصل پنجم: درگیری های زمینی: افراد ملکی گیر مانده در آتش متقابل و فصل ششم: پالیسی ها و مکانیزم های کاهش تلفات ملکی منجمه تلاش جهت پاسخگو قرار دادن عاملین.

^{۱۰} این رقم حملات بالای پولیس ملی افغانستان از سوی عناصر مخالف دولت را که سبب ۶۶۹ مورد تلفات ملکی دیگر (۱۹۵ کشته و ۴۷۴ مجروح) گردید، نمی شود؛ زیرا منسوبین پولیس که مورد حمله قرار گرفتند، شاید از حالت محافظت شده ی افراد ملکی نظر به فعالیتی که هنگام حمله انجام می دادند، بهره مند نبوده باشند که در آن صورت آنان مستقیماً در جنگ شریک شمرده می شدند (شمار تلفات ملکی که مورد محاسبه قرار گرفته، تنها شامل کسانی می شد که در جنگ مستقیماً دخیل نبودند). یوناما حملات عناصر مخالف دولت بالای اهداف نامشخص را که سبب ۱۶۲ مورد تلفات ملکی (۴۲ کشته و ۱۲۰ مجروح) گردید، نیز شامل این ارقام نکرده است.

یوناما کاهشی در شمار تلفات ملکی از اثر کشتار هدفمند افراد، عمدتاً بوسیله تیر اندازی، توسط عناصر مخالف دولت را ثبت نموده است.^{۱۱} باوجود این، ادامه هدف قرار گرفتن مردمان ملکی از جمله علمای دینی و بزرگان قوم توسط عناصر مخالف دولت مایه نگرانی خاص یوناما است.

نظارت یوناما از رویداد های مرتبط به انتخابات پارلمانی در ماه های منتهی به انتخابات و در روز برگزاری انتخابات نشاندهنده ی برنامه سازمان یافته ی از خشونت ها توسط عناصر مخالف دولت، عمدتاً طالبان، بود که هدف آن بر هم زدن انتخابات و محروم کردن شهروندان افغان از استفاده از حق رای شان و مشارکت در روند انتخابات بطور مصئون و آزادانه بود. این برنامه خشونت بار شامل چندین حمله بالای اهداف ملکی و در ساحات پرجمعیت ملکی و جریان نگران کننده ی از اختطاف ها، تهدیدات، ارباب و آزار و اذیت مردم می شد. از شروع روند ثبت نام رای دهندگان بتاريخ ۱۴ اپریل الی ختم سال ۲۰۱۸، یوناما به تعداد ۱۰۰۷ مورد تلفات ملکی مرتبط به انتخابات (۲۲۶ کشته و ۷۸۱ مجروح)^{۱۲} و اختطاف ۳۱۰ فرد ملکی در پیوند به انتخابات را ثبت و تأیید نموده است. طالبان تقریباً نیمی از تمام تلفات ملکی مرتبط به انتخابات را در سال ۲۰۱۸ باعث شدند.^{۱۳}

در سال ۲۰۱۸، یوناما افزایش قابل ملاحظه ی در شمار تلفات ملکی ناشی از عملیات های هوایی توسط نیروهای طرفدار دولت را ثبت کرده است؛ در این سال، تلفات ملکی برخاسته از این نوع تاکتیک بطور کلی نسبت به سال ۲۰۱۷ افزایش ۶۱ درصدی داشت و شمار مرگ و میر افراد ملکی از اثر عملیات های هوایی نسبت به سال گذشته ۸۲ درصد افزایش یافت. حملات هوایی ۹ درصد کل تلفات ملکی را سبب شده و بیشترین آسیب را به مردمان ملکی از سال ۲۰۰۹، زمانی که یوناما ثبت تلفات ملکی را بطور منظم شروع کرده بود، تا اکنون وارد کرده است. یوناما با نگرانی خاطر نشان می سازد که افزایش در شمار تلفات ملکی از عملیات های هوایی در سال ۲۰۱۸ عمدتاً ناشی از عملیات های نیروهای نظامی بین المللی بوده است که این عملیات ها تلفات ملکی بیشتری نسبت به عملیات های قوای هوایی افغانستان را سبب شده است. یوناما مخصوصاً از این نگران است که عملیات های هوایی توسط نیروهای نظامی بین المللی که در حمایت از نیروهای افغان، عمدتاً قطعات خاص ریاست عمومی امنیت ملی، در جریان عملیات های تلاشی آنان انجام می شود، سبب شمار قابل ملاحظه ی تلفات ملکی (منجمله شمار فوق العاده زیادی کشته) در سال ۲۰۱۸ نیز شده است.

برخلاف افزایش کلی در شمار تلفات ملکی، تلفات زنان و کودکان در سال ۲۰۱۸ کاهش یافته است؛ اگرچه رقم تلفات زنان و کودکان هنوز هم در سطح فوق العاده بالایی قرار دارد. هرچند شمار ۳۰۶۲ رقمی تلفات اطفال (۹۲۷

^{۱۱} مراجعه شود به ضمیمه ۳: فهرست اصطلاحات جهت تعریف کشتار هدفمند.

^{۱۲} تخمیناً نیمی از این تلفات ملکی در روز های برگزاری انتخابات به تاریخ ۲۰ و ۲۱ اکتوبر اتفاق افتاد.

^{۱۳} یوناما ۱۸۹ رویداد مرتبط به انتخابات را که ۵۰۸ مورد تلفات ملکی (۱۰۲ کشته و ۴۰۶ مجروح) در قبال داشت را به طالبان؛ و هفت رویداد مرتبط به انتخابات شامل حمله انتحاری و غیر انتحاری با استفاده از مواد انفجاری را که ۳۳۸ مورد تلفات ملکی (۹۴ کشته و ۲۴۴ مجروح) را سبب شد، به داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی نسبت داده است. برای معلومات بیشتر در بخش فرعی تحت عنوان حملاتی که در پیوند به انتخابات پارلمانی انجام شد، البته در بخش ۳، جز ب، بند ۲ تحت عنوان حملات عمدی بالای افراد ملکی و اهداف ملکی که در ذیل درج می باشد، مراجعه گردد.

کشته و ۲۱۳۵ مجروح) که در سال ۲۰۱۸ ثبت شد، نسبت به آمار سال ۲۰۱۷ کاهش اندکی را نشان می دهد، اما شمار اطفال کشته شده به حد بی سابقه ای در سال ۲۰۱۸ افزایش یافته^{۱۴} که علت اصلی آن، افزایش قابل ملاحظه در شمار اطفال کشته شده از اثر حملات هوایی، که بیشتر از دو برابر افزایش یافت، و از اثر حملات انتحاری می باشد. اطفال ۲۸ درصد کل تلفات افراد ملکی در سال ۲۰۱۸ را تشکیل می دهند. زنان ۱۰ درصد تلفات ملکی برخاسته از منازعات مسلحانه در سال ۲۰۱۸ را تشکیل می دهند.^{۱۵} یوناما ۱۱۵۲ مورد تلفات زنان (۳۵۰ کشته و ۸۰۲ مجروح) را ثبت کرده است که کاهش شش درصدی نسبت به سال ۲۰۱۷ را نشان می دهد؛ این کاهش عمدتاً از اثر کاهش تلفات زنان در جریان درگیری های زمینی بوجود آمده است.

یوناما کماکان گزارشاتی در مورد استخدام و استفاده از اطفال توسط عناصر مخالف دولت، نیروهای ملی امنیتی افغانستان و گروه های مسلح طرفدار دولت دریافت نموده است. عناصر مخالف دولت کمافی السابق اطفال را جهت انجام وظایف محاربوی استخدام نمودند، و اگرچه در چوکات نیروهای امنیتی افغانستان پیشرفتی در زمینه منع استخدام رسمی اطفال بوجود آمده است، اما استفاده از اطفال هنوز هم به عنوان یک مشکل باقی است، از جمله اینکه اطفال برای مقاصد جنسی مورد استفاده قرار می گیرند. در حالیکه کود جزای جدید که در ماه فبروری ۲۰۱۸ نافذ گردید، عمل بچه بازی^{۱۶} را با صراحت جرم می داند، پاسخگو قرار دادن عاملین این گونه جرایم هنوز هم یک چالش عمده است.

در طول سال ۲۰۱۸، یوناما افزایش در حملات و تهدیدات علیه معارف کشور - سه مرتبه بیشتر از رویداد های سال ۲۰۱۷ - را ثبت کرد که دلیل عمده این افزایش، حملات طالبان بالای مراکز ثبت نام رای دهندگان و مراکز رای دهی انتخابات پارلمانی که در داخل مکاتب ایجاد شده بود، می باشد. یوناما همچنان نگران حملات و تهدیدهای عناصر مخالف دولت، مخصوصاً داعش/ولایت خراسان دولت اسلامی، علیه تأسیسات معارف می باشد که این گونه حملات از سوی عناصر مخالف دولت در واکنش به عملیات های نظامی نیروهای امنیتی افغانستان و نیروهای نظامی بین المللی انجام می شود.^{۱۷} این روال در حال ظهور در سال ۲۰۱۸ مشاهده می گردید. یوناما از ادامه حملات، عمدتاً از سوی عناصر مخالف دولت، بالای سکتور صحت که در سال ۲۰۱۸ ثبت شد نیز نگران است، زیرا این حملات روی جمعیت کثیری از مردمان ملکی تأثیرات منفی برجای می گذارد.

^{۱۴} در سال ۲۰۱۷، یوناما ۳۱۷۹ مورد تلفات اطفال (۸۶۱ کشته و ۲۳۱۸ مجروح) را ثبت کرده است. در سال ۲۰۱۸، یوناما ۹۲۷ مورد کشته شدن اطفال را ثبت کرده که هم سطح شمار بی سابقه اطفال کشته شده در سال ۲۰۱۶ می باشد.

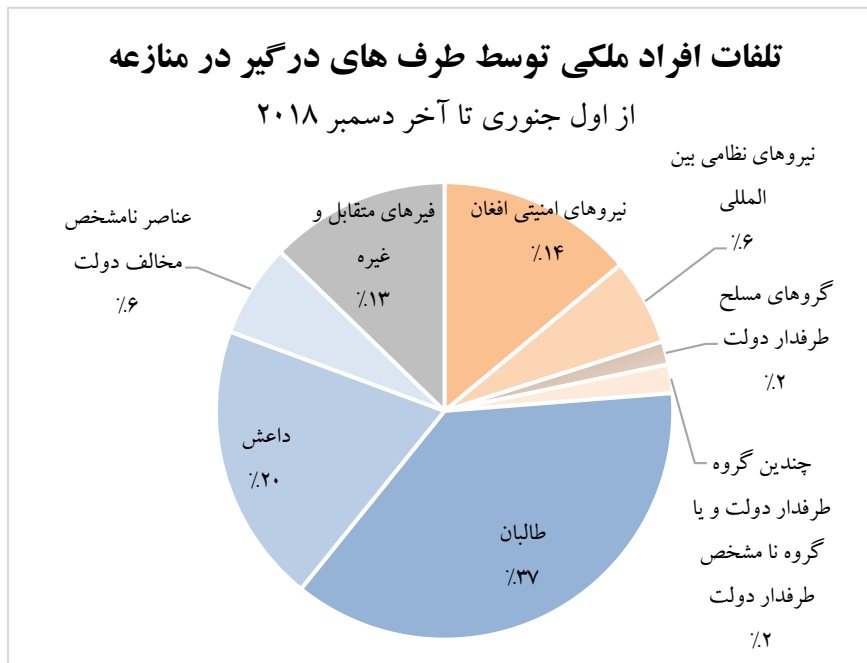
^{۱۵} شمار تلفات زنان شامل تمام زنان به سن ۱۸ و بالاتر از آن می شود؛ دختران زیر سن ۱۸ در میان تلفات اطفال حساب شده است.

^{۱۶} مراجعه شود به ضمیمه ۳: فهرست اصطلاحات.

^{۱۷} به بخش دوم که ذیلاً می آید و در مورد تأثیر منازعات مسلحانه بالای آموزش بحث می کند، مراجعه گردد.

نسبت دادن تلفات افراد ملکی

بر اساس یافته های یوناما اکثر - ۶۳ درصد - تلفات افراد ملکی به عناصر مخالف دولت نسبت داده شده است. چنانچه ۳۷ درصد آن را به طالبان، ۲۰ درصد را به گروه داعش/ولایت خراسان دولت اسلامی و ۶ درصد را به عناصر نامعلوم ضد دولت یا سایر گروه های مخالف نسبت داده است.

نیروهای طرفدار دولت در سال ۲۰۱۸ باعث ۲۴ درصد تلفات افراد ملکی (۱۴ درصد توسط نیروهای امنیتی ملی افغان، شش درصد توسط نیروهای نظامی بین المللی، دو درصد توسط گروه های مسلح طرفدار دولت، و دو درصد توسط نیروهای نامعلوم یا نیروهای متعدد طرفدار دولت) شدند.

تبادل آتش در جریان درگیری میان عناصر مخالف دولت و نیروهای طرفدار دولت که مسئولیت آن به هیچ یک از طرفین درگیر نسبت داده نشده، ۱۰ درصد تلفات افراد ملکی را تشکیل می دهد. تلفات افراد ملکی در نتیجه جنگ های زمینی که به نیروهای نظامی پاکستان نسبت داده شده است، کمتر از یک درصد تلفات افراد ملکی را تشکیل می دهد. دو درصد باقیمانده تلفات افراد ملکی که اکثراً ناشی از بقایای مواد منفجره از دوران جنگ می باشد، به هیچ یکی از طرفین درگیری نسبت داده نشده است.

عناصر مخالف دولت

در سال ۲۰۱۸، یوناما ۶۹۸۰ مورد تلفات افراد ملکی (۲۲۴۳ کشته و ۴۷۳۷ مجروح) را به عناصر مخالف دولت نسبت داده که در مقایسه با سال ۲۰۱۷، سه درصد افزایش را نشان می دهد.^{۱۸} این افزایش عمدتاً ناشی از استفاده بدون تفکیک از حملات انتحاری و سایر تاکتیک های مواد منفجره تعبیه شده در ساحات مسکونی ملکی و هدف قرار دادن عمدی افراد ملکی توسط مواد ذکر شده که اکثراً توسط گروه داعش/ولایت خراسان دولت اسلامی اجرا می شود، و همچنان استفاده از سیستم های ناریه غیرمستقیم (مقوس) مانند هاوان، بم دستی و راکت بالای

^{۱۸} در سال ۲۰۱۷، یوناما ۶۷۶۸ مورد تلفات ملکی (۲۳۰۳ کشته و ۴۴۶۵ مجروح) را به عناصر مخالف دولت نسبت داده بود.

مناطق مسکونی ملکی یا از چنین محلات در جریان درگیری های زمینی، می باشد. عناصر مخالف دولت عمدتاً طالبان باعث تلفات ملکی کمتر ناشی از قتل های هدفمند و شلیک مرمی در جریان درگیری های زمینی شده اند. یوناما ۴۰۷۲ مورد تلفات ملکی (۱۳۴۸ کشته و ۲۷۲۴ مجروح) را به طالبان نسبت داده که هفت درصد کاهش را در مقایسه با سال ۲۰۱۷ نشان می دهد چنانچه طالبان در آن سال باعث ۳۷ درصد تلفات افراد ملکی شده بودند.^{۱۹} یوناما ۲۱۸۱ مورد تلفات ملکی (۶۸۱ کشته و ۱۵۰۰ مجروح) را به داعش/ولایت خراسان دولت اسلامی نسبت داده که افزایش ۱۱۸ درصدی را در مقایسه با سال ۲۰۱۷ نشان می دهد که ۲۰ درصد تلفات افراد ملکی را تشکیل می دهد.^{۲۰} یوناما ۶۷۸ مورد تلفات ملکی (۱۹۶ کشته و ۴۸۲ مجروح) را به عناصر نامشخص مخالف دولت نسبت داده است.^{۲۱}

حملات انتحاری و گروهی کماکان بزرگترین عامل تلفات افراد ملکی توسط عناصر مخالف دولت می باشد که منجر به ۲۸۰۹ مورد تلفات افراد ملکی (۸۶۶ کشته و ۱۹۲۳ مجروح) شده و افزایش ۲۲ درصدی را در مقایسه با سال ۲۰۱۷ نشان می دهد و از آغاز ثبت سیستماتیک تلفات ملکی در سال ۲۰۰۹ توسط یوناما، این بیشترین آمار مرگ و مجروحیت افراد ملکی ناشی از حملات انتحاری طی یک سال می باشد. مواد منفجره تعبیه شده به استثنای حملات انتحاری باعث ۱۸۱۸ مورد تلفات افراد ملکی (۴۷۵ کشته و ۱۳۴۳ مجروح) شده که تقریباً مشابه با آمار سال ۲۰۱۷ می باشد. عناصر مخالف دولت باعث ۱۳۹۴ مورد تلفات ملکی (۲۹۱ کشته و ۱۱۰۳ مجروح) برخاسته از درگیری های زمینی شده که تقریباً مشابه با آمار سال ۲۰۱۷ می باشد.

یوناما می پذیرد که طالبان اظهار داشتند که اقداماتی را جهت محافظت بهتر افراد ملکی روی دست گرفته اند ولی نگرانی های دوامدار در مورد استفاده طالبان از سلاح های غیرمستقیم (مقوس) و مواد منفجره تعبیه شده که افراد ملکی و اهداف ملکی را هدف قرار می دهد، و همچنان استفاده طالبان از سلاح های دارای تأثیرات بدون تفکیک، علیه نیروهای طرفدار دولت در ساحات ملکی را ملاحظه نموده است.

نیروهای طرفدار دولت

یوناما ۲۶۱۲ مورد تلفات ملکی (۱۱۸۵ کشته و ۱۴۲۷ مجروح) منسوب به نیروهای طرفدار دولت را ثبت کرده که ۲۴ درصد افزایش در تلفات ملکی در مقایسه با سال ۲۰۱۷ را نشان می دهد. این افزایش عمدتاً برخاسته از افزایش قابل ملاحظه در تلفات ملکی ناشی از عملیات های هوایی توسط نیروهای نظامی بین المللی و عملیات های تلاشی توسط نیروهای ملی امنیتی افغان و گروه های طرفدار دولت، می باشد. عملیات های هوایی و درگیری های زمینی

^{۱۹} از مجموع رویداد های که به طالبان نسبت داده شد، این گروه مسئولیت ۱۵۳ حمله را که منجر به ۹۴۳ مورد تلفات ملکی (۳۱۹ کشته و ۶۲۴ مجروح) شده، به گونه علنی به عهده گرفتند.

^{۲۰} از مجموع رویداد های که به گروه داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی نسبت داده شد، این گروه مسئولیت ۴۵ حمله (که اکثراً افراد ملکی در آن هدف قرار گرفتند) را که باعث ۱۷۵۲ مورد تلفات افراد ملکی (۵۱۴ کشته و ۱۲۳۸ مجروح) شده، به عهده گرفتند.

^{۲۱} بر اساس یافته های یوناما، ۱۹ مورد تلفات ملکی (۱۱ کشته و هشت مجروح) به گروه خودخوانده داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی؛ یک مورد قتل به تحریک طالبان پاکستان؛ و بقیه مشترکاً به عناصر متعدد ضد دولت نسبت داده شده است.

باعث میزان مشابه تلفات ملکی شده^{۲۲} و دو بزرگترین عامل تلفات افراد ملکی است که در سال ۲۰۱۸ به نیروهای طرفدار دولت نسبت داده شده است.

یوناما ۱۵۳۵ مورد تلفات افراد ملکی (۶۰۶ کشته و ۹۲۹ مجروح) را به نیروهای ملی امنیتی افغان نسبت داده که این رقم تقریباً مشابه با آمار سال ۲۰۱۷ می باشد. یوناما ۶۷۴ مورد تلفات ملکی (۴۰۶ کشته و ۲۶۸ مجروح) را که عمدتاً ناشی از عملیات های هوایی بود، به نیروهای نظامی بین المللی نسبت داد و این رقم بیشتر از آماری است که در سال ۲۰۱۷ ثبت شده بود. گروه های مسلح طرفدار دولت باعث ۱۸۰ مورد تلفات افراد ملکی (۹۹ کشته و ۸۱ مجروح) شدند که این رقم تقریباً دو برابر آمار سال ۲۰۱۷ می باشد.^{۲۳}

میزان افزایش تلفات ملکی ناشی از عملیات های هوایی، تلاش کاهش تلفات ملکی توسط نیروهای طرفدار دولت در جریان درگیری های زمینی را تحت الشعاع قرار داده چنانچه تلفات ناشی از درگیری های زمینی که باعث ۱۰۱۵ مورد تلفات افراد ملکی (۲۸۲ کشته و ۷۳۳ مجروح) شد، کاهش ۹ درصدی را در مقایسه با سال ۲۰۱۷ نشان می دهد. یوناما تقریباً تمام رویداد های تلفات ملکی ناشی از درگیری های زمینی را به نیروهای ملی امنیتی افغان و گروه های مسلح طرفدار دولت نسبت داده، در حالیکه نیروهای نظامی بین المللی را عامل دو درصد این تلفات دانسته است.

یوناما ۱۰۱۵ مورد تلفات افراد ملکی (۵۳۶ کشته و ۴۷۹ مجروح) برخاسته از عملیاتی های هوایی را ثبت کرده است.^{۲۴} از مجموع این ارقام، یوناما ۶۳۲ مورد تلفات ملکی (۳۹۳ کشته و ۲۳۹ مجروح) را به نیروهای نظامی بین المللی، ۳۰۴ مورد (۱۱۸ کشته و ۱۸۶ مجروح) را به نیروهای هوایی افغان، و متباقی ۷۹ مورد تلفات ملکی را به نیروهای نامعلوم طرفدار دولت نسبت داده است. عملیات های تلاشی باعث ۳۵۳ مورد تلفات افراد ملکی (۲۸۴ کشته و ۶۹ مجروح) شده که اکثر این موارد از سوی قطعات خاص ریاست امنیت ملی و نیروهای محافظت خوست که هر دوی این نیروها از سوی نیروهای نظامی بین المللی حمایت می شوند، صورت گرفته است.^{۲۵}

تلاش های نیروهای طرفدار دولت در امر جلوگیری از تلفات ملکی به شمول تطبیق دوامدار پالیسی ها و مساعی جهت آموزش نیروها، پیگیری و کسب تجارب از رویداد های تلفات افراد ملکی منتج به کاهش در میزان تلفات ملکی از ناحیه درگیری های زمینی شده در حالی که اتکای بیشتر این نیروها به حملات هوایی و عملیات های تلاشی باعث افزایش روزافزون تلفات افراد ملکی گردیده است.

---

^{۲۲} در سال ۲۰۱۸، عملیات های هوایی و درگیری های زمینی هر یک باعث ۱۰۱۵ مورد تلفات افراد ملکی شد. به رغم آن، یوناما ملاحظه نموده که تعداد کشته شدگان افراد ملکی از اثر عملیات های هوایی (۵۳۶) تقریباً دو برابر تعداد کشته شدگان ناشی از درگیری های زمینی (۲۸۲) بود.

^{۲۳} متباقی تلفات افراد ملکی به نیروهای نامعلوم یا متعدد طرفدار دولت نسبت داده شد.

^{۲۴} این رقم با آمار سال ۲۰۱۷ مقایسه شده که یوناما در آن سال ۶۳۱ مورد تلفات ملکی (۲۹۵ کشته و ۳۳۶ مجروح) ناشی از عملیاتی های هوایی توسط نیروهای طرفدار دولت را ثبت کرده است.

^{۲۵} این رقم با آمار سال ۲۰۱۷ مقایسه شده که یوناما در آن سال ۹۲ مورد تلفات ملکی (۶۳ کشته و ۲۹ مجروح) برخاسته از عملیات های تلاشی توسط نیروهای طرفدار دولت را ثبت کرده است.

پیشنهادهات

یوناما پیشنهادهات ذیل را به طرفین درگیری های مسلحانه ارائه می نماید تا از تلاش های آنها در راستای محافظت افراد ملکی، جلوگیری از تلفات افراد ملکی و اجرای تعهدات شان براساس قواعد حقوق بشر و حقوق بشر دوستانه بین المللی، حمایت نماید.

عناصر مخالف دولت

- استفاده نامتناسب و بدون تفکیک تمام موارد مواد انفجاری تعبیه شده به شمول مواد انفجاریکه در بدن جاسازی می شود و مواد انفجاریکه در موتر جاسازی می شود، چه در حملات انتحاری و یا در حملات گروهی به ویژه در محلات مسکونی افراد ملکی متوقف گردد؛ همچنان، استفاده از مواد انفجاری نوع فشاری غیرقانونی را نیز فوراً متوقف سازند.
- در خصوص روند انتخابات آینده، از هر نوع حمله بالای تأسیسات انتخاباتی و تهدید کارمندان انتخاباتی و رای دهندگان خودداری نمایند: اطمینان حاصل نمایند که مکاتب، مراکز صحنی و محلات عبادت که ممکن مورد استفاده انتخابات قرار گیرند، مصئون بوده و افراد می توانند به گونه مصئون و آزادانه در انتخابات شرکت نمایند.
- حملات هدفمند علیه افراد ملکی و اهداف ملکی را فوراً متوقف نمایند. حملات هدفمند علیه ادارات ملکی دولت، مدافعین حقوق بشر، قضات، خبرنگاران، سارنوالان، معملین مکاتب، کمک کنندگان اولیه و کارکنان امداد رسانی که اکثراً توسط داعش/ولایت خراسان دولت اسلامی عراق و شام ارتکاب می یابد، باید متوقف گردد.
- استفاده از سلاح های غیرمستقیم (هاوان، راکت و نارنجک) در ساحات مسکونی ملکی یا بالای این محلات باید فوراً متوقف گردد.
- اطمینان حاصل نمایند که تمام دساتیر و امریه ها در مطابقت با حقوق بین المللی بشردوستانه به ویژه اصول احتیاط، تفکیک و تناسب قرار داشته و آنهای را که حملات بدون تفکیک را انجام می دهند یا افراد ملکی و اهداف ملکی را عمداً مورد حمله قرار می دهند، پاسخگو قرار دهند. تعریفی از "افراد ملکی" ارائه دهند که در مطابقت با حقوق بین المللی بشردوستانه باشد؛ اعلامیه های رهبری طالبان را که حملات علیه افراد ملکی و بالای ساحات مسکونی ملکی را منع قرار می دهد، اعمال کنند؛ امریه های که اعضای طالبان را به ممانعت و جلوگیری از تلفات افراد ملکی ملزم می سازد، را تطبیق نمایند؛ و پالیسی های طالبان در مورد محافظت افراد ملکی را همگانی سازند.
- تدابیر جهت تطبیق امریه های که استخدام اطفال را منع می کنند، اتخاذ نمایند و به پاسخگو قرار دادن آن عده فرماندهان که اطفال را استخدام و استفاده می کنند، ادامه دهند.

- هر نوع حملات و تهدیدات علیه تأسیسات صحنی و کارمندان صحنی به شمول واکسیناتوران و کمپاین کنندگان پولیو را متوقف سازند؛ هر نوع حملات و تهدیدات علیه کارمندان مکاتب و معارف را متوقف سازند و اطمینان حاصل نمایند که عملیات های نظامی آنها مانع دسترسی اطفال به آموزش نمی شود.

حکومت افغانستان

- تمام گروه های مسلح غیرقانونی و ملیشه ها به شمول نیروهای محافظتی خوست را فوراً خلع سلاح و منحل کرده یا آنها را پس از یک پروسه جدی ارزیابی، رسماً شامل ساختار نیروهای ملی امنیتی افغان سازد. شفافیت و پاسخ دهی در مورد عملیات های نیروهای ویژه امنیت ملی افزایش یابد. چنین معلوم می گردد که نیروهای متذکره خارج از سلسله فرماندهی رسمی حکومتی قرار داشته و این موضوع با نیروهای نظامی بین المللی هماهنگ گردد. هم چنان، تمام اتهامات تخطی های حقوق بشری و نقض حقوق بین المللی بشر دوستانه که بر نیروهای ویژه امنیت ملی وارد گردیده را به هدف تأمین پاسخ دهی باید تحقیق نماید.
- از استفاده سلاح های غیرمستقیم (هاوان، راکت و نارنجک) در محلات مسکونی افراد ملکی یا از چنین محلات خود داری نماید؛ امریه های تاکتیکی، قواعد درگیری و سایر طرزالعمل ها در خصوص استفاده از هواپیماهای جنگی، را تدوین و تطبیق نماید.
- به تلاش ها برای محافظت رهبران مذهبی و اقلیت های مسلمانان شیعه در برابر حملات فرقه ای به شمول بهبود اقدامات محافظتی و امنیتی موجود، تقویت میکانیزم های پیش گیرانه، و اطمینان از هماهنگی و ارتباط بهتر با جوامع متأثر، ادامه دهند.
- به تقویت ظرفیت نیروهای امنیتی افغان جهت سوق، اداره و اجرای حملات مؤثر بر ضد مواد انفجاری تعبیه شده و خنثی سازی آنها به شمول استحصال آنها، ادامه بدهد؛ اطمینان حاصل نمایند که دولت هر نوع منابع لازم را برای تطبیق استراتژی ملی مبارزه با مواد انفجاری تعبیه شده، اختصاص می دهد.
- اقدامات کاهش دهنده [تلفات ملکی] را برای انتخابات آینده تقویت بخشند تا خطرات احتمالی علیه افراد ملکی به ویژه اطفال را با توجه به استفاده گسترده از مکاتب و تا اندازه کمتر از مراکز صحنی و مساجد به عنوان محلات مرتبط به انتخابات کاهش دهد.
- طرزالعمل ها برای ارزیابی و تعیین سن را تقویت بخشد و وظایف واحدهای محافظت اطفال را در صفوف پولیس ملی افغان گسترش دهد تا از پوسته های تلاشی به گونه فعالانه نظارت نموده و از موارد استفاده از اطفال توسط اعضای نیروهای ملی امنیتی افغان در ساحات جنگی یا غیرجنگی جلوگیری و آن را متوقف سازد؛ احکام قانون جزای جدید در مورد بچه بازی را تطبیق نموده و از پاسخگوئی افراد در برابر ارتکاب جرایم خشونت جنسی علیه اطفال اطمینان حاصل نماید.

- اطمینان حاصل نماید که با توجه به شرایط عملیات، در صورت امکان ارزیابی دقیق از خسارات درگیری روی دست گرفته می شود تا معلومات مؤثر در مورد تأثیرات عملیات های گذشته به نیروهای نظامی ارائه گردد و در زمینه ارائه معلومات برای طرح ریزی عملیات های بعدی ممد واقع شود؛ به اجرای بررسی و تحقیقات پسا عملیات ادامه دهد؛ پس از اتهامات مبنی بر تلفات افراد ملکی، از موجودیت شفافیت به هدف شناسائی موارد بیشتر آسیب، بهبود اجراءات عملیاتی و ترویج پاسخگوئی، و از جبران خسارات وارده به گونه مناسب، مؤثر و فوری اطمینان حاصل گردد.

نیروهای نظامی بین المللی

- پروتکل های تاکتیکی موجود در خصوص جلوگیری از تلفات ملکی به ویژه حملاتی که برای حمایت از نیروهای افغان و یا نیروهای نظامی بین المللی در زمین که مورد حمله قرار می گیرند یا حملاتی که تحت هر شرایط بالای تأسیسات صورت می گیرد، را به گونه کامل بازنگری و تقویت نمایند.
- به بازنگری و تحقیقات پسا عملیات ادامه بدهند و از شفافیت در تحقیقات که به دنبال اتهام تلفات ملکی ناشی از عملیات هوایی و عملیات جستجو صورت می گیرند، اطمینان حاصل نمایند با توجه به اینکه رویکرد عملیاتی خویش را بهبود بخشند و پاسخگوئی را تقویت نمایند؛ همچنان از جبران خسارات به قربانیان و بازماندگان به گونه مناسب، مؤثر و فوری اطمینان حاصل نمایند.
- به حمایت های خویش از دولت افغانستان در تطبیق پالیسی ملی در مورد جلوگیری تلفات ملکی با استفاده از تداوم ارائه آموزشها و تهیه منابع و سایر حمایت های مرتبط از نیروهای امنیتی افغانستان در سطوح پالیسی، عملیاتی و تاکتیکی، ادامه بدهند؛ به خصوص تدابیری را اتخاذ نمایند که از وارد شدن خسارت به افراد ملکی بر اثر مهمات که قوسی شلیک می گردند یا حملات هواپیماهای جنگی، جلوگیری گردد.
- تلاش ها برای بررسی مشترک با مسئولین افغان از رویدادهای تلفات افراد ملکی ناشی از عملیات های مشترک، را تقویت بخشد؛ آموزش ها و مساعدت های بیشتر در امر اجرای ارزیابی مؤثر تأثیرات جنگ در اختیار نیروهای ملی امنیتی افغان قرار دهند؛ روابط با جوامع متأثر از رویداد های که منجر به تلفات افراد ملکی شده است را از طریق مسئولین افغان بیشتر سازند.

۱. عوامل سیاسی و امنیتی تأثیرگذار بر محافظت افراد ملکی

در سال ۲۰۱۸، جمعیت ملکی، به خصوص زنان و کودکان، کمافی السابقی بیشترین رنج منازعات مسلحانه در افغانستان را تحمل کردند، کشته و مجروح شدند و یا مجبور به ترک خانه های^{۲۶} شان گردیده و با تهدید و ارباب و محرومیت از دسترسی به خدمات اساسی مثل تعلیم و تربیه و مراقبت های صحی مواجه شدند. رویدادهای قابل پیش بینی در طول سال مشاهده گردید، چون سال ۲۰۱۸ تلفات ملکی با روند صعودی آغاز گردید و این افزایش ناشی از یک سلسله حملات هوایی از سوی نیروهای نظامی بین المللی در اوایل جنوری در ولایات ننگرهار و جوزجان بود. به تعقیب آن، با چندین حمله انتحاری از سوی عناصر مخالف دولت در ختم همان ماه، از جمله حمله انتحاری بتاريخ ۲۷ جنوری در شهر کابل که مرگبارترین حمله از زمان شروع ثبت تلفات ملکی توسط یوناما در سال ۲۰۰۹ تا کنون بود، روند متذکره ادامه پیدا کرد.

قوای هوایی افغانستان، با پشتیبانی ماموریت حمایت قاطع، شمار طیارات خود را بیشتر ساخت و در ماه دسمبر ۲۰۱۸، قابلیت انجام عملیات های هوایی شبانه را بدست آورد. طالبان، در شروع عملیات "الخندق" خود در بهار سال ۲۰۱۸، از شعار های همیشگی خود مبنی بر تصرف شهر های بزرگ خود داری نموده، در عوض، روی برنامه ها برای هدف گیری قوای نظامی خارجی و حامیان آنان در حکومت افغانستان تمرکز کردند. نیروهای نظامی بین المللی علناً اعلام کردند که آنان روی پشتیبانی از پایگاه های بزرگ نظامی و مراکز شهر های پر جمعیت تمرکز خواهند کرد تا مناطق کم جمعیت تر.^{۲۷} به دنبال ایجاد آسانی در قواعد درگیری برای نیروهای نظامی ایالات متحده در افغانستان که از اثر آن، شرط حد معین "فاصله" در حملات هوایی برداشته شد، و اعزام نیروهای بیشتر به افغانستان در اواخر سال ۲۰۱۷،^{۲۸} حملات هوایی در طول سال ۲۰۱۸ افزایش یافت تا حدی که نیروهای نظامی ایالات متحده تقریباً ۷۰ درصد بمب بیشتری نسبت به سال قبل پرتاب نمودند^{۲۹}

اگرچه شمار کلی درگیری های مسلحانه بین نیروهای طرفدار دولت و عناصر مخالف دولت در سراسر افغانستان اندکی کاهش یافت، اما در برخی مناطق کشور، مخصوصاً در شرق، جنوب شرق، و ساحاتی در جنوب، درگیری ها تشدید گردید.^{۳۰} طالبان در مناطق کم جمعیت، ساحاتی را تحت تصرف خود در آوردند و جنگ را به مناطقی کشاندند که در آنجا سالیان متمادی جنگی وجود نداشت. آنها پوسته های تلاشی استراتژیکی را در مسیر شاهراه های منتهی به شهر کابل موقتاً تحت کنترل خود در آورده و آزادی رفت و آمد را برای شهروندان بیشتر از پیش

^{۲۶} دفتر هماهنگی امور بشری سازمان ملل متحد تقریباً ۳۶۰۰۰۰ فرد بیجا از اثر جنگ را در سال ۲۰۱۸ ثبت کرد. یوناما خاطر نشان می سازد که بسیاری از اشخاص به دلیل دست به دست شدن کنترل ساحات بین حکومت و عناصر مخالف دولت، چندین بار بیجا شده اند. برای معلومات بیشتر مراجعه شود به سایت ذیل: <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/ids>

^{۲۷} مراجعه شود به: <https://www.nytimes.com/2018/07/28/world/asia/trump-afghanistan-strategy-retreat.html>

^{۲۸} برای معلومات بیشتر مراجعه شود به بخش چهارم در ذیل در مورد عملیات های هوایی
^{۲۹} در سال ۲۰۱۸، نیروهای نظامی ایالات متحده در افغانستان به تعداد ۷۳۶۲ بمب پرتاب کردند در مقایسه با ۴۳۶۱ بمب پرتاب شده در سال ۲۰۱۷. مراجعه

شود به: <https://www.afcent.af.mil/About/Airpower-Summaries/>

^{۳۰} طبق معلومات ارائه شده از سوی ریاست مصنویت و امنیت سازمان ملل متحد در افغانستان.

محدود کردند و انتقال مواد بین شهرهای بزرگ را مختل نمودند. فشار روی مردم و اجتماعات غیر دولتی جهت پرداخت مالیات غیر قانونی به طالبان، نسبت به سالهای اخیر، به حد بالای افزایش یافت چنانچه رهبری طالبان به گروههای محلی خود دستور داد که به منابع عایداتی محلی بیشتر اتکاء نمایند و نیز طالبان سعی کردند حضور خود را در مناطق وسیع تری از کشور تثبیت نماید.^{۳۱}

بدنبال آتش بس مشترک از سوی حکومت و طالبان در جریان روزهای عید فطر در ماه جون، طالبان حمله گسترده ای را بالای شهر غزنی در ماه آگست به راه انداختند که بیانگر بی میلی حساب شده ی آنان نسبت به احتمال آتش بس دومی در ایام عید قربان بود. این حمله طالبان منجر به جنگ طولانی به مدت بیشتر از یک هفته بین طرفین گردید و باعث صدها مورد تلفات ملکی، عمدتاً ناشی از درگیریهای زمینی و حملات هوایی گردید در حالیکه شاهدان عینی از تخریب عمدی داراییهای ملکی نیز خبر دادند. نگرانیهای امنیتی در مناطق جنوب شرق تا ختم سال به قوت خود باقی ماند و طالبان فشار خود روی نیروهای دولتی را در اطراف شهر غزنی کماکان حفظ کردند و در عین حال، حملات گسترده ای را در ساحات غربی هزاره نشین ولایت غزنی به راه انداختند که منجر به درگیریهای طولانی و بیجاشدن جمعیت عظیمی از مردمان ملکی در ماه نوامبر گردید.

انتخابات پارلمانی از شروع روند ثبت نام رای دهندگان در ماه اپریل الی روز برگزاری انتخابات در ماه اکتوبر، فضای سیاسی و امنیتی را به شدت متأثر ساخت. حملات طالبان و داعش/ولایت خراسان دولت اسلامی بالای مراکز ثبت نام رأی دهندگان صدها مورد تلفات ملکی را بیار آورده و روی حق تعلیم و تربیه اطفال که به دلیل نا امنی برای مدت های طولانی نمی توانست ویا از ترس نمی خواستند به صنوف درسی خود بروند، تاثیرات منفی بر جای گذاشت. به دنبال ترور قومندان امنیه ولایت قندهار بتاريخ ۱۸ اکتوبر که طالبان مسئولیت آن را بر عهده گرفت، انتخابات در قندهار الی تاریخ ۲۷ اکتوبر به تعویق افتاد. انتخابات در بقیه مناطق کشور طبق پلان به تاریخ ۲۰ اکتوبر برگزار شد^{۳۲} و در چند ولسوالی/نواحی محدود که بنابر دلایل تخنیکی انتخابات در روز معین آن برگزار شده نتوانست، به تاریخ ۲۱ اکتوبر برگزار گردید. اگرچه بسیاری از شهروندان موفق شدند که رأی خود را در انتخابات استعمال نمایند، اما تعداد زیاد دیگری با تهدید، ارباب، اختطاف و خشونت، عمدتاً از سوی طالبان که سعی داشتند مانع مشارکت مردم در انتخابات شوند، مواجه شدند. در اولین روز رأی دهی شمار بی سابقه ی تلفات ملکی (عمدتاً مجروحیت) در یک روز واحد در طول سال ۲۰۱۸، ثبت شد که سبب بلند رفتن رقم تلفات ملکی ناشی از تسلیحات پرداب غیر مستقیم در طول سال های متمادی شد.^{۳۳}

^{۳۱} یوناما از گزارشات اخاذی نیروهای امنیتی افغانستان از وسایط باربری تجارتی در اخیر سال ۲۰۱۸ نیز یاد می کند.

^{۳۲} به استثنای ولایت غزنی که در مورد آن، قبلاً به دلیل وضعیت وخیم امنیتی، تصمیم گرفته شد که انتخابات تا زمان نا معینی به تعویق انداخته شود.

^{۳۳} مراجعه شود به گزارش ویژه یوناما در مورد خشونت های مرتبط به انتخابات در سال ۲۰۱۸ در این آدرس:

<https://unama.unmissions.org/protection-of-civilians-reports>

یکی از نوید بخش ترین لحظات سال ۲۰۱۸ اعلام آتش بس از سوی طالبان و حکومت در جریان ایام عید فطر در ماه جون بود که طی آن مدت، تقریباً هیچ مورد تلفاتی ملکی منسوب به این گروه ها به ثبت نرسید.^{۳۴} تلاش های دیپلوماتیک در راستای صلح در طول سال ۲۰۱۸ با تعیین نماینده ویژه ایالات متحده در امور صلح و آشتی در افغانستان در ماه سپتمبر،^{۳۵} و اعلام مذاکرات رسمی بین ایالات متحده امریکای و طالبان، و نیز پیشنهاد دولت افغانستان برای مذاکرات بدون پیش شرط با طالبان، تشدید گردید. در ماه نوامبر، روسیه نشستی را پیرامون روند صلح افغانستان با اشتراک نمایندگان ۱۱ کشور و دفتر سیاسی طالبان در چارچوب نشست های مشورتی "فارمت مسکو" میزبانی کرد. این نشست فرصتی بدست داد تا طالبان افکار و اندیشه های خود را بیان کنند و نیز دیدگاه ها در مورد پشتیبانی افغانها از حقوق بشر و حقوق زنان را بشنوند که می تواند نقطه آغازی برای گفتگو های وسیع تر باشد. با ختم سال ۲۰۱۸، تلاش ها در راستای مذاکرات صلح با وجود عوامل پیچیده منطوقی و داخلی ادامه یافت، که این مایه دلگرمی است.

---

^{۳۴} فقط یک رویداد انفجار مواد انفجاری جاسازی شده در جریان آتش بس به طالبان نسبت داده شد که گفته می شود آن دستگاه قبل از آتش بس جاسازی شده بود. هیچ مورد تلفات ملکی در جریان این مدت به نیروهای طرفدار دولت نسبت داده نشد. اما، داعش دو حمله بزرگ علیه گردمائی های طالبان و افراد ملکی در ننگرهار به تاریخ ۱۶ و ۱۷ جون انجام داد که منجر به ۱۸۱ مورد تلفات ملکی (۴۸ کشته و ۱۳۳ مجروح) گردید.

^{۳۵} مراجعه شود به <https://www.state.gov/r/pa/ei/biog/287479.htm>

۲. تأثیر منازعات مسلحانه بر مردمان ملکی

الف) زنان و منازعات مسلحانه

"من با شوهر و پنج کودک زندگی شادی داشتیم. ما سه پسر و دو دختر داشتیم. در سال ۲۰۱۵، زماينکه شوهرم همراه با سه پسر به سوی دکان شان می رفتند، مواد منفجره تعبیه شده در مسیر راه شان انفجار کرد و آنها کشته شدند. از آن روز به بعد، زندگی فلاکت باری داشته ام زیرا من فقط ۲۵ سال سن داشتم و باید کار می کردم و نفقه دو دخترم را تأمین می کردم. من کارم را به صفت صفاکار در خانه های مردم شروع کردم و روزانه ۵۰ افغانی از این کار بدست می آوردم که کفاف روزگارم را نمی کرد. در همین اواخر، وقتیکه دخترم را به نزد داکتر می بردم، موتر ما در مسیر راه با مواد منفجره تعبیه شده برخورد کرد. آن روز من هر دو دخترم را از دست دادم و خودم به شدت مجروح شدم. هر روز از خدا مرگ می طلبم و می پرسم که چرا من هنوز زنده هستم. من تمام خانواده ام را از دست داده ام و هیچ امیدی به این زندگی ندارم. در جامعه ما، زندگی بدون یک مرد در خانواده، بسیار دشوار است."^{۳۶}

-- اظهارات زن ۲۸ ساله ی که از اثر انفجار مواد انفجاری نوع فشاری در ولایت ارزگان زخمی شد.

زنان همچنان از منازعات مسلحانه به شدت رنج می بینند. در سال ۲۰۱۸، زنان ۱۰ درصد تلفات ملکی مرتبط به منازعات را تشکیل می دادند؛ این رقم در سال ۲۰۱۷، دوازده درصد بود. یوناما ۱۱۵۲ مورد تلفات زنان (۳۵۰)

عوامل اصلی تلفات زنان

درگیری های زمینی (۵۰ درصد): ۵۷۶ مورد تلفات

زنان (۱۳۲ کشته و ۴۴۴ مجروح)

حملات انتحاری و گروهی (۱۶ درصد): ۱۸۵ مورد

تلفات زنان (۵۲ کشته و ۱۳۳ مجروح)

عملیات های هوایی (۱۳ درصد): ۱۵۶ مورد تلفات

زنان (۸۴ کشته و ۷۲ مجروح)

مواد انفجاری تعبیه شده (غیر انتحاری) (۱۲ درصد): ۱۳۷ مورد تلفات زنان (۴۳ کشته و ۹۴ مجروح)

کشته و ۸۰۲ مجروح) ناشی از درگیری های مسلحانه را ثبت کرد که بیانگر شش درصد کاهش نسبت به سال ۲۰۱۷ می باشد. یک کاهش هشت درصدی در تلفات زنان ناشی از درگیری های زمینی منتج به این کاهش کلی شده است.

مثل سال ۲۰۱۷، عناصر مخالف دولت ۵۸۳ مورد تلفات زنان (۱۶۱ کشته و ۴۲۲ مجروح) که ۵۱ درصد کل تلفات زنان را تشکیل می دهد و نیروهای طرفدار دولت ۳۹۴ مورد تلفات زنان (۱۴۷ کشته و ۲۴۷ مجروح) که

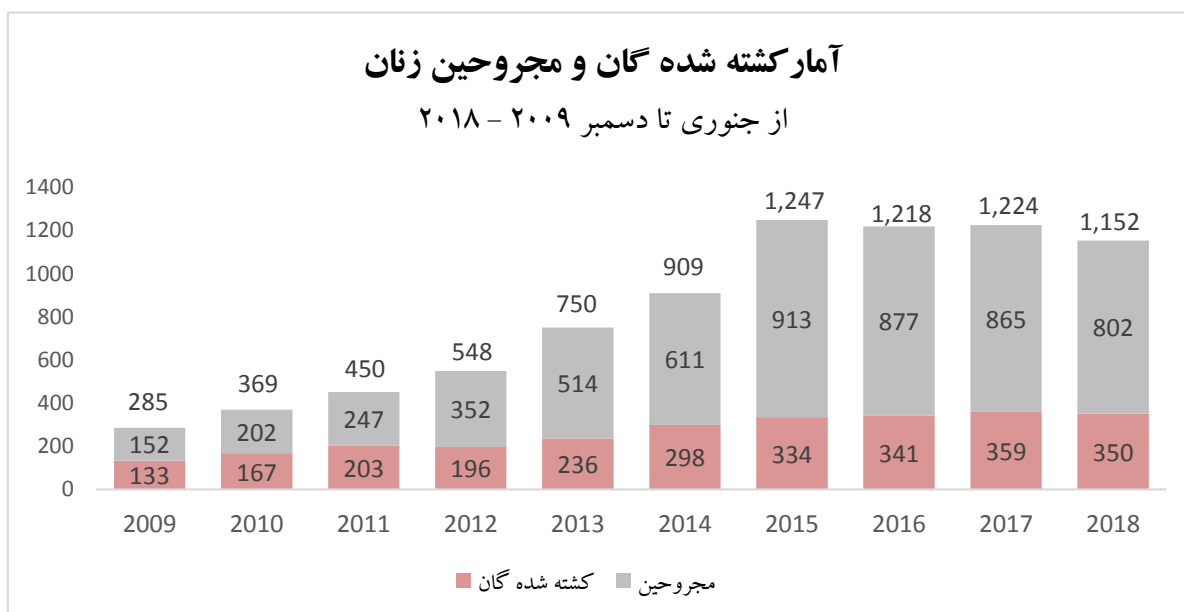
۳۴ درصد تلفات زنان را تشکیل می دهد را سبب شدند. آتش متقابل در جریان درگیری های زمینی که نمی شد آن را به یک طرف مشخص منازعه نسبت داد، ۱۶۵ مورد تلفات زنان (۴۱ کشته و ۱۲۴ مجروح) را سبب شد.^{۳۷}

^{۳۶} مصاحبه یوناما با متضرر در شفاخانه ای در شهر قندهار، ۲۰۱۸ (از ذکر تاریخ دقیق خودداری می شود).

^{۳۷} ۱۰ مورد دیگر تلفات زنان (یک کشته و نه مجروح) از اثر شلیک توپخانه از آن سوی مرز پاکستان و از سوی نیروهای نامشخص طرفدار دولت نیز ثبت شده است.

علی الرغم کاهش کلی در تلفات زنان، یوناما افزایش ۳۳ درصدی در رقم تلفات زنان توسط داعش/ولایت خراسان را ثبت کرد که عمدتاً از اثر حملات انتحاری و گروهی آن گروه بوجود آمدند. یوناما ۱۳۱ مورد تلفات زنان (۳۷ کشته و ۹۴ مجروح) ناشی از ۱۴ حمله انتحاری و گروهی منسوب به داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی را ثبت کرد که افزایش ۲۷ درصدی در تلفات زنان ناشی از این قبیل رویدادها را نشان می دهد.

یوناما چهار رویداد از مجازات غیرقانونی افراد ملکی توسط عناصر مخالف دولت طبق سیستم عدلی موازی خودشان را ثبت کرد که منجر به پنج مورد تلفات زنان (۱ کشته و چهار مجروح) گردید. برای مثال، بتاريخ ۷ اکتوبر در ولسوالی درباز ولایت جوزجان، دو زن از سوی طالبان به اتهام ارتکاب "اعمال غیر اخلاقی" مثل صحبت کردن با مردان نامحرم از طریق تلیفون و خارج شدن از خانه بدون محرم شرعی شلاق زده شدند.^{۳۸} گفته می شود که طالبان پیش از شلاق زدن این زنان، به تماشاچیان اعلام کردند که این کار به براساس فیصله محکمه طالبان طبق شریعت اسلامی انجام می شود تا عبرتی برای دیگران باشد.

علاوه بر تاثیرات مستقیم منازعات مسلحانه بالای زنان، آنها از تاثیرات وسیع تر منازعات مسلحانه که آسیب پذیری زنان در برابر فقر، تبعیض، خشونت و به حاشیه رانده شدن را بیشتر می سازد، نیز بطور نابرابری متأثر می گردند. زنان به سبب از دست دادن مردان خانواده که در امنیت و بقاء اجتماعی - اقتصادی هسته ی خانواده و بستگان نزدیک نقش حیاتی دارند، نیز آسیب می بینند. دسترسی زنان به خدمات صحتی در مناطق جنگی به شدت مختل می شود زیرا عرضه کنندگان این گونه خدمات یا از محل جنگ فرار می کنند و یا به سبب ناامنی های جاری، نمی توانند به عرضه خدمات پردازند. یوناما متوجه گردیده است که حملات مسلحانه، درگیری های زمینی و انفجار مواد انفجای جاسازی شده سبب افزایش حس ترس در میان زنان از ناحیه مصئونیت شخصی خودشان و خانواده هایشان شده است. همین طور، زنان یا در خانه ها و روستاهای شان یکجا با خانواده های خود باقی مانده

^{۳۸} مراجعه شود به ضمیمه ۳: فهرست اصطلاحات.

اند و یا مجبور به فرار با خانواده هایشان شده اند. یوناما یک بار دیگر تأکید می کند که برای حکومت افغانستان لازم و ضروری است که پلان عمل ملی در مورد قطعنامه ۱۳۲۵ شورای امنیت سازمان ملل متحد در مورد زنان، صلح و امنیت را به شکل کامل تمویل و تطبیق نماید تا از زنان و دختران در برابر خشونت – در قانون، در پالیسی و در عمل – محافظت نماید.

ب) اطفال و منازعات مسلحانه

منازعه مسلحانه کمافی السابق تأثیرات شدیدی روی اطفال که ۲۸ درصد کل تلفات ملکی در سال ۲۰۱۸ را تشکیل می دهند، برجا گذاشت. از اول جنوری الی ۳۱ دسمبر ۲۰۱۸، یوناما ۳۰۶۲ مورد تلفات اطفال (۹۲۷ کشته و ۲۱۳۵ مجروح) را ثبت کرد. اگرچه این ارقام (تلفات اطفال) کاهش اندکی را نسبت به سال ۲۰۱۷ را نشان می دهد، اما آمار کشته شدن اطفال در سال ۲۰۱۸ به حد بی سابقه ی افزایش یافته است.^{۳۹} پسر ها ۷۱ درصد تلفات اطفال و دختر ها ۲۷ درصد آن را تشکیل می دهند.^{۴۰} کاهش اندک در تلفات اطفال عمدتاً از اثر کاهش در تلفات ناشی از درگیری های زمینی و مواد انفجاری باقی مانده از جنگ بوجود آمده است که ادامه روال ثبت شده در سال ۲۰۱۷ را نشان می دهد. ولی، یوناما یاد آور می شود که تلفات اطفال هنوز هم در حد غیر قابل قبولی بالا است و این اداره نگران شمار تلفات اطفال از اثر حملات هوایی که همه ساله از سال ۲۰۱۴ بدینسو، در حال افزایش بوده است، می باشد.

اگرچه عناصر مخالف دولت عامل بیشترین رقم تلفات اطفال در سال ۲۰۱۸ بوده اند، اما یوناما افزایشی در رقم تلفات اطفال به دست نیروهای طرفدار دولت را نیز ثبت نموده است. عناصر مخالف دولت ۱۳۴۳ مورد تلفات اطفال (۳۲۴ کشته و ۱۰۱۹ مجروح) را که ۴۴ درصد کل تلفات اطفال در سال ۲۰۱۸ را تشکیل میدهد، سبب شدند که کاهش سه درصدی نسبت به سال ۲۰۱۷ را نشان می دهد. نیروهای طرفدار دولت ۱۰۵۱ مورد تلفات اطفال (۴۱۴ کشته و ۶۳۷ مجروح) را که ۳۴ درصد کل تلفات اطفال را تشکیل می دهد و افزایش ۱۵ درصدی نسبت به سال ۲۰۱۷ را نشان میدهد، باعث شدند. یوناما مسئولیت ۴۷۰ مورد تلفات اطفال (۱۲۴ کشته و ۳۴۶ مجروح) را مشترکاً به عناصر مخالف دولت و نیروهای طرفدار دولت نسبت می دهد که معادل ۱۵ درصد کل تلفات در میان اطفال می باشد.^{۴۱} از این میان، ۲۷۳ مورد تلفات اطفال (۶۲ کشته و ۲۱۱ مجروح) از اثر آتش تسلیحات در جریان درگیری های زمینی بوجود آمد که عامل اصلی آن مشخص شده نتوانست و بقیه تلفات اطفال از اثر انفجار مواد باقی مانده از جنگ بوجود آمد که مسئولیت آن مشترکاً به طرف های درگیری های اخیر نسبت داده شد.

^{۳۹} مقایسه آمار کشته شدن اطفال از زمانیکه یوناما ثبت سیستماتیک تلفات را در سال ۲۰۰۹ آغاز کرد. در سال ۲۰۱۸، یوناما ۹۲۷ مورد کشته شدن اطفال را

ثبت کرد که با رقم بلند کشته شدن اطفال در سال ۲۰۱۶ برابری می کند؛ در آن سال یوناما ۹۲۶ مورد کشته شدن اطفال را ثبت کرده بود.

^{۴۰} در سال ۲۰۱۸، یوناما ۲۱۸۲ مورد تلفات پسر ها و ۸۳۱ مورد تلفات دختر ها را ثبت کرد. یوناما نتوانست جنیست ۴۹ طفل را تایید نماید.

^{۴۱} اکثریت تلفات اطفال را نمی شد به یک طرف مشخص درگیری نسبت داد. نیروهای نظامی پاکستانی ۱۸ مورد تلفات اطفال (چهار کشته و ۱۴ مجروح) را سبب شدند.

عوامل اصلی تلفات اطفال:

درگیری های زمینی (۳۹ درصد): ۱۱۹۲ مورد
تلفات اطفال (۲۷۶ کشته و ۹۱۶ مجروح)

مواد انفجاری تعبیه شده (غیر انتحاری) (۱۷ درصد): ۵۱۷ مورد تلفات اطفال (۱۲۹ کشته و ۳۸۸ مجروح)

عملیات های هوایی (۱۶ درصد): ۴۹۲ مورد
تلفات اطفال (۲۳۶ کشته و ۲۵۶ مجروح)

مواد انفجاری باقی مانده از جنگ (۱۴ درصد): ۴۲۶ تلفات اطفال (۱۳۶ کشته و ۲۹۰ مجروح)

درگیری های زمینی بین عناصر مخالف دولت و نیروهای طرفدار دولت کماکان به عنوان عامل اصلی تلفات اطفال پابرجا مانده و ۳۹ درصد تلفات اطفال را بوجود آورده است. درگیری های زمینی ۱۱۹۲ مورد تلفات اطفال (۲۷۶ کشته و ۹۱۶ مجروح) را سبب شد که ۱۷ درصد کاهش نسبت به سال ۲۰۱۷ را رقم زده است.^{۴۲} اکثریت این رویداد ها ناشی از استفاده طرف های درگیری از سلاح های پرداب غیر مستقیم مانند هاوان، راکت و نارنجک بوده است. حملات عناصر مخالف دولت با استفاده از مواد انفجاری تعبیه شده غیر انتحاری دومین عامل اصلی تلفات کودکان بوده است که ۵۱۷ مورد تلفات اطفال (۱۲۹ کشته و ۳۸۸ مجروح) را در سال

۲۰۱۸ سبب شده است - کاهش پنج درصدی نسبت به سال ۲۰۱۷.

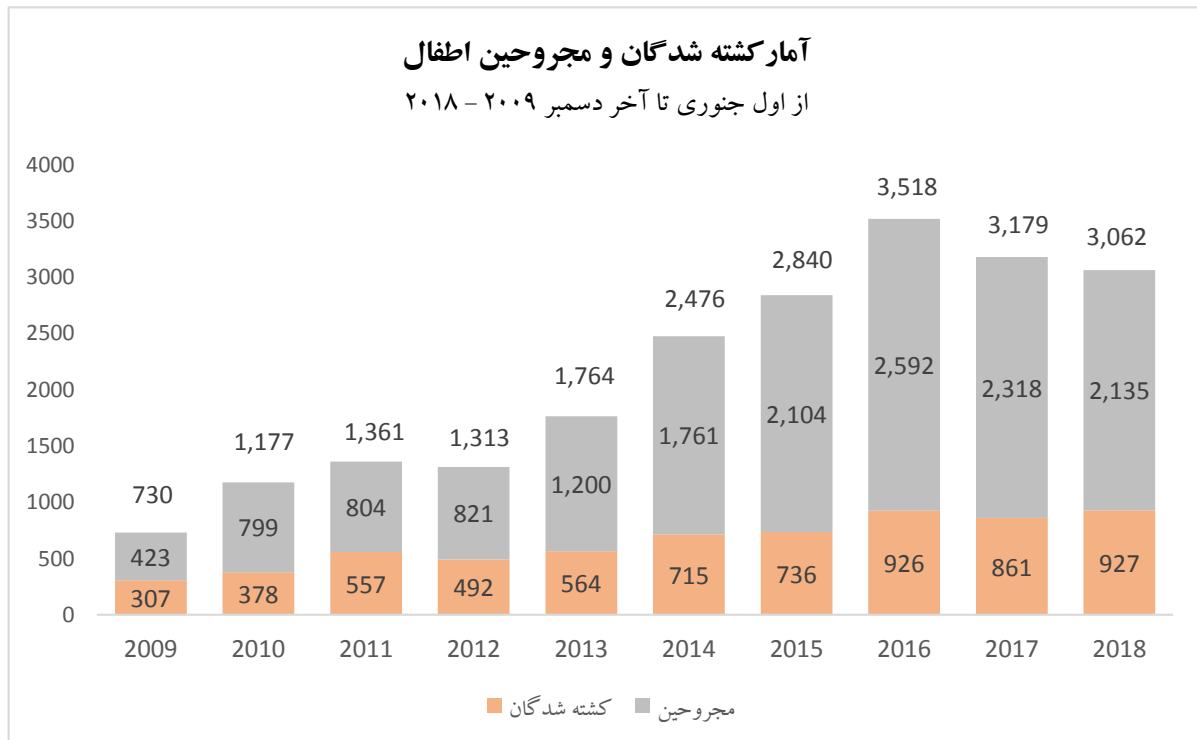
یوناما از افزایش مستمر تلفات اطفال ناشی از عملیات های هوایی از سال ۲۰۱۴ بدینسو، مخصوصاً از افزایش فوری این تلفات در سال ۲۰۱۸ نگران است.^{۴۳} عملیات هوایی از سوی نیروهای طرفدار دولت در سال ۲۰۱۸، به تعداد ۴۹۲ مورد تلفات اطفال (۲۳۶ کشته و ۲۵۶ مجروح) بیار آورد که افزایش ۸۵ درصدی نسبت به سال گذشته و افزایش ۱۰۷ درصدی در رقم کشته شدن اطفال را نشان می دهد. بیشتر از نصف (۵۷ درصد) تلفات اطفال که در اثر عملیات هوایی در سال ۲۰۱۸ بوقوع پیوست، به نیروهای نظامی بین المللی؛ ۳۷ درصد به قوای هوایی افغانستان و بقیه به نیروهای نا مشخص طرفدار دولت نسبت داده می شود.

یوناما ۲۷۵ مورد تلفات اطفال (۶۷ کشته و ۲۰۸ مجروح) ناشی از حملات انتحاری و گروهی در سال ۲۰۱۸ را ثبت نمود که ۳۳ درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۱۷ و افزایش قابل ملاحظه ی ۱۱۶ درصدی در رقم اطفال کشته شده را نشان می دهد که اکثریت این حملات به داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی نسبت داده می شود. یوناما ۱۵۲ مورد از این تلفات اطفال (۴۰ کشته و ۱۱۲ مجروح) را به داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی نسبت میدهد که افزایش ۱۵۸ درصدی نسبت به سال ۲۰۱۷ را نشان می دهد. یوناما ۸۳ مورد از این قبیل تلفات (۲۴ کشته و ۵۹ مجروح) را به طالبان نسبت می دهد که کاهش ۳۵ درصدی نسبت به سال ۲۰۱۷ را نشان می دهد.

^{۴۲} در سال ۲۰۱۷، یوناما ۱۴۳۴ مورد تلفات اطفال (۳۲۵ کشته و ۱۱۰۹ مجروح) ناشی از درگیری های زمینی را ثبت کرده بود.

^{۴۳} یوناما ارقام تلفات اطفال ناشی از حملات هوایی طی سالهای گذشته را قرار ذیل ثبت کرده است: سال ۲۰۰۹ - ۱۵۲ مورد تلفات (۹۲ کشته و ۶۰ مجروح)؛ سال ۲۰۱۰ - ۴۸ مورد تلفات (۲۷ کشته و ۲۱ مجروح)؛ سال ۲۰۱۱ - ۱۸۳ مورد تلفات (۱۲۷ کشته و ۵۶ مجروح)؛ سال ۲۰۱۲ - ۷۴ مورد تلفات (۵۱ کشته و ۲۳ مجروح)؛ سال ۲۰۱۳ - ۴۹ مورد تلفات (۳۵ کشته و ۱۴ مجروح)؛ سال ۲۰۱۴ - ۵۴ مورد تلفات (۳۲ کشته و ۲۲ مجروح)؛ سال ۲۰۱۵ - ۹۱ مورد تلفات (۳۶ کشته و ۵۵ مجروح)؛ سال ۲۰۱۶ - ۲۰۰ مورد تلفات (۷۸ کشته و ۱۲۲ مجروح)؛ سال ۲۰۱۷ - ۲۶۶ مورد تلفات (۱۱۴ کشته و ۱۵۲ مجروح).

یوناما ۱۶ رویدادی را ثبت کرده است که در جریان آن، ۴۲ طفل از سوی عناصر مخالف دولت، عمدتاً طالبان^{۴۴} اختطاف شدند. عناصر مخالف دولت اساساً پسران اقارب اعضای نیروهای طرفدار دولت ویا کسانی را که تصور

می کنند حامی دولت اند، اختطاف کرده اند. در یک رویداد مخصوصاً وحشیانه بتاريخ ۱۱ مارچ ۲۰۱۸، در ولسوالی درزاب ولایت جوزجان، گروه خود خوانده داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی^{۴۵} یک پسر یتیم ۱۳ ساله را که از اقارب یک عضو پولیس محلی افغانستان بود، اختطاف نموده و بعد از گذشت یک ماه، او را سر بردند. یوناما اختطاف و بهره برداری جنسی از یک دختر در ولایت بغلان توسط یک فرمانده پولیس محلی افغان را نیز ثبت کرده است.^{۴۶}

۱. استخدام و استفاده از اطفال توسط طرف های منازعه مسلحانه

یوناما همچنان گزارشاتی در مورد استخدام و استفاده از اطفال از سوی عناصر مخالف دولت، نیروهای ملی امنیتی افغانستان و گروه های مسلح طرفدار دولت بدست آورده است. عناصر مخالف دولت هنوز هم اطفال را برای مقاصد محاروبی استخدام و مورد استفاده قرار می دهند و اگرچه پیشرفتی در داخل نیروهای امنیتی افغانستان در زمینه منع استخدام رسمی اطفال بوجود آمده است، اما استفاده از اطفال هنوز هم به عنوان یک مشکل باقی است. در سال ۲۰۱۸، یوناما استخدام و استفاده از ۳۸ طفل (۳۷ پسر و یک دختر) را ثبت نمود که اکثریت آن در حوزه مشرقی اتفاق افتاد. یوناما استخدام و استفاده از ۱۷ طفل را به تحریک طالبان پاکستان، پنج مورد را به طالبان، دو

^{۴۴} بسیاری از اطفال، اکثراً بعد از چند روز، به دنبال وساطت بزرگان بدون کدام آسیمی رها شدند. در دو رویداد، پسر های اختطاف شده کشته شدند (در مجموع دو کشته).

^{۴۵} برای معلومات مزید در مورد این گروه، مراجعه شود به ضمیمه ۲: طرف های اصلی منازعه و بخش ۳. الف. ii. این گزارش.

^{۴۶} جزئیات مشخصی در مورد این رویداد ها به مقصد محافظت از قربانیان، حذف شده است.

مورد را به داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی، یکی را به عناصر نا مشخص مخالف دولت، پنج مورد را به نیروهای ملی امنیتی افغانستان (چهار مورد به پولیس محلی و یک مورد به پولیس ملی افغان) و هشت مورد را به گروه های مسلح طرفدار دولت نسبت داده است. اما، باور بر این است که شمار این رویداد ها کمتر از آنچه که هست گزارش شده است.

عناصر مخالف دولت هنوز هم اطفال را به مقصد جاسازی مواد انفجاری تعبیه شده، انتقال مواد انفجاری، همکاری در جمع آوری معلومات استخباراتی، انجام حملات انتحاری و سهم گیری در جنگ استخدام می کنند. در یک رویداد خاصاً برجسته به تاریخ ۳۱ جولای ۲۰۱۸، حدود ۱۵۰ تن از اعضای گروه خود خوانده داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی در ولسوالی درزاب ولایت جوزجان به نیروهای ملی امنیتی افغان تسلیم شدند که از میان آنان، به تعداد ۵۵ تن نوجوان تشخیص شدند و چهار تن دیگر کودکانی بودند که هنوز سن ۱۲ سالگی را تکمیل نکرده بودند. این اطفال یکجا با سایر اعضای این گروه دستگیر شدند و برای مدت طولانی بدون دسترسی به وکیل مدافع در توقیف خانه ریاست عمومی امنیت ملی در توقیف بسر بردند تا اینکه بالاخره به مرکز اصلاح و تربیت اطفال انتقال داده شدند.^{۴۷}

یوناما از پیشرفت کار حکومت افغانستان در امر جلوگیری از استخدام اطفال از طریق ایجاد واحد های محافظت از اطفال از سوی وزارت امور داخله در تمام ۳۴ ولایت کشور قدردانی می کند. این کار سبب جلوگیری از پیوستن ۳۶۴ متقاضی زیر سن به صفوف پولیس ملی افغانستان در سال ۲۰۱۸ شده است.^{۴۸} اما، استفاده از اطفال هنوز هم به عنوان یک مشکل، به خصوص در میان پولیس محلی افغان و تا حد کمتری، در صفوف پولیس ملی افغانستان پابرجا است. یوناما کماکان گزارشات در مورد استفاده از اطفال به عنوان محافظ، ویا در وظایف محاربوی و تهیه چای و غذا در پوسته های تلاشی دریافت می کند. در برخی موارد، این اطفال مورد بهر برداری جنسی و خشونت قرار می گیرند. یوناما حکومت را ترغیب می کند که طرز العمل های خود برای تثبیت و تعیین سن را هرچه بیشتر تقویت نموده و وظایف واحد های محافظت از اطفال در پولیس ملی افغانستان را گسترش دهد تا شامل نظارت فعال و پیشگیرانه از پوسته های تلاشی نیز شود.

یوناما از عدم موجودیت مکانیزم های کافی برای رسیدگی به نیازمندی های اطفالی که قبلاً با نیروها ویا گروه های مسلح کار می کردند، اطفالی که از توقیف رها شده اند ویا اطفالی که به سبب عدم اکمال سن قانونی، از پروسه جلب و جذب در قوای مسلح و پولیس محروم شده اند، یاد آوری می کند زیرا این اطفال هنوز هم در برابر استخدام و استفاده آسیب پذیر اند. یوناما، ضمن درک چالش ها در رسیدگی به این مسائل، دولت افغانستان را ترغیب می کند، که با حمایت جامعه بین المللی، راه هایی را جستجو کند که از طریق آن بتواند سطح دسترسی

^{۴۷} هرچند یوناما، به دلیل حساسیت های این گونه مسائل، نتوانسته است تایید کند که آیا این اطفال قبل از اینکه دستگیر شوند، از سوی داعش استخدام و یا استفاده شده بودند و یا خیر، اما احوال این رویداد باعث بروز نگرانی جدی در این زمینه شده است که حد اقل بعضی از این اطفال شاید در استخدام و استفاده داعش بوده باشند.

^{۴۸} طبق آمار و ارقام ارائه شده از سوی یونیسیف.

این اطفال به خدمات اجتماعی روانی، مراقبت های صحی، تعلیم و تربیه، آموزش های حرفوی و برنامه های عایداتی را افزایش دهد و در ادغام مجدد این اطفال به خانواده ها و اجتماعات شان کمک کند.

۲. خشونت های جنسی علیه اطفال مرتبط به منازعه

خشونت های جنسی مرتبط به منازعه، علیه اطفال یکی از نگرانی های جدی در افغانستان است که به اندازه کافی مورد رسیدگی قرار نگرفته است. اطفال از سوی طرف های منازعه مورد خشونت جنسی، آزار و اذیت، بهره برداری و تجاوز جنسی قرار گرفته اند. در سال ۲۰۱۸، یوناما چهار رویداد خشونت جنسی علیه اطفال را ثبت کرد که سه مورد آن از سوی پولیس ملی افغانستان و یک مورد آن از سوی پولیس محلی افغان ارتکاب یافته بود. اما، این گزارش ها، با توجه به این واقعیت که این گونه قضایا اکثراً کمتر گزارش داده می شود، و زمانی هم که گزارش داده می شود، تثبیت آن به سبب حساسیت ها و نگرانی های زیاد در مورد مصئونیت قربانی دشوار است، دامنه و گستره واقعی مشکل را بازتاب نمی دهند.

رویدادهائی که از سوی یوناما تایید و تثبیت شد شامل قضایای بچه بازی می شود؛ بچه بازی عمل زیانباری است که در آن مردان ثروتمند و زوردار از پسر ها برای سرگرمی، مخصوصاً برای رقص و فعالیت های جنسی استفاده می کنند. برای مثال، در ولایت تخار، یک پسر به مدت یک سال از یک قومندان به قومندان دیگر، به شمول اعضای پولیس ملی افغانستان دست به دست می شد و مورد بچه بازی قرار می گرفت. در فبروری ۲۰۱۸، حکم دستگیری مرتکبین مورد ظن صادر گردید. اما، تا زمان تحریر این گزارش، هیچ کسی در این رابطه دستگیر نشده بود.

اگرچه کود جزای جدید که در ماه فبروری ۲۰۱۸ نافذ گردید، عمل بچه بازی را با صراحت جرم می داند، اما پاسخگو قرار دادن مرتکبین این عمل جرمی هنوز به عنوان یک چالش جدی باقی است. به سبب دخیل بودن مردان زورمند و حساسیت های فرهنگی، معافیت از مجازات در پیوند به این گونه اعمال جرمی بسیار گسترده است و قربانیان این عمل با شرم و رانده شدن از جامعه مواجه اند. یوناما دولت افغانستان را ترغیب می کند که کود جزای جدید را تنفیذ نماید و از طریق آموزش نیرو های ملی امنیتی افغانستان و بلند بردن سطح آگاهی آنان، عاملین عمل بچه بازی را پاسخگوی اعمال شان قرار داده، مانع خشونت علیه اطفال از سوی طرف های منازعه گردد و حمایت و همکاری کافی برای قربانیان فراهم کند.

ت) تأثیرات منفی منازعه مسلحانه بالای معارف

منازعه مسلحانه ضربه سنگینی بر پیکر معارف در سال ۲۰۱۸ وارد کرد. از ۱ جنوری الی ۳۱ دسمبر ۲۰۱۸، یوناما ۱۹۱ رویداد با تأثیرات منفی روی معارف، از جمله حملات بالای مکاتب و یا خسارات جانبی بالای مکاتب؛ قتل، مجروحیت و اختطاف کارکنان معارف؛ و تهید علیه تاسیسات و پرسونل معارف را ثبت کرد. این رقم تقریباً سه برابر بیشتر از شمار رویداد های ثبت شده در سال ۲۰۱۷ می باشد. این افزایش عمدتاً از اثر حملات عناصر مخالف

دولت بالای مکاتب بوجود آمده است که از آن به عنوان مراکز ثبت نام رای دهندگان و مراکز رای دهی در انتخابات پارلمانی سال ۲۰۱۸ که در ماه اکتوبر برگزار شد، استفاده گردید.

در سال ۲۰۱۸، یوناما ۹۲ رویداد مرتبط به انتخابات را ثبت کرد که بالای معارف تأثیرات منفی بر جای گذاشت؛ اکثریت این رویدادها به طالبان نسبت داده شده است.^{۴۹} حملات عناصر مخالف دولت در جریان ماه های منتهی به انتخابات^{۵۰} و در روز های برگزاری انتخابات علیه مراکز ثبت نام رای دهندگان و مراکز رای دهی که بسیاری از آنان در مکاتب ایجاد شده بود،^{۵۱} مصئونیت و دسترسی اطفال به تعلیم و تربیه را برای مدت مدیدی متأثر ساخت. اگرچه این حملات به مقصد مختل کردن ویا برهم زدن عرضه خدمات تعلیمی انجام نشده بود، اما هدف قرار گرفتن این اماکن سبب بروز تلفات اطفال، تخریب مکاتب، بسته شدن مکاتب ویا کاهش حضری شاگردان گردید و مصئونیت اطفال و حق دسترسی آنان به تعلیم و تربیه را متأثر ساخت.

حکومت صنوف درسی تمام شاگردان مکاتب دولتی را چند روز قبل از برگزاری انتخابات و در جریان ایام برگزاری انتخابات رخصت کرد که باعث کاهش خطر آسیب دیدن اطفال از حملات مستقیم بالای مکاتبی که من حیث مراکز رای دهی استفاده می شدند، گردید. اما، تعمیر مکاتب در نتیجه حملات مستقیم و تصادفی خساره مند گردید که این امر دسترسی اطفال به تعلیم و تربیه را متأثر نمود.

جدا از حملات مرتبط به انتخابات بالای تاسیسات معارف، یوناما نگران روال نوظهوری از حملات و تهدیدات از جانب عناصر مخالف دولت، مخصوصاً داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی، علیه تاسیسات معارف در سال ۲۰۱۸ می باشد که در واکنش به عملیات های نظامی نیروهای طرفدار دولت انجام می شود؛ این گونه حملات منجر به بسته شدن مکاتب در سطح گسترده و تلفات افراد ملکی گردیده است. داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی با صراحت قصد خود برای هدف قراردادن مکاتب، به خصوص مکاتب دخترانه، را از طریق اعلامیه و نشرات رادیویی بتاريخ ۳ جون ۲۰۱۸ اعلام کرد.^{۵۲} گروه داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی با این ادعا که عملیات های هوایی از سوی نیروهای نظامی بین المللی و نیرو های امنیتی افغانستان بالای مناطق مسکونی در ساحاتی از ولسوالی ده بالای ولایت ننگرهار در جریان سه روز گذشته حدود صد نفر زن و کودک را کشته است، هشدار داد که بعد از این، تمام مکاتب نسوان در ولایت ننگرهار مورد هدف حملات آن گروه قرار خواهد گرفت.^{۵۳} گروه داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی به این تهدید خود در ماه های باقی مانده از سال ۲۰۱۸

^{۴۹} این ارقام نشاندهنده ی مجموع حملات بالای مراکز رای دهی مستقر در مکاتب نمی باشد بلکه حملاتی را نشان می دهد که از آن عرضه خدماتی تعلیمی متأثر گردید، مثل خساره دیدن تعمیر مکاتب ویا مسدود شدن موقتی درس و تعلیم مکاتب.

^{۵۰} دوره ثبت نام رای دهندگان بتاريخ ۱۴ اپریل ۲۰۱۸ آغاز گردید و تا ختم ماه جولای ۲۰۱۸ تمدید شد.

^{۵۱} از مجموع تخمینی ۵۰۰۰ مرکز رای دهی که از آن به عنوان محلات ثبت نام رای دهندگان نیز استفاده شد، بیشتر از ۵۰ درصد آنان در مکاتب ایجاد شده بود.

^{۵۲} کاپی مکتوب هائی در ولایت ننگرهار توزیع گردید، در دوسیه دیتابیس محافظت افراد ملکی یوناما موجود می باشد.

^{۵۳} در جریان این دوره سه روزه، در ولسوالی ده بالای ولایت ننگرهار، یوناما ۱۷ رویداد تلفات ملکی (۷ کشته و ۱۰ مجروح) ناشی از عملیات های هوایی توسط نیروهای طرفدار دولت را ثبت کرد.

گزارش سالانه در مورد محافظت افراد ملکی در منازعات مسلحانه افغانستان: ۲۰۱۸

عمل کرد و ۳۴ حمله بالای مکاتب انجام داد که سبب ۶۴ مورد تلفات ملکی (۲۵ کشته و ۳۹ مجروح)، از جمله ۹ طفل گردید. این حملات شامل سه حمله گروهی می شد که مشترکاً باعث ۴۶ مورد تلفات ملکی (۱۷ کشته و ۲۹ مجروح) گردید: حمله بالای ریاست معارف ولایت در شهر جلال آباد بتاريخ ۱۱ جون ۲۰۱۸؛ حمله بالای ریاست معارف ولایت در شهر جلال آباد بتاريخ ۱۱ جولای؛ و حمله بالای انستیتوت تعلیمات قابلگی و نرسینگ بتاريخ ۲۸ جولای ۲۰۱۸. در قالب این حملات، گروه داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی مواد انفجاری تعبیه شده را نیز در حوالی مکاتب جاسازی و منفجر می کرد تا شاگردان و پرسونل معارف را از بین ببرد و یا باشندگان محل را بترساند و به این ترتیب، مانع تعلیم و تربیه اطفال شود. یوناما ۲۵ مورد از این قبیل رویداد ها را از ماه جون الی دسمبر ۲۰۱۸ تایید و تثبیت کرد. حملات داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی بالای تاسیسات معارف در شرق کشور در جریان نیمه دوم سال دسترسی اطفال به معارف را به شدت مختل کرد.

یوناما ۱۰ رویداد تهدید، مسدود شدن و آتش زدن و یا هدف قرار گرفتن مکاتب از سوی طالبان با استفاده از راکت، هاوان و یا مواد انفجاری تعبیه شده را نیز ثبت کرده است که طالبان در واکنش به عملیات های نظامی و یا اقدامات مشخصی از جانب حکومت انجام داده اند. برای مثال، در ماه می سال ۲۰۱۸، طالبان بدنال دستگیر شدن رئیس نام نهاد معارف شان، ۲۸ مکتب را در ولایت تخار مسدود کردند. در اوایل ماه جولای ۲۰۱۸، در واکنش به عملیات مشترک نظامی از سوی نیروهای امنیتی افغان و نیروهای نظامی بین المللی در ولایت لوگر، طالبان از مجموع ۶۴ مکتب در ولسوالی محمد آغه، به تعداد ۳۴ مکتب ذکور و ۵ مکتب نسوان را به مدت دو هفته مسدود کردند و دو مکتب ابتدائیه مختلط را در ولسوالی پل علم ولایت لوگر به آتش کشیدند. همین قسم، بتاريخ ۲۱ مارچ ۲۰۱۸، بدنال تصمیم ریاست معارف در مورد پرداخت معاشات معلمین از طریق انتقال بانکی پول به عوض پرداخت نقدی - اقدامی که توانائی طالبان در اخذ مالیات از معلمین را کم می کرد - طالبان با صدور امریه، ۳۴۲ مکتب را در سراسر ولایت قندز مسدود کردند. هفت ماه بعد، طالبان ۱۲۵ تن از پرسونل معارف به شمول معلمین، مدیران مکاتب و مسئولین معارف را در ولایت غزنی اختطاف کردند زیرا آنان معاشات خود را از طریق حسابات بانکی دریافت می کردند.

یوناما پنج رویداد حمله طالبان بالای لیسه های نسوان و یا مختلط را در سال ۲۰۱۸ ثبت کرد که تمام آن در حوزه غرب (ولایات فراه و هرات) اتفاق افتاد. این حملات شامل آتش زدن مکاتب و انفجار مواد انفجاری در داخل تاسیسات معارف می شد. در یک رویداد به تاریخ ۵ اپریل، طالبان سر معلم یک لیسه نسوان را در ولایت هرات به ضرب گلوله کشتند. یوناما سه رویداد تهدید لیسه های نسوان از سوی طالبان در ولایات لوگر، بادغیس و بدخشان را نیز ثبت و تایید کرده است. برای مثال، در ۲۶ آگست، در ولسوالی برکی برک، ولایت لوگر، طالبان مدیران مکاتب نسوان را جمع کرده و به آنان دستور دادند که از این پس، معلمین اناث صنوف اول الی ۱۲ و دختران در صنوف هفت الی ۱۲ به مکتب رفته نمی توانند. این تهدید ها باعث تعلیق صنوف دختران بالاتر از صنف ششم و تعویض معلمین اناث برای دختران خردسال با معلمین ذکور در سطح ولسوالی گردید.

ث) تأثیرات منفی منازعه مسلحانه بالای عرضه مراقبت های صحی

یوناما ۶۲ رویدادی که بالای عرضه مراقبت های صحی تأثیر منفی گذاشت، از جمله حملات مستقیم و یا تهدید علیه تاسیسات و پرسونل صحی و خسارات جانبی به تاسیسات صحی را در سال ۲۰۱۸ ثبت کرد. یوناما ۴۶ رویداد را به عناصر مخالف دولت، منجمله ۳۰ رویداد را به طالبان، ۱۱ رویداد را به داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی، سه رویداد را به گروه های خود خوانده داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی و دو رویداد را به گروه های مسلح نا مشخص نسبت داده است. نیروهای طرفدار دولت در مجموع مسئول ۱۶ رویداد بودند.^{۵۴}

عناصر مخالف دولت کمپاین واکسین، به ویژه واکسین پولیو را مختل کردند که مایه نگرانی خاص است. یوناما ۹ رویداد را در سال ۲۰۱۸ ثبت کرده که در آن، عناصر مخالف دولت پرسونل مراقبت های صحی را تهدید کردند که کمپاین های واکسیناسیون، از جمله واکسین پولیو را متوقف نمایند. شش مورد از این رویداد ها در حوزه شرق (ولایات کنر و ننگرهار)، دو مورد در ولایت جوزجان (شمال) و یک مورد در ولایت فراه (غرب) رخ داده است. شش مورد به داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی، دو مورد به گروه خود خوانده داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی و دو مورد به طالبان نسبت داده شده است.

اما، ارقام فوق شاید اندازه واقعی مشکل را بیان نکنند. طبق معلومات سازمان جهانی صحت و صندوق وجهی حمایت از کودکان سازمان ملل متحد (یونیسف)، ۲۱ واقعه جدید پولیو در سال ۲۰۱۸ گزارش شده است که ۱۵ واقعه ی آن در حوزه جنوب و شش واقعه در حوزه شرق رخ داده است. هر دو نهاد فوق گزارش دادند که کمپاین های واکسین با چالش های جدی در زمینه دسترسی به اطفال در حوزه جنوب مواجه شده است که در این حوزه، به تعداد تخمینی ۸۴۰۰۰۰ کودک به سبب منع اجرای واکسین خانه به خانه که از ماه می به این طرف نافذ بوده است، از واکسین باز مانده اند. اگرچه در اواخر سال ۲۰۱۸، اجازه واکسین محل به محل کسب گردید، اما این روش در جلوگیری از شیوع پولیو کافی نیست.

کلینک ها نیز از خشونت های مرتبط به انتخابات متأثر گردیدند هرچند به مراتب کمتر از مکاتب. بعضی مراکز ثبت نام رای دهندگان و مراکز رای دهی در داخل کلینیک های صحی ایجاد شده بود که آنان را در معرض حملات قرار داده بود. استفاده از سیستم های تسلیحاتی پرداب غیر مستقیم بالای ساحات پرجمعیت ملکی و از ساحات پرجمعیت ملکی در جریان انتخابات نیز سبب وارد آمدن خسارات به ساختمان های ملکی از جمله کلینک ها شد.

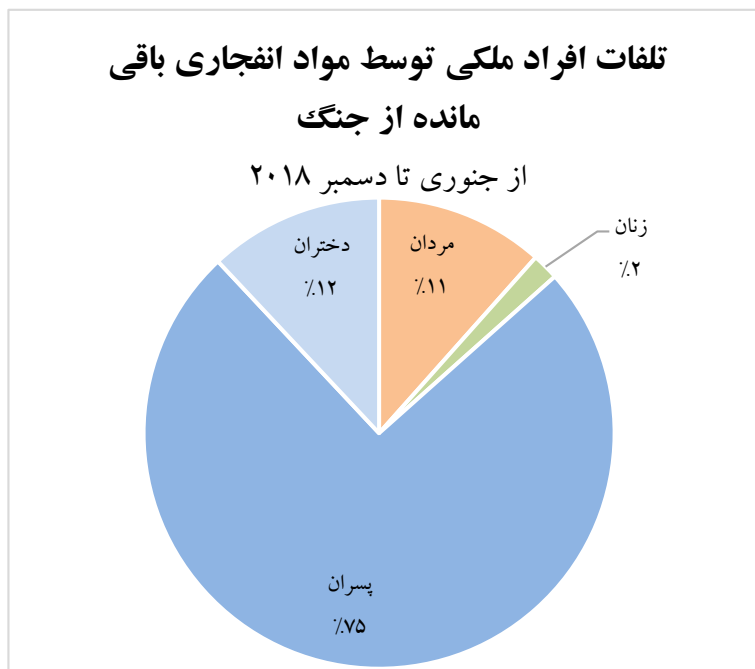
^{۵۴} پنج رویداد به نیروهای ملی امنیتی افغانستان (یک رویداد به پولیس ملی، دو رویداد به اردوی ملی، یک رویداد به ریاست امنیت ملی و یک رویداد مشترکاً به پولیس ملی و امنیت ملی)، دو رویداد به گروه های مسلح طرفدار دولت، یک رویداد به نیروهای نامشخص طرفدار دولت، یک رویداد مشترکاً به نیروهای امنیتی افغانستان و طالبان، چهار رویداد به نیروهای نظامی بین المللی و سه رویداد مشترکاً به نیروهای امنیتی افغانستان و نیروهای نظامی بین المللی نسبت داده شده است.

ج) مواد انفجاری باقی مانده از جنگ

"بعد از ظهر جمعه، همسایه ما یک مرمی هاوان را که صاف و دراز بود از سر تپه با خود به خانه آورد. اطفال زیادی جمع شدند که آنرا ببینند. زمانیکه همسایه ما آنرا با سنگ کوبید، با صدای وحشتناکی انفجار کرد و من بی هوش شدم. بعد از آن چیزی به یاد ندارم. وقتیکه به هوش آمدم خود را در شفاخانه یافتم."^{۵۵}

— گفته های دختر هشت ساله ی که از اثر انفجار مواد انفجاری باقی مانده از جنگ در ولسوالی شیرین تگاب، ولایت فاریاب بتاريخ ۲۱ سپتمبر ۲۰۱۸ مجروح شده پایش را از دست داد؛ این حادثه جان نه کودک را گرفت و پنج تن دیگر را زخمی کرد.

از اول جنوری الی ۳۱ دسمبر ۲۰۱۸، یوناما ۴۹۲ مورد تلفات ملکی (۱۵۰ کشته و ۳۴۲ مجروح) ناشی از مواد انفجاری باقی مانده از جنگ را ثبت کرد که کاهش ۲۳ درصدی نسبت به سال ۲۰۱۷ را نشان می دهد. به ادامه روالی که در سال ۲۰۱۷ مشاهده شد، این کاهش شاید از اثر عواملی چون پاک کاری مواد انفجاری برجای مانده در میدان نبرد، یکجا با برنامه های آموزشی و نشانه گذاری ساحات پرخطر مشکوک بوجود آمده باشد.

اطفال کمافی السابق بطور نابرابر از مواد انفجاری باقی مانده از جنگ آسیب دیدند. در سال ۲۰۱۸، اطفال با ۴۲۶ مورد تلفات (۱۳۶ کشته و ۲۹۰ مجروح) به شمول ۳۶۷ پسر، که از سوی یوناما به ثبت رسید است، ۸۷ درصد کل تلفات ملکی ناشی از مواد انفجاری باقی مانده از جنگ را تشکیل داده اند. اطفالی که از برخورد با مواد انفجاری باقی مانده از جنگ جان بدر بردند، با تاثیرات مخرب و دوامدار آن

بر کیفیت زندگی شان به سبب از دست دادن اعضای بدن، بینایی ویا دیگر جراحات جدید و آسیب های روانی، روزگار به سر می برند.

یوناما قضایای زیادی را ثبت کرده است که در آن، اطفال بعد از دست زدن به مواد انفجاری باقی مانده از جنگ که آنرا یافته بودند، و یا بازی با آن ویا انتقال آن مواد به خانه، کشته و مجروح شدند. برای مثال، بتاريخ ۲۱ سپتمبر، در ولسوالی شیرین تگاب، ولایت فاریاب، گروهی از اطفال که حیوانات را به چراگاه برده بوند، یک دستگاه

^{۵۵} مصاحبه یوناما با متضرر رویداد در شفاخانه، ولایت فاریاب، ۲۳ سپتمبر ۲۰۱۸.

مواد انفجاری باقی مانده از جنگ را یافتند، آنرا به قریه بردند و با سنگ زدند تا اینکه انفجار کرد و نه کودک را کشت و پنج تن دیگر را مجروح کرد. دو طفل پاهایشان قطع شد. یوناما تاکید می کند که آموزش اطفال و بلند بردن آگاهی آنان در مورد خطرات مواد انفجاری باقی مانده از جنگ باید به اطفالی که در مناطق دور افتاده زندگی می کنند، نیز برسد.

بیشتر از نصف تلفات ملکی برخاسته از مواد انفجاری باقی مانده از جنگ در سال ۲۰۱۸ به طرف های درگیری های اخیر (عمدتاً نیروهای طرفدار دولت و عناصر مخالف دولت) نسبت داده شده است. یوناما بر خطرات جدی تاکید می کند که متوجه جان خانواده های بیجاشده ی است که به مناطق خود که در آن جنگ های سختی اتفاق افتاده بود، بر می گردند. کشته و مجروح شدن افراد ملکی از اثر مواد انفجاری باقی مانده از جنگ ادامه خواهد یافت مگر اینکه اقداماتی جدی و عملی برای شناسایی، نشانه گذاری و پاک کاری این مواد از ساحات جنگ زده روی دست گرفته شود.

طرف های منازعه مکلفیت دارند که مواد انفجاری باقی مانده از جنگ را نشانه گذاری، پاک کاری و منهدم کنند و تمام تدابیر احتیاطی ممکن را روی دست گیرند تا مردمان ملکی را از خطرات و تاثیرات منفی این گونه مواد حفظ کنند. تلاش های جاری جهت بلند بردن آگاهی مردم از خطرات ماین ها در امر محافظت از مردمان ملکی اهمیت حیاتی دارد. یوناما از اقدامات جاری حکومت در راستای عملی کردن تعهدات اش در مورد مواد انفجاری باقی مانده از جنگ طبق پروتوکل پنجم کنوانسیون برخی سلاح های متعارف که بتاريخ ۹ فبروری ۲۰۱۸ نافذ گردید، استقبال می کند. یوناما یاد آوری می کند که نیروهای نظامی بین المللی مسئولیت دارند که حکومت را در امر بر آورده ساختن تعهداتش طبق پروتوکل پنجم کمک کنند و جامعه جهانی را تشویق می کند که به همکاری های خود با حکومت به هر نحوی که ممکن است، ادامه دهد.

۳. عناصر مخالف دولت

الف) نگاه اجمالی

عناصر مخالف دولت کماکان تقریباً دو سوم تلفات ملکی در سال ۲۰۱۸ را سبب شدند و در نتیجه حملات عمدی آنان بالای افراد ملکی و استفاده آنان از مواد انفجاری تعبیه شده، آسیب روز افزونی به مردمان ملکی وارد شده است. استفاده عناصر مخالف دولت از مواد انفجاری تعبیه شده به شکل انتحاری و غیر انتحاری عامل درجه اول تلفات ملکی بوده و ۴۲ درصد کل تلفات ملکی در سراسر کشور را سبب شده است. در نتیجه ای اتکای روز افزون عناصر مخالف دولت به استفاده از حملات انتحاری، مردمان ملکی پیوسته در خوف کشته و یا مجروح شدن از این گونه حملات زندگی بسر می برند. مردمان ملکی از تمام اقشار جامعه، از جمله خبرنگاران، کمک کنندگان اولیه حادثات، معلمین، بزرگان مذهبی، کارکنان انتخابات و دیگران از این گونه حملات آسیب دیدند.

طرف مسئول (که از سوی یوناما به آن نسبت داده شده است) ^{۵۶}	افراد ملکی کشته شده	افراد ملکی مجروح شده	مجموع تلفات ملکی	فیصدی تلفات کلی افراد ملکی
طالبان	۱۳۴۸	۲۷۲۴	۴۰۷۲	۳۷ درصد
داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی	۶۸۱	۱۵۰۰	۲۱۸۱	۲۰ درصد
عناصر نامشخص مخالف دولت	۱۹۶	۴۸۲	۶۷۸	۶ درصد
سایرین/چندین طرف	۱۸	۳۱	۴۹	کمتر از ۱ درصد

از ۱ جنوری الی ۳۱ دسمبر ۲۰۱۸، یوناما ۶۹۸۰ مورد تلفات ملکی (۲۲۴۳ کشته و ۴۷۳۷ مجروح) را که عناصر مخالف دولت سبب شده بودند، ثبت کرد که هم سطح آمار ثبت شده در سال ۲۰۱۷ می باشد.^{۵۷} کاهشی که در رقم تلفات ملکی ناشی از قتل های هدفمند^{۵۸} به دست عناصر مخالف دولت بوجود آمده بود، تحت شعاع افزایش

^{۵۶} یوناما مسئولیت رویدادها را به یک گروه مشخص عناصر مخالف دولت زمانی نسبت می دهد که یا آن گروه مسئولیت رویداد را بطور علنی بر عهده گیرد، و اگر کسی مسئولیت رویداد را بر عهده نگیرد، یا از تجزیه و تحلیل اسناد و مدارک موجود به این نتیجه برسد که آن گروه مسئول رویداد است. عمدتاً در ارتباط به رویداد های حملات انتحاری و مواد انفجاری تعبیه شده غیر انتحاری، تجزیه و تحلیل شامل مرور و بررسی معلومات موجود در فضای عمومی و نیز معلومات ارائه شده از سوی حکومت و سایر مراجع می گردد که بعضی از این معلومات به شکل محرمانه ارائه می شود و در دیتابیس یوناما در مورد محافظت افراد ملکی نگهداری می شود. زمانیکه یوناما تلفات ملکی را به "عناصر نامشخص مخالف دولت" نسبت می دهد، یوناما یک سلسله تحلیل ها را نیز انجام می دهد تا مطمئن شود که حادثه مرتبط به منازعه مسلحانه بوده است زیرا گزارشات یوناما تلفات ملکی برخاسته از مواد انفجاری و سلاح های مورد استفاده توسط مجرمین که بخشی از منازعه مسلحانه نمی باشند را شامل نمی شود.

^{۵۷} در سال ۲۰۱۷، یوناما ۶۷۶۸ مورد تلفات ملکی (۲۳۰۳ کشته و ۴۴۶۵ مجروح) را به عناصر مخالف دولت نسبت داد. رقم مجموعی تلفات ملکی منسوب به عناصر مخالف دولت شامل رویداد هایی نمی شود که در آن تلفات ملکی مشترکاً به نیروهای طرفدار دولت و عناصر مخالف دولت در جریان درگیری های زمینی نسبت داده شده است. لطفاً مراجعه شود به فصل چهارم این گزارش تحت عنوان درگیری های زمینی: افراد ملکی گیر مانده در آتش دو طرف.

^{۵۸} یوناما تلفات ملکی ناشی از حملات مستقیم و جانبی مرتبط به منازعه علیه افراد، چه ملکی و چه نظامی، که در اسارت فزینی عناصر مخالف دولت قرار نداشته باشند را تحت عنوان "قتل های هدفمند" ثبت می کند. برای معلومات مزید، مراجعه شود به ضمیمه ۳: فهرست اصطلاحات.

گزارش سالانه در مورد محافظت افراد ملکی در منازعات مسلحانه افغانستان: ۲۰۱۸

قابل ملاحظه ی تلفات ملکی برخاسته از حملات انتحاری، به خصوص حملاتی که به داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی نسبت داده می شد، قرار گرفت که تلفات ناشی از این گونه حملات بیشتر از دو برابر، افزایش یافته است. خشونت ها در جریان دوره ثبت نام رای دهندگان و مبارزات انتخاباتی منتهی به انتخابات پارلمانی و در روز های برگزاری انتخابات نیز در افزایش تلفات ملکی نقش داشت.

تلفات ملکی تایید شده از سوی یوناما ناشی از رویداد هائی که طالبان مسئولیت آن را بطور علنی بر دوش گرفتند	۹۴۳ (۳۱۹ کشته و ۶۲۴ مجروح)
تلفات ملکی تایید شده از سوی یوناما ناشی از رویداد های نسبت داده شده به طالبان که طالبان بطور علنی مسئولیت آنرا بر دوش نگرفتند	۳۱۲۹ (۱۰۲۹ کشته و ۲۱۰۰ مجروح)
تلفات ملکی تایید شده از سوی یوناما ناشی از رویداد هائی که داعش/ولایت خراسان دولت اسلامی مسئولیت آن را بطور علنی بر دوش گرفت	۱۷۵۲ (۵۱۴ کشته و ۱۲۳۸ مجروح)
تلفات ملکی تایید شده از سوی یوناما ناشی از رویداد هائی که داعش/ولایت خراسان دولت اسلامی مسئولیت آن را بطور علنی بر دوش نگرفت	۴۲۹ (۱۶۷ کشته و ۲۶۲ مجروح)

۱. طالبان

در سال ۲۰۱۸، یوناما ۴۰۷۲ مورد تلفات ملکی (۱۳۴۸ کشته و ۲۷۲۴ مجروح) را به طالبان نسبت داد. این رقم نشان دهنده کاهش هفت درصدی در شمار تلفات ملکی منسوب به این گروه نسبت به سال ۲۰۱۷ است که علت اصلی این کاهش، کاهش ۲۳ درصدی در شمار تلفات ملکی برخاسته از کشتار هدفمند می باشد.^{۵۹} اما، خشونت های مرتبط به انتخابات که از سوی طالبان انجام شد و نیز رویداد های تهدید، ارباب و آزار و اذیت کارکنان انتخابات، کاندیدان و رای دهندگان تأثیرات منفی قابل ملاحظه ی بالای افراد ملکی برجای گذاشت. یوناما ۳۷ درصد مجموع تلفات ملکی ناشی از منازعات مسلحانه در افغانستان در سال ۲۰۱۸ را به طالبان نسبت داده است که بیانگر پنج درصد کاهش نسبت به ۴۲ درصد منسوب به این گروه در سال ۲۰۱۷ می باشد.

طالبان در سال ۲۰۱۸، دو حمله گسترده بالای مراکز ولایات را نیز به راه انداختند: حمله یک روزه بالای شهر فراه در ماه می ۲۰۱۸ و حملات دوامدار بالای شهر غزنی در آگست ۲۰۱۸. جنگ پنج روزه در شهر غزنی منجر به رقم بلند تلفات ملکی گردید (برای جزئیات بیشتر به ذیل مراجعه شود). به دنبال تسخیر شهر قندز در سال ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶ از سوی طالبان و حمله گسترده آنان بالای شهر فراه در سال ۲۰۱۸، غزنی سومین مرکز ولایت عمده بود

^{۵۹} این کاهش در تلفات ملکی عمدتاً ناشی از کشتار هدفمند است که در آن افراد ملکی هدف اصلی نبوده اند بلکه از خسارات جانبی حمله متأثر شدند. اما، این رقم شامل کاهش اندکی در شمار تلفات ملکی ناشی از هدف قراردادن عمدی افراد ملکی نیز می شود که برای آن یوناما ۴۶۵ مورد تلفات ملکی (۳۱۲ کشته و ۱۵۳ مجروح) در سال ۲۰۱۸ ثبت کرده است که کاهش ده درصدی از ۵۱۷ مورد تلفات (۳۶۸ کشته و ۱۴۹ مجروح) در سال ۲۰۱۷ را نشان می دهد.

که با حمله گسترده آنان بعد از سقوط طالبان در سال ۲۰۰۱ مواجه شد. اما، حمله بالای شهر غزنی به سبب واقع شدن این شهر در مسیر شاهراه کابل - قندهار، از اهمیت خاصی برخوردار بود.

افزون بر آن، در اواخر اکتوبر ۲۰۱۸، جنگ بین طالبان و فرمانده سابق پولیس محلی از قوم هزاره که حکم دستگیری او از جانب حکومت صادر شده است، سبب بیجا شدن خانواده های کثیری هزاره در ولسوالی خاص ارزگان ولایت ارزگان شد.^{۶۰} اندکی بعد، طالبان حملات تهاجمی خود را در ولسوالی های همجوار مالستان و جاغوری ولایت غزنی آغاز کردند.

در هر دو ولسوالی مالستان و جاغوری، درگیری ها بعد از عملیات های گسترده نیروهای طرفدار دولت بتاريخ ۱۹ نومبر خاتمه یافت. بدنبال گزارشات اولیه از شمار بلند تلفات ملکی، یوناما ۲۶ مورد تلفات ملکی (۲۰ کشته و شش مجروح) را در ولسوالی جاغوری و ۱۱ مورد تلفات ملکی (چهار کشته و هفت مجروح) را در ولسوالی مالستان تایید کرد که تمام این تلفات بدست طالبان در جریان حملات تهاجمی شان افتاده بود. تلفات ملکی شامل کسانی می شد که در برابر استفاده طالبان از خانه هایشان مقاومت کرده بودند، کسانی که از سوی طالبان متهم به حمایت از حکومت شدند و کسانی که از ساحات زیر حمله در حال فرار بودند. یوناما معلوم نمود که ده ها نفر دیگر که از سوی منابع به حیث تلفات ملکی بالقوه گزارش داده شده بودند، احتمالاً به علت مشارکت مستقیم در جنگ، حالت ملکی بودن خود را از دست داده بودند.^{۶۱}

یوناما موارد آتش زدن طالبان به یک امبولانس و اختطاف کارکنان یک کلینیک صحنی را نیز ثبت کرد و خسارات به حد اقل دو مسجد و ۴۰ خانه مسکونی ملکی را نیز به ثبت رسانید.^{۶۲} در هر دو ولسوالی، مکاتب در جریان درگیری ها بسته باقی ماند و سبب به تأخیر افتادن امتحانات مکاتب گردید. طالبان به نگرانی ها در مورد انگیزه های قومی حملات تهاجمی شان طی اعلامیه ی به تاریخ ۷ نوامبر واکنش نشان داده اظهار نمودند که آنان نیروهای ملی امنیتی افغانستان، مقامات دولتی و کسانی را که سلاح بدست می گیرند، فعالانه هدف قرار می دهند اما به مردمان ملکی به دلایل مشخصی "نژاد، قوم و مذهب" حمله نمی کنند.^{۶۳}

حمله تهاجمی طالبان بالای شهر غزنی ۱۰ - ۱۴ آگست ۲۰۱۸

"بعد از پنج روز، زمانیکه جنگ متوقف شد، ما به خانه هایمان در پشتون آباد برگشتیم ولی آن ساحه را در آشفتگی کامل یافتیم. همه جا اجساد مرده ها بروی سرک افتاده بود. هر کس عجله داشت که عزیز خود را به

^{۶۰} یوناما گزارشاتی دریافت کرده است که حاکی از آن است که جنگ زمانی شروع شد که یک فرمانده سابق پولیس محلی که گروهی را رهبری می کند از پرداخت مالیات بیشتر به طالبان خود داری کرد اما کسانی دیگر اظهار داشتند که جنگ از اثر یک منازعه خانوادگی بوقوع پیوست.

^{۶۱} برای معلومات بیشتر، مراجعه شود به ضمیمه ۱: چارچوب حقوقی و ضمیمه ۳: فهرست اصطلاحات از جمله تعریف افراد ملکی و تلفات ملکی.

^{۶۲} یوناما تایید نموده است که در جریان درگیری ها در ولسوالی جاغوری، حد اقل ۱۰ خانه، ۲۴ موتر و ۳۳ موتر سایکل خساره مند گردیده است در حالیکه در ولسوالی مالستان، دو مسجد، ۳۰ خانه و پنج دکان خسارت دیدند.

^{۶۳} اعلامیه طالبان در مورد ولسوالی جاغوری در وب سایت طالبان مورخ ۷ نومبر ۲۰۱۸، قابل دسترس در اینجا: <http://www.alemarah-english.org/?p=37269>;

شفاخانه برساند. ما ویرانه هائی را که طالبان با کشتن حیوانات و آتش زدن موترها بیار آورده بودند، به چشم خود دیدیم. سعی کردیم معلوم کنیم که چه کسی زنده است و چه کسی کشته شده است، اما این کار ناممکن بود... شنیدم که خانواده ها اجساد عزیزان شان را ۲۱ روز بعد از جنگ بدست آوردند.^{۶۳}

— نماینده یک نهاد جامعه مدنی و باشنده محل در شهر غزنی.

بتاریخ ۱۰ آگست، طالبان حملات تهاجمی خود را بالای شهر غزنی آغاز کردند و پوسته های نیروهای امنیتی افغانستان، ساختمان ها و ادارات دولتی را هدف قرار دادند و قسمت های زیادی از مرکز شهر غزنی را به تصرف خود در آوردند تا اینکه نیروهای ملی امنیتی افغانستان، با حمایت نیروهای نظامی بین المللی، موفق به باز پس گیری ساحات از دست رفته، بعد از چندین روز درگیری شدند.

جنگ هائی که طی این مدت اتفاق افتاد آسیب های جدی به مردمان ملکی وارد کرد. یوناما با بیش از ۳۰۰ نفر از طریق تیلیفون و به شکل حضوری مصاحبه انجام داد و به تعداد ۲۶۲ مورد تلفات ملکی (۷۹ کشته و ۱۸۳ مجروح) را در مجموع تایید و تثبیت کرد. اما، به دلیل نگرانی های امنیتی، یوناما نتوانست به شهر غزنی برود تا گزارشات بیشتر در مورد تلفات ملکی را تایید نماید که این کار ممکن است سبب شده باشد که تلفات ملکی کمتر از آنچه که اتفاق افتاده است، گزارش شده باشد. طبق معلومات دفتر رئیس جمهور، حکومت به قربانیان و اقارب ۹۷ کشته و ۱۶۰ مجروح جبران خساره پرداخت نمود.

اکثریت تلفات ملکی از اثر فیر سلاح های غیر مستقیم در جریان درگیری های زمینی، عمدتاً هاوان و راکت که سبب ۱۳۰ مورد تلفات ملکی (۲۶ کشته و ۱۰۴ مجروح) و آتش سلاح خفیه که سبب ۳۶ مورد تلفات ملکی (۱۳ کشته و ۲۳ مجروح) گردید، بوجود آمد. یوناما گزارشات متعددی در مورد استفاده طالبان از خانه های مردم و مساجد من حیث سنگر در جریان جنگ ها، بدست آورده است. افزون بر این، گفته شده است که طالبان با استفاده از فهرست که در آن نام و آدرس کارمندان دولت و نیروهای امنیتی قرار داشت، آنان و خانواده هایشان را هدف قرار دادند. برادر یک فرمانده پولیس ملی، سارنوال یک ولسوالی و یک کاندید شورای ملی بطور هدفمند به قتل رسیدند. یوناما هفت حمله هوائی جداگانه از سوی نیروهای طرفدار دولت را نیز ثبت کرد که منجر به ۸۱ مورد تلفات ملکی (۳۲ کشته و ۴۹ مجروح) گردید. عمده ترین این حملات، حمله هوائی در منطقه پشتون آباد شهر غزنی بود که ۱۶ فرد ملکی به شمول هفت طفل را کشت.^{۶۴}

علاوه بر شمار زیاد تلفات ملکی، این حمله طالبان سبب بروز وضعیت نگران کننده ی بشری گردید. در اوایل جنگ، طالبان شبکه های مخابراتی و برق را در سراسر شهر قطع کردند که منجر به کمبود شدید آب گردید زیرا در نبود برق، پمپ های آب از کار افتاد. شفاخانه ها در شهر غزنی توانائی رسیدگی به شمار زیاد مجروحین را نداشتند که در نتیجه، بسیاری ها مجبور شدند با به جان خریدن خطر سفر دو تا سه ساعته، مجروحین شان را جهت

^{۶۴} این رویداد ها فعلاً تحت بررسی ماموریت حمایت قاطع قرار دارد.

مداوا به کابل انتقال دهند. جنگ خسارات هنگفتی به زیربنای ملکی نیز وارد کرد. طالبان بخش های عظیمی از منطقه بازار را به آتش کشیدند که سبب شد تعداد زیادی منبع معیشت خود را از دست دهند؛ طالبان دو نهاد رسانه ای را نیز بطور عمدی تخریب کردند. تعمیر کمیسیون مستقل انتخابات در سطح ولایت نیز به آتش کشیده شد که در تأخیر انتخابات ولسی جرگه در این ولایت تا زمان نام معلوم سهیم شد و شهروندان را از حق مشارکت شان در روند انتخابات محروم کرد.

۲. داعش/ولایت خراسان دولت اسلامی

"روز دوم عید بود و مردم زیادی جمع شده بودند که از طالبان استقبال کنند. من شش نفر از اعضای طالبان را دیدم که به آن محل آمده بودند و مردم محل هم جمع شده بودند که با آنان مصافحه کنند. در همین وقت، به تعداد ۳۰۰-۴۰۰ نفر در استیدیوم غازی امان الله خان جمع شده بودند. من سعی کردم به نزد آنان بروم و به آنها سلام کنم و خوش آمدید بگویم. پیش از اینکه به آنان برسم، صدای انفجار بزرگی را شنیدم و بیهوش افتادم. بعد از چند دقیقه، به هوش آمدم و دیدم که از ناحیه چشم و پاهایم و دیگر اعضای بدنم مجروح شده ام... این یک حادثه بسیار بد در زندگی ام بود و من آن را هرگز فراموش نخواهم کرد."^{۶۵}

— فردیکه در اثر حمله انتحاری به تاریخ ۱۶ جون ۲۰۱۸ در جمعی که بخاطر تجلیل از ایام عید و سه روز آتش بس بین طالبان و حکومت در ولسوالی رودات ولایت ننگرهار گرد هم آمده بودند، مجروح شد. سه فرد ملکی ذکور به شمول ۵ پسر بچه در این حادثه کشته شدند و ۶۷ فرد ملکی دیگر به شمول ۱۹ پسر بچه مجروح شدند. داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی مسئولیت این حمله را بدوش گرفت.

داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی در طول سال ۲۰۱۸، به دفعات و شدت حملات خود، به خصوص در حوزه شرق، افزود. از ۱ جنوری تا ۳۱ دسمبر ۲۰۱۸، یوناما ۱۳۸ رویداد را در سراسر کشور به داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی نسبت داد که منجر به ۲۱۸۱ مورد تلفات ملکی (۶۸۱ کشته و ۱۵۰۰ مجروح) گردید؛ این ارقام افزایش ۱۱۸ درصدی نسبت به سال ۲۰۱۷ را نشان می دهد.^{۶۶} بخش اعظمی از این رویدادها - ۱۰۲ رویداد - در چندین ولسوالی ولایت ننگرهار رخ داده و ۹۹۱ مورد تلفات ملکی را سبب شد، در حالیکه ۲۰ رویداد دیگر آن

^{۶۵} مصاحبه تلفونی یوناما با متضرر رویداد، در ولایت ننگرهار، ۲۰ جون ۲۰۱۸.

^{۶۶} یوناما ۱۹ مورد تلفات ملکی دیگر (۱۱ کشته و هشت مجروح) را به گروه های خود خوانده داعش عمدتاً در ولایت جوزجان در سال ۲۰۱۸ نسبت داده است. یوناما موارد کشته شدن و مجروحیت افراد ملکی را به گروه های خود خوانده داعش زمانی نسبت می دهد که عناصر مخالف دولت خود را داعش می خوانند اما هیچ گونه اسناد و مدارکی وجود نداشته باشد که رابطه رسمی آنان با داعش در ننگرهار و یا سازمان دولت اسلامی در سطح جهان را نشان دهد. در سال ۲۰۱۷، گروه های خود خوانده داعش در ولایات جوزجان، سرپل و غور تلفات ملکی ببار آوردند. در سال ۲۰۱۸، یوناما تمام تلفات ملکی منسوب به گروه های خود خوانده داعش را در ولایت جوزجان به ثبت رسانید (به استثناء یک مورد کشته شدن یک فرد ملکی که در ولایت سرپل ثبت شد) که نشاندهنده رابطه قوی بین این گروه است که از آن می توان این طور نتیجه گرفت که این گروه بخشی از دولت اسلامی شده است. اما، جنگی بین این گروه و طالبان در جولای ۲۰۱۸ منجر به انحلال نسبی این گروه و دستگیری اکثریت جنگجویان آن از سوی حکومت افغانستان گردید. بعد از تاریخ ۱ آگست، یوناما سه مورد تلفات ملکی منسوب به گروه خود خوانده داعش را ثبت کرد که تمام این تلفات ناشی از ماین های جاسازی شده فشاری بود که از سابق بر جای مانده بود.

در ولایت کابل (همه در شهر کابل) اتفاق افتاد و ۱۰۲۷ مورد تلفات ملکی را بوجود آورد که هر کدام این حملات رقم بلندی از تلفات ملکی در ساحات پر جمعیت شهر را سبب گردید.^{۶۷} حملات داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی ۲۰ درصد کل تلفات ملکی در سال ۲۰۱۸ را سبب شد که دو برابر افزایش در شمار تلفات ملکی منسوب به این گروه در سال ۲۰۱۷ را نشان می دهد.

افزایش قابل ملاحظه در شمار تلفات ملکی منسوب به داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی عمدتاً ناشی از افزایش در حملات انتحاری و گروهی این گروه که تقریباً تمام آن علیه افراد ملکی و در ساحات پر جمعیت ملکی انجام شد، بوده است. حملات انتحاری و گروهی ۸۷ درصد کل تلفات ملکی منسوب به داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی در سال ۲۰۱۸ را سبب شده است. ادامه حملات داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی با انگیزه های فرقه گرایانه نیز مایه نگرانی جدی یوناما است.^{۶۸} افزون بر آن، طوریکه در بالا بیان شد، حملات عمدی این گروه بالای مکاتب، به خصوص مکاتب نسوان، نیز تاثیرات زیانباری بالای معارف برجای گذاشت.^{۶۹}

ب) انواع تاکتیک ها و رویداد هائی که بیشترین آسیب را به افراد ملکی وارد کرد

۱. مواد انفجاری تعبیه شده (انتحاری و غیر انتحاری)

"من چهارده سال سن دارم و شاگرد صنف نهم استم. بعد از رخصت شدن از مکتب، همیشه به ورزشگاه میروند می رفتم. بتاريخ ۵ سپتمبر، حوالی ساعت ۶:۰۰ بعد از ظهر، زمانیکه با چند تن دیگر مشغول تمرین بودم، صدای شلیک چن گلوله سلاح خفیف را شنیدم که به دنبال آن صدای انفجار ترسناکی بلند شد. تمام فضای ورزشگاه را دود و خاک پر کرده بود. زمانیکه کوشش کردم به طرف دروازه خروجی بدوم، به زمین افتادم. متوجه شدم که از ناحیه پای و کمر زخمی شده ام؛ خون ریزی داشتم. به پای و کمرم چره خورده بود و به شدت زخمی شده بودم. کوشش کردم برخیزم ولی دوباره به زمین افتادم. بالاخره، موفق شدم که سر یک پایم بلند شوم. بعد با همان یک پایم پریده پریده از ورزشگاه خارج شدم. هیچ کس نمی تواند تصور کند که من زمانیکه از کنار اجساد بیجان و پارچه های بدن افتاده در روی زمین می گذشتم و از اثر جراحات شدید پایم بی نهایت درد داشتم، چه احساسی داشتم. برای یک هفته در شفاخانه بستر بودم. بعداً خبر شدم که آن حمله انتحاری جان چندین دوستم را که در جمع ما قهرمانان پهلوانی نیز بودند، گرفته است. حمله کننده همه آنها را در کمتر از یک ثانیه، قصابی کرده بود. می خواهم از عاملین آن حمله پرسم که جرم من و دوستانم چه بود که شما ما را هدف قرار دادید؟ ما فقط ورزشکارانی بودیم که مشغول تمرینات خود بودیم... حالا من فرصت درس خواندن را از دست داده ام. به سبب جراحات شدید در پایم، نمی توانم به مکتب بروم."^{۷۰}

^{۶۷} بطور اوسط، یوناما ۱۰ مورد تلفات در هر حادثه در تمام ولایت ننگرهار ثبت کرد در حالیکه اوسط رقم تلفات ملکی در هر حادثه در شهر کابل به تنهائی

۵۰ مورد می باشد. بقیه رویداد های منسوب به داعش در سایر ولایات اتفاق افتاد.

^{۶۸} مراجعه شود به بخش ۳.ب. iii. در ذیل عنوان فرعی در مورد حملات عمدی فرقه گرایانه داعش علیه اقلیت مذهبی مسلمانان شیعه.

^{۶۹} مراجعه شود به بخش دوم در بالا برای معلومات در مورد تاثیرات منفی منازعه مسلحانه بالای معارف.

^{۷۰} مصاحبه تلففونی یوناما با شاهد در شفاخانه، شهر کابل، ۶ سپتمبر ۲۰۱۸.

-- پسر چهارده ساله ای که در حمله انتحاری و حمله موتر بم بالای کلب ورزشی میوند در ساحه قلعه ناظر شهر کابل بتاريخ ۵ سپتمبر ۲۰۱۸ مجروح شد. آن حمله ۳۰ فرد ملکی را کشت و ۱۰۶ تن دیگر را مجروح کرد.

استفاده عناصر مخالف دولت از مواد انفجاری تعبیه شده به شکل انتحاری و غیر انتحاری در سال ۲۰۱۸، در حد بی نهایت بلندی افزایش یافته و عامل اصلی تلفات ملکی در این سال بوده است که ۴۲ درصد کل تلفات را سبب شده است. در سال ۲۰۱۸، یوناما ۴۶۲۷ مورد تلفات ملکی (۱۳۶۱ کشته و ۳۲۶۶ مجروح) ناشی از حملات انتحاری و غیر انتحاری با استفاده از مواد انفجاری تعبیه شده را ثبت کرد.^{۷۱}

استفاده از مواد انفجاری تعبیه شده در حملات انتحاری و گروهی معمولاً به شکل طراحی می شود که گردهمایی های افراد ملکی را عمدتاً هدف قرار دهد تا بیشترین تلفات بر آنان وارده کرده و سبب ایجاد ترس و حد اکثر اختلال اجتماعی و آسیب به زیربنای حیاتی وارد کند. عناصر مخالف دولت از روش های غیر انتحاری مواد انفجاری تعبیه شده مانند جاسازی مواد انفجاری نوع فشاری که با تماس قربانی فعال می گردد، در کنار جاده ها نیز استفاده کرده اند که افراد ملکی را در معرض خطر شدید آن قرار داده اند زیرا اثرات این گونه دستگاه های انفجاری را نمی تواند به اهداف نظامی معطوف نمود.

هرچند قانون بشر دوستانه بین المللی استفاده طرف های منازعه از مواد انفجاری تعبیه شده را منع قرار نداده است، اما، استفاده از این گونه مواد قواعد تفکیک، تناسب و احتیاط در حملات، به خصوص در حملات انتحاری و گروهی و مواد انفجاری نوع فشاری را نقض می کند. حملات بدون تفکیک هدف و نابرابر با استفاده از مواد انفجاری تعبیه شده، نقض صریح قانون بشردوستانه بین المللی بوده و می تواند جرایم جنگی محسوب شود. یوناما یک بار دیگر از عناصر مخالف دولت می خواهد که استفاده بدون تفکیک و نابرابر از تمام مواد انفجاری تعبیه شده در ساحات پر رفت و آمد افراد ملکی را متوقف کرده، فوراً از استفاده از مواد انفجاری نوع فشاری دست بردارند و حملات عمدی بالای افراد ملکی و اهداف ملکی را بطور فوری متوقف کنند.^{۷۲}

^{۷۱} مراجعه شود به گزارش ویژه یوناما در مورد این موضوع که در اینجا قابل دستیابی است: <https://unama.unmissions.org/protection-of-civilians-reports>

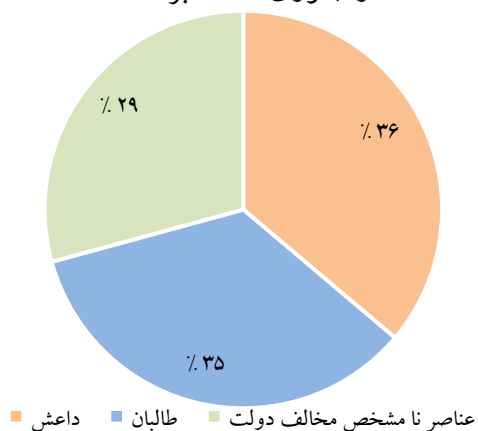
^{۷۲} مراجعه شود به بخش سوم در ذیل در مورد حملات عمدی بالای افراد ملکی و اماکن ملکی.

حملات انتحاری و گروهی

در طول سال ۲۰۱۸، عناصر مخالف دولت اتکاء خود به حملات انتحاری و گروهی را بیشتر و بیشتر کردند و اهداف مورد نظر خود را بیشتر به سمت جمعیت ملکی معطوف نمودند که نقض صریح قانون بشر دوستانه بین المللی است. در ادامه روال مشاهده شده در سال ۲۰۱۷، حملات انتحاری و گروهی به عنوان عامل اصلی تلفات ملکی منسوب به عناصر مخالف دولت و دومین عامل اصلی تلفات ملکی از اثر یک رویداد و یا تاکتیک واحد بعد از درگیری های زمینی باقی مانده است. حملات انتحاری و پیچیده در سال ۲۰۱۸، باعث ۲۸۰۹ مورد تلفات ملکی (۸۸۶ کشته و ۱۹۲۳ مجروح) گردیدند که نشان دهنده ی افزایش ۲۲ درصدی نسبت به سال ۲۰۱۷ می باشد. این بالاترین رقم تلفات ملکی ناشی از این گونه حملات در یک سال واحد از زمانیکه یوناما ثبت سیستماتیک تلفات ملکی را در سال ۲۰۰۹ آغاز کرد، می باشد و تقریباً دو برابر رقم تلفات در سال ۲۰۱۴ می باشد سالی که در آن شمار کلی تلفات ملکی در بالاترین حد خود رسیده بود.^{۷۳}

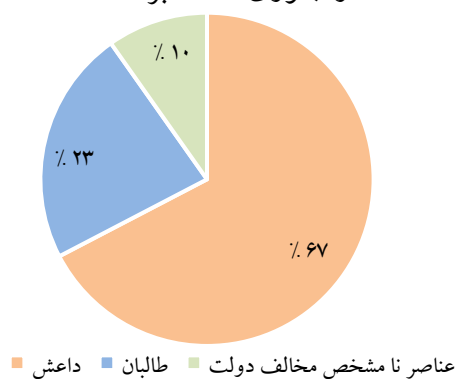
تلفات افراد ملکی توسط مواد انفجاری انتحاری و مرتکبین

از جنوری تا دسامبر ۲۰۱۷

تلفات افراد ملکی توسط مواد انفجاری انتحاری و مرتکبین

از جنوری تا دسامبر ۲۰۱۸

حمله انتحاری که به تاریخ ۲۷ جنوری بیرون از ساختمان اداری وزارت داخله در شهر کابل اتفاق افتاد و منجر به تلفات ۳۴۳ فرد ملکی (۱۱۴ کشته و ۲۲۹ مجروح) گردید، بیشتر از نصف تلفات ۶۴۲ فرد ملکی را تشکیل می دهد که در اثر حملات مواد انفجاری انتحاری در این گراف به طالبان نسبت داده شده است.

عناصر مخالف دولت در سال ۲۰۱۸ به تعداد ۶۵ حمله انتحاری و گروهی در افغانستان انجام دادند. یوناما ۲۱ مورد از این حملات را به طالبان نسبت داده است که سبب ۶۴۲ مورد تلفات ملکی (۲۱۶ کشته و ۴۲۶ مجروح) گردید. طالبان مسئولیت ۱۵ مورد از این حملات را پذیرفتند که یوناما ۵۴۲ مورد تلفات ملکی (۱۸۹ کشته و ۳۵۳ مجروح) ناشی از همین ۱۵ حمله را تایید و تثبیت نموده است. یوناما ۳۶ حمله انتحاری و گروهی را به داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی نسبت داده است که این حملات ۱۸۹۲ مورد تلفات ملکی (۵۵۷ کشته و ۱۳۳۵ مجروح) در پی داشته است.^{۷۴} این گروه مسئولیت ۳۳ مورد از این حملات را که ۱۶۳۱ مورد تلفات ملکی (۴۸۱ کشته و

^{۷۳} در سال ۲۰۱۴، یوناما ۱۵۸۲ مورد تلفات ملکی (۳۷۱ کشته و ۱۲۱۱ مجروح) ناشی از حملات انتحاری و پیچیده را ثبت کرده بود.

^{۷۴} یوناما بقیه هشت حمله انتحاری و پیچیده را به عناصر نامشخص مخالف دولت نسبت داده است که سبب ۲۷۵ مورد تلفات ملکی (۱۱۳ کشته و ۱۶۲ مجروح) گردید.

۱۱۵۰ (مجروح) را سبب شد، بدوش گرفته است. هفت مورد از این حملات که داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی مسئولیت آنرا پذیرفت، هر کدام ۱۰۰ مورد تلفات ملکی و یا بیشتر را سبب شد، در مقایسه با سه مورد از این گونه حملات در سال ۲۰۱۷.

یوناما همچنان آسیب بیش از حد زیاد و نابرابر حملات انتحاری و گروهی بر باشندگان شهر کابل را ثبت کرد. از مجموع ۶۵ حمله انتحاری و گروهی در سراسر کشور در سال ۲۰۱۸، به تعداد ۲۸ رویداد آن در شهر کابل رخ داد که ۱۶۸۶ مورد تلفات ملکی (۵۵۴ کشته و ۱۱۳۲ مجروح) را سبب شد، افزایش پنج درصدی نسبت به شمار تلفات ملکی در سال ۲۰۱۷. حملاتی که در شهر کابل انجام شد، عمدتاً اهداف ملکی، از جمله ادارات ملکی دولت، عبادتگاه‌ها، مراکز تعلیمی، سایت‌های انتخاباتی و سایر اهداف "آسان" را هدف قرار داد. برای مثال، در شامگاه بیستم نوامبر، یک حمله کننده انتحاری مواد انفجاری همراهش را در یک گردهمایی مذهبی در میان حدوداً ۲۰۰۰ عالم دین، طلاب مدارس و سایرین در یک سالون هتل عروسی در شهر کابل منفجر کرد که باعث ۱۴۷ مورد تلفات ملکی (۶۱ کشته و ۸۶ مجروح) از جمله ۱۷ کودک گردید. هیچ کس از نیروهای امنیتی افغانستان در اطراف و داخل این سالون عروسی حضور نداشتند زیرا برگزار کنندگان این محفل در مورد برگزاری آن به نیروهای امنیتی افغانستان اطلاعی نداده بودند. طالبان این حمله را با انتشار اعلامیه‌ای از جانب سخنگوی شان در وب سایت طالبان "صدای جهاد" محکوم کرده و بیان داشتند که ادعاها در رسانه‌های اجتماعی مبنی بر اینکه طالبان مسئولیت این رویداد را بر عهده گرفته است، کذب است.^{۷۵}

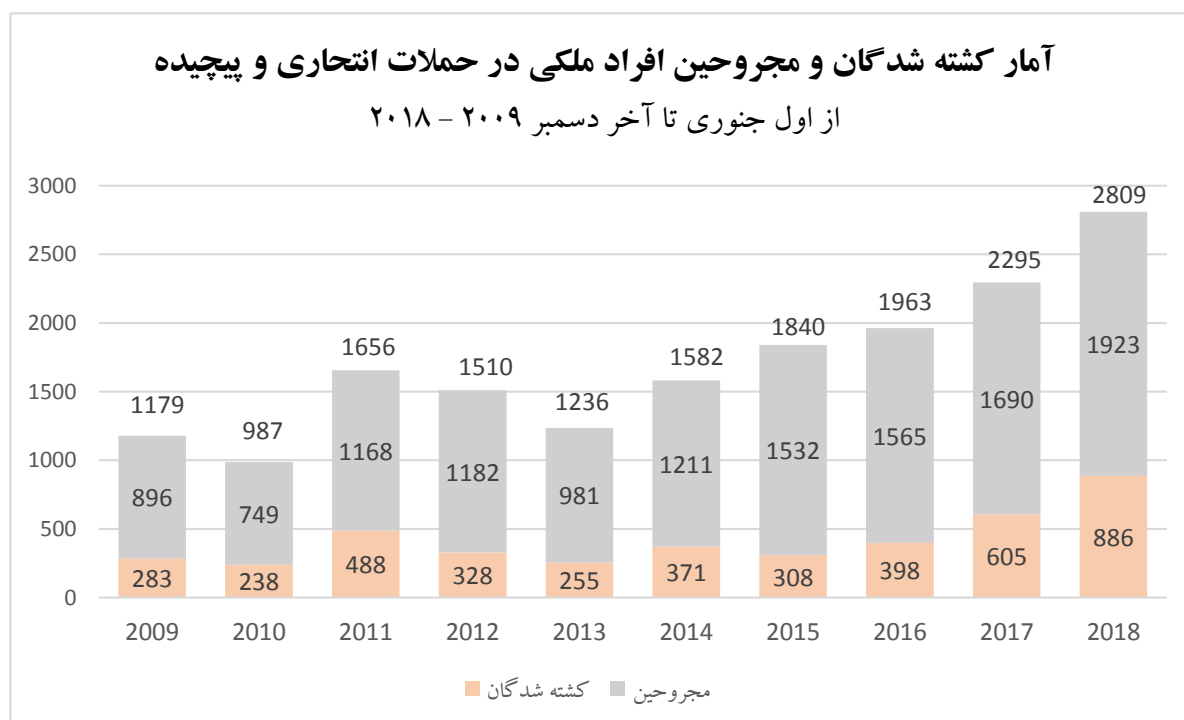
بتاریخ ۳۰ اپریل، حمله انتحاری بالای ریاست مبارزه با تروریسم ریاست عمومی امنیت ملی در شهر کابل، ۶۳ فرد ملکی را کشته و مجروح کرد. بعد از آنکه حمله کننده انتحاری اولی مواد انفجاری همراهش را در مقابل پوسته امنیتی این ریاست انفجار داد و ده‌ها فرد ملکی عابر را کشته و مجروح کرد، حمله کننده انتحاری دومی خود را در میان خبرنگاران و افراد ملکی که برای کمک به محل حادثه شتافته بودند، منفجر کرده و ۲۱ فرد ملکی (به شمول ۹ خبرنگار، دو زن و یک کودک) را کشت و ۴۲ فرد ملکی دیگر (به شمول شش خبرنگار، چهار زن و سه پسر) را مجروح کرد. داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی مسئولیت این حمله را بر عهده گرفت.

^{۷۵} محکومیت و رد مسئولیت حمله از سوی طالبان در اینجا قابل دسترس است: <http://alemarah-dari.com/?p=99017> تاریخ آخرین مراجعه به

سایت ۲۳ جنوری ۲۰۱۹.

گزارش سالانه در مورد محافظت افراد ملکی در منازعات مسلحانه افغانستان: ۲۰۱۸

شمار حملات انتحاری و گروهی و نیز تلفات آن، در ولایت ننگرهار به سبب تشدید فعالیت های داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی به شدت افزایش یافت. در سال ۲۰۱۸، یوناما ۱۷ حمله انتحاری و گروهی منسوب به داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی در ولایت ننگرهار را ثبت کرد که این حملات ۷۳۸ مورد تلفات ملکی (۲۲۲ کشته و ۵۱۶ مجروح) به بار آورد. یوناما ۵ حمله انتحاری توسط طالبان در ولایت هلمند که ۱۲۱ مورد تلفات ملکی (۲۸ کشته و ۹۳ مجروح) را باعث شد و یک حمله فجیع بتاريخ ۳ آگست در شهر گردیز ولایت پکتیا را نیز ثبت کرد. در آن روز، دو حمله کننده انتحاری که چادری به سر داشتند، واسکت های انتحاری خود را در داخل مسجد مسلمانان شیعه در جریان ادای نماز جمعه منفجر کردند. یوناما کشته شدن ۳۳ فرد ملکی (۲۳ مرد و

۱۰ پسر) و مجروحیت ۹۴ فرد ملکی دیگر (۹۰ مرد و چهار پسر) را در این حمله ثبت کرد. بتاريخ ۵ آگست، داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی مسئولیت این حمله را پذیرفت، که اولین باری بود که داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی مسئولیت تحرکات خود در ولایت پکتیا را بطور علنی بر عهده می گرفت.

استفاده از مواد انفجاری تعبیه شده در حملات غیر انتحاری

"من در شفاخانه بودم و حوالی ظهر بود. ناگهان صدای انفجار مهیبی به گوشم رسید. من به بیرون به سمت محل انفجار دویدم. صحنه انفجار چنان وحشتناک بود که با کلمات نمی توانم آن را بیان کنم. من دوزن و یک کودک را دیدم که به روی زمین افتاده بودند - جسد یک زن تکه تکه شده بود و دیگری به شدت مجروح گردیده بود - یک پسر کوچک که در آغوش یکی از این زنان بود، نیز زخمی شده بود و به روی زمین افتاده بود. از صحبت های مردم فهمیدم که قربانیان این حادثه در مسیر راه شان به سمت شفاخانه با مواد انفجاری جاسازی شده برخورد

کرده بودند. آنان به شفاخانه برای عیادت اقارب شان می آمدند که در حمله طالبان اوایل همان روز زخمی شده بودند. زن و کودک مجروح در وضعیت وخیمی قرار داشتند و فوراً به شفاخانه راجع گردیدند.^{۷۶}

-- شاهد عینی انفجار مواد انفجاری تعبیه شده در ولایت دایکندی بتاريخ ۱۶ اکتوبر. این حمله جان یک زن را گرفت و یک زن دیگر را با کودکش مجروح کرد.

یوناما کاهش اندکی دو درصدی در تلفات ملکی ناشی از مواد انفجاری غیر انتحاری را در سال ۲۰۱۸ ثبت کرد. از ۱ جنوری الی ۳۱ دسمبر، یوناما ۱۸۱۸ مورد تلفات ملکی (۴۷۵ کشته و ۱۳۴۳ مجروح) ناشی از مواد انفجاری تعبیه شده ی غیر انتحاری را ثبت کرد که نشاندهنده تداوم کاهش تلفات ملکی ناشی از مواد انفجاری غیر انتحاری که طی چند سال معدود گذشته به مشاهده رسیده است، می باشد. مواد انفجاری تعبیه شده غیر انتحاری ۱۷ درصد کل تلفات ملکی را رقم زد که، بعد از درگیری های زمینی و حملات انتحاری و گروهی، سومین عامل اصلی کشته شدن و مجروحیت افراد ملکی در سال ۲۰۱۸ بوده است. یوناما ۷۲ درصد مواد انفجاری غیر انتحاری را به طالبان، ۱۰ درصد را به داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی و ۱۸ درصد را به عناصر نامشخص مخالف دولت نسبت می دهد.

تلفات ملکی برخاسته از مواد انفجاری تعبیه شده ای فشاری در سال ۲۰۱۸ تا ۲۶ درصد کاهش داشته و ۷۵۳ مورد تلفات ملکی (۲۶۹ کشته و ۴۸۴ مجروح) را ببار آورد. یوناما کاهش هشت درصدی در رقم تلفات ملکی ناشی از مواد انفجاری نوع کنترل از راه دور که ۵۰۵ مورد تلفات ملکی (۹۶ کشته و ۴۰۹ مجروح) را سبب شد، نیز ثبت کرده است ولی افزایش ۹۱ درصدی در رقم تلفات ملکی از اثر مواد انفجاری مغناطیسی که ۲۶۲ مورد تلفات ملکی (۳۴ کشته و ۲۲۸ مجروح) ببار آورد را ثبت نموده است.^{۷۷} یوناما آسیب زیادی به مردمان ملکی از اثر استفاده عناصر مخالف دولت از مواد انفجاری فشاری در مناطق جنوبی را که عناصر مخالف دولت از آن جهت حفظ قلمرو تحت کنترل شان استفاده می کنند نیز ثبت کرد. نیمی از تلفات ملکی، ۳۱۸ مورد تلفات، برخاسته از این تاکتیک در ولایات جنوبی هلمند، قندهار، ارزگان و زابل ثبت شده است. یوناما افزایش در تلفات ملکی ناشی از این دستگاه ها را در شمال کشور نیز ثبت کرده است. برای مثال، بتاريخ ۸ آگست، در ولسوالی شولگره ولایت بلخ، مواد انفجاری تعبیه شده ی فشاری که از سوی طالبان برای هدف قراردادن نیروهای ملی امنیتی افغانستان جاسازی شده بود، در برابر یک واسطه نقلیه ملکی منفجر شده و هشت فرد ملکی به شمول چهار کودک را کشت و شش تن دیگر به شمول چهار کودک را زخمی کرد.

^{۷۶} مصاحبه تلفونی یوناما با شاهد، ولایت تایکندی، ۱۶ اکتوبر ۲۰۱۸.

^{۷۷} سایر انواع نامشخص مواد انفجاری غیر انتحاری ۲۹۸ مورد تلفات ملکی (۷۶ کشته و ۲۲۲ مجروح) را در سال ۲۰۱۸ سبب شد. علاوه بر آن، یوناما ۹۱ مورد تلفات ملکی (۳۲ کشته و ۵۹ مجروح) را که به خاطر استفاده عناصر مخالف دولت از مواد انفجاری تعبیه شده در کشتار هدفمند که در آن افراد، به شمول افراد ملکی و نیروهای امنیتی افغانستان هدف قرار گرفتند، نیز ثبت کرده است. مراجعه شود به بخش سوم. ب. ۱۱. در ذیل برای معلومات در مورد حملاتی که در آن افراد ملکی و اشیای ملکی عمداً مورد هدف قرار گرفتند.

طالبان مسئولیت ۲۱ رویداد حملات با استفاده از مواد انفجاری تعبیه شده غیر انتحاری را بدوش گرفتند که یوناما ۸۸ مورد تلفات ملکی (۱۶ کشته و ۷۲ مجروح) ناشی از آن را تایید کرد. از این جمع، هشت رویداد که ۳۳ مورد تلفات ملکی (پنج کشته و ۲۸ مجروح) در پی داشت مربوط به انتخابات می شد. برای مثال، بتاريخ ۲۰ اکتوبر، یعنی روز اول برگزاری انتخابات، طالبان دو دستگاه مواد انفجاری نوع کنترل از راه دور را در مکتبی که از آن به حیث محل رای دهی استفاده می شد، در شهر مهترلام ولایت لغمان جاسازی کردند. این دستگاه ها یکی پی دیگر انفجار کرده و ۱۶ فرد ملکی به شمول یک معلم و یک کودک را مجروح کرد. اتفاقی که یکی از این دستگاه های انفجاری در آن جاسازی شده بود و دروازه ورودی مکتب از این انفجار ها خساره دید و پنجره های مکتب شکسته و فروریخت. گفته می شود که به سبب این انفجار، تعداد کمی از رای دهندگان برای رای دهی به این محل آمدند هرچند نیروهای امنیتی افغانستان ساحه را بعد از این حمله پاک سازی کردند. طالبان مسئولیت این حمله را از طریق تویت بدوش گرفتند.^{۷۸}

۲. حملاتی که در آن افراد ملکی و اماکن ملکی بطور عمدی هدف قرار گرفتند

"حوالی ساعت چهار بعد از ظهر روز جمعه ۲۶ اکتوبر بود که صدای چندین فیر را زمانیکه در بازار بودم، شنیدم. کنجکاو شدم و خواستم بدانم که چه اتفاقی افتاده است. به عقب برگشتم و به سمت خانه ام نگاه کردم و دیدم که مردم در آنجا جمع شده اند. به مردم نزدیک شدم و دیدم که آمر احصائیه ولسوالی غرق در خون به زمین افتاده و مرده است. مردم می گفتند که طالبان مسلح سوار بر یک موتر سایکل او را به ضرب گلوله کشتند و بعداً از محل فرار کردند. [قربانی] این رویداد کارمند ملکی دولت بود و قبلاً با هیچ کسی دشمنی نداشت. همین برای طالبان دلیل کافی است. آنها هر کسی را که با دولت ارتباط داشته باشد، هدف قرار می دهند."^{۷۹}

— شاهد رویدادی قتل هدفمند که در آن یک مرد ملکی از سوی طالبان به تاریخ ۲۶ اکتوبر ۲۰۱۸ در ولسوالی شهرک ولایت غور کشته شد.

در طول سال ۲۰۱۸، یوناما شاهد افزایش کشتار هدفمند افراد ملکی و هدف قرار دادن اماکن ملکی از سوی عناصر مخالف دولت بود که در تناقض آشکار با قانون بشردوستانه بین المللی قرار دارد.^{۸۰} یوناما تاکید می کند که حملاتی که در آن افراد ملکی و اماکن ملکی — به شمول ادارات ملکی دولت، خبرنگاران، کارکنان و نهاد های معارف و تحصیلات، کارکنان صحتی و شفاخانه ها، رهبران مذهبی، و اقلیت های مذهبی — بطور عمدی مورد

^{۷۸} تمام اعلامیه های تویتری که طالبان در روز برگزاری انتخابات منتشر کردند، در آرشیف بخش حقوق بشر یوناما موجود است. در تویت مربوط به این حمله از حساب تویت رسمی طالبان (@Zabihullah4) چنین آمده است: "مرکز رای دهی در شهر مهترلام لغمان بسته شد، تمام کارکنان فرار کردند، پروسه دروغین برهم خورد." الخندق: نن سهار د لغمان ولایت مرکز مهترلام علی خیلو سیمه کې په مزدورو عسکرو حمله شوی. دښمن ته درانه تلفات اوبښتي".

^{۷۹} مصاحبه تلفونی یوناما با شاهد رویداد، ولایت غور، ۳۱ اکتوبر ۲۰۱۸.

^{۸۰} مراجعه شود به ضمیمه ۱: چارچوب حقوقی.

هدف قرار می گیرند، نقض جدی قانون بشر دوستانه بین المللی بوده و می تواند جرایم جنگی محسوب شود.^{۸۱} افزون بر آن، زمانیکه این گونه حملات بشکل گسترده و سیستماتیک علیه جمعیت مشخصی از افراد ملکی مانند اقلیت مسلمانان شیعه انجام شود، می تواند جنایت علیه بشریت محسوب شود.^{۸۲}

شمار تلفات ملکی ناشی از حملات عمدی بالای افراد ملکی در سال ۲۰۱۸ تا ۴۸ درصد نسبت به سال ۲۰۱۷ افزایش یافته و ۴۱۲۵ مورد تلفات ملکی (۱۴۰۴ کشته و ۲۷۲۱ مجروح) را سبب شد.^{۸۳} تلفات ملکی ناشی از این رویداد ها که به طالبان نسبت داده می شود تقریباً دو برابر افزایش یافت در حالیکه تلفات ملکی منسوب به داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی بیشتر از دو برابر افزایش داشته است.^{۸۴}

یوناما افزایش در شمار تلفات ملکی ناشی از هدف قرار گرفتن ادارات ملکی حکومت؛^{۸۵} کارکنان نهاد های امداد رسان و کارمندان موسسات غیر دولتی؛^{۸۶} و نیز افزایش قابل ملاحظه ای در شمار تلفات ملکی برخاسته از حملات علیه کارکنان و تاسیسات معارف در جریان روند برگزاری انتخابات ثبت کرده است.^{۸۷} با برگزاری انتخابات پارلمانی در سال ۲۰۱۸، یوناما شمار نگران کننده ای از حملات علیه کارکنان انتخاباتی، کاندیدان، رای دهندگان و نیز حملات علیه مراکز ثبت نام و مراکز رای دهی که در مکاتب ایجاد شده بود را نیز ثبت کرد.^{۸۸} این حملات

^{۸۱} ماده مشترک ۳؛ پروتکل الحاقی دوم، مواد (۲)۴، (۲)۱۳؛ منشور روم، مواد (۲)۸(ج) و (۲)۸(ه)؛ مطالعه حقوق عرفی بشردوستانه آی سی آر سی، قواعد ۱، ۶، ۸۹، ۱۵۶.

^{۸۲} برای مثال، تعریف جنایت علیه بشریت در ماده ۷ منشور روم، در کنار سایر اعمال، شامل موارد ذیل می شود: عمل قتل؛ نابود سازی؛ ویا تعذیب و شکنجه گروه ویا جمعیت مشخصی به دلایل سیاسی، نژادی، ملی، قومی، فرهنگی، مذهبی، جنسیتی ویا سایر دلایل؛ و سایر اعمال غیر انسانی با اوصاف مشابه که به هدف وارد کردن رنج زیاد ویا جراحت شدید جسمی ویا روحی ویا آسیب به صحت روانی و جسمی ارتکاب یافته باشد و این اعمال به عنوان بخشی از حملات گسترده و سیستماتیک علیه جمعیت مشخصی از افراد ملکی، با علم و آگاهی از آن حملات، ارتکاب یافته باشد.

^{۸۳} این ارقام شامل حملات عمدی عناصر مخالف دولت بالای پولیس ملی افغان نمی شود که آن حملات ۶۶۹ مورد تلفات ملکی دیگر (۱۹۵ کشته و ۴۷۴ مجروح) را ببار آورد، زیرا منسوبین پولیس که مورد حمله قرار گرفتند شاید در زمان حمله، نظر به فعالیتی که انجام می دادند، از وضعیت محافظت شده ی ملکی مستفید نمی شدند که در آن صورت آنان ممکن در مخاصمت ها مستقیماً دخیل بودند (که در این صورت، تلفات ملکی تنها شامل آنان می شود که در جنگ مشارکت نداشتند و از حملات آسیب دیدند). یوناما حملات عناصر مخالف دولت علیه اهداف نامعلوم را نیز شامل این ارقام نکرده است؛ این گونه حملات ۱۶۲ مورد تلفات ملکی (۴۲ کشته و ۱۲۰ مجروح) ببار آورد.

^{۸۴} در سال ۲۰۱۸، یوناما ۱۷۵۱ مورد تلفات ملکی (۶۶۷ کشته و ۱۰۸۴ مجروح) ناشی از تمام حملات طالبان علیه افراد ملکی را ثبت کرد در مقایسه با ۹۱۶ مورد تلفات ملکی (۵۳۵ کشته و ۳۸۱ مجروح) در سال ۲۰۱۷. یوناما ۱۸۷۱ مورد تلفات ملکی (۵۶۶ کشته و ۱۳۰۵ مجروح) ناشی از تمام حملات داعش علیه افراد ملکی را در مقایسه با ۸۴۳ مورد تلفات (۳۳۳ کشته و ۵۱۰ مجروح) در سال ۲۰۱۷، ثبت کرد.

^{۸۵} یوناما ۹۱۰ مورد تلفات ملکی (۲۹۸ کشته و ۶۱۲ مجروح) ناشی از حملات علیه ادارات ملکی دولت در سال ۲۰۱۸ را ثبت کرد؛ در سال ۲۰۱۷، رقم تلفات ملکی برخاسته از این گونه حملات در طول سال ۳۰۹ مورد (۱۱۱ کشته و ۱۹۸ مجروح) بود.

^{۸۶} یوناما در سال ۲۰۱۷، چهار حمله بالای نهاد های امداد رسان و موسسات غیر دولتی را ثبت کرد که این حملات منجر به ۳۸ مورد تلفات ملکی (۱۰ کشته و ۲۸ مجروح) گردید، بیشتر از ۱۱ مورد تلفات ملکی (هشت کشته و سه زخمی) در سال ۲۰۱۷.

^{۸۷} یوناما ۱۸۹ مورد تلفات ملکی (۷۱ کشته و ۱۱۸ مجروح) را در سال ۲۰۱۸ در جریان حملات بالای معارف ثبت کرد در مقایسه با ۱۴ مورد تلفات (هشت کشته و شش مجروح) در سال ۲۰۱۷.

^{۸۸} یوناما هیچ مورد تلفات ملکی ناشی از حملات مرتبط به انتخابات را در سال ۲۰۱۷ ثبت نکرد زیرا از سال ۲۰۱۴ تا آن وقت، هیچ انتخاباتی برگزار نشده بود. برای معلومات بیشتر در مورد انتخابات پارلمانی، مراجعه شود به صفحات آتی.

از آن جهت مایه نگرانی خاص است که تاثیرات منفی آنی و دراز مدتی بالای حق دسترسی اطفال به تعلیم و تربیه برجای می گذارد.^{۸۹}

اکثریت تلفات ملکی برخاسته از حملات علیه افراد ملکی - ۵۸ درصد (۲۴۰۷) - در نتیجه حملات انتحاری و گروهی بوجود آمد.^{۹۰} برای مثال، بتاريخ ۲۷ جنوری ۲۰۱۸، در بیرون ساختمان اداری وزارت امور داخله در شهر کابل، یک حمله کننده انتحاری موتر مملو از مواد انفجاری خود را که به شکل امبولانس رنگ کرده بود،^{۹۱} منفجر کرده، ۱۱۴ فرد ملکی به شمول یک زن را کشت و ۲۲۹ فرد ملکی دیگر، به شمول ۱۱ زن و ۱۰ کودک را مجروح کرد.^{۹۲} این تعمیر وزارت داخله در سرکی واقع شده بود که در نزدیکی آن، شفاخانه زایشگاه، دفتر شورای عالی صلح، و چندین سفارت خانه و منازل مسکونی موقعیت داشت. این انفجار نیرومند خسارات گسترده ای به ساختمان ها در آن ساحه وارد کرد. تعمیر شفاخانه به شدت آسیب دید و بیماران در داخل شفاخانه زخمی شدند. طالبان مسئولیت آن حمله را به دوش گرفتند.^{۹۳} این مرگبار ترین رویداد واحدی بود که یوناما از سال ۲۰۰۹، زمانیکه به ثبت منظم تلفات ملکی شروع کرد، تاکنون ثبت کرده است.

علاوه بر حملات انتحاری و استفاده از مواد انفجاری تعبیه شده به شکل غیر انتحاری جهت هدف قراردادن عمدی افراد ملکی و اماکن ملکی، عناصر مخالف دولت "قتل های هدفمند" افراد ملکی،^{۹۴} عمدتاً به وسیله شلیک گلوله را نیز انجام دادند. در سال ۲۰۱۸، یوناما ۲۹۵ مورد از اینگونه رویداد ها را ثبت کرد که ۵۸۹ مورد تلفات ملکی (۳۹۵ کشته و ۱۹۴ مجروح) ببار آورد؛ این ارقام کاهش ۱۷ درصدی نسبت به سال ۲۰۱۷ را نشان می دهد. افرادی که مورد حمله قرار گرفتند، به سبب سابقه کاری و یا قرابت های خانوادگی شان، من حیث حامیان حکومت و یا گروه های مسلح طرفدار حکومت و یا به نحوی مرتبط به آنان تصور می شدند. حملات علیه بزرگان قوم نیز کماکان مایه نگرانی است زیرا، با وجود کاهش در شمار این قبیل رویداد ها از ۵۹ مورد در سال ۲۰۱۷ به ۳۰ مورد در سال ۲۰۱۸، در شمار افراد ملکی کشته و زخمی شده کاهش اندکی بوجود آمده است یعنی رقم آن ۳۴ کشته و ۳۱

^{۸۹} مراجعه شود به بخش دوم. ب در بالا در مورد اطفال و منازعه مسلحانه.

^{۹۰} برای جزئیات بیشتر، مراجعه شود به گزارش ویژه یوناما: آسیب روز افزون ناشی از استفاده عمدی و بدون تفکیک از مواد انفجاری تعبیه شده که در اکتوبر ۲۰۱۸ نشر شد، قابل دسترس در اینجا: <https://unama.unmissions.org/protection-of-civilians-reports>

^{۹۱} یوناما یاد آوری می کند که در سال ۲۰۱۱، طالبان با پذیرفتن مسئولیت استفاده از یک عراده امبولانس در حمله خود وعده نمودند که این حادثه را تحقیق نمایند و اطمینان دادند که این کار دوباره تکرار نخواهد، طالبان این مسئولیت را بعد از آنکه به شدت محکوم شد، پذیرفتند. مراجعه شود به <http://www.irinnews.org/news/2011/04/12/taliban-rue-ambulance-attack>

^{۹۲} قانون بشردوستانه بین المللی و قانون جزایی بین المللی حملاتی که در آن مرتکبین آن خود را افراد ملکی و یا دارای وضعیت محافظت شده وانمود می کنند تا حمله خود را انجام دهند، منع قرار داده است: کمیته بین المللی صلیب سرخ، قانون عرفی بشردوستانه بین المللی، قاعده ۶۵. منشور روم، مواد ۸(ب)(vii) و (xi) و ۸(۲)(و)(ix)، انواع مختلف خدعه را منع نموده است.

^{۹۳} طالبان مسئولیت این حمله را در وبسایت های انگلیسی، دری و پشتوی خود و نیز در تویتر به عهده گرفتند. برای مثال مراجعه شود به: <http://alemarahenglish.com/?p=25043> که آخرین بار به تاریخ ۲۷ جنوری ۲۰۱۹ به آن مراجعه شد.

^{۹۴} مراجعه شود به ضمیمه ۳: فهرست اصطلاحات برای تعریف کشتار هدفمند. یوناما ۱۶۲ مورد تلفات دیگر افراد ملکی (۱۰۰ کشته و ۶۲ مجروح) را نیز ثبت کرده است که از اثر خسارات جانبی حملات کشتار هدفمند عناصر مخالف دولت علیه نیروهای طرفدار دولت و یا سایر عناصر مخالف دولت عمدتاً از اثر شلیک گلوله و یا مواد انفجاری تعبیه شده، بوجود آمد.

مجروح است.^{۹۵} یوناما از شمار نگران کننده قتل های هدفمند علماء و بزرگان دینی نیز یاد آوری می کند؛ یوناما ۱۳ مورد از این گونه رویداد ها را ثبت کرده است که در آن، ۱۵ فرد ملکی کشته و ۲۰ تن دیگر مجروح شد، به شمول رویدادی بتاريخ ۲۴ نوامبر که در آن، مردان مسلح موتورسایکل سوار، معاون شورای علمای کابل را که از منتقدین صریح الهجه جنگ مسلحانه بود، به ضرب گلوله هدف قرار دادند.

حمله طالبان بالای هوتل انترکانتنال در کابل که منجر به کشته و زخمی شدن ۳۹ فرد ملکی گردید^{۹۶}

حوالی ساعت ۸ و ۱۵ دقیقه شب ۲۰ جنوری، یک گروه پنج نفری از مردانی که لباس افغانی به تن داشتند و مجهز به سلاح کلاشینکوف، تفنگچه و نارنجک بودند، حمله ای را بالای هوتل انترکانتنال در شهر کابل آغاز کردند. در زمان آغاز این حمله، هوتل میزبان حدود ۲۰۰ مهمان ملکی، کارمندان و مراجعین بود. این حمله در طول شب ادامه یافت تا اینکه حمله کنندگان فردای آن روز نزدیکی های ظهر کشته شدند.

این حمله همزمان از چند موقعیت در بیرون دروازه ورودی هوتل و از داخل رستوران که هنگام حمله حد اقل بین ۲۵ تا ۳۰ نفر در آنجا حضور داشتند، آغاز گردید. دو تن از حمله کنندگان بعد از سپری کردن مدتی به دور یک میز در داخل رستوران، بالای مهمانان و کارکنان هوتل آتش گشودند و در ابتدا بدون تفکیک به سوی همه شلیک می کردند و کسانی را که می خواستند فرار کنند، به گلوله می بستند اما، اندکی بعد، حمله خود را بالای خارجی ها متمرکز کردند. شاهدان عینی که در زمان حمله در داخل رستوران بودند، اظهار داشتند که حمله کنندگان کوشش کردند که خارجی ها را از افغانها جدا کنند. حمله کنندگان سپس بطور منظم از یک منزل به منزل دیگر هوتل رفته و داخل اتاق ها شده، عمدتاً خارجی ها، از جمله پیلوتان یک شرکت هوایی تجارتي را هدف قرار دادند. حمله کنندگان بالای مهمانان و کارکنان شلیک نموده، و نارنجک پرتاب می کردند و چندین قسمت هوتل از جمله راه زینه ها و دروازه های خروجی را به آتش کشیدند. یوناما اسناد و مدارکی را مشاهده نموده است که نشان می دهد افراد بطور عمدی، مورد هدف قرار گرفته و کشته شدند از جمله چندین قربانی در داخل حمام ها و اتاق های خواب شان کشته شده بودند. چندین اتاق از اثر آتش، کاملاً تخریب شدند که با اظهارات قربانیان که می گفتند که حمله کنندگان قصد داشتند بالای افرادی که فکر می کردند در آن اتاق ها اند، حمله کنند، مطابقت دارد.

یوناما کشته شدن ۲۴ فرد ملکی، به شمول زنان و مجروحیت ۱۵ فرد ملکی از جمله حد اقل یک کودک را تایید می کند. پانزده شهروند خارجی در میان قربانیان بودند.

^{۹۵} در سال ۲۰۱۶، یوناما ۴۸ رویداد قتل را ثبت کرد که در آن بزرگان قومی مورد حمله قرار گرفتند و منجر به ۸۰ مورد تلفات ملکی (۵۶ کشته و ۲۴ مجروح) گردید.

^{۹۶} مراجعه شود به: <https://unama.unmissions.org/unama-condemns-taliban-attack-civilians-intercontinental-hotel>

طالبان مسئولیت این حمله را از طریق تویتر بدوش گرفتند.^{۹۷} طبق معلومات اداره لوی سارنوالی، بتاريخ ۴ فبروری ۲۰۱۹، به تعداد ۲۱ فرد در پیوند به جرایم مرتبط به این حمله، محکوم به مجازات شدند. هشت تن از آنان به ۲۰ الی ۳۰ سال حبس محکوم شدند و ۱۳ کارمند شرکت امنیتی هوتل به سبب غفلت وظیفوی به ۲ الی پنج سال حبس محکوم به مجازات شدند.

حملاتی که مرتبط به انتخابات پارلمانی انجام شد

"خانه ما در نزدیک مکتبی در ولسوالی اشکمش ولایت تخار موقعیت دارد که در داخل آن مکتب، مرکز رای دهی ایجاد شده بود. در روز اول برگزاری انتخابات، طالبان از یک کوه بالای این مرکز رای دهی هاوان پرتاب کردند، اما هاوان به خانه ما اصابت کرد. مادرم مجروح شد و به شفاخانه انتقال داده شد. برادر ۱۰ ساله ام کشته شد. دو خواهرم نیز کشته شدند. آنها ۸ و ۶ ساله بودند. خواهر ۱۳ ساله ام زخمی شد و به شفاخانه تخار منتقل گردید. تمام خانواده ام تباه شد. هنوز به مادرم نگفته ایم که آنان کشته شده اند."^{۹۸}

-- اظهارات بستگان یکی از قربانیان حملات طالبان در ولسوالی اشکمش ولایت تخار بتاريخ ۲۰ اکتوبر ۲۰۱۸. در این حمله، پنج فرد ملکی (سه دختر، یک پسر و یک زن) کشته شدند و دو فرد ملکی (یک دختر و یک زن) مجروح گردیدند.

یوناما مخصوصاً نگران میزان بلند از آسیب به مردمان ملکی در جریان خشونت های مرتبط به انتخابات که عمدتاً از سوی طالبان ارتکاب می گردد، از جمله حمله مستقیم بالای افراد ملکی و اماکن ملکی می باشد. از شروع روند ثبت نام رای دهندگان بتاريخ ۱۴ اپریل الی ختم سال ۲۰۱۸، یوناما ۱۰۰۷ مورد تلفات ملکی مرتبط به انتخابات (۲۲۶ کشته و ۷۸۱ مجروح) و ۳۱۰ مورد اختطاف های مرتبط به انتخابات را ثبت و تایید کرده است. اگرچه یوناما هفت رویداد مرتبط به انتخابات مشتمل بر حملات انتحاری و مواد انفجاری تعبیه شده را که سبب ۳۳۸ مورد تلفات ملکی (۹۴ کشته و ۲۴۴ مجروح) گردید، به داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی نسبت داده است، اما اکثریت مطلق رویداد های مرتبط به انتخابات و بیشتر از نیمی از تلفات ملکی برخاسته از رویداد های مرتبط به انتخابات به طالبان نسبت داده می شود.^{۹۹} بیشتر از نصف تلفات ملکی مرتبط به انتخابات در روز های برگزاری

^{۹۷} طالبان مسئولیت رویداد را از طریق تویتر بدوش گرفتند که اعلامیه آنان در اینجا قابل دسترس است:

<https://twitter.com/ZabihullaM4/status/954998076112064512> آخرین بار به تاریخ ۲۳ جنوری ۲۰۱۹ به این سایت مراجعه شده

است؛ آنان مسئولیت رویداد را از طریق وبسایت خود نیز به عهده گرفتند: <http://shahamat1.com/?p=106970> (این وبسایت تغییر کرد اما یک

نقل از اعلامیه طالبان در دیتابیس تلفات ملکی بخش حقوق بشر یوناما ثبت است).

^{۹۸} مصاحبه یوناما با شاهد رویداد در شفاخانه، ولایت تخار، ۲۳ اکتوبر ۲۰۱۸.

^{۹۹} یوناما ۱۵ رویداد دیگر کشتار هدفمند و مواد انفجاری غیر انتحاری منسوب به عناصر نامشخص مخالف دولت را نیز ثبت کرد که منجر به ۱۲۶ مورد تلفات ملکی (۲۷ کشته و ۹۹ مجروح) گردید. بقیه تلفات را نمی شد به یک طرف مشخص منازعه در جریان درگیری های زمینی مرتبط به انتخابات نسبت داد.

انتخابات پارلمانی به تاریخ های ۲۰ و ۲۱ اکتوبر اتفاق افتاد و در روز ۲۰ اکتوبر، بالاترین رقم تلفات ملکی در یک روز واحد در سال ۲۰۱۸، به ثبت رسید.^{۱۰۰}

مشاهدات یوناما نشان می دهد که طالبان برنامه منظم و خوب سنجیده شده ای از خشونت ها و تهدید ها را علیه افراد ملکی به منظور مختل کردن پروسه انتخابات به راه انداخته بودند. یوناما ۱۸۹ حمله از سوی طالبان را ثبت کرد که منجر به ۵۰۸ مورد تلفات ملکی (۱۰۲ کشته و ۴۰۶ مجروح) گردید که از این میان، ۳۱۸ مورد تلفات ملکی منسوب به این گروه در روز نخست برگزاری انتخابات بتاريخ ۲۰ اکتوبر رخ داد. این شامل ۷۶ حمله ی می شود که گروه طالبان مسئولیت آن را به دوش گرفتند و یوناما ۱۱۳ مورد تلفات ملکی (هشت کشته و ۱۰۵ مجروح) ناشی از این همین حملات طالبان را ثبت و تایید کرده است.^{۱۰۱} این بالاترین رقم تلفات ملکی در یک روز انتخابات نسبت به چهار انتخابات گذشته ی افغانستان از زمانیکه یوناما به ثبت منظم تلفات ملکی در سال ۲۰۰۹ آغاز کرد، می باشد. در اکثریت حملات طالبان، از سلاح های پرتاب غیر مستقیم مانند راکت، نارنجک و هاوان و نیز مواد انفجاری تعبیه شده استفاده شد که اثرات آن بدون تفکیک بین افراد ملکی و نظامی می باشد؛ طالبان از سلاح های سبک نیز استفاده کردند. پرتاب هاوان، نارنجک و راکت به سمت مراکز رای دهی و سایر اماکن ملکی حدود ۳۸ درصد کل تلفات ملکی در جریان سه روز برگزاری انتخابات را سبب شد.

تمام ۳۱۰ مورد اختطاف مرتبط به انتخابات و نیز ۱۱۶ مورد از مجموع ۱۲۶ مورد رویداد های تهدید، ارباب و آزار و اذیت که از سوی یوناما ثبت شده است، به طالبان نسبت داده می شود.

یوناما یک بار دیگر نگرانی خود را در مورد استفاده از سلاح های پرتاب غیر مستقیم در ساحات پر جمعیت ملکی و از ساحات پر جمعیت ملکی که بیشترین تلفات ملکی منسوب به طالبان در جریان انتخابات پارلمانی در ماه اکتوبر را سبب شد، اظهار می کند.^{۱۰۲} افزون بر آن، استفاده از مواد انفجاری تعبیه شده در ساحات پر جمعیت ملکی بدون شک رنج و آلام زیادی بر افراد ملکی وارد می کند و بنابر این، می تواند از جمله جرایم محسوب شود.

یوناما تاکید می کند که کارکنان مرتبط به انتخابات، کاندیدان سیاسی، رای دهندگان، و اشخاصی که برای حکومت کار می کنند از جمله افراد ملکی بوده و تحت قوانین بین المللی از محافظت برخوردار اند مگر اینکه آنها اعضای گروه های مسلح باشند و یا مستقیماً در خصومت ها اشتراک نمایند. یوناما طالبان را ترغیب می کند که تعریفی از افراد ملکی ارائه نمایند که با قانون بشر دوستانه بین المللی مطابقت داشته باشد. یوناما تاکید می کند

^{۱۰۰} انتخابات پارلمان به تاریخ های ۲۰ و ۲۱ اکتوبر در تمام ولایات کشور به جز ولایات غزنی و قندهار برگزار شد. انتخابات غزنی تا مدت نا معلومی به تعویق افتاد ولی انتخابات قندهار به تاریخ ۲۷ اکتوبر برگزار شد. یوناما هیچ مورد تلفات ملکی مرتبط به انتخابات را در روز برگزاری انتخابات در قندهار ثبت نکرد.
^{۱۰۱} کاپی تمام تویت های که در روز برگزاری انتخابات از آدرس رسمی طالبان (@Zabihullah_4) منتشر شد، در فایل واحد حقوق بشر یوناما موجود است.

^{۱۰۲} مراجعه شود به فصل چهارم: تلفات ملکی ناشی از تسلیحات پرتاب غیر مستقیم در جریان درگیری های زمینی.

که اعمال عمدی خشونت علیه افراد ملکی و اماکن ملکی تحت قانون بشردوستانه بین المللی به شدت منع قرار داده شده است و می توان جرایم جنگی محسوب شود.^{۱۰۳}

حملاتی که در آن عبادتگاه ها، رهبران مذهبی و نمازگزاران مورد هدف قرار گرفتند

در سال ۲۰۱۸، یوناما میزان بلند تلفات ملکی ناشی از حملات علیه عبادتگاه ها، رهبران مذهبی و نمازگزاران^{۱۰۴} را ثبت کرد، مشابه به میزان تلفات ملکی ثبت شده در سال ۲۰۱۷؛ یوناما ۲۲ مورد از این گونه حملات را ثبت کرد که منجر ۴۵۳ مورد تلفات ملکی (۱۵۶ کشته و ۲۹۷ مجروح)^{۱۰۵} گردید که همه این تلفات به عناصر مخالف دولت نسبت داده شده است.

اکثریت تلفات از اثر حملات انتحاری بوجود آمد؛ این حملات ۱۳۶ فرد ملکی را کشت و ۲۶۶ تن دیگر را مجروح کرد که نشاندهنده افزایش ۱۱۸ درصدی در رقم تلفات ملکی نسبت به سال ۲۰۱۷ می باشد. اکثریت مطلق این حملات از سوی داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی انجام شد. برای مثال، بتاريخ ۴ جون، در کابل، یک حمله کننده انتحاری مواد انفجاری همراهش را در مقابل دروازه ورودی خیمله لویه جرگه منفجر کرد که در آنجا، به تعداد ۲۰۰۰ عالم دین از سراسر کشور گرد هم آمده بودند و علیه جنگ عناصر مخالف دولت، فتوا صادر کردند. حمله کننده لباس محافظان ویژه ریاست جمهوری را به تن داشت و از همین جهت، موفق شد که خود را به محلی که نیروهای امنیتی از آن محافظت می کردند، برساند. هفت مرد ملکی، به شمول دو عالم دین در این حادثه کشته شدند و ۲۰ تن دیگر به شمول شش عالم دین مجروح گردیدند. داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی مسئولیت این حمله را بدوش گرفته و ادعا کرد که عالمان وابسته به حکومت کشته و زخمی شدند.^{۱۰۶}

علاوه بر حملات انتحاری، یوناما ۳۵ مورد تلفات ملکی (۱۵ کشته و ۲۰ مجروح) ناشی از قتل های هدفمند رهبران مذهبی و نمازگزاران را نیز ثبت کرد.^{۱۰۷} برای مثال، بتاريخ ۲۹ اپریل در ولسوالی ایبک ولایت سمنگان، طالبان بطور عمدی بالای یک مرد ملکی که در یک مراسم عروسی اشتراک کرده بود، آتش گشودند. فرد قربانی، ملا بود و علیه طالبان موعظه می کرد. در این حمله، او و یک زن کشته شدند و دو زن دیگر مجروح گردیدند.

^{۱۰۳} برای معلومات بیشتر در مورد خشونت های مرتبط به انتخابات، لطفاً مراجعه شود دو گزارش ویژه یوناما در مورد این موضوع که در ماه های می و نومبر

۲۰۱۸ نشر شد و در این آدرس انترنتی قابل دسترس است: <https://unama.unmissions.org/protection-of-civilians-reports>

^{۱۰۴} این ارقام شامل حملاتی که در آن مساجد/عبادتگاه ها بطور تصادفی آسیب دیدند و نیز حملات بالای مساجد/عبادتگاه های که در جریان درگیری از سوی یکی از طرفین منازعه مورد استفاده قرار می گرفت، نمی شود.

^{۱۰۵} در سال ۲۰۱۷، یوناما ۳۸ حمله علیه نمازگزاران و عبادتگاه ها را ثبت کرد که منجر به ۴۹۹ مورد تلفات ملکی (۲۰۲ کشته و ۲۹۷ مجروح) گردید و سبب ۲۴ درصد افزایش در رقم کلی تلفات ملکی و افزایش سه برابری در رقم این گونه حملات نسبت به سال ۲۰۱۶ گردید.

^{۱۰۶} دولت اسلامی مسئولیت این رویداد را از طریق موسسه اعماق بر دوش گرفت: <https://ent.siteintelgroup.com/Statements/amaq-reports-is-responsibility-for-suicide-bombing-on-gathering-of-scholars-in-kabul.html> ۲۳ جنوری ۲۰۱۹.

^{۱۰۷} این شامل یک رویداد بتاريخ ۲۹ اپریل می شود که در آن سه فرد ملکی دیگر از اثر قتل هدفمند یک عالم دین در ولسوالی ایبک ولایت سمنگان کشته و زخمی شدند.

حملات فرقه گرایانه عمدی علیه اقلیت مذهبی مسلمانان شیعه توسط داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی

یوناما همچنان میزان بلندی از خشونت های فرقه گرایانه از سوی داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی علیه اقلیت مسلمانان شیعه که اکثریت آنان متعلق به قوم هزاره اند، را ثبت کرده است. یوناما عمیقاً نگران امنیت و مصئونیت این اقلیت مذهبی و تأثیرات منفی گسترده ی این حملات بالای آزادی مذهبی، گشت و گذار و کیفیت زندگی این جمعیت ملکی می باشد.

از ۱ جنوری الی ۳۱ دسمبر ۲۰۱۸، یوناما ۱۹ حادثه فرقه گرایانه علیه مسلمانان شیعه را ثبت کرد که منجر به ۷۴۷ مورد تلفات ملکی (۲۲۳ کشته و ۵۲۴ مجروح) گردید. این ارقام نشان دهنده افزایش ۳۴ درصدی در شمار تلفات ملکی از این گونه حملات نسبت به سال ۲۰۱۷ می باشد و ادامه روال آسیب جدی به مردمان ملکی متعلق به این گروه مذهبی را نشان می دهد؛ این روال خشونتبار برای اولین بار در سال ۲۰۱۶ از سوی یوناما به ثبت رسید.^{۱۰۸} از مجموع این ۱۹ رویداد، داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی مسئولیت هفت مورد آن را که منجر به ۷۱۱ مورد تلفات ملکی (۲۱۲ کشته و ۴۹۹ مجروح) گردید به عهده گرفت. برای مثال، بتاريخ ۲۱ مارچ، یک حمله کننده انتحاری مواد انفجاری همراهش را در نزدیکی زیارت کارته سخی، جایی که مسلمانان شیعه برای تجلیل از نوروز جمع شده بودند، منفجر کرد. این حمله جان ۳۵ فرد ملکی، به شمول چهار کودک را گرفت و ۶۵ تن فرد ملکی دیگر از جمله شش کودک را زخمی کرد. داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی مسئولیت این حمله را پذیرفته و انگیزه آن را با صراحت فرقه گرایانه نامید. این حمله دومین حمله علیه مسلمانان شیعه در کابل در یک هفته بود. در حالیکه اکثریت حملات فرقه گرایانه علیه مسلمانان شیعه در سال ۲۰۱۷ در عبادتگاه ها اتفاق افتاد، اما در سال ۲۰۱۸، یوناما فقط دو مورد از این گونه حملات را که ۱۳۸ مورد تلفات ملکی (۳۵ کشته و ۱۰۳ مجروح) را سبب شد، ثبت نمود. اکثریت حملات علیه مسلمانان شیعه در سال ۲۰۱۸ در سایر اماکن ملکی، از جمله در محلات پرجمعیت مسلمانان شیعه ویا قوم هزاره رخ داد. برای مثال، در شهر کابل، صبح روز ۲۲ اپریل، یک حمله کننده انتحاری مواد انفجاری خود را در مقابل دروازه ورودی مرکز توزیع تذکره تابعیت در یک منطقه هزاره نشین انفجار داد؛ در زمان حمله، جمعیت بزرگی از باشندگان محل در آن جا جمع شده بودند که تذکره بگیرند تا بتوانند برای رای دهی در انتخابات ثبت نام کنند. در نتیجه، ۶۰ فرد ملکی، به شمول ۲۳ زن و ۱۱ کودک کشته شدند و ۱۳۸ تن دیگر، منجمله ۶۵ زن و ۱۷ کودک مجروح گردیدند. داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی با

^{۱۰۸} در سال ۲۰۱۷، یوناما ۵۵۷ مورد تلفات ملکی (۲۱۱ کشته و ۳۴۶ مجروح) ناشی از حملات با انگیزه های فرقه ای را ثبت کرد. برای جزئیات بیشتر، مراجعه شود به گزارش سال ۲۰۱۷ یوناما در مورد محافظت افراد ملکی، صفحات ۴۱-۴۴؛ همچنان مراجعه شود به گزارش ویژه ماه نوامبر یوناما در مورد حملات علیه عبادتگاه ها، رهبران مذهبی و نمازگزاران.

بیان مطالب فرقه گرایانه مسئولیت این حمله را بدوش گرفت.^{۱۰۹} بتاريخ ۱۵ آگست، در یک رویداد فجیع دیگر در دشت برچی که محله شیعه نشین شهر کابل است، یک حمله کننده انتحاری خود را در داخل یک صنف درسی در یک مرکز آموزشی منفجر کرد. در نتیجه، به تعداد ۴۰ فرد ملکی، از جمله حد اقل ۱۴ تن از طبقه اناث که بعضی از آنان شاید کمتر از ۱۸ سال سن داشتند، کشته شدند و ۶۷ تن دیگر به شمول حد اقل پنج طفل و ۱۴ زن مجروح گردیدند. حملات علیه مسلمانان شیعه حق آزادی مذهبی آنان را نقض کرده و دامنه فراگیری این حملات فراتر از عبادتگاه ها - یعنی در مراکز آموزشی، کلب های ورزشی، محافل و سایر گردهمایی های اجتماعی - مستقیماً زندگی عادی آنان را مختل کرده است.

علاوه بر ممنوعیت حملات علیه افراد ملکی و اماکن ملکی تحت حقوق بین الملل، حقوق بشر دوستانه بین المللی و حقوق جزای بین الملل حملات علیه عبادتگاه ها که بخشی از ملکیت های فرهنگی را تشکیل می دهند را نیز منع قرار داده و آنرا جرم می داند.^{۱۱۰}

یوناما بر مکلفیت دولت نسبت به تامین امنیت و مصئونیت اقلیت ها، از جمله اقلیت های مذهبی و قومی، در همه ی اوقات، از جمله در جریان ادای مناسک مذهبی شان، تاکید می کند. حکومت همچنان مکلفیت دارد که از حقوق همه ی اشخاص، از جمله کسانی که متعلق به اقلیت ها هستند، نسبت گردهم آمدن مسالمت آمیز جهت انجام فرایض و اعتقادات دینی شان، تدریس و انجام اعتقادات و عبادت و بجا آوردن مناسک مذهبی شان در ملاء عام محافظت کند.^{۱۱۱} دولت باید نیز اطمینان حاصل کند که هر نوع تبلیغ نفرت قومی، مذهبی و نژادی که باعث تحریک به تبعیض، مخاصمت و خشونت می شود، در قانون منع قرار داده می شود و آن قانون تطبیق می گردد.^{۱۱۲}

۳. اختطاف افراد ملکی در ارتباط به منازعه

عناصر مخالف دولت به اختطاف افراد ملکی در سراسر افغانستان در سال ۲۰۱۸ به عنوان ابزاری برای ارعاب و کنترل مردم ادامه دادند. از ۱ جنوری تا ۳۱ دسمبر، یوناما ۲۷۱ رویداد اختطاف مرتبط به منازعه^{۱۱۳} را ثبت کرد

^{۱۰۹} دولت اسلامی مسئولیت این رویداد را از طریق موسسه اعماق بر دوش گرفت: <https://ent.siteintelgroup.com/Statements/is-khorasan-province-claims-100-casualties-in-suicide-bombing-at-voter-registration-center-in-kabul.html> تاریخ

مراجعه به سایت: ۲۳ جنوری ۲۰۱۹.

^{۱۱۰} مطالعه حقوق عرفی بشردوستانه بین المللی کمیته بین المللی صلیب سرخ، قاعده ۳۸. منشور روم، ماده ۸(۲) و (iv) در منازعات غیر بین المللی "حملات عمدی بالای ساختمان های مذهبی [...] آبدات تاریخی [...] را در صورتیکه آنان اهداف نظامی نباشند" جرم شناخته است. مراجعه شود به پروتوکل الحاقی دوم، ماده ۱۶؛ کنوانسیون بین المللی حقوق مدنی و سیاسی، ماده ۱۸. همچنان مراجعه شود به کود جزای جدید افغانستان (۲۰۱۸)، مواد ۳۳۷-۳۴۰ مرتبط به جرایم جنگی و مواد ۳۳۶، ۳۴۲، و ۳۴۳ مرتبط به جرایم جنایت علیه بشریت.

^{۱۱۱} اعلامیه جهانی حقوق بشر (۱۹۴۸)؛ کنوانسیون بین المللی حقوق مدنی و سیاسی (۱۹۶۶)، مواد ۲، ۱۸، ۲۷. همچنان مراجعه شود به تبصره عمومی ۲۲ کمیته حقوق بشر ملل متحد در مورد ماده ۱۸ (۱۹۹۳). همچنان مراجعه شود به محکمه بین المللی عدالت، نظر مشورتی در مورد پیامد های حقوقی اعمار دیوار در مناطق اشغالی فلسطین، ۹ جولای ۲۰۰۴، فقره ۱۰۶.

^{۱۱۲} کنوانسیون بین المللی حقوق مدنی و سیاسی، ماده ۲۰.

^{۱۱۳} مراجعه شود به ضمیمه ۳: فهرست اصطلاحات برای تعریف "اختطاف".

که در آن ۱۸۵۷ فرد ملکی اختطاف شدند و منجر به مرگ ۵۳ نفر ملکی و مجروحیت ۳۳ تن دیگر گردید. تمام این رویداد ها از سوی عناصر مخالف دولت انجام شد به جز یک مورد توسط یگ گروه مسلح طرفدار دولت که از آن ۱۲ فرد ملکی متأثر گردید؛ پولیس محلی افغان نیز سه نفر را اختطاف کرد.^{۱۱۴} اگرچه شمار رویداد های اختطاف مرتبط به منازعه در سطح اختطاف های سال ۲۰۱۷ باقی ماند، اما تعداد افراد ملکی اختطاف شده تا ۸۵ درصد افزایش یافت و به سطح شمار افراد ملکی اختطاف شده در سال ۲۰۱۶ صعود کرد. دلیل این افزایش، اختطاف های مرتبط به انتخابات بود؛ طالبان کاندیدان، کارکنان انتخاباتی، رای دهندگان و کسانی را که برای رای دهی ثبت نام می کردند را در ماه های منتهی به انتخابات و در روز برگزاری انتخابات اختطاف نمودند. برای مثال، از ۱۷ الی ۱۹ اکتوبر، در ولسوالی برکه ولایت بغلان، طالبان ۴۷ معلم، به شمول آمر معارف ولسوالی را اختطاف نموده و آنان را در یک مدرسه توقیف کردند تا آنان نتوانند به عنوان کارکنان انتخاباتی در روز برگزاری انتخابات به تاریخ ۲۰ اکتوبر کار کنند. طالبان کارکنان نهاد های انتخابات را از خانه ها و یا در نزدیکی خانه هایشان در ساحات تحت کنترل خود اختطاف نموده و کارکنان انتخاباتی را از ساحات تحت قلمرو حکومت به یک جلسه فراخوانده، سپس آنان را نیز اختطاف نمودند. تمام اختطاف شدگان به روز های ۲۳ و ۲۴ اکتوبر بعد از آنکه انتخابات برگزار شده بود، بدون آسیبی رها شدند.

یوناما رویداد هائی را نیز ثبت کرده است که در آن عناصر مخالف دولت، افراد ملکی را به ظن داشتن ارتباط با حکومت، اکثراً به هدف تبادل آنان با زندانیان طالبان که در بند حکومت بودند و به دلیل خود داری افراد ملکی از پرداخت مالیات غیر قانونی به طالبان به خصوص، در حوزه شمال، شمال شرق و شرق، اختطاف کردند. برای مثال، بتاريخ ۳ آگست، در ولسوالی مهمند دره ولایت ننگرهار، طالبان ۱۰ راننده لاری را به سبب خودداری آنان از پرداخت مالیات به طالبان، اختطاف کردند. آنان را به ولسوالی همجوار مهمند دره بردند و چهار روز بعد، در نتیجه پادرمیانی ریش سفیدان رها کردند. بتاريخ ۳۰ جولای، در شاهراه گردیز-کابل در ولایت پکتیا، طالبان ۲۲ مرد ملکی را که سوار بر سه عراده موتر به سمت کابل در حرکت بودند، در یک پوسته تلاشی غیرقانونی خود متوقف کرده و آنان را اختطاف نمودند. زمانیکه نیروهای امنیتی افغانستان برای نجات اختطاف شدگان به محل رسیدند، تبادل آتش بین طرفین شروع شد و شش تن از این افراد ملکی موفق به فرار شدند. طالبان بقیه ۱۶ تن دیگر را به محل نا معلومی انتقال دادند. طبق معلومات منابع، طالبان می خواستند که این افراد ملکی را در بدل رهائی برخی از جنگجویان شان از توقیف خانه های حکومت، رها کنند. تمام اختطاف شدگان ۱۰ روز بعد، از طریق میانجی گری ریش سفیدان رها شدند.

یوناما مسئولیت ۲۴۰ رویداد اختطاف را که در آن ۱۷۳۲ فرد ملکی اختطاف شدند و منجر به ۸۰ مورد تلفات ملکی (۴۹ کشته و ۳۱ مجروح) گردید، به طالبان نسبت می دهد. از این میان، طالبان مسئولیت ۱۳ رویداد را که

^{۱۱۴} یوناما اختطاف ها توسط پولیس محلی افغان را ثبت می کند زیرا آنان از لحاظ قانونی صلاحیت دستگیر کردن افراد را طبق قانون افغانستان ندارند.

در آن ۲۹۸ فرد ملکی اختطاف گردیده بود، پذیرفتند. یوناما ۱۸ رویداد را به داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی نسبت داده است که در آن ۹۱ فرد ملکی اختطاف شد و دو فرد ملکی کشته و یک فرد ملکی زخمی گردید.

عناصر مخالف دولت بسیاری از افراد را بعد از دریافت پول ویا وساطت بزرگان، اکثراً بعد از چند روز رها کردند. اما، یوناما ۶۲ رویدادی را ثبت کرد که در آن افراد ملکی، از جمله در جریان عملیات های نجات ویا به شکل عمدی، کشته ویا زخمی شدند. بتاريخ ۳ می، در ولسوالی بتی کوت ولایت ننگرهار، در مسیر شاهراه جلال آباد - تورخم، طالبان که یونیفورم ارتش ملی افغانستان را به تن داشتند، یک واسطه نقلیه به رانندگی کارمند یک بانک بزرگ را در پوسته تلاشی غیر قانونی خود متوقف کرده و سه مرد ملکی را اختطاف نمودند. زمانیکه این مردان مقاومت کردند، طالبان آتش گشوده دو تن آنان را کشتند و یک دیگر را مجروح کردند.

یوناما اختطاف های مکرر افراد ملکی از سوی گروه های مسلح غیر قانونی و باند های جرمی، به خصوص در شهر های بزرگ، مانند کابل را نیز ملاحظه نموده است که اکثراً کمتر گزارش داده می شود. اگرچه یوناما اختطاف های را که از سوی طرف های منازعه صورت نمی گیرد، بطور منظم ثبت نمی کند، اما این اداره بطور منظم گزارشات در مورد اختطاف کارکنان موسسات غیر دولتی و کارمندان سازمان ملل متحد دریافت می کند. بتاريخ ۲۴ می، سازمان ملل متحد در افغانستان از رهائی یک تن از کارمندان اش همراه با کودکش در کابل که از سوی مردان ناشناس به مدت چهار ماه به گروگان گرفته شده بود، استقبال نمود و قتل یک کارمند دیگر خود را که در جریان این حادثه اختطاف و بعداً کشته شده بود، محکوم کرد.^{۱۱۵}

اختطاف های مرتبط به منازعه افغانها را از حق اساسی شان نسبت به داشتن آزادی فردی و مصئون بودن از توقیف های خودسرانه محروم کرده است. اختطاف هایی که از سوی طالبان صورت گرفته است و تهدید به اختطاف، در جاده ها و شاهراه ها به مقصد محدود کردن آزادی گشت و گذار انجام شده و فضای ترس را بدتر می کند.

۴. اجرای مجازات های غیر قانونی بالای افراد ملکی

در سال ۲۰۱۸، یوناما ۱۶ رویدادی را ثبت کرد که در آن، عناصر مخالف دولت افراد ملکی را بطور غیرقانونی مجازات کردند. عناصر مخالف دولت کماکان قضایای جزایی و مدنی را مطابق ساختار عدلی و قضائی خود، به خصوص در ساحات تحت کنترل شان که در آن افراد ملکی دسترسی بسیار اندکی به مکانیزم های عدلی و قضائی دارند، مورد رسیدگی قرار دادند. این مجازات های غیر قانونی شامل اعدام، قطع اعضای بدن، و لت و کوب افراد ملکی به اتهام جرایمی از قبیل جاسوسی، پشتیبانی از حکومت، عضویت در نیروهای امنیتی افغانستان، و ارتکاب "اعمال غیر اخلاقی" می شود. یوناما ۱۳ مورد از این قبیل رویداد ها را که منجر به ۲۱ مورد تلفات ملکی (۱۴ کشته و ۷ مجروح) گردید، به طالبان و سه رویداد را که منجر به کشته شدن هشت فرد ملکی گردید، به داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی نسبت داده است.

^{۱۱۵} <https://unama.unmissions.org/statement-united-nations-afghanistan-abducted-personnel-kabul>

به گونه مثال، بتاريخ ۲۸ جولای، در ولسوالی دره پیچ، ولایت کنړ، داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی چهار مرد را به اتهام جاسوسی برای نیروهای طرفدار دولت به قتل رساند. این قربانیان قبلاً اختطاف شده بودند و به مدت دو ماه در توقیف داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی بودند. داعش/ولایات خراسان دولت اسلامی مسئولیت اعدام این مردان را بر عهده گرفته و تصاویر آن را در وبسایت خبری اعماق به نشر رساند.^{۱۱۶} بتاريخ ۲۸ فبروری در ولسوالی یمگان ولایت بدخشان، طالبان یک مرد و یک زن را به اتهام ارتکاب عمل زنا به ضرب گلوله به قتل رساندند. زن در خانه اش و مرد در داخل باغی در همان حوالی کشته شد.

مجازات‌هایی که از سوی عناصر مخالف دولت صورت می‌گیرد تحت قوانین افغانستان عمل جرمی تلقی شده و می‌تواند نقض حقوق بشر حساب شود. علاوه بر آن، مجازات‌های شدید مانند اعدام می‌تواند نقض جدی حقوق بشر دوستانه بین‌المللی بوده و جنایت جنگی محسوب شود. یوناما عناصر مخالف دولت را ترغیب می‌کند که فوراً به ساختارهای موازی عدلی و قضائی خود که هیچ نوع مبنایی تحت قوانین افغانستان ندارند، خاتمه داده و اجرای مجازات علیه افراد ملکی را متوقف سازند. یوناما مجدداً تاکید می‌کند که مسئولیت نهائی محافظت از حقوق اساسی شهروندان افغانستان بدوش حکومت است، و حکومت باید مسئله از بین بردن تمام این گونه طرزالعمل‌های غیر قانونی را در اولویت خود قرار دهد.

۵. استفاده از خانه‌ها و سایر اماکن ملکی برای مقاصد نظامی

یوناما بطور منظم رویدادهایی را ثبت کرده است که در آن عناصر مخالف دولت از خانه‌های مسکونی و سایر اماکن ملکی برای مقاصد نظامی، از جمله به عنوان محلاتی که از آن عملیات‌های خود را برنامه‌ریزی و اجرا می‌کنند و اماکنی که در آن، هنگام درگیری‌های زمینی با نیروهای طرفدار دولت پناه می‌گیرند، استفاده می‌کنند.^{۱۱۷} جای گرفتن عناصر مخالف دولت در میان جمعیت ملکی در جریان درگیری‌های زمینی و نیز استفاده از خانه‌های مسکونی برای مقاصد نظامی، افراد ملکی را در معرض حمله نیروهای امنیتی افغانستان و نیروهای نظامی بین‌المللی قرار می‌دهد.^{۱۱۸} برای مثال، بتاريخ ۲۳ جنوری در ولسوالی شیرین تگاب، ولایت فاریاب، طالبان در حالیکه در پشت خانه‌های مردم پنهان شده بودند، با استفاده از سلاح خفیه و نارنجک بالای پوسته تلاشی و موضع اردوی ملی افغانستان حمله کردند. اردوی ملی افغانستان به این حمله واکنش نشان داده و خانه‌ای را با هاوان مورد هدف قرار داد که در نتیجه، یک زن زخمی شد. بتاريخ ۲۷ نومبر در ولسوالی گرم سیر ولایت هلمند، اعضای طالبان که

^{۱۱۶} یوناما اعلام این مسئولیت از سوی داعش را که از طریق رادیوی اف‌ام بنام البیان نشر شد، ثبت کرده است. یک نقل از این اعلام در فایل حقوق بشر یوناما ثبت است.

^{۱۱۷} گزارش شش ماهه محافظت افراد ملکی در سال ۲۰۱۴، صفحه ۱۰؛ گزارش ربع سوم ۲۰۱۸؛ <https://unama.unmissions.org/unama-calls-anti-government-elements-cease-attacks-civilian-areas> (۲۰۱۶) taliban-attack-kabul

^{۱۱۸} یوناما از رویدادهای نیز یادآوری میکند که در آن عناصر مخالف دولت شب هنگام در داخله خانه‌هایشان در حالیکه در کنار فامیل‌شان بودند مورد هدف قرار گرفتند که سبب افزایش تلفات زنان و کودکان گردید. مراجعه شود به بخش چهارم. ب. ۱ در مورد عملیات‌های هوایی.

سوار بر موتر سایکل از یک حمله هوایی در منطقه فرار می کردند، به یک روستا در همان حوالی وارد شده و خانه های مردم را دق الباب کرده و از مردم خواستند که به آنها پناه بدهند. زمانی که دو فرد ملکی دروازه های خود را بروی طالبان گشودند، آنها مورد هدف هیلکوپتر نیروهای امنیتی افغانستان قرار گرفتند که در نتیجه، اعضای طالبان و آن دو مرد ملکی کشته شدند. یوناما رویداد های متعددی را تایید کرده است که در آن طالبان در جریان حملات تهاجمی خود بالای شهر غزنی در ماه آگست، وارد خانه های مردم شده و از آن به عنوان سنگر استفاده کردند، همچنان یوناما گزارشاتی دریافت کرده است که طبق آن، طالبان در برخی موارد به باشندگان این خانه ها دستور دادند که خانه های شان را ترک کنند.

یوناما به طرف های منازعه یاد آوری می کند که آنان مکلفیت دارند اصل تفکیک را هنگام آمادگی و اجرای عملیات های محاروبی خود رعایت کنند؛ این اصل طرف های منازعه را ملزم می دارد که بین افراد ملکی و جنگجویان و بین اماکن ملکی و اهداف نظامی تفکیک قایل شوند. اجتناب از استفاده از افراد ملکی جهت مصئون ساختن اهداف نظامی در برابر حملات و یا مختل کردن عملیات های نظامی، بخشی از این مکلفیت است. باید تاکید شود که قصور یکی از طرفین منازعه در پیروی از این اصول طرف متقابل را از مکلفیت هایش طبق حقوق بین المللی نسبت به رعایت اصول تفکیک، احتیاط و تناسب، معاف نمی کند.^{۱۱۹}

^{۱۱۹} مراجعه شود به بخش چهارم. ب. ۱ در مورد عملیات های هوایی.

۴. نیروهای طرفدار دولت

الف) نگاه اجمالی

یوناما ۲۴ درصد افزایش تلفات افراد ملکی در سال ۲۰۱۸، در مقایسه با سال ۲۰۱۷، را که به نیروهای طرفدار دولت نسبت داده می شود و عمدتاً از اثر عملیات های هوایی نیروهای نظامی بین المللی و عملیات های تلاشی که از طرف نیروهای امنیتی افغان و گروه های مسلح طرفدار دولت راه اندازی شده اند، ثبت کرد. بین ۱ جنوری و ۳۱ دسمبر ۲۰۱۸، یوناما ۲۶۱۲ مورد تلفات افراد ملکی (۱۱۸۵ کشته و ۱۴۲۷ مجروح) ناشی از عملیات نیروهای طرفدار دولت را ثبت کرد. تلفات افراد ملکی که به نیروهای طرفدار دولت نسبت داده شده در برگیرنده ی ۲۴ درصد تمام تلفات افراد ملکی در سال ۲۰۱۸ می باشد که در مقایسه با سال ۲۰۱۷ که ۲۰ درصد بود، افزایش را نشان می دهد.

اکثریت تلفات افراد ملکی که به نیروهای طرفدار دولت نسبت داده شده از اثر درگیری های زمینی و عملیات های هوایی (که هر کدام آن ۳۹ درصد می باشد) و به تعقیب آن عملیات های تلاشی (۱۴ درصد) بوجود آمد.^{۱۲۰} نیروهای طرفدار دولت باعث ۱۰۱۵ مورد تلفات افراد ملکی (۲۸۲ کشته و ۷۳۳ مجروح) در جریان درگیری های زمینی شده اند که ۹ درصد کاهش را نسبت به سال ۲۰۱۷ نشان می دهد که دو سال پی در پی است که یوناما کاهش تلفات ملکی [ناشی از این تاکتیک] را طی آن ثبت کرد. یوناما ۴۴ درصد کاهش در تلفات افراد ملکی ناشی از تیراندازی نیروهای طرفدار دولت در جریان درگیری های زمینی را ثبت کرد که این کاهش عامل عمده ی کاهش کلی تلفات افراد ملکی در درگیری های زمینی بوده است. آسیبی که به افراد ملکی از اثر استعمال اسلحه غیر مستقیم توسط نیروهای طرفدار دولت رسیده است در سطح مشابه با سال ۲۰۱۷ که در آن ۸۵۴ مورد تلفات افراد ملکی (۲۱۱ کشته و ۶۴۳ مجروح) می باشد، باقی ماند.^{۱۲۱}

عملیات های هوایی که از طرف نیروهای طرفدار دولت راه اندازی شد، با ۱۰۱۵ مورد تلفات ملکی (۵۳۶ کشته و ۴۷۹ مجروح)، تلفات مشابهی به عملیات زمینی را به بار آورد اگرچه تعداد کشته شده ها در عملیات های هوایی بیشتر بوده است. تلفات افراد ملکی در عملیات های هوایی نسبت به سال ۲۰۱۷، شصت و یک (۶۱) درصد افزایش داشته است که بیشتر آن توسط نیروهای نظامی بین المللی بوجود آمده است.

عملیات های تلاشی توسط نیروهای طرفدار دولت با ۳۵۳ مورد تلفات افراد ملکی (۲۸۴ کشته و ۶۹ مجروح) در ۲۰۱۸، سومین عامل اصلی تلفات افراد ملکی بدست نیروهای طرفدار دولت می باشد که این رقم ۱۸۵ درصد

^{۱۲۰} متبای تلفات افراد ملکی که به نیروهای طرفدار دولت نسبت داده می شود خارج از محدوده درگیری های زمینی اتفاق افتاده، که عمدتاً وقایع کشتار و مجروح شدن افراد ملکی (افراد ملکی شناخته شده، یا آن ها را با عناصر مخالف دولت به اشتباه گرفته بودند).

^{۱۲۱} در سال ۲۰۱۷، استعمال اسلحه غیر مستقیم از طرف نیروهای طرفدار دولت در جریان درگیری های زمینی باعث ۸۴۹ مورد تلفات ملکی (۲۰۰ کشته و ۶۴۹ مجروح) گردید. به فصل چهارم در مورد درگیری های زمینی: افراد ملکی که در بین تبادل آتش گیر افتاده اند نیز مراجعه شود.

گزارش سالانه در مورد محافظت افراد ملکی در منازعات مسلحانه افغانستان: ۲۰۱۸

افزایش نسبت به سال ۲۰۱۷ را نشان می دهد.^{۱۲۲} یوناما مخصوصاً از افزایش قابل ملاحظه تلفات افراد ملکی ناشی از این عملیات ها نگران است. اکثریت این عملیات های تلاشی توسط واحد های قطعات خاص ریاست امنیت ملی و نیز نیروی های محافظت خوست که به نظر می رسد خارج از سوق و اداره رسمی افغانستان و غالباً در مشارکت با نیرو های نظامی بین المللی عمل می کنند، انجام شده است. رقم فوق العاده بلند مرگ افراد ناشی از این عملیات ها این نگرانی را بوجود آورده است که در این عملیات ها از قوه قهریه بدون تفکیک استفاده می شود.

جانب مسئول (که از سوی یوناما به آن نسبت داده شده است)	افراد ملکی کشته شده	افراد ملکی مجروح شده	مجموع تلفات افراد ملکی	فیصدی کل تلفات افراد ملکی
نیرو های ملی امنیتی افغانستان	۶۰۶	۹۲۹	۱۵۳۵	۱۴ درصد
گروه های مسلح طرفدار دولت	۹۹	۸۱	۱۸۰	۲ درصد
نیرو های نظامی بین المللی	۴۰۶	۲۶۸	۶۷۴	۶ درصد
گروه های نامشخص طرفدار دولت / چندین گروه طرفدار دولت	۷۴	۱۴۹	۲۲۳	۲ درصد

۱. نیروهای ملی امنیتی افغانستان

نیرو های ملی امنیتی افغانستان باعث ۱۵۳۵ مورد تلفات ملکی (۶۰۶ کشته و ۹۲۹ مجروح) در سال ۲۰۱۸ شدند که تقریباً مشابه به شماری است که در سال ۲۰۱۷ اتفاق افتاد.^{۱۲۳} این نیروها همچنان مسئول تقریباً تمام تلفات افراد ملکی منسوب به نیروهای طرفدار دولت ناشی از درگیری های زمینی بوده اند که این تلفات ۹ درصد کاهش داشته است. اما، این کاهش تحت الشعاع تلفات افراد ملکی ناشی از حملات هوایی توسط قوای هوایی افغان که با ۳۰۴ مورد تلفات افراد ملکی (۱۱۸ کشته و ۱۸۶ مجروح) هم سطح شمار تلفات در سال ۲۰۱۷ باقی ماند،^{۱۲۴} و افزایش قابل ملاحظه ۱۹۷ درصدی در شمار تلفات ملکی ناشی از عملیات های تلاشی، با ۲۷۳ مورد تلفات افراد ملکی (۲۲۲ کشته و ۵۱ مجروح) قرار گرفت.^{۱۲۵}

یوناما مخصوصاً نگران میزان بلند کشته شده ها (نسبت به مجروحین) افراد ملکی - ۸۱ درصد - ناشی از عملیات های تلاشی نیروهای ملی امنیتی افغانستان است؛ این تلفات عمدتاً ناشی از رویداد هایی است که به قطعات خاص

^{۱۲۲} در سال ۲۰۱۷، یوناما ۱۲۴ مورد تلفات افراد ملکی (۸۰ کشته و ۴۴ مجروح) ناشی از عملیات تلاشی از طرف نیرو های طرفدار دولت را ثبت کرد.

^{۱۲۳} در سال ۲۰۱۷، نیرو های ملی امنیتی افغان، باعث تلفات ۱۵۲۳ فرد ملکی (۴۷۱ کشته و ۱۰۵۲ مجروح) شدند.

^{۱۲۴} در سال ۲۰۱۷، یوناما ۳۰۹ مورد تلفات افراد ملکی (۹۹ کشته و ۲۱۰ مجروح) از اثر عملیات هوایی توسط قوای هوایی افغانستان را ثبت کرد.

^{۱۲۵} در سال ۲۰۱۷، یوناما ۹۲ مورد تلفات افراد ملکی (۶۳ کشته و ۲۹ مجروح) از اثر عملیات تلاشی توسط نیرو های ملی امنیتی افغانستان را ثبت کرد.

گزارش سالانه در مورد محافظت افراد ملکی در منازعات مسلحانه افغانستان: ۲۰۱۸

ریاست امنیت ملی نسبت داده می شود.^{۱۲۶} یوناما همچنان یاد آوری می کند که برخی از این عملیات ها از حمایت هوایی نزدیک برخوردار بوده است به شمول حملات هوایی که در حمایت از نیرو های افغان در محل در گیری راه اندازی می شد که همین حملات باعث افزایش کلی تلفات افراد ملکی شده است.

جانب مسئول (که از سوی یوناما به آن نسبت داده شده است)	افراد ملکی کشته شده	افراد ملکی مجروح شده	مجموع تلفات افراد ملکی
پولیس محلی افغان	۱۴	۲۴	۳۸
پولیس ملی افغان	۳۵	۷۰	۱۰۵
اردوی ملی افغان (به شمول قوای هوایی)	۲۶۷	۶۴۶	۹۱۳
قطعات خاص ریاست امنیت ملی	۲۳۴	۶۰	۲۹۴
سایر نیرو های ملی امنیتی افغان	۵۶	۱۲۹	۱۸۵

حملات هوایی توسط قوای هوایی افغان در ولسوالی دشت ارچی ولایت قندز بتاريخ ۲۱ اپریل ۲۰۱۸^{۱۲۷}

بتاریخ ۲۱ اپریل ۲۰۱۸، حوالی ساعت ۱۲:۳۰ ظهر، چرخبال های قوای هوایی افغان در ولسوالی دشت ارچی ولایت قندز عملیات هوایی راه اندازی کردند و در این عملیات راکت های زیادی را انداخت نمود و به شلیک ماشیندار ثقیله بالای مراسم مذهبی دستار بندی، که در یک فضای باز در نزدیکی یک مدرسه برگزار شده بود و در آن صد ها مرد و پسر اشتراک کرده بودند، مبادرت ورزیدند.

طبق گزارش دولت، حمله هوایی رهبران ارشد طالبان به شمول اعضای شورای کویته و همچنان اعضای "قطعه سرخ" طالبان را که در این ساحه جمع شده بودند تا عملیاتی را علیه شهر قندز راه اندازی کنند، هدف قرار داد. بعد از آن که اتهامات جدی در مورد وقوع تلفات افراد ملکی مطرح شد، دولت تلفات افراد ملکی را پذیرفت و رئیس جمهور کمیسیونی را جهت بررسی این رویداد موظف ساخت. والی ولایت قندز نیز کمیته ای تحقیقاتی را در سطح ولایت تشکیل داد. در همکاری با کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، یوناما نیز به حقیقت یابی این رویداد پرداخت که شامل انجام مصاحبه با اضافه تر از ۹۰ نفر، سه نشست مشورتی بزرگ با اجتماعات مردمی و بازدید از محل حادثه در قریه لغمانی بتاريخ ۲۳ اپریل، می شد.

در ماه می ۲۰۱۸، یوناما گزارش ویژه ی را در مورد این رویداد منتشر کرد که حاوی یافته های ابتدایی می شد و از آن زمان تا کنون، ۹۵ مورد تلفات (۳۰ کشته و ۶۵ مجروح) به شمول ۷۹ طفل را تایید کرده است. یافته ها نشان داد

^{۱۲۶} همچنان به نگرانی مشابهی که در ارتباط به نیروی محافظت خوست در بخش iii.۴.۱ در مورد گروه های مسلح طرفدار دولت در زیر مطرح شده مراجعه نمایید.

^{۱۲۷} این رویداد عنوان گزارش ویژه یوناما در ماه می ۲۰۱۸ بود که بصورت آنلاین در: <https://unama.unmissions.org/protection-of-civilians-reports> قابل دسترس است.

که مراسم متذکره بطور گسترده تبلیغ شده بود و همه از برگزاری آن آگاهی داشتند و جمعیتی که گرد هم آمده بودند عمدتاً افراد ملکی بودند که در میان آنان، اطفال زیادی زیر سن ۱۰ سال قرار داشت. حتی اگر اعضای ارشد طالبان هم در آن حضور می داشتند - که یوناما در این مورد در موقفی نبود که صحت و سقم آن را مستقلاً تایید کند - استفاده از سلاح غیر دقیق علیه یک مراسم ملکی و شمار بلند تلفات اطفال در میان تلفات ملکی این حادثه نگرانی های جدی را نسبت به اینکه آیا دولت به قواعد احتیاط و تناسب احترام کرده یا خیر، بوجود می آورد. در گزارش ویژه خود، یوناما تذکر داده است که این مسئله قابل پیش بینی بود که حمله بر یک مراسم مذهبی با استفاده از سلاح های غیر دقیق، اثرات مرگبار و غیر قابل تفکیک داشته و باعث تلفات زیادی افراد ملکی خواهد شد.

بتاریخ ۱۶ می ۲۰۱۸، رئیس جمهور غنی از خانواده های قربانیان حمله هوایی پوزش خواسته و به بزرگان این ساحه اظهار همدردی کرد.^{۱۲۸} یوناما از این اقدام مهم، در فراهم آوری جبران خساره به قربانیانی که از اثر این گونه حملات آسیب دیده اند، استقبال کرده و از دولت می خواهد تا یافته های گزارش کمیسیون ریاست جمهوری را منتشر کند و به مسایل لوژستیک و چالش های که از طرف مردم متاثر شده در مورد پرداخت جبران خساره مطرح شده، رسیدگی صورت گیرد و اشخاص مسئول این رویداد در سلسله مراتب سوق و اداره را، پاسخگوی اعمالشان قرار دهد.

۲. نیروهای نظامی بین المللی

در سال ۲۰۱۸، نیروهای نظامی بین المللی مسئول تلفات ۶۷۴ (۴۰۶ کشته و ۲۶۸) مورد تلفات افراد ملکی بودند.^{۱۲۹} از مجموع تلفات افراد ملکی که به نیروهای نظامی بین المللی نسبت داده شده است ۹۴ درصد آن ناشی از عملیات های هوایی می باشد.

بین ۱ جنوری و ۳۱ دسمبر ۲۰۱۸، یوناما ۶۳۲ مورد تلفات افراد ملکی (۳۹۳ کشته و ۲۳۹ مجروح) ناشی از ۱۰۷ عملیات هوایی که از طرف نیرو های نظامی بین المللی راه اندازی شده بود را ثبت کرد که رقم بیشتر از دوبرابر رویداد ها و تلفات افراد ملکی را نسبت به سال ۲۰۱۷ نشان می دهد.^{۱۳۰} این رقم باعث افزایش قابل ملاحظه ی در مجموع تلفات افراد ملکی ناشی از عملیات های هوایی گردید زیرا شمار تلفات افراد ملکی که به نیروی هوایی افغان نسبت داده شده است، در سال ۲۰۱۸ کاهش یافت.

طوری که اشاره شد، یوناما مخصوصاً در مورد ادامه میزان بلند مرگ افراد ملکی ناشی از عملیات های هوایی، به ویژه حملات بالای ساختمان و حملاتی که در حمایت از عملیات های زمینی نیروهای افغان در جریان عملیات های تلاشی راه اندازی می شوند، نگران است.^{۱۳۱}

^{۱۲۸} <https://president.gov.af/ps/nes/3293291>

^{۱۲۹} برای مقایسه، در سال ۲۰۱۷، نیرو های نظامی بین المللی مسئول ۲۵۵ مورد تلفات افراد ملکی (۱۵۶ کشته و ۹۹ مجروح) بودند.

^{۱۳۰} در سال ۲۰۱۷، یوناما ۵۰ رویداد عملیات هوایی نیروهای نظامی بین المللی را که منجر به تلفات ۲۴۶ فرد ملکی (۱۵۴ کشته و ۹۲ مجروح) شد ثبت کرد.

^{۱۳۱} در ذیل به بخش ۴.ب.۱ در مورد عملیات های هوایی مراجعه صورت گیرد.

۳. گروه های مسلح طرفدار دولت

در سال ۲۰۱۸، گروه های مسلح طرفدار دولت در افغانستان باعث ۱۸۰ مورد (۹۹ کشته و ۸۱ مجروح) تلفات افراد ملکی در ۵۳ رویداد شدند و مسئول ۱۲ مورد اختطاف های مرتبط به منازعه بودند. این آمار نشان دهنده ی ۹۴ درصد افزایش در تلفات افراد ملکی توسط گروه های مسلح طرفدار دولت نسبت به سال ۲۰۱۷ می باشد که تقریباً به سطح تلفاتی که در سال ۲۰۱۶ مشاهده شده بود، می رسد.^{۱۳۲} تلفات افراد ملکی توسط گروه های مسلح طرفدار دولت، عمدتاً در جریان درگیری های زمینی (۴۳ درصد) و عملیات های تلافی (۲۸ درصد) بوجود آمد که مورد دوم آن مایه نگرانی عمیق است. یوناما به ویژه، در مورد افزایش حوادثی که گروه های مسلح طرفدار دولت در جریان عملیات های تلافی افراد ملکی را به گونه عمدی هدف قرار می دهند، نگران می باشد که این رویدادها اغلب به قتل عمدی افراد ملکی منجر شده و بخش رو به افزایش (۲۱ درصد) تلفات افراد ملکی توسط این گروه ها در سال ۲۰۱۸ را تشکیل می دهد. اکثریت این تلفات توسط نیروهای محافظت خوست در ولایات خوست، پکتیا و پکتیکا به میان آمده است (برای جزئیات، به ذیل مراجعه شود). باقی تلفات افراد ملکی توسط گروه های مسلح طرفدار دولت عمدتاً در ولایات فاریاب و تخار اتفاق افتاده است.

گروه های مسلح طرفدار دولت کماکان با برخورداری از معافیت از مجازات به فعالیت های خود ادامه داده اند؛ آنان دست به عملیاتی های تلافی زده، افراد ملکی را بطور عمدی، منجمله به خاطر منازعات شخصی، به قتل می رسانند، و با عناصر مخالف دولت و سایر گروه های مسلح غیرقانونی درگیر منازعات مسلحانه می شوند. یوناما ۱۱ رویدادی ثبت کرده است که در آن گروه های مسلح طرفدار دولت افراد ملکی را عمدتاً به قتل رسانده اند که این رویدادها منجر به تلفات ۲۷ فرد ملکی (۲۰ کشته و ۷ مجروح) شده است. به گونه مثال، بتاريخ ۲۴ اپریل در ولایت فاریاب فرمانده گروه مسلح طرفدار دولت یک مرد ۵۷ ساله را اختطاف کرده و وی را به ضرب ل و کوب به قتل رساند؛ پسر این پیر مرد (که عضو طالبان است) متهم شده بود که یک بزرگ قومی و از بستگان این فرمانده را کشته است.

گروه های مسلح طرفدار دولت بدون کدام اساس قانونی در قوانین افغانستان و خارج از ساختارهای که جهت تامین سلسله مراتب سوق و اداره و پاسخگویی وضع گردیده اند، به شمول حقوق بشردوستانه بین المللی و حقوق بشر بین المللی که جهت رسیدگی به تخطی از قانون وجود دارند، فعالیت می کنند. یوناما از دولت که مسئول درجه یک محافظت از حقوق بشری تمام افغانها، به شمول حق حیات، آزادی و امنیت آنان می باشد می خواهد تا تمام گروه های مسلح غیرقانونی را منحل نماید. علاوه بر آن، دولت مسئولیت دارد تا تمام اتهامات تخطی حقوق بشری و تخطی های حقوق بشردوستانه بین المللی را که توسط گروه های مسلح طرفدار دولت ارتکاب یافته، تحقیق نماید و اقدامات مناسب را در مطابقت با کود جزای افغانستان در رابطه به آنانی که متهم به ارتکاب این تخطی ها شده اند، به شمول افراد در سطوح بلند، روی دست گیرد.

^{۱۳۲} در سال ۲۰۱۶، یوناما ۱۸۵ مورد تلفات افراد ملکی (۵۲ کشته و ۱۳۳ مجروح) را به نیروهای مسلح طرفدار دولت نسبت داد.

نیروهای محافظت خوست

"ما در خواب بودیم که نیروهای محافظت خوست دروازه خانه ما را شکسته و امر کردند که همه هر چه عاجل از اطاق های تان بیرون شوید. وقتیکه ما بیرون شدیم، آن ها من و ده پسر را بستند. آن ها از ما هیچ چیزی نپرسیدند، اما ناگهان بالای یکی از پسرانم در مقابل چشمم شلیک کردند. بعد از کشتن پسر، آن ها منزل را ترک کرده و دو روستایی بی گناه دیگر را نیز کشتند. پسر شاگرد صنف نهم مکتبی در همان حوالی بود. او یک پسر بسیار با هوش بود و همه ساله، اول نمره ی صنف خود در مکتب می شد." ۱۳۳

-- پدر پسری که در عملیات تلاشی نیروهای محافظت خوست در ولسوالی صبری ولایت خوست کشته شد.

یوناما در مورد گزارشات دوامدار در مورد تخطی های حقوق بشری، کشتار عمدی افراد ملکی، توقیف غیرقانونی افراد، و تخریب و آتش زدن عمدی ملکیت های افراد ملکی توسط نیروهای محافظت خوست در جریان عملیات ها تلاشی و حملات شبانه این نیرو ها عمیقاً نگران است. نیروهای محافظت خوست یک گروه شبه نظامی طرفدار دولت است که حداقل، از سال ۲۰۰۷ بدینسو عملیات های ویژه را در جنوب شرق افغانستان انجام داده است. این قطعه خارج از ساختارهای منظم سوق و اداره ی نظامی عمل می کند، و در تشکیل رسمی دولت وجود ندارد و عملیات های آن اغلباً، با مقامات محلی یا ریاست عمومی امنیت ملی هماهنگ نمی شود. اما، یوناما آگاهی دارد که یک فرمانده نیروهای محافظت خوست در جلسات هفته وار امنیتی ولایت خوست که ریاست این جلسات را والی بر عهده دارد، در کنار نیروهای ملی امنیتی افغان اشتراک می کند که این امر سطحی از تشریک اطلاعات و رضایت ضمنی دولت با عملیات های این نیروها را نشان می دهد. یوناما به گونه مکرر نگرانی اش را در ارتباط به فعالیت های نیروهای محافظت خوست به شمول اتهاماتی که در رابطه به تلفات افراد ملکی و نقض حق حیات و امنیت فیزیکی آنان، و سایر تخطی های حقوق بشری این قطعه وجود دارد به ریاست عمومی امنیت ملی و شورای امنیت ملی اظهار نموده است. هیچ نهادی در بدنه نیروهای ملی امنیتی افغان یا ادارات ملکی حکومت نخواسته یا نتوانسته که در مورد جزییات رویداد های که در آن نیروهای محافظت خوست دخیل بوده اند بحث کند و یا به مسایل پاسخگویی آنان رسیدگی نماید.

در سال ۲۰۱۸، یوناما ۲۲ رویداد را که در آن ۱۰۷ مورد تلفات افراد ملکی (۷۰ کشته و ۳۷ مجروح) در نتیجه عملیات های نیروهای محافظت خوست به میان آمده است، ثبت کرد. برخی از قربانیان در جریان عملیات های تلاشی و نیز در جریان درگیری های زمینی یا بطور عمدی هدف قرار گرفتند و یا به گونه اتفاقی به آن ها آسیب رسید. این ارقام نشان دهنده ی افزایش قابل ملاحظه ی تلفات ملکی بدست این نیرو ها نسبت به سال ۲۰۱۷ است؛ در سال ۲۰۱۷، یوناما ۵ مورد تلفات (۳ کشته و ۲ مجروح) را به نیروهای محافظت خوست نسبت داد؛ رقم تلفات

^{۱۳۳} مصاحبه تلفونی یوناما با خویشاوند قربانی، ولایت خوست، ۳۱ می ۲۰۱۸.

ملکی بدست این نیروها در سال ۲۰۱۸ بلند ترین رقم تلفات افراد ملکی به دست این گروه، از زمانی که یوناما ثبت سیستماتیک تلفات افراد ملکی مرتبط به منازعه را در سال ۲۰۰۹ آغاز کرد، می باشد.

در سال های گذشته، یوناما رویداد های که در آن ها نیروهای محافظت خوست دخیل بودند را تنها در ولایت خوست ثبت می کرد. اما، در سال ۲۰۱۸، یوناما شاهد توسعه جغرافیایی عملیات های نیروهای محافظت خوست بوده است که ۱۴ رویداد در ولایت خوست، ۴ رویداد در ولایت پکتیکا و ۴ رویداد در ولایت پکتیا را ثبت کرد که باعث بمیان آمدن تلفات افراد ملکی شده بود. یوناما رویداد های را در ولسوالی زرم ت ولایت پکتیا ثبت کرد که نیروی محافظت خوست قبلاً در آن جا ها عملیات انجام نداده بود.

اکثریت کشتار افراد ملکی که به نیروی محافظت خوست نسبت داده می شود به سبب شلیک عمدی، عمدتاً در جریان عملیات های تلاشی رخ داده است. به گونه مثال، بتاريخ ۴ مارچ در ولسوالی نادر شاه کوت، ولایت خوست، یک گروه تقریباً ۲۰ نفری از نیروهای محافظت خوست تلاشی را در یک منزل مسکونی راه اندازی کرده و ۲ فرد ملکی (برادر ها) و یکی از زنان شان را به ضرب گلوله به قتل رساندند. آنها یک واسطه نقلیه را در پیشروی این خانه و آن خانه را نیز به آتش کشیدند که یک دختر ۳ ساله در داخل آن خانه زنده سوخت. نیروهای محافظت خوست ۳ مردی دیگر آن خانواده را با خود به قرارگاه شان بردند و اواخر همان روز بعد از آنکه صد ها تن اهالی این منطقه دست به اعتراض زدند، آنها را رها کردند.

همچنین، یوناما گزارشات متعددی را در مورد تخریب عمدی ملکیت های افراد ملکی توسط اعضای نیروهای محافظت خوست، منجمله آتش زدن خانه ها و وسایط نقلیه، و بازداشت غیرقانونی افراد ملکی، غالباً به مدت چندین روز، جهت بازجویی، ثبت کرده است. در بعضی موارد، افراد آزاد شدند در حالی که در برخی موارد دیگر، پس از چند روز، آنها به اداره امنیت ملی منتقل و تسلیم داده شدند. به عنوان مثال، بتاريخ ۵ مارچ در شهر خوست، نیروهای محافظت خوست، عملیات تلاشی را در یک مدرسه از جمله در لیلیه ی که در آن تعدادی از طلبه ها بود و باش داشتند، انجام دادند. این نیروها حد اقل ۶ عراده موترسایکل را که در بیرون مدرسه بود آتش زدند و ۸ طلبه را با خود بردند که ۴ تن آنان را فردای آن روز رها کردند. ۴ تن دیگر بازداشت شدگان را به توقیف خانه ریاست امنیت ملی در شهر خوست منتقل ساختند که از سرنوشت آنان الی ۳۱ دسمبر ۲۰۱۸ خبری در دست نیست. بتاريخ ۳۰ دسمبر، در ولسوالی زرم ت ولایت پکتیا، نیروهای محافظت خوست عملیات تلاشی را در منزل مسکونی یک عضو شورای ولایتی صلح انجام دادند. طبق اظهارات شاهدان، آنان به این خانه داخل شده و عضو شورای ولایتی صلح و اعضای ذکور خانواده او را از اعضای اناث جدا ساختند. آنها سپس این عضو شورای ولایتی صلح و ۵ عضو ذکور خانواده را یکی پی دیگری به ضرب گلوله به قتل رساندند.^{۱۳۴}

نیروهای محافظت خوست، به عنوان یک گروه مسلح طرفدار دولت که خارج از تشکیل نیروهای ملی امنیتی افغانستان فعالیت می کنند، هیچ اساس قانونی نداشته و ادامه معافیت گسترده ی که در برابر تخطی های این گروه

^{۱۳۴} در زیر به بخش ۴.ب. iii. در مورد کشتار عمدی افراد ملکی توسط نیرو های ملی امنیتی افغان و نیروی محافظت خوست مراجعه شود.

وجود دارد مایه نگرانی جدی است. مقامات افغان اقدامات لازم را جهت پاسخگو قرار دادن اعضای این گروه در برابر اتهامات استفاده بیش از حد قوه قهریه، کشتار عمدی افراد و سایر تخطی‌های که حقوق بشری و حق حیات افغان‌ها را نقض می‌کند، اتخاذ نکرده‌اند. یوناما یادآوری می‌کند که دولت مسئول اصلی حفاظت از حق حیات، آزادی و امنیت تمام مردم افغانستان است. یوناما دولت را ترغیب می‌کند که یا نیروهای محافظت خوست را در تشکیل نیروهای مسلح خود مدغم سازد و اعضای آن را به خاطر تخطی‌های احتمالی شان از حقوق بشردوستانه بین‌المللی و نقض قواعد حقوق بشر بین‌المللی پاسخگو سازد یا این گروه را منحل کرده و اعضای آن را به خاطر ارتکاب اعمال که در مغایرت به قوانین جزای افغانستان قرار دارد تحت تعقیب عدلی قرار دهد.^{۱۳۵}

ب) انواع تاکتیک‌ها و رویدادهایی که بیشترین آسیب را به مردمان ملکی وارد کرد

۱. عملیات‌های هوایی

"به تاریخ ۲۷ نوامبر، چرخبال‌ها پس از شام به دور زدن در آسمان این منطقه آغاز کردند. حوالی ساعت ۱۰:۰۰ شب، یک هواپیمای جت رسید. من خودم آواز آن را شنیدم و با چشمان خود آنرا دیدم. هواپیمای جت حملات هوایی را بالای خانه‌های ملکی که خانواده برادرم نیز در آن محل سکونت داشت، شروع کرد. ما قادر نبودیم تا بلافاصله پس از حادثه خود را به محل برسانیم ولی صبح وقت ساعت ۵:۰۰ صبح به محل حادثه رفتیم. من دیدم که تمام اطاق‌ها ویران شده و زنان و اطفال زیر آوار و خاک بودند. ما به بیرون کشیدن افراد از زیر آوارها شروع کردیم. تعداد زیاد آنان اطفال بودند که کشته شدند و اکثر آنها سوخته بودند. برادرزاده ۸ ساله من زخم برداشته بود و ما او را به شفاخانه منتقل کردیم. طفل مذکور شدیداً سوخته بود. در جریان رویداد، بعضی از نیروهای طالبان از آن ساحه می‌گذشتند و ممکن آنها هدف نیروهای نظامی بین‌المللی بودند ولی در عوض خانه‌های افراد ملکی را بمبارد کردند. آن منطقه تحت کنترل کامل طالبان قرار دارد و ما اجازه استفاده از موبایل را نداریم."^{۱۳۶}

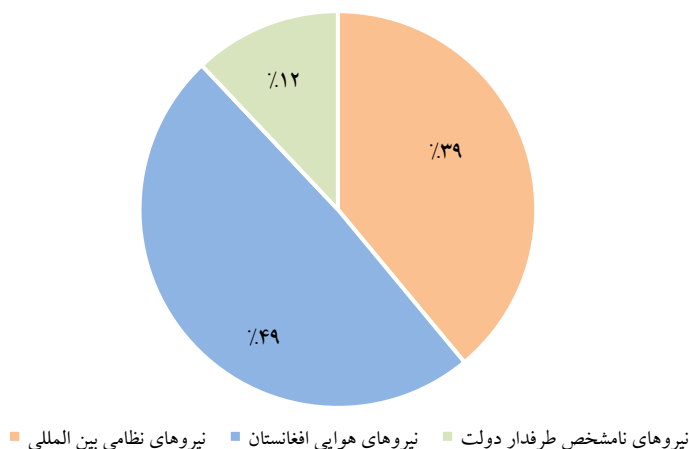
-- اقارب قربانیان و شاهد یک عملیات هوایی نیروهای نظامی بین‌المللی در ولسوالی گرمسیر ولایت هلمند، به تاریخ ۲۷ نوامبر. حمله مذکور باعث کشته شدن ۲۳ فرد ملکی (به شمول ۱۰ طفل) و مجروحیت شدید سه طفل دیگر شد. در جریان تهیه این گزارش، رویداد مذکور تحت بررسی نیروهای نظامی بین‌المللی قرار داشت.

^{۱۳۵} در زیر به بخش ۴.ب. ii در مورد عملیات تلاشی مراجعه صورت گیرد.

^{۱۳۶} مصاحبه یوناما با اقارب قربانی در شفاخانه، ولایت هلمند، ۲۸ نوامبر ۲۰۱۸.

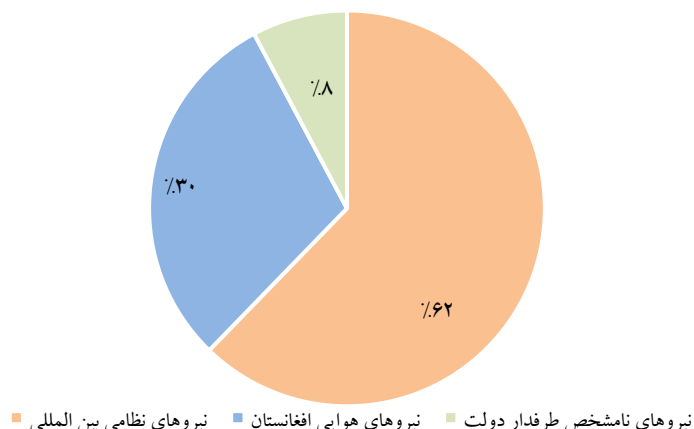
تلفات افراد ملکی توسط حمله هوایی و مرتکبین

از جنوری تا دسامبر ۲۰۱۷

تلفات افراد ملکی توسط حمله هوایی و مرتکبین

از جنوری تا دسامبر ۲۰۱۸

در طول سال ۲۰۱۸، یوناما افزایش متداوم در تلفات افراد ملکی ناشی از عملیات های هوایی توسط نیروهای طرفدار دولت را ثبت کرد. این افزایش پس از تسهیل قواعد درگیری برای حملات هوایی توسط نیروهای ایالات متحده امریکا در افغانستان در ختم سال ۲۰۱۷^{۱۳۷} می باشد که پس از آن افزایش در تعداد استفاده سلاح های هوایی رونما شد.^{۱۳۸} در سال ۲۰۱۸، میزان تلفات افراد ملکی ناشی از عملیات های هوایی همسان با تعداد تلفات افراد ملکی توسط نیروهای طرفدار دولت در جریان درگیری های زمینی بود.^{۱۳۹}

در سال ۲۰۱۸، یوناما ۱۰۱۵ مورد تلفات افراد ملکی (۵۳۶ کشته و ۴۷۹ مجروح) برخاسته از ۱۷۳ عملیات هوایی که توسط نیروهای طرفدار دولت اجرا شد، را ثبت کرد که این

رقم ۶۱ درصد افزایش در تلفات افراد ملکی ناشی از این تاکتیک را در مقایسه با سال ۲۰۱۷ نشان می دهد.^{۱۴۰} از آغاز ثبت منظم تلفات افراد ملکی توسط یوناما در سال ۲۰۰۹، این بلندترین آمار تلفات افراد ملکی برخاسته از

^{۱۳۷}مراجعة شود به آدرس ذیل: <https://www.nytimes.com/2017/10/06/world/asia/mattis-afghanistan-rules-of-engagement.html> قبل از تغییر، طوری که توسط نیروهای ایالات متحده توصیه شده بود، قواعد درگیری حملات هوایی را در شرایطی منع می کرد که اهداف مورد نظر نزدیک نیروهای ایالات متحده یا نیروهای افغان می بود.

^{۱۳۸} الی ۳۱ دسامبر ۲۰۱۸، مقر فرماندهی نیروهای هوایی ایالات متحده استفاده از ۷۳۶۲ سلاح هوایی را در جریان سال ۲۰۱۸ گزارش کرد در حالیکه در سال ۲۰۱۷ به تعداد ۴۳۶۱ سلاح هوایی استفاده شده بود هرچند آمار سال ۲۰۱۷ افزایش قابل ملاحظه را در مقایسه با سال ۲۰۱۶ نشان می داد چنانچه این آمار در سال ۲۰۱۶ به ۱۳۳۷ سلاح می رسید. این آمار شامل سلاح های می شود که در پشتیبانی از مأموریت حمایت قاطع و عملیات حفاظت از آزادی (OFS) استفاده شده بود (به ضمیمه II: طرفین درگیری مراجعه شود). مراجعه شود به: <https://www.afcent.af.mil/About/Airpower-Summaries/>

^{۱۳۹} در سال ۲۰۱۸، نیروهای طرفدار دولت باعث ۱۰۱۵ مورد تلفات ملکی (۲۸۲ کشته و ۷۳۳ مجروح) در جریان درگیری های زمینی شدند. به فصل V تحت عنوان درگیری های زمینی: افراد ملکی گیرمانده در ساحه درگیری مراجعه شود.

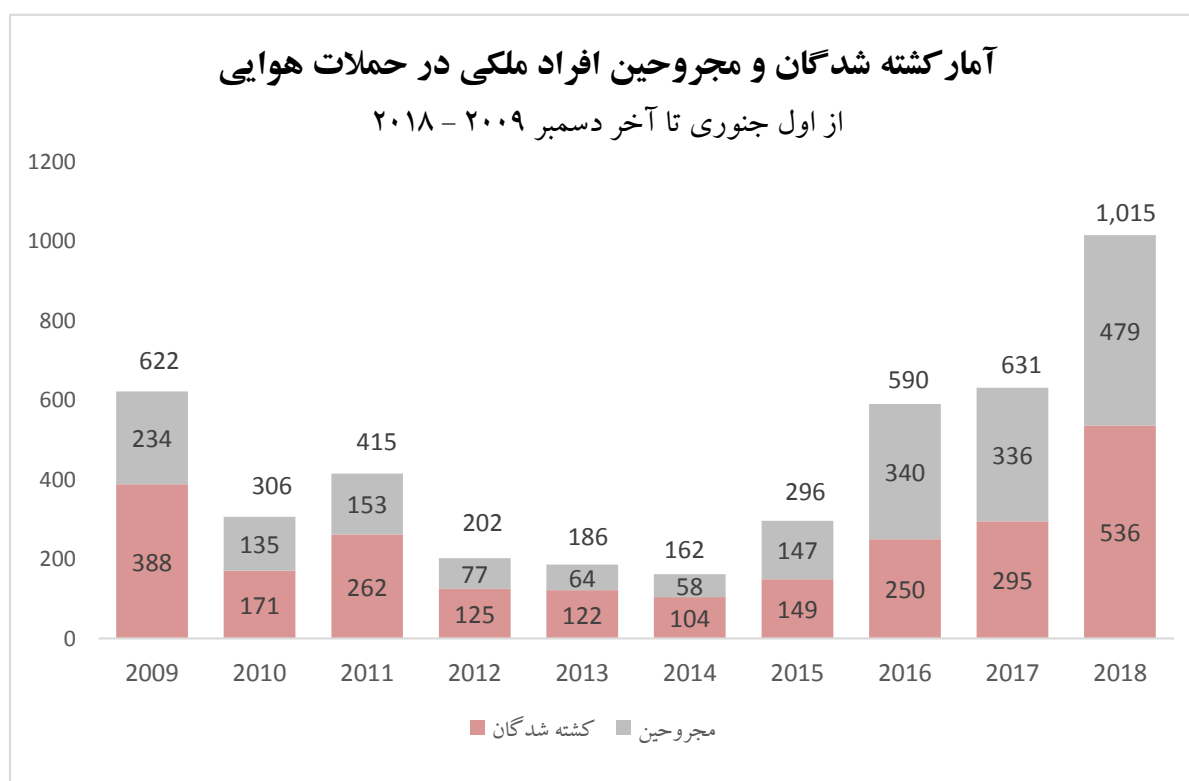
^{۱۴۰} در سال ۲۰۱۷، یوناما ۶۳۱ مورد تلفات ملکی (۲۹۵ کشته و ۳۳۶ مجروح) ناشی از عملیات های هوایی توسط نیروهای طرفدار دولت را ثبت کرد.

گزارش سالانه در مورد محافظت افراد ملکی در منازعات مسلحانه افغانستان: ۲۰۱۸

حملات هوایی در طی یک سال سال بوده و چهارمین سال متوالی است که میزان تلفات ملکی ناشی از عملیات های هوایی افزایش میابد. یوناما مشخصاً از تعداد افراد ملکی کشته شده ناشی از عملیات های هوایی نگران است چنانچه این رقم الی ۸۲ درصد افزایش یافته است. تعداد افراد ملکی که در سال ۲۰۱۸ از اثر حملات هوایی کشته شد، تقریباً برابر با تعداد افراد ملکی است که مجموعاً طی سال های ۲۰۱۴، ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶ از اثر حملات هوایی کشته شدند. زنان و اطفال کماکان حدود دو سوم تلفات افراد ملکی برخاسته از عملیات های هوایی را تشکیل می دهد چنانچه این رقم در سال ۲۰۱۸ به ۶۴۸ مورد تلفات ملکی (۳۲۰ کشته و ۳۲۸ مجروح) می رسید.

عملیات های هوایی باعث ۹ درصد مجموع تلفات افراد ملکی در افغانستان در سال ۲۰۱۸ شد در حالیکه این رقم در سال ۲۰۱۷ به ۶ درصد می رسید. هرچند نیروهای هوایی افغانستان مسئولیت اکثر تلفات ملکی ناشی از عملیات های هوایی در سال های ۲۰۱۶ و ۲۰۱۷ را به عهده داشتند، این امر در سال ۲۰۱۸ تغییر کرد و مسئولیت اکثر قربانی ها به عملیات هایی نسبت داده شد که از سوی نیروهای نظامی بین المللی اجراء گردید.

با ابراز نگرانی، یوناما افزایش در تعداد تلفات زنان و کودکان را برای چهارمین سال متوالی ثبت کرد چنانچه تلفات کودکان برخاسته از عملیات های هوایی در مقایسه با سال ۲۰۱۷ میلادی الی ۸۵ درصد افزایش یافت. از مجموع ۴۹۲ مورد تلفات کودکان (۲۳۶ کشته و ۲۵۶ مجروح) ناشی از این تاکتیک، تنها یک حمله هوایی توسط نیروهای هوایی افغانستان در ولسوالی دشت ارچی ولایت کندز در ماه می ۲۰۱۸ باعث ۷۹ مورد تلفات کودکان شد.^{۱۴۱}

^{۱۴۱} به شرح این رویداد در بخش IV در فوق در مورد نیروهای ملی/امنیتی افغان مراجعه شود.

یوناما تلفات افراد ملکی ناشی از حملات از قبل طراحی شده توسط نیروهای هوایی افغانستان و نیروهای نظامی بین المللی و همچنان حملات به اثر تقاضای نیروهای طرفدار دولت حین اجرای عملیات های زمینی، را ثبت کرد.^{۱۴۲} یوناما ملاحظه نمود که تلفات شدید ناشی از عملیات های هوایی زمانی بالای افراد ملکی وارد می شود که عناصر مخالف دولت از خانه های مسکونی برای مقاصد نظامی استفاده می کنند.^{۱۴۳} چنانچه در مثال ذیل در ولسوالی چهاردره ولایت کندز شرح داده شده است، و همچنان هنگامیکه عناصر مخالف دولت در جریان شب در خانه های شان مورد هدف قرار می گیرند که باعث کشته و مجروحیت اعضای ملکی خانواده های شان و باشندگان محل شده طوری که ذیلاً در یک مثال دیگر در ولسوالی شینگل ولایت کنر توضیح شده است.

میزان بلند تلفات ملکی ناشی از چنین حملات هوایی منعکس کننده خطرات احتمالی در اجرای حملات در مناطق مسکونی ملکی یا بالای خانه ها یا سایر ساختار های غیر نظامی می باشد. یوناما طی چند سال همواره نگرانی خود را در رابطه به میزان روزافزون تلفات ملکی ناشی از حملات هوایی از طریق گزارش های محافظت افراد ملکی و در جلسات با نیروهای ملی امنیتی افغانستان و ماموریت حمایت قاطع ابراز داشته و روی نیاز به بازنگری متداوم معیار ها برای هدف گیری و تدابیر پیشگیرانه در گیری به ویژه با توجه به احتمال حضور افراد ملکی در عین اماکن و محلات که عناصر مخالف دولت در آن حضور دارند، تاکید نموده است.^{۱۴۴} یوناما به گونه روزافزون نگران تلفات افراد ملکی برخاسته از حملات هوایی است که در حمایت از نیروهای نظامی بین المللی یا نیروهای افغانستان در زمین که ممکن مورد حمله قرار گرفته باشند، اجرا می شود زیرا در چنین شرایط تصامیم مبنی بر هدف گیری با عجله اتخاذ شده و معلومات ناکافی ممکن در رابطه به حضور افراد ملکی در ساحه وجود داشته باشد.^{۱۴۵}

یوناما یادآور می شود که حقوق بشردوستانه بین المللی تمام طرف های درگیر را ملزم می سازد که هر نوع اقدامات پیشگیرانه ممکن را روی دست گیرند تا از کشتار تصادفی افراد ملکی، مجروحیت افراد ملکی و آسیب به اهداف ملکی جلوگیری به عمل آمده و همچو موارد در تمام رویداد ها به حداقل کاهش یابد.^{۱۴۶} این مکلفیت شامل جمع آوری معلومات کافی به منظور تثبیت دقیق حضور افراد ملکی در محل مورد حمله می شود. این امر از طریق ارزیابی شیوه زندگی افراد ملکی در ساحه مورد نظر و نحوه استفاده از ساختار های مشخص و همچنان از طریق بررسی جامع، شفاف، عینی و معتبر تمام حملات هوایی که منجر به تلفات افراد ملکی شده است، به منظور بررسی موثریت

^{۱۴۲} این به حملاتی ربط می گیرد که نیروهای طرفدار دولت اهداف را به عنوان عناصر مخالف دولت شناسایی کرده ولی حملات منجر به تلفات افراد ملکی شده است.

^{۱۴۳} به بخش III در فوق در مورد استفاده منازل و سایر اهداف ملکی برای مقاصد نظامی مراجعه شود.

^{۱۴۴} به گونه مثال، به گزارش سال ۲۰۱۷ یوناما در مورد محافظت افراد ملکی مراجعه شود (صفحه ۴۷)؛ گزارش سال ۲۰۱۶ (صفحه ۹) و گزارش سال ۲۰۱۵ (صفحه ۱۱) مراجعه شود.

^{۱۴۵} این موارد شامل حالاتی است که نیروهای افغان در حال اجرای عملیات تهاجمی زمینی هستند و مورد حمله قرار می گیرند و تقاضای حمایت هوایی می شوند. به طور مثال، به رویدادی که به تاریخ ۱۹ جولای ۲۰۱۸ در ولسوالی چهاردره ولایت کندز اتفاق افتاد و همچنان به رویداد که به تاریخ ۱۳ و ۱۴ دسامبر در ولسوالی شینگل ولایت کنر اتفاق افتاد و ذیلاً توضیح شده است، مراجعه شود.

^{۱۴۶} به قاعده ۱۵، حقوق بین المللی عرفی کمیته بین المللی صلیب سرخ و ماده ۱۳، پروتوکول الحاقی کنوانسیون های ژنیو مورخ ۱۲ آگست ۱۹۴۹، و مربوط به محافظت قربانیان درگیری های مسلحانه داخلی (پروتوکول III)، مورخ ۸ جون ۱۹۷۷ مراجعه شود.

اقدامات پیشگیرانه مقدور می باشد.^{۱۴۷} طرف های درگیر مکلف اند که حین طرح و اجرای عملیات های هوایی، اصل تناسب را رعایت کرده و حمله را در صورتی لغو یا به تاخیر بیندازند که واضح باشد که این حمله ممکن باعث تلفات ملکی شده که آسیب آن نسبت به مزیت مستقیم نظامی پیش بینی شده بیشتر باشد.^{۱۴۸}

در رابطه به عملیات های هوایی که در حمایت از نیروهای اجرا می شود که مشغول درگیری های زمینی هستند، یوناما تاکید می ورزد که حین بررسی دستاوردهای نظامی از اثر عملیات ها، دستاورد های مذکور را در برابر تلفات ملکی که ممکن به وقوع بپیوندد موازنه کند و همچنان نیروهای طرفدار دولت باید احتمال حضور افراد ملکی در ساحات یا داخل تاسیسات که عناصر مخالف دولت از آنجا مصروف درگیری هستند، را نیز در نظر داشته باشند.^{۱۴۹}

حتی اگر یک طرف درگیری حقوق بشردوستانه بین المللی را رعایت نمیکند، این امر مکلفیت های سایر طرف های درگیر در برابر حقوق بشردوستانه بین المللی را رفع نمی سازد.^{۱۵۰} اصل تناسب در هر حالت و بدون در نظر داشت اینکه حملات هوایی به عنوان بخشی از عملیات از قبل طرح شده و عمدی اجراء می شود یا در پاسخ به تهدیدات زمینی روی دست گرفته شده است، قابل تطبیق می باشد. یوناما تاکید می ورزد که با توجه به میزان تلفات ملکی که ممکن به وقوع بپیوندد، در بسا موارد حتی استفاده از سلاح های که پائین ترین سطح تلفات جانبی را در قبال دارد، نیز باعث نقض اصل تناسب شده می تواند.

حملات هوایی به تاریخ ۱۹ جولای ۲۰۱۸ در ولسوالی چهاردره ولایت کندز که باعث کشته شدن ۱۴ زن و کودک و مجروحیت یک کودک خورده سال شد

"بعد از حمله هوایی دوم، سه منزل مسکونی تخریب و تمام قریه مملو از گرد و خاک شده بود. ما با استفاده از یک اسکواتور شروع به جستجوی اجساد کردیم. در قدم نخست، ما جسد خانم برادرم را پیدا کردیم. وی تا هنوز دو طفل خود را در آغوش گرفته بود. من کوشش کردم تا آنها را جدا بسازم ولی برایم بسیار دردآور بود. از اینرو، من تمام شان را در یک کمپل پیچاندم. بعداً، ما جسد خواهرم و طفلش را یافتیم. خواهرم از بین رفته بود ولی طفلش تا هنوز زنده بود. بالاخره، ما اجساد خواهر زاده های بزرگتر خود را یافتیم که تمام شان از بین رفته بودند." ^{۱۵۱}

— یکتن از اقارب قربانیان

^{۱۴۷} بطور مثال، به محکمه جزایی بین المللی یوگوسلاوی سابق، قضیه کوپرسیکیچ، صفحات ۴۹، ۱۳۲ و ۵۲۶ فیصله قضایی مراجعه شود.

^{۱۴۸} به قاعده ۱۴، مطالعه حقوق عرفی بین المللی کمیته بین المللی صلیب سرخ مراجعه شود.

^{۱۴۹} یوناما همچنان در نظر دارد که اعضای خانواده های عناصر مخالف دولت که ممکن در اکثر موارد در عین ساختمان یا تاسیسات رهایی زندگی کنند، افراد ملکی تلقی شده و باید در برابر حملات مصون باشند مگر اینکه آنها مستقیماً در درگیری سهم داشته باشند.

^{۱۵۰} به قاعده ۱۴۰، مطالعه حقوق عرفی بین المللی کمیته بین المللی صلیب سرخ مراجعه شود.

^{۱۵۱} مصاحبه تلفونی یوناما با یکتن از اقارب قربانیان، ولایت کندز، ۲۰ جولای ۲۰۱۸.

صبح روز ۱۹ جولای ۲۰۱۸، نیروهای نظامی بین المللی حملات هوایی را بالای ساحات مسکونی ملکی در ولسوالی چهاردره ولایت کندز روی دست گرفتند که باعث کشته شدن ۱۴ زن و کودک شد که همه شان مربوط یک خانواده بزرگ بودند. تنها یک طفل خورد سال که از اثر این حمله مجروح شده بود، زنده ماند.

این رویداد در جریان عملیات زمینی توسط نیروهای ملی امنیتی افغانستان به شمول کماندوهای اردوی ملی افغانستان که تحت حمایت نیروهای نظامی بین المللی در زمین قرار داشتند، به وقوع پیوست. در جریان عملیات، گفته می شود که نیروهای افغانستان مورد حمله قرار گرفتند و آنها نیز با استفاده از سلاح سنگین به آن حمله پاسخ دادند و متعاقباً بالای ساحه که فکر کردند از آنجا مورد حمله قرار گرفتند، هاوان شلیک کردند. طبق گزارش ها، یک عضو خانواده در آن ساحه از یک فرمانده پولیس محلی افغانستان که در آنجا مستقر بود، خواست تا آنها را کمک کند که از ساحه خارج شوند ولی قبل از اینکه کاری صورت گیرد، یک هواپیمای جت نیروهای نظامی بین المللی حمله هوایی را بالای قسمتی از ساحه که آنها در آنجا قرار داشتند، اجرا کرد. متعاقباً، بمب دوم مستقیماً بالای خانه پرتاب شد و باعث تخریب کامل ساختمان گردید.

باشندگان محل نیروهای کماندوی اردوی ملی افغانستان را در آنجا دیدند ولی آنها حدود ۲۰ دقیقه بعد از حملات هوایی، ساحه را ترک کردند. ده ها باشنده به محل رویداد آمدند و مخروبه ها را پاک کردند تا برای نجات قربانیان تلاش کرده باشند. چهارده جسد زن و کودک از میان آوار ها بیرون کشیده شد که بعضی شان سوخته بودند و از بعضی شان فقط قسمتی از اعضای بدن شان یافت شد. تنها یک کودک نجات یافت.

هرچند مقامات افغانستان در ابتدا ادعای تلفات ملکی را رد کردند، ولی یک هیئت که از سوی رئیس جمهور توظیف شده بود، از ساحه دیدن کرد و والی کندز به ولسوال چهاردره وظیفه سپرد تا در مورد رویداد معلومات جمع آوری نماید. به تاریخ ۲۰ جولای، وزارت دفاع وقوع تلفات ملکی را پذیرفت.^{۱۵۲} یک سخنگوی نظامی ایالات متحده در ابتدا هر نوع ادعای تلفات افراد ملکی را از طریق رسانه ها رد کرد و به طور آشکار ادعا کرد که افراد کشته شده اهداف نظامی مشروع بودند،^{۱۵۳} ولی بعداً به تاریخ ۲۵ جولای اظهار نمود که تحقیقات در جریان است.^{۱۵۴} دولت افغانستان به اقارب قربانیان غرامت پرداخت کرد.

در تناقض با یافته های دولت افغانستان، نیروهای ایالات متحده در افغانستان اعلامیه مطبوعاتی را به تاریخ ۱۰ آگست نشر کردند و یکبار دیگر ادعا های مبنی بر تلفات افراد ملکی را رد کردند. آنها اظهار داشتند که بعد از بررسی تمام معلومات موجود و مرتبط به شمول یافته های گزارش دولت افغانستان، آنها "هیچ نوع معلومات معتبر

^{۱۵۲} (برای نسخه دری): <http://mod.gov.af/fa/blog/400192>. طلوع نیوز به تاریخ ۱۹ جولای گزارش داد که وزارت دفاع تایید کرد که بیش از ۱۰ فرد ملکی در این عملیات کشته شده است؛ مراجعه شود به: <https://www.tolonews.com/afghanistan/mod-confirms-civilian-deaths-kunduz-operation>.

^{۱۵۳} مراجعه شود به: <https://www.nytimes.com/2018/07/20/world/asia/afghanistan-us-civilian-casualties.html>.
^{۱۵۴} مراجعه شود به: <https://rs.nato.int/news-center/press-releases/2018-press-releases/us-forcesafghanistan-investigation-is-underway-after-civilian-casualty-claims.aspx>.

جهت اثبات چنین ادعا^{۱۵۵} به دست نیاوردند. پس از تلاش های چشمگیر از سوی یوناما، مأموریت حمایت قاطع روند بررسی را از سر گرفت و تحقیقات رسمی را به اساس مواد ۱۵ - ۱۶ مقررہ عسکری ایالات متحده آغاز کردند که در نتیجه کشته شدن ۱۲ فرد ملکی و مجروحیت یک تن دیگر ثابت شد.

۲. عملیات های تلاشی

در سال ۲۰۱۸، یوناما افزایش چشمگیری را در تلفات افراد ملکی توسط نیروهای ملی امنیتی افغانستان و گروه های مسلح طرفدار دولت به ویژه توسط قطعه خاص ریاست امنیت ملی و نیروهای محافظت خوست ثبت کرده است. افزون بر تلفات جانی افراد ملکی، این عملیات ها اکثراً منجر به خسارات هنگفت مالی نیز شده که افراد ملکی به ندرت غرامت دریافت کرده اند و این امر باعث افزایش احساسات ضد دولت شده و اعتراضات افراد ملکی را در قبال داشته است.

در سال ۲۰۱۸، یوناما ۳۵۳ مورد تلفات ملکی (۲۸۴ کشته و ۶۹ مجروح) ناشی از عملیات های تلاشی را ثبت کرد که اکثر آن توسط قطعه خاص ریاست امنیت ملی و نیروهای محافظت خوست به وقوع پیوست.^{۱۵۶}

یوناما ۶۴ مورد عملیات تلاشی توسط نیروهای ملی امنیتی افغانستان را ثبت کرد که باعث مجموعاً ۲۷۳ مورد تلفات ملکی (۲۲۲ کشته و ۵۱ مجروح) شد.^{۱۵۷} این ارقام افزایش صریح را در مقایسه با سال ۲۰۱۷ نشان می دهد چنانچه یوناما در آن سال ۹۲ مورد تلفات ملکی (۶۳ کشته و ۲۹ مجروح) برخاسته از ۲۶ عملیات تلاشی توسط نیروهای ملی امنیتی افغانستان را ثبت کرد (که این رقم ۴۰ درصد افزایش را نسبت به سال ۲۰۱۶ نشان می داد). عملیات های تلاشی توسط قطعه خاص ریاست امنیت ملی^{۱۵۸} چه به گونه مستقل یا مشترکاً با نیروهای نظامی بین المللی^{۱۵۹}، باعث اکثر چنین تلفات - ۲۴۰ مورد تلفات ملکی (۲۰۳ کشته و ۳۷ مجروح) در ۵۱ عملیات تلاشی شد. تمام عملیات های تلاشی توسط قطعه خاص ریاست امنیت ملی که باعث تلفات افراد ملکی گردید، در حوزه

^{۱۵۵} مراجعه شود به: <https://rs.nato.int/news-center/press-releases/2018-press-releases/us-forcesafghanistan-investigation-is-underway-after-civilian-casualty-claims.aspx>

^{۱۵۶} این ارقام در مقایسه با سال ۲۰۱۷ افزایش را نشان می دهد چنانچه در آن سال یوناما ۹۲ مورد تلفات ملکی (۶۳ کشته و ۲۹ مجروح) برخاسته از عملیات

های تلاشی توسط نیروهای طرفدار دولت را ثبت کرده بود.

^{۱۵۷} به تاریخ ۱۱ می، در جریان عملیات تلاشی توسط قطعه خاص ریاست امنیت ملی که تحت حمایت نیروهای نظامی بین المللی قرار داشت، یک فرد ملکی اشتبهاً توسط نیروهای بین المللی زمانی کشته شد که گمان میرفت مسلح باشد. نیروهای نظامی بین المللی بررسی در مورد رویداد را روی دست گرفتند. متباقی تمام تلفات افراد ملکی به نیروهای ملی امنیتی افغان نسبت داده شد.

^{۱۵۸} قطعه ۰۱ ریاست امنیت ملی در حوزه مرکزی کشور فعالیت می کند؛ قطعه ۰۲ ریاست امنیت ملی در حوزه شرقی کشور فعالیت می کند؛ قطعه ۰۳ ریاست امنیت ملی در حوزه جنوبی کشور فعالیت می کند.

^{۱۵۹} از مجموع ۵۱ مورد، یوناما ۱۹ مورد را ثبت کرد که تحت حمایت نیروهای نظامی بین المللی صورت گرفته بود.

های مرکزی، شرقی و جنوبی کشور روی دست گرفته شد. یوناما ۵۱ مورد تلفات ملکی (۴۱ کشته و ۱۰ مجروح) برخاسته از ۱۳ عملیات تلاشی که توسط نیروهای محافظت خوست روی دست گرفته شد، را نیز ثبت کرد.^{۱۶۰}

بیشترین تعداد عملیات های تلاشی توسط قطعه خاص ریاست امنیت ملی در حوزه شرقی کشور (قطعه ۰۲) روی دست گرفته شد، جایکه درگیری با طالبان و داعش/شاخه خراسان دولت اسلامی تشدید یافت. بطور مثال، به تاریخ ۱۷ سپتامبر ۲۰۱۸ در ولسوالی شیرزاد ولایت ننگرهار، قطعه ۰۲ ریاست امنیت ملی با همکاری نیروهای نظامی بین المللی عملیات تلاشی را حوالی ساعت ۱۱:۳۰ شب علیه مواضع مشکوک طالبان روی دست گرفتند. آنها دروازه یک ساختمان مسکونی را با استفاده از مواد انفجاری منفجر کرده و داخل آن ساختمان شدند. درگیری مسلحانه با اعضای طالبان آغاز شد و منجر به کشته شدن ۱۵ فرد ملکی به شمول پنج پسر بین سنین ۱۰-۱۴ سال شد.

به تاریخ ۲۲ اکتوبر، در ولسوالی سرخرو ولایت ننگرهار، قطعه ۰۲ ریاست امنیت ملی با حمایت هوایی نیروهای نظامی بین المللی عملیات تلاشی شبانه را علیه طالبان به راه انداختند که باعث درگیری زمینی شد. از اثر این عملیات، پنج مرد ملکی در جریان درگیری توسط شلیک نیروهای قطعه ۰۲ ریاست امنیت ملی کشته شدند. باشندگان محل در حالی مقابل تعمیر مرکز ولسوالی دست به تظاهرات زدند که اجساد قربانیان را بر شانه های شان حمل می کردند.^{۱۶۱}

افزایش قابل ملاحظه در تلفات ملکی ناشی از عملیات های تلاشی به ویژه توسط قطعه خاص ریاست امنیت ملی و نیروهای محافظت خوست باعث نگرانی شدید یوناما گردیده است. میزان بلند مرگ در مقایسه با آمار مجروحیت نشان می دهد که از قوا به گونه نامتناسب استفاده صورت گرفته است. افزون بر آن، یوناما از ناحیه افزایش چشمگیر در میزان رویداد های خشونت های بشری، جرایم و آسیب به جایداد های ملکی توسط نیروهای محافظت خوست نگران می باشد. همچنان، یوناما گزارش هایی مبنی بر توقیف غیرقانونی و خودسرانه به شمول دستگیری های گروهی توسط نیروهای مختلف قطعات خاص ریاست امنیت ملی^{۱۶۲} و نیروهای محافظت خوست را دریافت کرده است. ماموریت ملل متحد اطلاعات معتبری دریافت نمود که افرادی که تحت توقیف این نیروها قرار داشتند، مورد شکنجه یا بدرفتاری قرار گرفتند.^{۱۶۳}

^{۱۶۰} یوناما نیروهای محافظت خوست را به عنوان گروه مسلح طرفدار دولت می شمارد. برای معلومات بیشتر، به ضمیمه II: طرفین اصلی درگیری مراجعه شود. متباقی موارد تلفات افراد ملکی ناشی از عملیات های تلاشی توسط نیروهای طرفدار دولت به شرح ذیل نسبت داده شد: ۱۳ مورد تلفات ملکی (۸ کشته و ۵ مجروح) مشترکاً به نیروهای متعدد طرفدار دولت؛ پنج مورد تلفات ملکی (۴ کشته و ۱ مجروح) به نیروهای نظامی بین المللی؛ و ۱۱ مورد تلفات ملکی (۹ کشته و ۲ مجروح) به نیروهای نامعلوم طرفدار دولت نسبت داده شدند.

^{۱۶۱} همچنان، به رویدادی که به تاریخ ۱۴ دسامبر در ولسوالی شیگل ولایت کنر اتفاق افتاد و فوقاً در بخش IV ب.۱ تحت عنوان عملیات های هوایی شرح داده شده است، مراجعه شود.

^{۱۶۲} طبق معلومات بدست آمده از ریاست امنیت ملی (مکتوب شماره ۱۲۸۵۵ مورخ ۰۶/۰۹/۱۳۹۷، که نزد یوناما ثبت است)، هیچ یک از قطعات عملیاتی و قطعات خاص ریاست امنیت ملی دارای توقیف خانه نمی باشند. قطعات خاص به مجرد توقیف، مظنونین و متهمین را غرض تحقیقات ابتدایی به توقیف خانه های ریاست امنیت ملی در مرکز و ولایات انتقال می دهند.

^{۱۶۳} یوناما گزارش های شش ماهه را در مورد برخورد با اسیران جنگی نشر می کند. برای معلومات بیشتر، مراجعه شود به:

<https://unama.unmissions.org/treatment-conflict-related-detainees-afghan-custody>.

یوناما یکبار دیگر نگرانی خود را ابراز می کند که به نظر می رسد قطعات خاص ریاست امنیت ملی و نیروهای محافظت خوست با معافیت عمل کرده و مردم ملکی را از دستیابی به هر نوع غرامت ممکن محروم می سازند. عدم هماهنگی عملیات ها با نیروهای ملی امنیتی افغانستان در ولایات یا ادارات ملکی دولتی ممکن موثریت طرح پلان عملیاتی را محدود ساخته و در صورت بروز ادعا های تلفات افراد ملکی، مانع اجرای تحقیقات گسترده توسط مقامات محلی می گردد. همچنان، به نظر می رسد که قطعات خاص ریاست امنیت ملی و نیروهای محافظت خوست در هماهنگی با فعالین نظامی بین المللی قرار داشته که خارج از چوکات سلسله مراتب دولت بوده و نگرانی های جدی را در قبال شفافیت و مسئولیت پذیری در برابر اینگونه عملیات ها به وجود میاورد.

عملیات تلاشی توسط نیروهای قطعه خاص ریاست امنیت ملی در ولسوالی شیگل (شیلتن) ولایت کنر به تاریخ ۱۳ - ۱۴ دسامبر ۲۰۱۸ با حمایت هوایی نیروهای نظامی بین المللی که باعث تلفات ده ها فرد ملکی شد

به تاریخ ۱۳ دسامبر ۲۰۱۸ در ولسوالی شیگل (شیلتن) ولایت کنر، نیروهای قطعه خاص ریاست امنیت ملی در ساحه (قطعه ۰۲ ریاست امنیت ملی) با حمایت نیروهای نظامی بین المللی، عملیات تلاشی شبانه را بالای یک محل مشکوک طالبان در داخل یک ساختمان در قریه که تحت کنترل طالبان قرار داشت، روی دست گرفتند. هدف این عملیات یک فرمانده ارشد طالبان بود. بعد از اینکه نیروهای قطعه ۰۲ ریاست امنیت ملی از طریق چرخبال به قریه رسید، آنها از بعضی افراد - به شمول فرمانده مذکور - خواستند تا از ساختمان خارج شوند. متعاقباً، طالبان از خانه و ساختمان های همجوار بالای نیروهای قطعه ۰۲ ریاست امنیت ملی شلیک کردند که منجر به درگیری مسلحانه شد و این درگیری الی حدود ۴:۰۰ بامداد روز ۱۴ دسامبر ادامه یافت. نیروهای نظامی بین المللی از طریق حملات هوایی به حمایت نیروهای قطعه ۰۲ ریاست امنیت ملی در زمین شتافتند و گفته می شود که طالبان را در داخل ساختمان که از آنجا شلیک صورت می گرفت، مورد هدف قرار دادند. پس از حمله هوایی، نیروهای قطعه ۰۲ ریاست امنیت ملی چهار مرد ملکی را از خانه های شان بیرون کشید و آنها با شلیک گلوله از بین بردند.

یوناما مسئولیت ۳۱ مورد تلفات ملکی (۱۳ کشته و ۱۸ مجروح) به شمول ۲۸ زن و کودک برخاسته از حمله هوایی را به نیروهای نظامی بین المللی نسبت داد. قربانیان حمله هوایی از اثر فروریختن آوار های سقف ساختمان و پارچه های بمب شدیداً مجروح شدند و یوناما چهار مورد قتل عمدی افراد ملکی توسط نیروهای قطعه ۰۲ ریاست امنیت ملی را که می توان قتل های فراقانونی شمرد، و دو مورد تلفات ملکی از اثر شلیک نیروهای قطعه ۰۲ ریاست امنیت ملی تحت شرایط نامشخص را ثبت کرد.

بلافاصله پس از این رویداد، والی یک هیئت را به ولسوالی فرستاد تا با خانواده های قربانیان و بزرگان محل ملاقات نمایند. در نخست، ماموریت حمایت قاطع از طریق رسانه اجرای حمله هوایی در ولایت کنر در ساعت ذکر شده را رد کردند. متعاقباً، خبر مذکور تغییر کرد و هرچند حمایت قاطع کشتار افراد ملکی را رد کرد، ولی

پذیرفت که عملیات های نیروهای نظامی بین المللی باعث مجروحیت افراد ملکی شده است.^{۱۶۴} در زمان تهیه این گزارش، رویداد مذکور تحت بررسی مورد بررسی تثبیت تلفات ملکی مأموریت حمایت قاطع قرار داشت.

۳. کشتار هدفمند افراد ملکی توسط نیروهای ملی امنیتی افغانستان^{۱۶۵} و نیروهای محافظت خوست

یوناما ۱۶ مورد قتل های عمد توسط نیروهای ملی امنیتی افغانستان را که تمام آن به وسیله شلیک گلوله صورت گرفته و منجر به ۲۵ کشته شده بود، ثبت کرد. اکثر این رویدادها به پولیس محلی افغانستان (هفت کشته) نسبت داده شد و به تعقیب آن پولیس ملی افغانستان (چهار کشته)، اردوی ملی افغانستان (دو کشته)، قطعه خاص ریاست امنیت ملی (۱۰ کشته) قرار داشت و دو مورد قتل مشترکاً به نیروهای پولیس ملی افغانستان و پولیس محلی افغانستان نسبت داده شد. پنج فرد ملکی در خلال این رویدادها مجروح شدند.

رویداد هایی که باعث کشتار افراد ملکی توسط نیروهای ملی امنیتی افغانستان شد، در جریان یا خارج از عملیات های مسلحانه و همچنان در جریان عملیات های تلاشی زمانی به وقوع پیوست که این امکان وجود داشت که افراد ملکی مظنون به همکاری (حمایت یا عضویت) با گروه های عناصر مخالف دولت بدون خطر دستگیر یا توقیف گردند.

بطور مثال، در یک رویداد سهمگین به تاریخ ۳۱ می ۲۰۱۸ در ولسوالی امنه ولایت پکتیکا، یک عضو پولیس ملی افغانستان زمانی یک پسر ۱۲ ساله را به ضرب گلوله به قتل رساند که موصوف از انتقال آب به پسته امنیتی امتناع ورزید. بعد از این رویداد، یک عضو پولیس محلی افغانستان واکنش نشان داد و دو عضو پولیس ملی را که در قتل پسر دخیل بودند، کشته و منصوب سومی پولیس ملی را مجروح ساخت.^{۱۶۶} الی تهیه این گزارش، هیچ فردی در برابر این رویداد مسئول شناخته نشد.

علاوَتاً، یوناما ۱۲ رویدادی را ثبت کرد که منجر به کشته شدن ۱۰ فرد ملکی در شرایطی شد که نیروهای ملی امنیتی افغانستان عمداً بالای افراد ملکی شلیک کردند ولی بعداً ادعا نمودند که آنها را با عناصر مخالف دولت اشتباه گرفتند. دوازده فرد ملکی در این رویدادها مجروح شدند.

^{۱۶۴} <https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-casualties/at-least-20-afghan-civilians-killed-in-airstrike-officials-idUSKBN1OE0LH>

^{۱۶۵} این شامل افرادی نمی شود که ممکن است اشتباهاً از اثر قتل های هدفمند اهداف نظامی مشروع کشته و یا مجروح شده باشند.

^{۱۶۶} همچنان، یوناما ۱۹ رویداد دیگر قتل های عمدی توسط گروه مسلح طرفدار دولت مانند خیزش های مردمی و نیروهای محافظت خوست را ثبت کرد که منجر به کشته شدن ۲۳ تن و مجروحیت پنج تن دیگر شد. برای جزییات بیشتر، به بخش IV الف. iii در فوق تحت عنوان گروه های مسح طرفدار دولت مراجعه شود.

همچنان، یوناما پنج رویداد قتل عمدی افراد ملکی توسط نیروهای محافظت خوست^{۱۶۷} را ثبت کرد که منجر به کشته شدن ۱۳ فرد ملکی شد. بطور مثال، به تاریخ ۳۰ دسامبر در ولسوالی زرمات ولایت پکتیا، نیروهای محافظت خوست شش فرد ملکی را در جریان یک عملیات تلاشی شبانه هنگامی به قتل رسانید که یک عضو شورای ولایتی صلح و یک بزرگ قوم را هدف قرار میدادند. آنها دروازه ورودی را منفجر کردند، دو واسطه نقلیه را از بین بردند، داخل خانه شدند و زنان و مردان خانواده را از هم جدا ساختند. نیروهای مذکور عضو شورای ولایتی صلح را همراه با پنج مرد دیگر خانواده اش به قتل رساندند. زنان و کودکان آسیب ندیدند. روز بعد، حدود ۱۰۰ تن از باشندگان محل اجساد را به شهر گردیز انتقال داده و دست به تظاهرات زدند و خواهان عدالت شدند. الی تهیه این گزارش، هیچ نوع غرامت پرداخت نشد و هیچ جناحی مسئولیت آن را به عهده نگرفت.

یوناما یک بار دیگر اذعان می دارد که کشتار افرادی که سهم فعال در درگیری ها ندارد، توسط هر طرف درگیری در هر زمان و مکان که صورت گیرد، نقض صریح ماده مشترک ۳ بوده و ممکن جرم جنگی محسوب گردد. همچنان، یوناما مجدداً اظهار می دارد که به اساس قانون بین المللی حقوق بشر، قتل غیرقانونی افراد نقض حق افراد به زندگی شمرده می شود. کشور های عضو مکلف اند تا استفاده از نیروی کشنده توسط منسوبین شان در عملیات های تنفیذ قانون و در شرایطی که گفته می شود حق زندگی در جریان درگیری های مسلحانه نقض شده است، را مورد تحقیق و بررسی قرار دهند.^{۱۶۸}

^{۱۶۷} به منظور جزئیات بیشتر در مورد ارتباط نیروهای محافظت خوست با مقامات دولت، به بخش IV الف. Iii در فوق تحت عنوان گروه های مسح طرفدار دولت مراجعه شود.

^{۱۶۸} به فقره های ۹، ۱۰ و ۱۷ اصول ملل متحد در مورد جلوگیری و تحقیق موثر اعدام های فراقانونی، خودسر و صحرایی، که به تاریخ ۲۴ می ۱۹۸۹ توسط قطعنامه شماره ۶۵/۱۹۸۹ شورای اقتصادی و اجتماعی تصویب شد، مراجعه شود. همچنان به قطعنامه های شورای امنیت و مجمع عمومی ملل متحد در مورد درگیری های مسلحانه داخلی مراجعه شود که در آنها از تمام طرف های درگیر خواسته شده تا قانون بین المللی حقوق بشر را رعایت نمایند.

۵. درگیری های زمینی: افراد ملکی گیرمانده در آتش دو طرف

"نازه صبحانه را صرف کرده بودیم که طالبان به سوی نیروهای اردوی ملی افغانستان که در بیرون از قریه مستقر بودند، شلیک کردند. طالبان در داخل قریه در سرک عقب خانه ما موقعیت داشتند. طالبان بعد از شلیک فرار کردند و نیروهای اردوی ملی دو مرمی هاوان را شلیک نمودند. یک مرمی هاوان در خانه ما اصابت کرد و باعث مجروحیت دختر ۲۰ ساله ام شد و هاوان دومی بر یک مزرعه فرود آمد و یک پیرمرد را که مصروف خیشاوه بود، مجروح ساخت. باشندگان قریه آمدند تا ببینند که چه اتفاق افتاده و ما مشغول صحبت بودیم که هاوان دیگر بالای خانه ما فرود آمد و ۱۳ تن را که داخل خانه بودند، مجروح ساخت. من به نیروهای اردوی ملی زنگ زدم و برای شان گفتم که "شما مرمی های هاوان را بالای خانه های مسکونی شلیک می کنید!" ولی فرمانده این نیروها بسیار جدی بود و برایم گفت که "همکار ما توسط مرمی که از قریه شما شلیک شده بود، به قتل رسیده پس چی کار کنم؛ بنشینیم و انتظار بمانم؟"^{۱۶۹}

-- قربانی مرمی هاوان در جریان درگیری زمینی میان طالبان و نیروهای اردوی ملی در ولایت زابل به تاریخ ۱۱ می ۲۰۱۸. این حمله باعث مجروحیت ۱۵ فرد ملکی به شمول سه طفل شد. نیروهای اردوی ملی مسئولیت تلفات افراد ملکی را به عهده گرفتند.

الف) نگاه اجمالی

یوناما برای دومین سال متوالی کاهش در تلفات ملکی ناشی از درگیری های زمینی میان طرفین درگیری را ثبت کرد. درگیری های زمینی باعث ۳۳۸۲ مورد تلفات ملکی (۸۱۴ کشته و ۲۵۶۸ مجروح) در جریان سال ۲۰۱۸ شد که سه درصد کاهش را در مقایسه با تلفات ملکی در سال ۲۰۱۷ نشان می دهد و این تقلیل قسماً برخاسته از کاهش تلفات افراد ملکی توسط نیروهای طرفدار دولت می باشد. این روند مثبت ابتداء در سال ۲۰۱۷ زمانی ثبت شد که یوناما ۲۳ درصد کاهش در تلفات ملکی ناشی از درگیری های زمینی را در مقایسه با سال ۲۰۱۶ به ثبت رسانید.^{۱۷۰} تعداد وقایع درگیری های زمینی که منجر به تلفات افراد ملکی در سال ۲۰۱۸ شد، الی ۲۴ درصد کاهش یافت.^{۱۷۱} به رغم آن، درگیری های زمینی هنوز هم دومین بزرگترین عامل تلفات افراد ملکی بوده چنانچه ۳۱ درصد کل تلفات افراد ملکی را تشکیل می دهد.^{۱۷۲}

^{۱۶۹} مصاحبه تلفونی یوناما با یک شاهد، ولایت غزنی، ۱۴ آگست ۲۰۱۸.

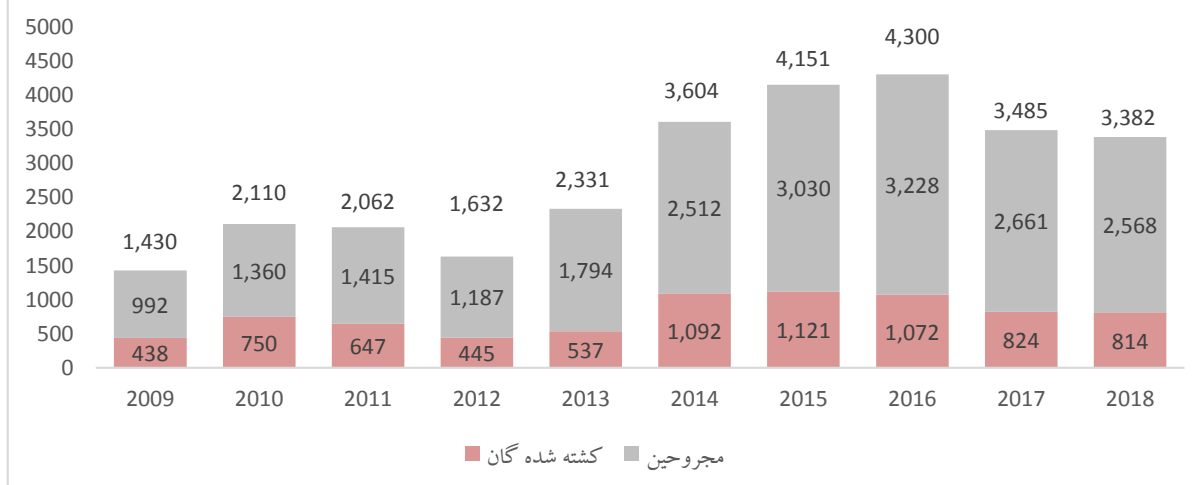
^{۱۷۰} در سال ۲۰۱۷، یوناما ۳۴۸۵ مورد تلفات افراد ملکی (۸۲۴ کشته و ۲۶۶۱ مجروح) برخاسته از درگیری های زمینی را ثبت کرد.

^{۱۷۱} در سال ۲۰۱۸، یوناما ۱۳۹۶ رویداد درگیری های زمینی را که منجر به تلفات افراد ملکی شد، ثبت کرد در حالی که این رقم در سال ۲۰۱۷ به ۱۸۴۶ رویداد می رسید.

^{۱۷۲} برای دومین سال متوالی، تاکتیک های مختلف مواد منفجره تعبیه شده (به شمول حملات انتحاری و پیچیده، مواد منفجره تعبیه شده نوع مقناطیسی، کنترل از راه دور و فشاری) باعث تلفات افراد ملکی بیشتر نسبت به درگیری های زمینی شده است. به گونه مقایسوی، درگیری های زمینی کماکان باعث تلفات ملکی بیشتر نسبت به مواد منفجره تعبیه شده انتحاری یا مواد منفجره تعبیه شده غیرانتحاری (مانند مواد منفجره تعبیه شده نوع مقناطیسی، فشاری و کنترل از راه دور) به گونه جداگانه شده است. گزارش سال ۲۰۱۶ یوناما در مورد محافظت افراد ملکی درگیری های زمینی را به عنوان بزرگترین عامل تلفات ملکی عنوان کرد؛ درگیری های زمینی در آن سال باعث تلفات ملکی بیشتر نسبت به انواع مختلف مواد منفجره تعبیه شده، گردیده بود. قبل از سال ۲۰۱۶، انواع

آمار کشته شده گان و مجروحین افراد ملکی در جنگ های زمینی

از جنوری تا دسمبر ۲۰۰۹ - ۲۰۱۸

عناصر مخالف دولت کمافی السابق عامل بیشترین تلفات ملکی ناشی از درگیری های زمینی در سال ۲۰۱۸ بوده چنانچه ۱۳۹۴ مورد تلفات افراد ملکی (۲۹۱ کشته و ۱۱۰۳ مجروح) به این گروه نسبت داده شد که این آمار تقریباً مشابه با ارقام سال ۲۰۱۷^{۱۳۳} بوده و ۴۱ درصد تلفات افراد ملکی برخاسته از درگیری های زمینی در سال ۲۰۱۸ را تشکیل می دهد. ^{۱۳۴} نیروهای طرفدار دولت باعث ۳۰ درصد تلفات افراد ملکی ناشی از درگیری های زمینی (۱۰۱۵ مورد تلفات ملکی (۲۸۲ کشته و ۷۳۳ مجروح)) شدند که این آمار ۹ درصد کاهش در تلفات ملکی ناشی از درگیری های زمینی توسط این نیروها را در مقایسه با سال ۲۰۱۷ نشان می دهد. ^{۱۳۵} تقریباً تمام تلفات ملکی منسوب به نیروهای طرفدار دولت که در سال ۲۰۱۸ در جریان درگیری های زمینی به وقوع پیوست، به نیروهای ملی امنیتی افغانستان نسبت داده شد در حالیکه نیروهای نظامی بین المللی مسئول دو درصد چنین تلفات بودند. تلفات افراد ملکی ناشی از تبادل آتش در جریان درگیری های زمینی میان نیروهای طرفدار دولت و عناصر مخالف دولت که عامل آن شناسایی نشد، الی دو درصد کاهش یافت چنانچه ۹۱۳ مورد تلفات ملکی (۲۲۸ کشته و ۶۸۵ مجروح) ثبت شد که ۲۷ درصد تلفات افراد ملکی برخاسته از درگیری های زمینی را تشکیل می دهد. ۶۰ مورد تلفات افراد ملکی (۱۳ کشته و ۴۷ مجروح) که در نتیجه جنگ های زمینی اتفاق افتاده است، به نیروهای نظامی پاکستان نسبت داده شده است.

مختلف مواد منفجره تعبیه شده باعث تلفات ملکی بیشتر نسبت به درگیری های زمینی شده بود ولی گزارش های یوناما دربرگیرنده تاکتیک های مختلف مواد منفجره تعبیه شده نبود.

^{۱۳۳} در سال ۲۰۱۷، عناصر مخالف دولت باعث ۱۳۶۸ مورد تلفات افراد ملکی (۳۰۶ کشته و ۱۰۶۲ مجروح) در جریان درگیری های زمینی شدند که عامل اصلی آن درگیری میان این عناصر با نیروهای طرفدار دولت بود. در سال ۲۰۱۸، یوناما ۵۰ مورد تلفات افراد ملکی ناشی از درگیری ها میان گروه های عناصر مخالف دولت را ثبت کرد که این رویکرد نخست در سال ۲۰۱۷ ملاحظه شد.

^{۱۳۴} تقریباً تمام موارد تلفات افراد ملکی ناشی از درگیری های زمینی که توسط عناصر مخالف دولت به وقوع پیوست، به طالبان نسبت داده شد در حالی که داعش/شاخه خراسان دولت اسلامی مسئول کمتر از دو درصد این گونه رویداد ها شناخته شدند.

^{۱۳۵} در سال ۲۰۱۷، نیروهای طرفدار دولت باعث ۱۱۲۱ مورد تلفات افراد ملکی (۲۷۵ کشته و ۸۴۶ مجروح) در جریان درگیری های زمینی شدند.

هرچند یوناما ملاحظه نمود که در سال ۲۰۱۸ تلفات افراد ملکی برخاسته از درگیری های زمینی در میان زنان و کودکان همانند سایر رویکرد ها کاهش یافته است، اما این مأموریت کماکان نگران است که زنان و کودکان از اثر چنین عملیات ها کمافی السابق به گونه نامتناسب متاثر شده و این دو قشر ۵۲ درصد کل تلفات افراد ملکی ناشی از این تاکتیک جنگی را تشکیل می دهند.^{۱۷۶}

یوناما از کاهش دوامدار در مجموع تلفات افراد ملکی برخاسته از درگیری های زمینی استقبال می کند. مثل سال های گذشته، عوامل کاهش متداوم در تلفات افراد ملکی شامل کاهش قسمی در تعداد حملات عناصر مخالف دولت بالای مناطق مزدحم ملکی به استثنای مواردی که در این گزارش به آن اشاره شده، هشدار ها توسط طرفین درگیری قبل از درگیری و بیجائی افراد ملکی از ساحات که اکثراً شاهد درگیری های شدید هستند، و تدابیر نیروهای ملی امنیتی افغانستان در رابطه به تطبیق پالیسی ملی در مورد جلوگیری و کاهش تلفات ملکی، می گردد.^{۱۷۷} به رغم آن، حملات طالبان بالای شهر غزنی در ماه آگست و حملات مرتبط با انتخابات پارلمانی در ماه اکتوبر از عوامل کلیدی بودند که مانع کاهش بیشتر [تلفات ملکی ناشی از این تاکتیک] شد.^{۱۷۸}

تلفات افراد ملکی ناشی از درگیری های زمینی در هر حوزه و ولایت متفاوت بوده و در کل کاهش اندک در این گونه تلفات برخاسته از تقلیل قابل ملاحظه در شماری از ولایات بود در حالیکه این کاهش تحت الشعاع افزایش چشمگیر در برخی از ولایات دیگر قرار گرفت. در سال ۲۰۱۸، سه ولایت در جنوب – هلمند، کندهار و ارزگان – کمافی السابق شاهد کاهش در مجموع تلفات افراد ملکی برخاسته از درگیری های زمینی بود.^{۱۷۹} به نظر میرسد که این کاهش ناشی از تغییر در ماهیت درگیری های زمینی و نیز برخاسته از وقوع درگیری های زمینی اکثراً در مناطق غیر مزدحم ملکی (مانند حملات بالای پوسته های تلاشی) می باشد.^{۱۸۰} همچنان، یوناما کاهش

---

^{۱۷۶} یوناما ۵۷۶ مورد تلفات زنان (۱۳۲ کشته و ۴۴۴ مجروح) ناشی از درگیری های زمینی را در سال ۲۰۱۸ ثبت کرد که در سال ۲۰۱۷ این رقم به ۶۲۸ مورد (۱۴۱ کشته و ۴۸۷ مجروح) می رسید؛ همچنان این مأموریت ۱۱۹۲ مورد تلفات کودکان (۲۷۶ کشته و ۹۱۶ مجروح) را در سال ۲۰۱۸ ثبت کرد در حالی که این آمار در سال ۲۰۱۷ به ۱۴۳۴ مورد (۳۲۵ کشته و ۱۱۰۹ مجروح) می رسید.

^{۱۷۷} به فصل VI: پالیسی ها و میکانیزم های کاهش تلفات ملکی، به شمول تلاش های پاسخگویی در فوق مراجعه شود. برای تحلیل کامل رویکرد های ۲۰۱۷ که منجر به کاهش چشمگیر تلفات ملکی ناشی از درگیری های زمینی شده است، به صفحات ۲۰ – ۲۱ گزارش سال ۲۰۱۷ یوناما در مورد محافظت افراد ملکی و صفحات ۲۳ – ۲۴ گزارش شش ماه ۲۰۱۷ یوناما در مورد محافظت افراد ملکی مراجعه شود.

^{۱۷۸} تنها در جریان ماه آگست ۲۰۱۸، یوناما ۱۸۹ مورد تلفات ملکی (۵۳ کشته و ۱۳۶ مجروح) ناشی از درگیری های زمینی را در غزنی ثبت کرد در حالیکه رقم تلفات ملکی ناشی از درگیری های زمینی در ولایت غزنی در سال ۲۰۱۷ به ۱۴۷ مورد می رسید. در مقایسه، شهر فراه که طالبان در سال ۲۰۱۸ بالای آن حمله کردند، شاهد کاهش در تلفات افراد ملکی ناشی از درگیری های زمینی بود.

^{۱۷۹} به صفحه ۲۱ گزارش سال ۲۰۱۷ یوناما در مورد محافظت افراد ملکی مراجعه شود.

^{۱۸۰} یوناما یکبار دیگر تاکید می کند که عدم دسترسی ممکن منجر به عدم گزارش آمار تلفات ملکی به ویژه در ساحات غیرقابل دسترس شده و از این لحاظ تمام آمار و ارقام ارائه شده نمایانگر حداقل میزان تلفات ملکی بوده و بیانگر مجموع تلفات افراد ملکی نمی باشد.

متداوم در تلفات افراد ملکی ناشی از درگیری های زمینی را در ولایت های کندز و لغمان که از جمله پنج ولایت برتر که شاهد کاهش تلفات ملکی برخاسته از این گونه عملیات ها در سال ۲۰۱۸ بود، ثبت کرد.^{۱۸۱}

علاوه بر افزایش چشمگیر در تلفات افراد ملکی ناشی از درگیری های زمینی در ولایت غزنی که عمدتاً در نتیجه ی حمله طالبان بالای شهر غزنی در آگست ۲۰۱۸ به وقوع پیوست، یوناما افزایش [در تلفات ملکی] در ولایات بغلان، بلخ، کنر و پکتیا را ثبت کرد که کاهش در سایر ولایات را تحت الشعاع قرار داد.^{۱۸۲}

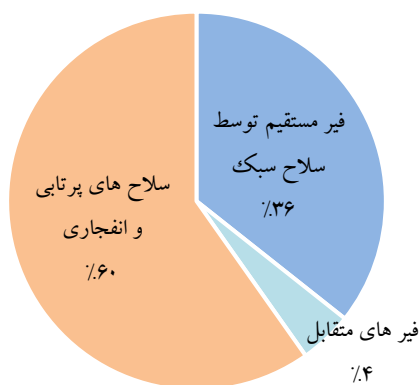
ب) تلفات ملکی از اثر سیستم انداخت غیر مستقیم در جریان درگیری های زمینی

از ۱ جنوری الی ۳۱ دسامبر ۲۰۱۸، استفاده از سلاح های ناریه غیرمستقیم (به شمول هاوان، راکت و نارنجک در جریان درگیری های زمینی) باعث ۲۰۲۲ مورد تلفات ملکی (۴۲۶ کشته و ۱۵۹۶ مجروح) شد که ۹ درصد افزایش را در مقایسه با آمار سال ۲۰۱۷ و بالعکس، ۲۹ درصد کاهش را در مقایسه با آمار ۲۰۱۶ الی ۲۰۱۷ نشان می دهد. این رویکرد منفی اساساً ناشی از افزایش ۲۵ درصدی در تلفات افراد ملکی به دلیل استفاده هاوان، راکت و نارنجک توسط عناصر مخالف دولت می باشد. یوناما کماکان از استفاده ی چنین سلاح ها که دارای تاثیرات بدون تفکیک به ویژه در داخل یا حوالی مناطق مزدحم ملکی است، ابراز نگرانی می کند.

تلفات افراد ملکی توسط تاکتیک های استفاده

شده در جنگ های زمینی

از جنوری تا دسامبر ۲۰۱۸

از ۱ جنوری الی ۳۱ دسامبر ۲۰۱۸، یوناما ۷۴۷ مورد تلفات افراد ملکی (۱۲۰ کشته و ۶۲۷ مجروح) منسوب به عناصر مخالف دولت را ثبت کرد که نمایانگر ۳۷ درصد کل تلفات افراد ملکی ناشی از سلاح های غیرمستقیم می باشد.^{۱۸۳} به رغم آن، نیروهای طرفدار دولت کمافی السابق عامل بیشترین - ۴۲ درصد - تلفات ملکی ناشی از سلاح های غیرمستقیم

^{۱۸۱} یوناما تلفات ملکی ناشی از درگیری های زمینی در سال ۲۰۱۸ را ذیلآ در ولایات آتی ثبت کرد (که در مقایسه با آمار تلفات سال ۲۰۱۷ قرار دارند): ۳۴۲ مورد تلفات در ولایت هلمند، ۲۷ درصد کاهش؛ ۱۰۵ مورد تلفات در ولایت کندهار، ۴۵ درصد کاهش؛ ۱۰۹ مورد تلفات در ولایت کندز، ۳۱ درصد کاهش؛ ۱۲۳ مورد تلفات در ولایت لغمان، ۵۳ درصد کاهش؛ ۱۲۶ مورد تلفات در ولایت ارزگان، ۶۲ درصد کاهش.

^{۱۸۲} یوناما تلفات ملکی ناشی از درگیری های زمینی در سال ۲۰۱۸ را ذیلآ در ولایات آتی ثبت کرد (که در مقایسه با آمار تلفات سال ۲۰۱۷ قرار دارند): ۹۹ مورد تلفات در ولایت بلخ، ۲۹۶ درصد افزایش؛ ۳۸۳ مورد تلفات در ولایت غزنی، ۱۶۱ درصد افزایش؛ ۲۰۳ مورد تلفات در ولایت کنر، ۵۱ درصد افزایش؛ ۱۰۵ مورد تلفات در ولایت پکتیا، ۶۱ درصد افزایش؛ ۱۸۸ مورد تلفات در ولایت بغلان، ۴۲ درصد افزایش.

^{۱۸۳} یوناما ۷۱۷ مورد تلفات ملکی (۱۱۷ کشته و ۶۰۰ مجروح) را به طالبان؛ ۹ درصد تلفات ملکی (۲ کشته و ۷ مجروح) را به داعش/شاخه خراسان دولت اسلامی؛ ۱۹ مورد مجروحیت افراد ملکی را به عناصر نامعلوم مخالف دولت؛ و ۲ مورد تلفات ملکی (۱ کشته و ۱ مجروح) را مشترکاً به عناصر متعدد مخالف دولت نسبت داد.

بوده که باعث ۸۵۴ مورد تلفات ملکی (۲۱۱ کشته و ۶۴۳ مجروح) شده و این آمار تقریباً مشابه با ارقام سال ۲۰۱۷ می باشد.^{۱۸۴} بقیه (۱۸ درصد) تلفات افراد ملکی برخاسته از سلاح های ناریه غیرمستقیم اکثراً به گونه مشترک به عناصر مخالف دولت و نیروهای طرفدار دولت در حالی نسبت داده شد که عامل اصلی آن مشخص نبود و تقریباً دو نیم درصد باقیمانده به نیروهای نظامی پاکستان نسبت داده شده است.

به نظر می رسد که افزایش در تلفات افراد ملکی برخاسته از سلاح های ناریه غیرمستقیم در سال ۲۰۱۸ عمدتاً ناشی از حملات بالای محلات رای دهی، کارمندان و مواد انتخاباتی بوده که باعث ۲۷۰ مورد تلفات ملکی (۳۱ کشته و ۲۳۹ مجروح) گردید. اکثریت مطلق این تلفات - ۲۴۸ مورد - در ماه اکتوبر^{۱۸۵} و در روزهای رای دهی به وقوع پیوست و به استثنای ۱۳ مورد، متباقی تمام موارد به عناصر مخالف دولت نسبت داده شد.^{۱۸۶} بطور مثال، به تاریخ ۲۰ اکتوبر، طالبان چند مرمی هاوان را به سوی یک مرکز رای دهی واقع یک مکتب در ولسوالی اشکمش ولایت تخار شلیک کردند. یک مرمی از مرکز رای دهی منحرف و بالای یک خانه مسکونی که تقریباً در یک کیلومتری آن مرکز موقعیت داشت، فرود آمد و باعث کشته شدن سه دختر، یک پسر و یک خانم و مجروحیت یک دختر و یک زن شد. شلیک خمپاره در ساحات مزدحم ملکی خارج از رویداد های مرتبط با انتخابات نیز باعث تلفات افراد ملکی گردید. به تاریخ ۶ اکتوبر، در ولسوالی وازه خُدران ولایت پکتیا، اعضای نیروهای محافظت خوست یک مرمی هاوان را به سوی یک باراز مزدحم پس از آن شلیک کردند که مجبور شدند که یک واسطه نقلیه شان را در جریان درگیری با عناصر مخالف دولت رها کنند. هاوان شلیک شده از سوی این نیروها بالای افراد ملکی که به تماشای واسطه نظامی رها شده آمده بودند، فرود آمد و باعث کشته شدن هشت پسر و دو مرد و مجروحیت ۱۸ پسر و هفت مرد شد.

یوناما ملاحظه نمود که استفاده از هاوان، خمپاره و راکت در ساحات مزدحم ملکی باعث افزایش احتمال وقوع آسیب به افراد ملکی می شود با توجه به ماهیت این سلاح ها که ساحه دید مستقیم برای هدف مورد نظر ندارند، قابل کنترل نمی باشند، و ساحه تخریب گسترده دارند. افزون بر آن، استفاده از این گونه سلاح ها در جریان درگیری های زمینی احتمال آلوده ساختن اراضی با مواد منفجر ناشده را بلند می برد و احتمال خطر تلفات ملکی به ویژه اطفال که بعد از مدت ها تلاش کاهش یافته است، را افزایش می بخشد.^{۱۸۷}

^{۱۸۴} یوناما ۸۳۶ مورد تلفات ملکی (۲۰۶ کشته و ۶۳۰ مجروح) را به نیروهای ملی امنیتی افغان؛ ۱۷ مورد تلفات ملکی (۵ کشته و ۱۲ مجروح) را به نیروهای نظامی بین المللی و یک مورد مجروحیت ملکی را به عناصر نامعلوم طرفدار دولت نسبت داد.

^{۱۸۵} به روز های ۲۰ و ۲۱ اکتوبر ۲۰۱۸، هنگامی که انتخابات در اکثر مناطق کشور برگزار شد. یوناما هیچ مورد تلفات ملکی مرتبط به انتخابات را به تاریخ ۲۷ اکتوبر، زمانی که انتخابات در ولایت کندهار برگزار شد، ثبت نکرد.

^{۱۸۶} یوناما ۱۳ مورد تلفات ملکی (۲ کشته و ۱۱ مجروح) را به حملات مرتبط با انتخابات نسبت داد که مشترکاً توسط نیروهای طرفدار دولت و عناصر مخالف دولت در جریان درگیری های به وقوع پیوست که این حملات از حملات عناصر مخالف دولت بالای مراکز انتخابات ناشی می شد.

^{۱۸۷} به بخش II. ه در فوق عنوان بقایای مواد انفجاری از دوران جنگ مراجعه شود.

ت) تلفات ملکی ناشی از گلوله باری در جریان درگیری های زمینی

به تعقیب افزایش چشمگیر در تلفات ملکی ناشی از تیراندازی که منتج به توقف رویکرد سال ۲۰۱۷ شد، یوناما ۲۳ درصد کاهش در تلفات افراد ملکی برخاسته از شلیک در جریان درگیری های زمینی را در سال ۲۰۱۸ ملاحظه کرد چنانچه این ماموریت ۱۲۰۶ مورد (۳۵۱ کشته و ۸۵۵ مجروح) تلفات را ثبت کرد. عناصر مخالف دولت عامل اکثریت مطلق (۵۲ درصد) چنین تلفات شدند چنانچه ۶۲۹ مورد تلفات ملکی (۱۶۷ کشته و ۴۶۲ مجروح) به این گروه ها نسبت داده شد.^{۱۸۸} در حالی که نیروهای طرفدار دولت مسئولیت ۱۳ درصد یا ۱۵۱ مورد تلفات ملکی (۶۷ کشته و ۸۴ مجروح) را به عهده داشتند.^{۱۸۹} متباقی ۳۵ درصد تلفات افراد ملکی به هیچ جناح مشخص نسبت داده نشد و از این جهت مشترکاً به عناصر مخالف دولت و نیروهای طرفدار دولت نسبت داده شد.

پس از افزایش قابل ملاحظه در تلفات افراد ملکی برخاسته از تیراندازی در جریان درگیری های زمینی در سال ۲۰۱۶ و ۲۰۱۷، یوناما کاهش ثبت شده در سال ۲۰۱۸ را استقبال نمود ولی ملاحظه کرد که این آمار هنوز هم بلند بوده – بیشتر از دو برابر آماری است که در سال ۲۰۱۵ و سال های قبل از آن ثبت شده بود. افراد ملکی کمافی السابقی از اثر تیراندازی در جریان درگیری های زمینی زمانی آسیب دیدند که در حال سفر در جاده، انجام فعالیت های زراعتی، و اجرای کار های روزمره شان بودند. بطور مثال، به تاریخ ۱۰ نوامبر در ولسوالی خاک سفید ولایت فراه، طالبان بالای پوسته های تلاشی نیروهای پولیس محلی افغانستان حمله کردند که باعث درگیری چند ساعته میان این گروه ها شد. در جریان درگیری، شلیک مرمی توسط طالبان باعث مرگ هشت فرد ملکی (چهار پسر، یک خانم و سه مرد) و مجروحیت هشت تن دیگر (دو پسر، یک خانم و پنج مرد) که در آن ساحه زندگی می کردند، شد.

ث) آتش توپخانه از آن سوی مرز

یوناما از ناحیه تاثیرات شلیک توپخانه از آنسوی مرز بالای افراد ملکی کماکان نگران است. در سال ۲۰۱۸، یوناما ۲۴ مورد شلیک از خاک پاکستان بالای افغانستان را ثبت کرد که باعث ۴۹ مورد تلفات ملکی (۱۱ کشته و ۳۸ مجروح) شد که این رقم مشابه با آمار سال ۲۰۱۷ می باشد.^{۱۹۰} سلاح های که از پاکستان شلیک شدند، همواره در

^{۱۸۸} یوناما ۵۹۰ مورد تلفات ملکی (۱۵۷ کشته و ۴۳۳ مجروح) را به طالبان، ۱۰ مورد تلفات ملکی (۴ کشته و ۶ مجروح) را به داعش/شاخه خراسان دولت اسلامی؛ دو مورد تلفات ملکی (۱ کشته و ۱ مجروح) را به گروه خود خوانده داعش/شاخه خراسان دولت اسلامی؛ و چهار مورد مجروحیت ملکی را به عناصر نامعلوم مخالف دولت نسبت داد. باقیمانده ۲۳ مورد تلفات ملکی مشترکاً توسط عناصر مختلف مخالف دولت به وقوع پیوست.

^{۱۸۹} یوناما ۱۱۶ مورد تلفات ملکی (۵۲ کشته و ۶۴ مجروح) را به نیروهای ملی امنیتی افغان، دو مورد مجروحیت ملکی را نیروهای نظامی بین المللی، ۱۴ مورد تلفات ملکی (۷ کشته و ۷ مجروح) را به گروه های مسلح طرفدار دولت، و ۱۹ مورد تلفات ملکی (۸ کشته و ۱۱ مجروح) را مشترکاً نیروهای مختلف طرفدار دولت نسبت داد.

^{۱۹۰} در سال ۲۰۱۷، یوناما ۵۳ مورد تلفات ملکی (۱۵ کشته و ۳۸ مجروح) برخاسته از گلوله باری از آنسوی مرز را ثبت کرد. در سال ۲۰۱۸، یوناما دو حادثه گلوله باری از آن سوی مرز را ثبت نموده که که منجر به خسارات مالی افراد ملکی و نیز تلفات حیوانات خانه گوی گردیده بود. البته دو حادثه متذکره تلفات افراد ملکی نداشت. در کنار گلوله باری متذکره، یوناما تلفات ۱۱ فرد ملکی (دو کشته و ۹ مجروح) در اثر هشت حادثه ی دیگر از نوع جنگ های زمینی را به نیروهای نظامی پاکستان نسبت داده است که این آمار در سال ۲۰۱۷ به یک رویداد می رسید که باعث ۱۰ مورد تلفات ملکی (دو کشته و هشت مجروح) شده بود.

گزارش سالانه در مورد محافظت افراد ملکی در منازعات مسلحانه افغانستان: ۲۰۱۸

در ساحات ملکی مرزی عمدتاً در ولایت کنر فرود آمدند که باعث تلفات جانی، خسارات مالی و از بین رفتن مواشی شدند. بطور مثال، به تاریخ ۲۲ آگست در ولسوالی سرکانی ولایت کنر، یک مرمی هاوان که از سوی نیروهای نظامی پاکستان شلیک شد، بر یک ساحه مسکونی فرود آمد و باعث تخریب خانه، کشته شدن یک دختر و یک مرد و مجروحیت یک دختر و یک پسر شد. به تاریخ ۶ آگست در ولسوالی شیگل (شیلتن) ولایت کنر، ۹ مواشی کشته و یک خانه زمانی تخریب شد که بیش از ده مرمی هاوان از سوی پاکستان شلیک و در آن ساحه اصابت کرد.

۶. پالیسی ها و مکانیزم های کاهش تلفات افراد ملکی منجمله تلاش ها برای پاسخگو قراردادن عاملین تلفات ملکی

طوری که در فوق ذکر شد، یوناما تلاش های نیروهای ملی امنیتی افغانستان، نیروهای نظامی بین المللی و طالبان در راستای محافظت افراد ملکی در درگیری ها را ستایش می کند. باوجود آن، میزان و حیطه تلفات ملکی از چند سال بدینسو کماکان در سطح بلند قرار داشته و واضح است که بهترین شیوه محافظت موثر از افراد ملکی در برابر جنگ همانا ختم درگیری است.

سه روز آتش بس در ایام عید الفطر از ۱۵ - ۱۷ جون ۲۰۱۸ منتج به توقف واقعی درگیری ها طی ۱۷ سال اخیر شد. این آتش بس موقت به افغان ها فرصت فوق العاده داد تا به ساحات تحت کنترل طالبان که برای چندین سال از رفتن به آنجا ممنوع شده بودند، رفته و با اعضای خانواده و دوستان شان دوباره ملاقات کرده و از خانه های آبایی شان دیدن نمایند. این آتش بس به افراد ملکی بی شماری که از ناحیه درگیری های مسلحانه شدیداً متاثر شده اند، جان تازه ای بخشید.

آتش بس موقت روزه ای امید را در حالی به روی افراد ملکی گشود که تصور چنین آتش بس برای بسیاری ها دشوار بود. یوناما امیدوار است که طرفین درگیری در افغانستان بتوانند به یک راه حل صلح آمیز و دوامدار دست یابند.

الف) نیروهای ملی امنیتی افغانستان و نیروهای نظامی بین المللی

به عنوان نخستین مسئولین محافظت افراد ملکی در افغانستان، دولت و نیروهای ملی امنیتی افغانستان به اتخاذ تدابیر در راستای کاهش تلفات افراد ملکی در طول سال ۲۰۱۸ ادامه دادند. این تدابیر شامل تطبیق دوامدار پالیسی ملی جلوگیری و کاهش تلفات ملکی (که در سال ۲۰۱۷ رسماً تصویب شد) و تلاش برای تحقق مکلفیت های دولت طبق کنوانسیون ۱۹۸۰ در مورد پروتوکول V بعضی سلاح های مرسوم (که در فبروری ۲۰۱۸ تصویب شد) جهت پیگیری و نشانی محلات که احتمالاً آلوده با مواد منفجر ناشده هستند، می شود. همچنان، دولت پروتوکول های هدف گیری در حملات هوایی را بازنگری کرده و حضور مشاورین حقوقی در پروسه هدف گیری را آغاز کرد.

نیروهای نظامی بین المللی که از نیروهای ملی امنیتی افغانستان حمایت می کنند، نیز با آنها همکاری کرده و پالیسی های شان را از طریق آموزش، مشاوره و همکاری ماموریت حمایت قاطع مورد بازنگری قرار می دهد تا از هماهنگی و همخوانی در تدابیر محافظت از افراد ملکی اطمینان حاصل گردد. طبق اظهارات ماموریت حمایت قاطع، تیم کاهش تلفات ملکی این ماموریت دولت و نیروهای ملی امنیتی افغانستان را از طریق برنامه "آموزش آموزگاران" به هدف ارتقای سطح آگاهی کلی در امر جلوگیری و کاهش تلفات ملکی، گزارشدهی، تحقیق و حمایت از قربانی از طریق فراهم آوری پرداخت جبران خساره و مراقبت صحی به گونه دوامدار حمایت می نماید. دولت با همکاری ماموریت حمایت قاطع، دیتابیس ملی ثبت میزان تلفات ملکی را در مرکز هماهنگی اطلاعات

ریاست جمهوری ایجاد کرده و از آن نگهداری می کند. تیم ثبت تلفات ملکی که در دفتر شورای امنیت ملی قرار دارد، به تلاش ها جهت تامین هماهنگی در تطبیق پالیسی ملی به شمول تدویر جلسات منظم مورد عالی جلوگیری و کاهش تلفات ملکی و پیگیری فیصله های این مورد با وزارت های مشخص ادامه می دهد.^{۱۹۱}

یوناما از تصمیم اداره لوی سارنوالی افغانستان مبنی بر ایجاد سارنوالی اختصاصی مبارزه با جرایم بین المللی پس از تنفیذ کود جزا در فبروری ۲۰۱۸، استقبال می کند؛ سارنوالی مذکور مسئولیت تحقیق و تعقیب جرایم ضد بشری، نسل کشی و جرایم جنگی را به عهده خواهد داشت. به اساس تقاضای اداره لوی سارنوالی، یوناما به ارائه مساعدت های تخنیکی به این ریاست جهت ارتقای ظرفیت ادامه می دهد.

در رابطه به اتخاذ تدابیر کاهش تلفات ملکی توسط نیروهای نظامی بین المللی، ماموریت حمایت قاطع گزارش داد که این ماموریت یک سلسله روندهای مشخص را به منظور بررسی ادعاهای تلفات ملکی منسوب به نیروهای نظامی بین المللی را مجدداً روی دست گرفته است. این تدابیر شامل فراهم آوری فرصت برای حضور مشاورین حقوقی جهت بررسی های مستقل می گردد که زمینه را برای نقد و پیشنهادات به رهبری ماموریت در خصوص نتایج و اقدامات که باید بعداً روی دست گرفته شود، مساعد می سازد. این تدابیر شامل روند گزارشدهی رویدادهای تلفات ملکی در طرزالعمل های عملیاتی معیاری این ماموریت نیز می شود تا فرصت را برای میکانیزم گزارشدهی مداوم در سراسر ماموریت حمایت قاطع مساعد سازد. یک زبان شناس نیز در تیم کاهش تلفات ملکی ماموریت حمایت قاطع اضافه شد^{۱۹۲} تا در مورد ادعای تلفات ملکی مستقیماً با مقامات افغان و باشندگان محل گفتگو نماید.

در طول سال ۲۰۱۸، یوناما به تشریک اطلاعات با نیروهای ملی امنیتی افغانستان و نیروهای نظامی بین المللی به گونه منظم ادامه داد تا از گزارشدهی دقیق اطمینان حاصل گردد، طرفین را در امر اتخاذ تدابیر پیشگیرانه و کاهش دهنده همکاری کند، و پاسخگویی به شمول پرداخت غرامت به قربانیان را ترویج دهد. وزارت امور داخله، نیروهای پولیس محلی، ریاست امنیت ملی و نیروهای نظامی بین المللی نظریات شان در مورد رویداد های تلفات ملکی و تحقیقات در مورد این رویداد ها را به گونه منظم در اختیار یوناما قرار دادند. وزارت امور داخله به یوناما خاطر نشان ساخت که این وزارت تمامی ۵۶ مورد تلفات ملکی که توسط یوناما گزارش شده را تحقیق کرده و تایید می کند که ۲۲ مورد تلفات ملکی (۷ کشته و ۱۵ مجروح) طی ۷ رویداد توسط نیروهای پولیس ملی افغانستان به وقوع پیوست؛ این وزارت اظهار داشت که عاملین پنج رویداد فوق الذکر تحت توقیف قرار گرفته اند. ریاست پولیس محلی افغانستان که در چوکات وزارت داخله قرار دارد، از مجموع ۲۳ رویداد که نیروهای پولیس محلی افغانستان در آن دخیل بودند و توسط یوناما مستند سازی شد، به ۲۱ قضیه آن پاسخ داده و تایید کرد که این

^{۱۹۱} دفتر شورای امنیت ملی جلسات مورد عالی جلوگیری و کاهش تلفات ملکی را به تاریخ ۱۰ مارچ، ۷ جولای و ۱۳ اکتوبر ۲۰۱۸ و ۱۵ جنوری ۲۰۱۹ دایر کرد.

^{۱۹۲} هر چند پیشنهاد در سال ۲۰۱۸ صورت گرفته بود، تعیین زبان شناس الی اوایل سال ۲۰۱۹ تایید نشد.

ریاست پنج مورد تلفات ملکی (چهار کشته و یک مجروح) را تثبیت نموده است. این ریاست خاطر نشان ساخت که عاملین بالقوه در سه قضیه را تحت توقیف قرار داده و دو فرمانده پولیس محلی افغانستان را از وظایف شان سبکدوش کرد. ریاست امنیت ملی ابراز داشت که این ریاست تمامی قضایای را که یوناما با آنها شریک ساخته بود، مورد بررسی قرار داده و تایید کرد که ۳۵ عملیات قطعه خاص این ریاست باعث ۱۱۵ مورد تلفات ملکی (۸۵ کشته و ۳۰ مجروح) شد. در رابطه به سایر قضایا، ریاست امنیت ملی اظهار داشت که این ریاست قضایا را بررسی کرد و به این نتیجه رسید که هیچ تلفات ملکی به وقوع نه پیوسته یا اینکه عناصر مخالف دولت باعث چنین تلفات شدند. ریاست مذکور هیچ نوع گزارش در مورد اتخاذ تدابیر پاسخگویی ارایه نکرد. وزارت دفاع هیچ نوع توضیحاتی در مورد قضایای که توسط یوناما مطرح شد، را ارایه نکرد و پاسخ داد که این وزارت هیچ رویداد تلفات ملکی را مورد تحقیق قرار نداده است.^{۱۹۳}

در سال ۲۰۱۸، مأموریت حمایت قاطع به یوناما اطلاع داد که مورد بررسی تثبیت تلفات ملکی این مأموریت به تعداد ۱۳۰ رویدادی را که یوناما در آن تلفات ملکی را تثبیت و آن را به نیروهای نظامی بین المللی نسبت داده بود، مورد بررسی قرار داد.^{۱۹۴} از مجموع این قضایا، مورد مذکور ۸۵ مورد تلفات ملکی (۴۷ کشته و ۳۸ مجروح) طی ۱۸ رویداد را تایید کرد، با ۱۲۰ مورد تلفات ملکی (۵۹ کشته و ۶۱ مجروح) طی ۲۲ رویداد اختلاف نظر داشت، و ۴۵۶ مورد تلفات ملکی (۲۹۷ کشته و ۱۵۹ مجروح) در ۹۰ رویداد را رد کرد؛ لازم به ذکر است که این بررسی در مطابقت با معیارها و میتودولوژی مأموریت حمایت قاطع صورت گرفت که با معیارها و میتودولوژی یوناما کاملاً فرق دارد.^{۱۹۵} بیست و سه رویداد که در آن ادعاهای تلفات ملکی وجود داشت، به اساس مقرر ۱۵ – ۶ نیروهای نظامی ایالات متحده مورد تحقیق گسترده قرار گرفت که باعث شد تا مورد فوق الذکر تلفات ملکی در بسا رویدادها را تایید نماید.^{۱۹۶} به اساس اظهارات مأموریت حمایت قاطع، از مجموع ۳۶ رویداد که در آن تلفات ملکی تایید شد، در ۱۹ قضیه مبلغی به منظور دلجویی از خانواده های قربانیان پرداخت شد و چنین پرداخت در مورد قضایای باقیمانده در حال بررسی است.

^{۱۹۳} در اوایل جنوری ۲۰۱۹، وزارت دفاع به استعلام یوناما در مورد تعداد قضایای تحقیق شده پاسخ داد و چنین اظهار داشت: "به اساس استعلام مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۲۴ ریاست اوپراسیون ستردرستیز عنوانی سارنوالی نظامی و محکمه نظامی ستردرستیز در مورد تعقیب فرماندهان و منسوبین نظامی که غفلت وظیفوی شان در جریان عملیات های هوایی و زمینی اردوی ملی ممکن باعث تلفات ملکی شده باشد، باید گفت که هیچ قضیه تلفات ملکی در جریان سال ۲۰۱۸ ثبت یا تحقیق نشده است. از آنجاییکه هیچ خسارات گزارش نشده، هیچ غرامت نیز پرداخت نگردیده است."

^{۱۹۴} مورد مذکور ادعاهای تلفات ملکی برگرفته از سایر منابع، به شمول گزارش افراد از قطعات نظامی دخیل در عملیات ها و گزارش های ریاست جمهوری را نیز مورد بررسی و ارزیابی قرار داده و مأموریت حمایت قاطع ابراز نمود که این روند در جریان سال ۲۰۱۸ بهبود یافته است.

^{۱۹۵} به بخش میتودولوژی در آغاز این گزارش مراجعه شود. به اساس اظهارات وزارت دفاع ایالات متحده، تیم مدیریت تلفات ملکی مأموریت حمایت قاطع در خصوص جمع آوری آمار تلفات ملکی، در قدم نخست روی گزارش های عملیاتی فرماندهی آموزش، مشاوره و همکاری این مأموریت، گزارش های سایر مراکز ائتلاف و نیروهای ملی امنیتی و دفاعی افغان از مرکز هماهنگی اطلاعات ریاست جمهوری اتکاء می کند. مراجعه شود به:

<https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2018-10-30qr-section3-security.pdf>

^{۱۹۶} تعداد مجموعی تلفات ملکی که از طریق مقرر ۱۵ – ۶ نیروهای نظامی ایالات متحده تثبیت شد، در اختیار یوناما قرار نگرفت.

یوناما همکاری دوامدار ماموریت حمایت قاطع در مورد پیگیری رویداد های که منجر به تلفات افراد ملکی شده، را درک و از آن قدردانی می کند و تلاش های روزافزون این ماموریت در راستای رسیدگی به قضایای مشخص در طول سال ۲۰۱۸ و بحث روی رویکردهای کلی را ستایش می کند. یوناما نیروهای نظامی بین المللی را ترغیب می کند تا به تلاش ها جهت بررسی رویداد های تلفات ملکی که از سوی یوناما تثبیت شده، ادامه دهند تا در شناسایی موارد بیشتر تلفات مساعد واقع شده و اطمینان حاصل گردد که این معلومات در سطح عملیاتی در نظر گرفته می شود. در صورتی اجرای عملیات های مشترک، یوناما همچنان توصیه می کند که ماموریت حمایت قاطع تلاش های خود در راستای بررسی رویداد های تلفات ملکی با نیروهای ملی امنیتی افغانستان را بیشتر سازد؛ آموزش و مساعدت های بیشتر را در اختیار نیروهای ملی امنیتی افغانستان جهت اجرای بررسی موثر از خسارات جنگ قرار دهند؛ و در صورت امکان، ارتباط با جوامع متأثر را از طریق همکاران افغان و تیم های مشورتی ولایتی ملکی این ماموریت در قضایای که تلفات ملکی اتفاق افتاده است، را بیشتر سازد. با درک اینکه بررسی های پسا رویداد در خلال سه روز پس از تکمیل عملیات های نظامی هنگامی روی دست گرفته می شود که ادعاهای تلفات ملکی ممکن مشخص یا تثبیت نشده باشد، یوناما از ماموریت حمایت قاطع و نیروهای ملی امنیتی افغانستان می خواهد که میکانیزم بهتر جمع آوری نظریات برای ارزیابی معلومات در مورد تلفات ملکی را ایجاد کند تا در برنامه ریزی های عملیاتی بعدی در امر جلوگیری از تلفات ملکی مساعد واقع شود.

یوناما کماکان از تمام نیروهای ملی امنیتی افغانستان می خواهد که با این ماموریت در مورد رویدادهای تلفات ملکی به گونه منظم در ارتباط باشد تا گفتگوهای شفاف در مورد محافظت افراد ملکی بیشتر گردد. این ارتباط شامل ارائه معلومات در مورد تحقیق رویداد های تلفات ملکی و اقدامات پیگیری مانند در نظر گرفتن تجارب گذشته در پالیسی ها و مصوبات، تلاش های پاسخگویی در صورت امکان، و پرداخت غرامت مناسب و به موقع به افراد ملکی متأثر از عملیات ها می گردد. همچنان، یوناما از پیشنهاد ماموریت حمایت قاطع به دولت و نیروهای ملی امنیتی افغانستان در خصوص افزایش مشاورین حقوقی در سطح قول اردو ها جهت کمک در پروتوکول ها و تصامیم هدف گیری، حمایت می کند.^{۱۹۷} الی تهیه این گزارش، یوناما مطلع است که ۱۵ تن در تشکیل بخش حقوقی عملیات های نیروهای ملی امنیتی افغانستان که قبلاً متشکل از دو کارمند بود، اضافه گردیده است و اینکه مشاورین که برای قول اردو های مختلف استخدام شده، مورد آموزش قرار گرفته و توظیف می شوند. یوناما همچنان واقف است که ماموریت حمایت قاطع در حال حمایت از نیروهای ملی امنیتی افغانستان در امر به روز رسانی (اپدیت) پالیسی هدف گیری و ازدیاد ضمیمه حقوقی به منظور توضیح بهتر اصول مربوط به قانون بشردوستانه بین المللی به شمول اصول احتیاط، تناسب و تفکیک می باشد.

^{۱۹۷} این پیشنهاد طی جلسه مورخ ۱۳ اکتوبر ۲۰۱۸ مورد جلوگیری و کاهش تلفات ملکی به دولت افغانستان ارایه شد.

یوناما یادآور می شود که طرف های درگیر مکلف اند که تحقیقات را پس از درج ادعاهای مبنی بر تلفات ملکی روی دست گرفته و در صورت لزوم، از پاسخگویی به شمول تعقیب عدلی اطمینان حاصل نمایند.^{۱۹۸} برای تحقق این امر نیاز است تا - در صورت امکان و با توجه به شرایط عملیات - ارزیابی خسارات درگیری به گونه دقیق مورد ارزیابی قرار گیرد تا برای بررسی موثر تمام ادعاهای تلفات ملکی مساعد واقع شود. یوناما از تلاش های نیروهای ملی امنیتی افغانستان در راستای ثبت، تحقیق و پذیرفتن وقوع تلفات ملکی منجمله از طریق معذرت خواهی از مردم^{۱۹۹} و همچنان تلاش های نیروهای نظامی بین المللی جهت تقویت روند های بررسی ادعاهای مبنی بر تلفات ملکی استقبال می کند.

در مواردی که طرفین تایید می کنند که تلفات ملکی از اثر عملیات های نظامی آنها به وقوع پیوسته است، بدون در نظر داشت اینکه این عملیات ها مشروع بوده یا خیر، چنین تلفات ملکی باید پذیرفته و ثبت شود و غرامت برای خسارات وارده پرداخت شود. یوناما تاکید می ورزد که نحوه پذیرش تلفات ملکی و رسیدگی به آن توسط طرف های درگیر و ارتباط با جوامع متاثر، برای جلوگیری از افزایش انزجار، خشم و تنش مهم می باشد. پذیرفتن تلفات ملکی در امر ایجاد میکانیزم جمع آوری اطلاعات موثر برای نیروهای نظامی در مورد تاثیرات عملیات های گذشته، شناسایی هر نوع خلاهای معلوماتی و تحلیلی در خصوص حضور افراد ملکی قبل از حمله، و کمک در امر پلانگذاری و تصمیم گیری در مورد عملیات های بعدی، نهایت ضروری می باشد. یوناما به نیروهای ملی امنیتی افغانستان و نیروهای نظامی بین المللی در مورد اهمیت غرامت به شمول پرداخت جبران خساره و پذیرفتن تلفات ملکی در صورت وقوع چنین تلفات، بدون در نظر داشت اینکه آیا قربانی در ساحه تحت کنترل عناصر مخالف دولت زندگی می کنند یا خیر، یادآور می شود.

با توجه به مکلفیت های دولت افغانستان تحت پروتوکول V مبنی بر ثبت و نشانی محلات احتمالی آلوده با مواد منفجر ناشده به منظور خنثی سازی آن و همچنان مکلفیت های نیروهای نظامی بین المللی به عنوان "نیروهایی که کنترل ارضی یک منطقه را در اختیار داشته نمی توانند" تا "در صورت امکان، مساعدت های تخریکی، مالی، مادی یا منابع بشری، از جمله سایر کمک ها، را فراهم ساخته و اطمینان حاصل نماید که بقایای مواد منفجره تخریب شده اند"، یوناما یکبار دیگر روی پیشنهاد این ماموریت مبنی بر فراهم آوری مساعدت های تخریکی به دولت و نیروهای نظامی بین المللی تاکید می ورزد. همچنان، ماموریت ملل متحد روی نقش دفتر خدمات ماین

^{۱۹۸} در رابطه به مکلفیت مبنی بر تحقیق موارد نقض قانون بشردوستانه بین المللی که جرایم جنگی شمرده می شوند، مراجعه شود به مقدمه محکمه جزایی روم؛ قاعده ۱۵۸ مطالعه قانون عرفی بشردوستانه بین المللی کمیته بین المللی صلیب سرخ. هرچند تحقیق ادعاهای مبنی بر نقض قانون بشردوستانه بین المللی که جرایم جنگی محسوب نمی شوند به گونه واضح تصریح نشده است، چنین ادعاها طبق مکلفیت قانون عرفی بشردوستانه باید مورد رسیدگی قرار گیرد تا از احترام به قانون بشردوستانه بین المللی اطمینان حاصل گردد. به قواعد ۱۳۹ و ۱۴۴ مطالعه قانون بشردوستانه بین المللی مراجعه شود. برای معلومات بیشتر در مورد مکلفیت های تحقیق تحت قانون بین المللی حقوق بشر، به ضمیمه I: چارچوب حقوقی مراجعه شود.

^{۱۹۹} برای معلومات مزید در مورد رویداد های حملات هوایی در ولسوالی دشت ارچی ولایت کندز به تاریخ ۲ اپریل ۲۰۱۸، به فصل IV: نیروهای طرفدار دولت در فوق مراجعه شود.

پاکی ملل متحد که از گذشته تا اکنون در فعالیت های بشردوستانه ماین روبی در سراسر افغانستان دخیل است، مجدداً تاکید می کند.

ب) طالبان

یوناما یادآور می شود که طالبان در سال ۲۰۱۸ باعث بیشترین میزان تلفات ملکی نسبت به هر جناح دیگر شدند. روی این ملحوظ، یوناما به گفتگوهای خود با طالبان به شمول بحث روی محافظت افراد ملکی ادامه داده و روی تفکیک میان اهداف ملکی و نظامی،^{۲۰۰} و نیاز برای اتخاذ تدابیر پیشگیرانه جهت محافظت افراد ملکی تاکید ورزید. یوناما ملاحظه نمود که طالبان برای سال ۲۰۱۹ متعهد شدند که "مواد منفجره تعبیه شده را صرف در برابر اهداف نظامی استفاده خواهند کرد" و همچنان ماموریت ملل متحد مشاهده کرد که طالبان مسئول جدید و باصلاحیت تر را برای بخش جلوگیری از تلفات ملکی گماشته اند.

طالبان در طول سال ۲۰۱۸ به نشر اعلامیه ها در مورد نیاز به محافظت افراد ملکی ادامه دادند و به یوناما خاطر نشان ساختند که این گروه تدابیر بیشتر را در خلال این سال جهت محافظت بیشتر افراد ملکی در جریان عملیات های شان روی دست گرفته اند؛ این تدابیر شامل بازنگری قواعد مربوط به استفاده مواد منفجره تعبیه شده، تدویر برنامه آموزشی برای جنگجویان در مورد محافظت [افراد ملکی]، و گفتگو با جوامع در خصوص نیازمندی های محافظتی شان می شود.

وبسایت طالبان حاوی معلومات تماس با دیپارتمنت جلوگیری از تلفات افراد ملکی این گروه به شمول شماره تماس و ایمیل آدرس دیپارتمنت مذکور می باشد که مردم می توانند از آن طریق شکایات شان را با آنها در میان بگذارند. طالبان به یوناما ابراز داشت که دیپارتمنت مذکور شکایات واصله را به گونه منظم پیگیری کرده و اقدامات لازم را جهت پاسخگوئی عاملین آن روی دست گرفته است. آنها همچنان اظهار نمودند که هر عضو طالبان که در استخدام اطفال دخیل باشد^{۲۰۱}، در برابر عمل خود پاسخگو خواهد بود که این پاسخگوئی شامل انفصال از وظیفه می گردد و طالبان معتقد هستند که این اقدام آنها باعث کاهش در میزان استخدام اطفال شده است.^{۲۰۲} طالبان همچنان تاکید کردند که به افراد نظامی شان هدایت دادند تا "از اجرای عملیات در محلاتی که احتمال تلفات ملکی وجود دارد، خودداری نمایند" و همچنان خاطر نشان ساختند که دیپارتمنت جلوگیری از تلفات ملکی در هر ولایت نماینده دارند تا چنین رویدادها را تحقیق نمایند.^{۲۰۳} پس از دادخواهی دوامدار از سوی یوناما، طالبان در اواسط سال ۲۰۱۸ اظهار نمودند که قواعد برای استفاده از انواع مواد منفجره تعبیه را بازنگری

^{۲۰۰} یوناما در مورد تعریف طالبان از "افراد ملکی" کماکان ابراز نگرانی می کند. به (صفحه ۳۲) گزارش سال ۲۰۱۳ یوناما در مورد محافظت افراد ملکی و (صفحه ۷۴) گزارش سال ۲۰۱۴ یوناما در مورد محافظت افراد ملکی مراجعه شود.

^{۲۰۱} باوجود آن، یوناما ملاحظه کرد که تعریف طالبان از طفل در مطابقت با حقوق بین المللی قرار ندارد. در ماده ۶۹ مقرر طرز سلوک (بالایحه) آنها آمده است که "جوانان بدون ریش نمی توانند در مراکز یا خوابگاه های نظامی نگهداری شوند".

^{۲۰۲} جلسه یوناما با کمیسیون سیاسی طالبان، ۲۸ جنوری ۲۰۱۹.

^{۲۰۳} به لینک ذیل که آخرین بار به تاریخ ۱۷ فبروری ۲۰۱۹ استفاده شده بود، مراجعه شود: <http://alemarahenglish.com/?p=37316>

کردند تا تأثیرات آن بالای افراد ملکی را به حداقل برسانند.^{۲۰۴} آنها همچنان گزارش دادند که دیپارتمنت جلوگیری از تلفات ملکی طی سال ۲۰۱۸ برنامه آموزشی در مورد محافظت افراد ملکی را برای تمامی اعضای این گروه در سراسر افغانستان به راه انداختند و برنامه آگاهی عامه را روی دست گرفتند تا مردم را در باره اهمیت موضوعات محافظتی آگاهی دهند.^{۲۰۵}

در اعلامیه های وب سایتی طالبان همیشه به محافظت افراد ملکی به عنوان "یکی از اهداف عمده" این گروه اشاره شده و طالبان بر تعهد شان مبنی بر "تامین مصئونیت افراد ملکی در مطابقت با شریعت غرای اسلامی" تأکید نمودند.^{۲۰۶} طالبان در اعلامیه های شان در رابطه به گفتگوهای صلح که در اوایل ۲۰۱۸ صورت گرفت به شمول اظهارات رهبری طالبان در کنفرانس مسکو در نوامبر ۲۰۱۸^{۲۰۷} و اعلامیه های طالبان پس از گفتگوهای دوجانبه صلح با ایالات متحده، روی اهمیت محوری محافظت افراد ملکی تأکید ورزیدند.^{۲۰۸}

مشخصاً در خصوص انتخابات پارلمانی، طالبان اعلامیه های متعددی را چند هفته قبل از روز انتخابات صادر کردند. در ۱۸ اکتوبر، طالبان از طریق اعلامیه عمومی در وب سایت صدای جهاد هدایت داد که "تمام مجاهدین این پروسه امریکایی را در سراسر کشور از طریق ایجاد موانع بزرگ مختل سازند" و همچنان اظهار کردند که "آنانی که از طریق تامین امنیت، در تدویر موفقانه این روند [انتخابات] کمک می کنند باید مورد هدف قرار گیرند."^{۲۰۹} مشخصاً، در این اعلامیه به اعضای طالبان هدایت داده شد تا "از جان و مال افغان های ملکی به گونه جدی و گسترده محافظت نمایند." باوجود آن، طی اعلامیه های متعدد که به گونه متواتر از ۱۷ الی ۱۹ اکتوبر توسط سه کمیسیون مختلف طالبان به نشر رسید، نمایانگر تغییر موضع شان بود. طوریکه در این گزارش توضیح شده است، این گروه در روزهای انتخابات حملات را در سراسر کشور به راه انداختند که منجر به صدها مورد تلفات افراد ملکی شد.

یوناما نشر اعلامیه ها توسط طالبان در مورد اقدامات جهت محافظت بهتر افراد ملکی را می پذیرد ولی کماکان نگران استفاده سلاح های غیرمستقیم و مواد منفجره تعبیه شده می باشد که افراد و اهداف ملکی را هدف قرار می دهد؛ این ماموریت همچنان از استفاده بدون تفکیک این گونه سلاح ها در مناطق ملکی نگران است. یوناما از طالبان می خواهد تا اطمینان حاصل نمایند که هدایات و اوامر شان در مطابقت با قانون بشردوستانه بین المللی قرار

^{۲۰۴} جلسه یوناما با کمیسیون سیاسی طالبان، ۳۱ جولای ۲۰۱۸.

^{۲۰۵} جلسه یوناما با کمیسیون سیاسی طالبان، ۲۸ جنوری ۲۰۱۹.

^{۲۰۶} به گونه مثال، به لینک ذیل که آخرین بار به تاریخ ۱۷ فیبروری ۲۰۱۹ استفاده شده بود، مراجعه شود:

<http://alemarahenglish.com/?p=34439>

^{۲۰۷} به متن اعلامیه طالبان در وب سایت انگلیسی شان که آخرین بار به تاریخ ۱۷ فیبروری استفاده شده بود، در ذیل مراجعه شود:

<http://alemarahenglish.com/?p=37316>

^{۲۰۸} به متن اعلامیه طالبان در وب سایت انگلیسی شان که آخرین بار به تاریخ ۱۷ فیبروری استفاده شده بود، در ذیل مراجعه شود:

<http://alemarahenglish.com/?p=40999>

^{۲۰۹} صدای جهاد، "اعلامیه امارت اسلامی در مورد انتخابات تقلبی پیشرو" (۸ اکتوبر ۲۰۱۸)، که در لینک ذیل قابل دسترس بوده و آخرین بار به تاریخ ۲۹

اکتوبر ۲۰۱۸ به آن مراجعه شده بود:

<http://www.alemarah-english.org/?p=35689>

گزارش سالانه در مورد محافظت افراد ملکی در منازعات مسلحانه افغانستان: ۲۰۱۸

دارد؛ هدایاتی را تطبیق نمایند که به اعضای این گروه امر می کند تا از تلفات ملکی جلوگیری و خودداری نمایند؛ آنانی را که حملات بدون تفکیک یا حملات عمدی علیه افراد یا اهداف ملکی را انجام می دهند، پاسخگو قرار دهند؛ و تعریف "افراد ملکی" را که در مطابقت با قانون بشردوستانه بین المللی قرار دارد، تعمیل نمایند.

ضمیمه ۱: چارچوب حقوقی

چارچوب حقوقی که برای این گزارش مورد استفاده قرار گرفته شامل قانون حقوق بشر بین المللی، قانون بشردوستانه بین المللی، قانون جزای بین المللی و قطعنامه های مرتبط شورای امنیت ملل متحد می باشد.^{۲۱۰}

مسئولیت حقوقی طرفین درگیری مسلحانه

موقف یوناما این است که جنگ افغانستان یک نبرد داخلی میان نیروهای مسلح طرفدار دولت افغانستان (نیرو های ملی امنیتی افغان با حمایت نیروهای نظامی بین المللی) و گروه های مخالف مسلح غیردولتی به شمول طالبان و "داعش/شاخه خراسان دولت اسلامی" می باشد. از نیروهای دولتی افغان در مجموع (به شمول نیروهای نظامی بین المللی) در این گزارش و در داخل افغانستان به عنوان "نیروهای طرفدار دولت" یاد می شود در حالیکه گروه های مخالف مسلح غیر دولتی در این گزارش و در داخل افغانستان به نام "عناصر مخالف دولت" یاد می شوند. (برای تعریف نیرو های طرفدار دولت و عناصر مخالف دولت، به بخش اصطلاحات مراجعه شود).

تمام طرف های دخیل در درگیری های مسلحانه - نیرو های نظامی افغانستان، نیرو های نظامی بین المللی و گروه های مسلح غیر دولتی - به اساس قانون بین المللی مکلف به محافظت افراد ملکی می باشند.

شورای امنیت در قطعنامه شماره ۱۳۲۵ (سال ۲۰۰۰) تذکر داده که تمامی کشور ها مکلف هستند تا نورم های بین المللی قانون بشردوستانه بین المللی و قانون حقوق بشر بین المللی را در خصوص زنان و دختران رعایت نموده و اقدامات ویژه را به منظور محافظت آنها در برابر خشونت های جنسیتی در جریان درگیری های مسلحانه روی دست گیرند.^{۲۱۱}

(i) مکلفیت ها به اساس قانون بشردوستانه بین المللی

افغانستان عضو کنوانسیون های چهارگانه ۱۹۴۹ ژنیو و عضو پروتوکول الحاقی به شمول پروتوکول الحاقی دوم سال ۱۹۷۷^{۲۱۲} می باشد که به حفاظت افراد ملکی در درگیری های مسلحانه داخلی می پردازد و حمله بالای افراد ملکی و اهدافی که موجودیتش برای نجات جمعیت غیرنظامیان ضروری است، را منع قرار می دهد.

ماده ۳ مشترک کنوانسیون های چهارگانه ۱۹۴۹ ژنیو، حداقل معیارهایی را مشخص می سازد که طرف های درگیر به شمول دولت و طرفهای غیر دولتی باید آن ها را رعایت کنند. ماده ۳ مشترک خشونت علیه فرد یا زندگی افراد به

^{۲۱۰} قطعنامه شماره ۲۴۰۵ (سال ۲۰۱۸) شورای امنیت ملل متحد "خواهان رعایت کامل و محافظت تمام حقوق بشری و آزادی های اساسی در مطابقت با قوانین بین المللی به شمول قانون بشردوستانه بین المللی در سراسر افغانستان می باشد [...]".

^{۲۱۱} به قطعنامه شماره S/RES/1325 (2000) مراجعه شود. همچنان به S/RES/1889 (2009), S/RES/1888 (2009), S/RES/1820 (2008), S/RES/2122 (2013), S/RES/2106 (2013), S/RES/1960 (2010), S/RES/2242 (2015) مراجعه شود.

^{۲۱۲} افغانستان، پروتوکول الحاقی دوم ۱۹۷۷ را به تاریخ ۱۰ نومبر ۲۰۰۹ تصویب نمود که پروتوکول مذکور به تاریخ ۲۴ دسمبر ۲۰۰۹ نافذ گردید.

شمول قتل^{۲۱۳}، قطع اعضاء، برخورد خشونت آمیز و شکنجه، گروگان گیری و همچنان بی حرمتی به کرامت انسانی و قتل های فرا قانونی^{۲۱۴} افرادی را که هیچ نوع سهم فعال در درگیری ندارند و مشمول افراد ملکی نیز می شوند، در هر زمان و مکان صراحتاً ممنوع قرار می دهد.

مفاد کنوانسیون های چهار گانه ۱۹۴۹ و قواعد متعددی مشابه به آن که در پروتوکول های الحاقی موجود هستند، وسیعاً شامل حقوق عرفی بین المللی می باشد.^{۲۱۵} تعدادی از مرتبط ترین اصولی که بر فعالیت های طرفین درگیر در جنگ داخلی افغانستان قابل اعمال می باشد، به شرح ذیل می باشند:

- اصل تفکیک: جمعیت غیر نظامی و همچنین افراد ملکی نباید هدف حمله قرار گیرند و طرف های درگیری باید افراد ملکی و اهداف نظامی را در هر زمان تفکیک نمایند.^{۲۱۶}
- اصل تناسب: "حمله ای که طی آن احتمال تلفات غیر عمدی افراد ملکی، جراحت به غیرنظامیان، صدمه به اهداف ملکی و یا ترکیبی از آنها وجود داشته باشد و این خسارات از دستاورد محسوس و مستقیمی که از بُعد نظامی به دست می آید، فراتر باشد، ممنوع می باشد."^{۲۱۷}
- اصل احتیاط در حمله: "... افراد ملکی در برابر هر گونه خطرات ناشی از عملیات های نظامی باید از مصئونیت همه جانبه برخوردار باشند."^{۲۱۸} "حین اجرای عملیات نظامی، باید توجه متداوم مبذول گردد تا جمعیت غیر نظامی و افراد و اهداف ملکی تفکیک شوند" و از هر گونه احتیاط ممکن کار گرفته شود

^{۲۱۳} یوناما آن موارد مرگ و مجروحیت افراد ملکی را ثبت می کند که ناشی از انواع مختلف درگیری های مسلحانه کنونی به شمول قتل های هدفمند، حملات انتحاری و پیچیده، مواد منفجره تعبیه شده و غیره باشد. در این راستا، یوناما اعمال گزارش شده را که به اساس اساسنامه روم و/یا قانون بین المللی عرفی به شمول جرم جنگی قتل به اساس جز (d) بند (ج) ماده ۸ اساسنامه روم جرم جنگی محسوب می شوند، و کشتار افراد ملکی برخاسته از منازعات که ممکن مشروع باشند، را ثبت می کند. یوناما میان تلفات افراد ملکی برخاسته از درگیری های مسلحانه و خشونت های جنائی مانند قتل یا حمله که توسط اشخاص انفرادی خارج از محدوده درگیری های مسلحانه ارتکاب می آید، تفکیک قابل است. رویداد های که ریشه در منازعات مسلحانه کنونی نداشته باشند، شامل این گزارش نمی شوند.

^{۲۱۴} ماده ۳ مشترک در کنوانسیون چهار گانه ۱۲ آگست ۱۹۴۹ در جنگ های داخلی قابل تطبیق می باشد. در صورت بروز جنگ مسلحانه داخلی در قلمروی یکی از دولت های طرف کنوانسیون، هر یکی از طرف های درگیر باید بر اعمال حداقل معیارهای ذیل ملزم باشد: (۱) اشخاصی که به شکل فعال در جنگ سهم نمی گیرند، بشمول اعضای نیروهای مسلحی که سلاح های شان را به زمین گذاشته اند و کسانی که بخاطری مرضی، جراحت، توقیف شدن یا سایر عوامل، غیر نظامی تلقی می گردند؛ باید با آنها در تمام حالات برخورد انسانی صورت بگیرد، بدون اینکه تمایزی از لحاظ نژاد، زنگ، مذهب، دین، جنس، تولد یا سرمایه یا سایر معیارهای مشابهی، قابل گردد. بدین لحاظ رفتارهای ذیل باید همیشه و در هر زمان و مکانی بخاطر احترام به افراد فوق الذکر، ممنوع تلقی گردد: (الف) خشونت علیه حیات و تمامیت افراد، و بطور مشخص تمام انواع قتل ها، قطع عضو، رفتار ظالمانه و شکنجه؛ (ب) گروگان گیری؛ (ج) تخطی علیه کرامت انسانی، و بطور مشخص تحقیر و توهین کردن؛ (د) تعیین مجازات و اجرای اعدام بدون اینکه جزای مربوطه توسط یک محکمه منظم مبتنی بر قانون اعلان شده باشد و نیز اعدام هایی که بدون در نظر داشت فرایند محاکماتی، و نیز بدون فراهم نمودن تضمینات قضائی که آن تضمینات بطور عموم حیاتی تلقی می گردد، صورت گرفته باشد.

^{۲۱۵} به مطالعه قانون عرفی بشردوستانه بین المللی کمیته بین المللی صلیب سرخ (ICRC) مراجعه شود.

^{۲۱۶} به پروتکل الحاقی II، فقره (۲) ماده ۱۳؛ قانون بشردوستانه بین المللی عرفی کمیته بین المللی صلیب سرخ (ICRC)، قاعده ۱؛ و همچنان قانون بشردوستانه بین المللی عرفی کمیته بین المللی صلیب سرخ (ICRC)، قاعده ۱-۲۴ مراجعه شود.

^{۲۱۷} مطالعه قانون عرفی بشردوستانه بین المللی کمیته بین المللی صلیب سرخ (ICRC)، قاعده ۱۴.

^{۲۱۸} پروتکل الحاقی II، بند (۱) ماده ۱۳؛ مطالعه قانون بشردوستانه بین المللی عرفی کمیته بین المللی صلیب سرخ (ICRC)، قاعده ۱۵.

تا از "هر نوع تلفات غیر عمدی بر افراد ملکی، جراحت به آنها و صدمه به اهداف غیر نظامی جلوگیری شده و یا به حداقل رسانده شود."^{۲۱۹}

همه کشورهایی که در تشکیل نیروهای نظامی بین المللی در افغانستان فعالیت دارند، عضو کنوانسیون های چهارگانه ۱۹۴۹ ژنیو می باشند. هرچند تمام کشور های کمک کننده نظامی، عضو پروتوکول الحاقی دوم ۱۹۷۷ نیستند، آنها به اساس قواعد مرتبط قانون عرفی بشردوستانه بین المللی که بالای درگیری های مسلحانه داخلی قابل تطبیق می باشد، مکلف به رعایت این اصل هستند.

(ii) مکلفیت ها به اساس قانون بین المللی حقوق بشر

قانون بین المللی حقوق بشر چه در زمان جنگ و چه در زمان صلح به همراه حقوق بشر دوستانه بین المللی به گونه متمم و مکمل هم دیگر قابل تطبیق می باشند.

افغانستان عضو تعداد زیادی از معاهدات بین المللی حقوق بشر^{۲۲۰}، به شمول کنوانسیون بین المللی حقوق سیاسی و مدنی می باشد که این کنوانسیون دولت افغانستان را ملزم می سازد تا حقوق بشری تمام شهروندان را در داخل سرحدات یا حوزه صلاحیت شان تأمین نموده و از آن محافظت نماید.

هر چند طرف های غیر دولت به شمول گروه های مسلح غیر دولتی نمی توانند به صورت رسمی طرف معاهدات بین المللی حقوق بشر قرار گیرند، آنها به اساس قانون عرفی بین المللی مکلف به رعایت حقوق بشری می باشند. طرف های غیر دولت مشخصاً آنانی که کنترل بعضی از ساحات را مانند طالبان در اختیار دارند، بیشتر ملزم به رعایت تعهدات بین المللی حقوق بشر می باشند.^{۲۲۱}

^{۲۱۹} قواعد ۱۵ الی ۲۱ مطالعه کمیته بین المللی صلیب سرخ در مورد قانون عرفی بشردوستانه بین المللی؛

^{۲۲۰} افغانستان عضو کنوانسیون ها و معاهدات ذیل می باشد: میثاق بین المللی حقوق سیاسی و مدنی؛ میثاق بین المللی حقوق فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی؛ میثاق بین المللی محو هر گونه تبعیض نژادی؛ کنوانسیون منع هر گونه خشونت علیه زنان؛ کنوانسیون منع شکنجه و انواع رفتار ظالمانه، برخورد یا مجازات تحقیر آمیز یا غیر انسانی؛ کنوانسیون حقوق کودکان؛ پروتوکول اختیاری کنوانسیون حقوق کودکان در مورد مشارکت کودک در درگیری های نظامی و کنوانسیون حقوق افراد دارای معلولیت. برای تاریخ تصویب این اسناد، به لینک ذیل که آخرین بار به تاریخ ۸ دسامبر ۲۰۱۷ استفاده شده بود، مراجعه شود:

http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/TreatyBodyExternal/Treaty.aspx?CountryID=1&Lang=EN

^{۲۲۱} به گزارش هیئت از کارشناسان سرمنشی عمومی ملل متحد در بخش پاسخ دهی در سریلانکا، مورخ ۳۱ مارچ ۲۰۱۱، پاراگراف ۱۸۸ مراجعه کنید. همچنین به گزارش کمیسیون بین المللی بازرسی سرمنشی عمومی ملل متحد در مورد تحقیق بر تمام تخلفات از مقررات حقوق بشر دوستانه بین المللی در جمهوری عربی لیبیا تحت عنوان A/HRC/17/44 مورخ ۱ جون ۲۰۱۱، و گزارش کمیسیون بین المللی تحقیق از وضعیت حقوق بشر در جمهوری عربی سوریه A/HRC/19/69 پاراگراف ۱۰۶، ماموریت ملل متحد در جمهوری سودان جنوبی (UNMISS)، درگیری در سودان جنوبی: گزارش حقوق بشر، مورخ ۸ می سال ۲۰۱۴، پاراگراف ۱۸.

بر اساس حقوق بین المللی حقوق بشر، دولت ها مکلف اند تا استفاده از سلاحهای کشنده توسط نیروهای شان^{۲۲۲} به ویژه آنانی که مجری قانون هستند، را مورد تحقیق قرار دهند. این مکلفیت توأم با مسئولیتی که از عدم انجام آن ناشی می شود، از حق حیات سرچشمه گرفته است.^{۲۲۳} به منظور حصول اطمینان از موثریت بررسی که از جانب دولت صورت می گیرد، چنین بررسی ها باید بدون تاخیر صورت گرفته و نیز جامع، بیطرفانه و مستقل^{۲۲۴} بوده و برای ارزیابی در دسترس مردم عام باشد.^{۲۲۵} مسئولیت دولت در قبال بررسی این گونه قضایا شامل تمام اشکال تنفیذ قانون به شمول قضایایی که در جریان منازعات مسلحانه به میان می آید، می باشند.^{۲۲۶}

(iii) مکلفیت ها به اساس قانون جزای بین المللی

این مسئولیت ابتدایی دولت افغانستان است تا جرایم بین المللی مانند جرایم جنگی، جرایم ضد بشریت و نسل کشی را که در حیطه قلمرو این کشور ارتکاب میابد، مورد تحقیق و تعقیب قرار دهد.^{۲۲۷} افغانستان عضویت اساسنامه روم محکمه جزایی بین المللی را در سال ۲۰۰۳ کسب کرد. در نتیجه، اگر افغانستان نتواند یا نخواهد که از صلاحیت های قضائی خود در محدوده قلمرو این کشور استفاده کند، محکمه جزایی بین المللی حق دارد که از صلاحیت های خود در برابر جرایم مندرج اساسنامه روم که در افغانستان اتفاق افتاده، استفاده نماید.^{۲۲۸}

دیوان پیشا محاکمه محکمه جزایی بین المللی در حال ارزیابی تقاضای سارنوالی مبنی بر صدور اجازه برای آغاز بررسی جزایی در مورد جرایم جدی که شامل حیطه قضایی این محکمه می شود، و گفته می شود که از سال ۲۰۰۳

^{۲۲۲} به پاراگراف ۹، ۱۰ و ۱۷ اصول ملل متحد در مورد تحقیق قتل های خود سرانه و غیر قانونی و جلوگیری مؤثر از آن که به تاریخ ۲۴ ماه می سال ۱۹۸۹ توسط قطع نامه شورای اجتماعی و اقتصادی (۱۹۸۹/۶۵) به تصویب رسید، مراجعه گردد. هم چنان به قطعنامه های شورای امنیت ملل متحد و مجمع عمومی ملل متحد در مورد درگیری های مسلحانه داخلی مراجعه شود که طی آن از تمام کشورهای عضو خواسته شده تا قانون حقوق بشر بین المللی را رعایت نمایند.
^{۲۲۳} کمیشنری عالی ملل متحد در امور مهاجرین (UNHCR)، نظریات عمومی شماره ۳۱ (۲۰۰۴)، ج ۱۵؛ کمیشنری عالی ملل متحد در امور مهاجرین (UNHCR)، نظریات عمومی شماره ۶ (۱۹۸۲)، ج ۴؛ ECtHR، قضیه مک کن، ج ۱۶۹؛ ECtHR، قضیه کایا، ج ۸۶؛ ECtHR، ایرگی علیه ترکیه، درخواست شماره ۹۴/۲۳۸۱۸، فیصله مورخ ۲۸ جولای ۱۹۹۸، ج ۸۲؛ ECtHR، عیسی یوف علیه روسیه، درخواست شماره ۵۷۹۵۰/۰۰، فیصله مورخ ۲۴ فبروری ۲۰۰۵، ج ۹-۲۲۴؛ JACiHR، قضیه آبیلا (لا تبالدا)، ج ۲۲۴؛ JACiHR، قضیه الخاندیری، ج ۴۷؛ ACiHPR، قضیه آزادی ملکی، ج ۲۲.

^{۲۲۴} JACiHR، قضیه آبیلا (لا تبالدا)، ج ۴۱۲؛ ECtHR، قضیه اوزکان، ج ۱۸۴؛ ECtHR، اورهان مقابل ترکیه، درخواست شماره ۲۵۶۵۶، فیصله مورخ ۱۸ جون ۲۰۰۲، ج ۳۳۵؛ ECtHR، قضیه عیسی یوف و دیگران، ج ۲۱۰-۱۱؛ ECtHR، قضیه مک کین.
^{۲۲۵} ECtHR، هگ جوردن علیه انگلستان، درخواست شماره ۲۴۷۴۶/۹۴، فیصله مورخ ۴ می ۲۰۰۱، ص ۱۰۹؛ ECtHR، قضیه اوزکان، ج ۱۸۷؛ ECtHR، قضیه عیسی یوف، ص ۲۱۴. همچنان به اصول و رهنمود های اساسی در مورد جبران و غرامت برای قربانیان نقض قانون بین المللی حقوق بشر و موارد جدی نقض قانون بشردوستانه بین المللی در وب سایت ذیل که برای آخرین بار به تاریخ ۸ دسامبر ۲۰۱۷ باز شده بود، مراجعه شود.

<http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/RemedyAndReparation.aspx>

^{۲۲۶} به سی. دروگ، "تفکیک تنفیذ قانون از جریان درگیری"، صفحات ۵۷-۶۳ نشست اهل خبره "بی اثر ساختن ترکیبات کیمیایی" تنفیذ قانون، قانون حقوق بشر و ابعاد پالیسی مونتریکس، سویس ۲۴ - ۲۶ اپریل ۲۰۱۲ که در وب سایت ذیل قابل دسترس است مراجعه شود: <http://www.icrc.org/eng/assets/files/publications/icrc-002-4121.pdf> نیلس میلز، "تفکیک مفهومی و تداخل میان کارمندان

تنفیذ قانون و درگیری ها"، در کتاب قانون بین المللی عملیات های نظامی (آکسفورد: مطبعه دانشگاه آکسفورد، ۲۰۱۰)، صفحه ۴۳-۴۴.

^{۲۲۷} اساسنامه محکمه بین المللی جزا، مقدمه، ماده ۱ و ۱۷. همچنان به مطالعه قانون بین المللی عرفی کمیته بین المللی صلیب سرخ (ICRC)، قاعده ۱۵۸ مراجعه شود.

^{۲۲۸} اساسنامه محکمه جزایی بین المللی، ماده ۱، ۱۲-۱۷.

بدینسو در افغانستان ارتکاب یافته است، می باشد. در این تقاضا که به تاریخ ۲۰ نوامبر ۲۰۱۷ درج شده، سارنوال استدلال نموده که دلایل کافی وجود دارد تا قانع شد که جرایم جنگی توسط "نیروهای ملی امنیتی افغانستان" و "عناصر مخالف دولت" در جریان درگیری های مسلحانه داخلی ارتکاب یافته و نیز قانع شد که جرایم ضد بشریت توسط گروه های مسلح مخالف دولت ارتکاب یافته است.^{۲۲۹}

جرایم جنگی در درگیری های مسلحانه داخلی به عنوان خشونت های جدی مندرج ماده مشترک ۳ و سایر قوانین و عرف که بالای درگیری های مسلحانه عاری از صفات منازعات بین المللی قابل تطبیق می باشد، تعریف می شود. جرایم جنگی - در خصوص آنانیکه در درگیری ها سهم نداشتند - شامل خشونت در برابر زندگی و جسم شخص به شمول قتل، و اجرای حملات عمدی علیه جمعیت ملکی یا افراد ملکی که در درگیری ها سهم ندارند، می شود.^{۲۳۰}

کشورهایی که نیروهای نظامی شان در تشکیل نیروهای نظامی بین المللی طرف درگیری در افغانستان هستند، نیز مسئولیت دارند تا چنین جرایمی را که ممکن توسط اتباع شان در افغانستان ارتکاب یافته باشد، مورد تحقیق و تعقیب قرار دهند.^{۲۳۱} به تاریخ ۲۰ نوامبر ۲۰۱۷، سارنوال محکمه جزایی بین المللی پذیرفت که معلومات ارائه شده حاوی دلایل کافی است تا قانع شد که اگر اجازه تحقیق وضعیت داده شود، فعالیت های نیروهای نظامی بین المللی حین استنطاق از توقیف شدگان منازعات که در خلال درگیری های مسلحانه داخلی در افغانستان صورت گرفته، به عنوان قضایای جزایی بین المللی بالقوه شمرده می شوند.^{۲۳۲}

---

^{۲۲۹} محکمه جزایی بین المللی - ۱۷/۰۲، وضعیت در جمهوری اسلامی افغانستان، تقاضای سارنوالی برای صدور اجازه تحقیق بر مبنای ماده ۱۵ مورخ ۲۰ نوامبر ۲۰۱۷ ("تقاضای سارنوال محکمه جزایی بین المللی برای صدور اجازه تحقیق")، صفحات ۲۳ - ۲۴، ۳۰ - ۳۹، ۶۴.

^{۲۳۰} اساسنامه محکمه جزایی بین المللی، بند (ج) و (ه) فقره (۲) ماده ۸؛ قانون بشردوستان عرفی بین المللی کمیته بین المللی صلیب سرخ، قاعده ۱۵۶.

^{۲۳۱} بدون در نظر داشت اینکه آیا کشور ها عضویت محکمه جزایی بین المللی را دارند یا خیر، آنها زمانیکه در افغانستان فعالیت می کنند، به اساس قانون عرفی مکلفیت دارند تا موارد جدی نقض قانون بین المللی حقوق بشر و قانون بشردوستانه بین المللی را مورد تحقیق و تعقیب قرار دهند. به مطالعه قانون عرفی بین المللی کمیته بین المللی صلیب سرخ، قواعد ۱۴۴، ۱۵۷ و ۱۵۸ مراجعه شود.

^{۲۳۲} تقاضای سارنوال محکمه جزایی بین المللی برای صدور اجازه تحقیق، صفحات ۸۸ - ۱۲۵.

ضمیمه ۲: طرف های اصلی منازعه

نیروهای طرفدار دولت

این نیروها شامل قوت های ذیل شده ولی محدود به آنها نمی گردد: نیروهای ملی امنیتی افغانستان (نیروهای سرحدی افغانستان، پولیس محلی افغانستان، اردوی ملی افغانستان، اردوی منطقوی افغانستان، پولیس ملی افغانستان، امنیت ملی) و سایر نیروهای دفاعی محلی طرفدار دولت، و همچنان نیروهای نظامی بین المللی و سایر نیروهای استخباراتی و امنیتی خارجی.

نیروهای ملی امنیتی افغانستان

نیروهای ملی امنیتی افغانستان متشکل از تمام نیروهای امنیتی دولتی به شمول اردوی ملی افغانستان (منجمله نیروهای هوایی و نیروهای منطقوی افغانستان)، نیروهای خاص افغانستان، ریاست امنیت ملی (اداره استخبارات افغانستان)، پولیس محلی افغانستان، پولیس ملی افغانستان، پولیس امن و نظم عامه و نیروهای سرحدی افغانستان می شود.

پولیس ملی افغانستان که در چوکات وزارت داخله فعالیت دارند، ارگان عمده تنفیذ قانون بوده و در بسا موارد در درگیری ها نیز سهم می گیرند. پولیس محلی افغانستان در سال ۲۰۱۰ ایجاد شد تا به عنوان بخش از تلاش ها برای مبارزه با مخالفین، فعالیت های پولیس در سطح محل را گسترش دهد. هرچند نیروهای پولیس محلی ظاهراً تحت اثر پولیس ملی و وزارت داخله فعالیت می کنند، با توجه به فعالیت های مسلحانه شان، بخشی از نیروهای مسلح محسوب می شوند. پس از تطبیق اصلاحات در سکتور امنیتی در چارچوب نقشه راه نیروهای ملی امنیتی و دفاعی افغانستان (در سال ۲۰۱۷)، نیروهای پولیس سرحدی افغانستان و پولیس امن و نظم عامه در سال ۲۰۱۸ از ساختار وزارت داخله به تشکیل وزارت دفاع انتقال یافتند.

نیروهای نظامی بین المللی

در ۱ جنوری ۲۰۱۵، ماموریت همکاری های صلح بین المللی (آیساف) سازمان پیمان اتلانتیک شمالی (ناتو) در افغانستان پس از آن به ماموریت غیرجنگی حمایت قاطع مبدل شد که مسئولیت های امنیتی در دسامبر ۲۰۱۴ به نیروهای ملی امنیتی و دفاع افغانستان سپرده شد. برخلاف ماموریت آیساف که از سوی شورای امنیت ملل متحد تصویب شده بود، مبنای حقوقی ماموریت حمایت قاطع را توافقنامه وضعیت قوا تشکیل می دهد که به تاریخ ۳۰ سپتامبر ۲۰۱۴ در کابل امضا و به تاریخ ۲۷ نوامبر ۲۰۱۴ توسط پارلمان به تصویب رسید. قطعنامه شماره ۲۱۸۹ (سال ۲۰۱۴) شورای امنیت ملل متحد از توافقنامه دوجانبه میان افغانستان و ناتو در مورد ایجاد ماموریت حمایت قاطع استقبال کرد. حمایت قاطع اساساً یک ماموریت غیرجنگی بوده که هدف آن آموزش، همکاری و مشوره دهی به نیروهای ملی دفاعی و امنیتی افغانستان می باشد. در حال حاضر این ماموریت متشکل از ۱۶۰۰۰ نیرو از ۳۹ کشور عضو و هم پیمانان ناتو بوده و در پنج مرکز آموزشی، مشوره دهی و همکاری مستقر می باشند و ایالات

متحده، آلمان، ایتالیا و ترکیه رهبری این پنج مرکز را به عهده دارند - حوزه مرکز (ترکیه)؛ حوزه شمال (آلمان)؛ حوزه شرق (ایالات متحده)؛ حوزه جنوب (ایالات متحده)؛ و حوزه غرب (ایتالیا).

در حال حاضر عساکر ایالات متحده اکثریت مطلق نیروهای نظامی بین المللی مستقر در افغانستان را تشکیل می دهد چنانچه حدود ۱۴۰۰۰ نیروهای امریکایی در چوکات ماموریت حمایت قاطع و عملیات حفظ آزادی که به تاریخ ۱ جنوری ۲۰۱۵ جاگزین عملیات تامین آزادی شد، فعالیت می کنند. عساکر امریکایی که در چوکات عملیات حفظ آزادی فعالیت دارند، بر مبنای توافقنامه دوجانبه امنیتی میان افغانستان و ایالات متحده، روی عملیات های ضد تروریستی متمرکز هستند. فرمانده حمایت قاطع مسئولیت فرماندهی نیروهای ایالات متحده در افغانستان را نیز به عهده دارد هرچند سلسله مراتب این دو از هم جدا می باشد.

گروه های مسلح طرفدار دولت

گروه های مسلح طرفدار دولت عبارت از نیروهای مسلح منظم غیردولتی هستند که در درگیری علیه گروه های مسلح مخالف دولت سهم دارند. این گروه ها از نیروهای دولت مجزا بوده و فاقد مبنای حقوقی در قوانین افغانستان می باشند. این گروه ها شامل جنبش های خیزش مردمی که یک جنبش دفاعی مردمی است، و نیروهای محافظتی خوست می شود.

عناصر مخالف دولت

این عناصر شامل آنانی که به "طالبان" مسمی هستند و همچنان افراد و گروه های مسلح و منظم غیردولتی که در درگیری ها سهم مستقیم داشته و نام های مختلف به خود می گیرند که شامل شبکه حقانی، جنبش اسلامی ازبکستان، اتحاد جهاد اسلامی، لشکر طیبه، جیش محمد، گروه خود خوانده دولت اسلامی /دعش و سایر گروه های ملیشه و مسلح که اهداف سیاسی، ایدئولوژیکی و اقتصادی خود را تعقیب کرده و شامل گروه های جنائی مسلح می شوند که در درگیری ها سهم مستقیم داشته و به نیابت یکی از طرف های درگیری فعالیت دارند.

طالبان

با خروج نیروهای آیساف در سال ۲۰۱۴، طالبان ساحه کنترل شان را به گونه فزاینده گسترش داده و به انجام حملات گسترده که هدف عمده شان نیروهای ملی امنیتی و دفاعی افغانستان بود، ادامه دادند هرچند این حملات باعث تلفات سنگین آنها توسط حملات هوایی نیروهای طرفدار دولت شد. طالبان ساختارهای اداری نام نهاد را در اکثر ولایات ایجاد کردند. مرگ ملا عمر، رهبر این گروه، در آگست ۲۰۱۵ منتشر شد و باعث اختلافات درونی گردید. این اختلافات و تفرقه ها پس از مرگ ملا منصور، جانشین ملا عمر، در ماه می ۲۰۱۶ و انتخاب ملا هیبت الله آخوندزاده، زیاد خبر سازد نشد. پس از نیمه دوم سال ۲۰۱۸، طالبان و ایالات متحده سرگرم گفتگوهای مستقیم برای جستجوی راه حل سیاسی می باشند.

شبکه حقانی نقش فزاینده را در عملیات های نظامی طالبان داشته است. این شبکه در حال حاضر توسط سراج الدین حقانی که یکی از معاونین ملا هیبت الله آخندزاده است، رهبری می شود. طالبان ادعا کردند که شبکه حقانی تحت چتر تحریک طالبان بوده و سراج الدین حقانی معاون رهبر طالبان می باشد. در گذشته شبکه حقانی مسئولیت بعضی حملات را با حفظ استقلالیت نسبی، به عهده گرفته بود. اعتقاد بر اینست که شبکه حقانی مسئول حملات پیچیده علیه اهداف دولتی و بین المللی در مناطق مزدحم در کابل می باشد. از سال ۲۰۱۷ بدینسو، یوناما حملاتی را که گفته می شود توسط شبکه حقانی صورت گرفته، به طالبان نسبت می دهد زیرا تفکیک واضح میان این دو دسته وجود ندارد.

د/عش/شاخه خراسان دولت اسلامی

شاخه خراسان دولت اسلامی عراق و شام پس از جدایی تدریجی و قسمی گروه های ناراضی یا جنگجویان گروه طالبان، تحریک اسلامی ازبکستان و تحریک طالبان پاکستان، رسماً در جنوری ۲۰۱۵ ایجاد شد. د/عش/شاخه خراسان دولت اسلامی در حوزه شرق افغانستان حضور داشته و در حال حاضر تعداد جنگجویان فعال شان به ۳۰۰۰ تن تخمین زده می شود و اساساً در ولایت های ننگرهار و کنر مستقر هستند. عملیات های نیروهای ملی امنیتی و دفاعی افغانستان/نیروهای بین المللی (به شمول حملات هوایی)، بسیج افراد مسلح و حملات جداگانه طالبان [بالای این داعش] مانع گسترش این گروه شده است. پس از آن که از گسترش قلمرو تحت اداره د/عش/شاخه خراسان دولت اسلامی جلوگیری صورت گرفت، آنها به طور فزاینده به تاکتیک نامتناسب به شمول حملات انتحاری و پیچیده متوصل شدند و عمداً افراد ملکی (به شمول ساحات مزدحم شیعیان هزاره) را در شهرهای کابل، هرات و جلال آباد مورد هدف قرار دادند. در آگست ۲۰۱۸، گروهی از دولت خودخوانده د/عش/شاخه خراسان دولت اسلامی در ولسوالی های جنوبی ولایت جوزجان در شمال کشور چندین بار مورد حمله طالبان قرار گرفتند. طالبان و د/عش/شاخه خراسان دولت اسلامی مشخصات متفاوت داشته و روی منابع و قدرت باهم رقابت دارند.

چندین گروه مسلح غیردولتی دیگر به شمول عناصر مسلح مربوط به احزاب و رهبران سیاسی احزاب سابق جهادی در افغانستان فعالیت داشته که ممکن مقابل یا در حمایت از نیروهای ملی امنیتی و دفاعی افغانستان بجنگند. همواره گفته می شود که این گروه های مسلح مرتکب خشونت های حقوق بشری شده و با یکدیگر، طالبان و نیروهای ملی امنیتی و دفاعی افغانستان برای به دست آوردن کنترل قلمرو بیشتر، به گونه پیوسته درگیر هستند. در بعضی ولسوالی ها مشخصاً در مناطق شمال کشور، تعداد افراد مسلح این گروه ها بیشتر از نیروهای ملی امنیتی و دفاعی افغانستان و طالبان می باشد.

سایر عناصر مخالف دولت

در سپتامبر ۲۰۱۶، دولت افغانستان و حزب اسلامی به رهبری گلبدین حکمتیاز توافقنامه صلح را به امضا رسانیدند که باعث رفع تعزیرات شورای امنیت ملل متحد، رهایی زندانیان [حزب اسلامی]، ادغام جنگجویان [این حزب]

گزارش سالانه در مورد محافظت افراد ملکی در منازعات مسلحانه افغانستان: ۲۰۱۸

در چوکات نیروهای ملی امنیتی و دفاعی افغانستان و تخصیص زمین برای عودت کنندگان [حزب] در مقابل توقف حملات حزب اسلامی شد. حکمتیاز در ماه می ۲۰۱۷ به کابل برگشت. پیشرفت بطلی در ادغام اعضای حزب اسلامی، نگرانی های را در مورد ادامه ای درگیری های مسلحانه توسط بعضی از گروه ها به بار آورده است. به نظر می رسد که القاعده حضور محدود شان در شرق افغانستان به ویژه در ولایت های کنر و نورستان را حفظ کرده و به داشتن ارتباط با گروه های مخالف دولت که در سراسر افغانستان فعالیت دارند، ادامه خواهند داد. در این اواخر در گزارش وسط سال ۲۰۱۸ آمده است که تعداد اعضای القاعده از ۱۰۰ - ۱۲۰ تن که در وسط سال ۲۰۱۷ تخمین زده شده بود، در این اواخر به ۲۵۰ - ۴۰۰ تن افزایش یافته است.

ضمیمه ۳: فهرست اصطلاحات^{۲۳۳}

مواد انفجاری به جا مانده: مواد انفجاری به جا مانده به مهمات انفجاری گفته می شود که در جریان جنگ های مسلحانه استفاده نگردیده، به جا مانده باشد طوریکه مواد متذکره از کنترل نیروهایی که آنها را بجا گذاشته و رها نموده، خارج باشد. مهمات انفجاری به جا مانده ممکن دارای چاشنی (پتاقی)، فیوز فعال یا اینکه آماده انفجار بوده و یا اینکه طور دیگر آماده استفاده باشد.

اختطاف: یوناما تنها موارد اختطاف ناشی از درگیری ها را ثبت می کند و به رویدادی اطلاق می شود که یک طرف درگیری مسلحانه فرد و یا افراد ملکی را به جبر و خلاف میل با خود می برد تا جانب ثالث یا فرد و یا افراد توقیف شده را مجبور سازد تا به منظور رهائی فرد/افراد دست به انجام عمل زده یا از انجام عملی دست بکشد. اختطاف شامل مواردی نیز می شود که به منظور قتل فرد/افراد صورت گرفته یا توسط افرادی که در درگیری مسلحانه مستقیماً دخیل است، انجام شده باشد. این واژه همچنان شامل آدم ربائی مربوط به انتخابات توسط یکی از طرف های درگیری مسلحانه می گردد.

عملیات ها/حملات هوایی: شلیک مواد منفجره از هواپیما به شمول حمایت هوایی نزدیک توسط هواپیما های بال ثابت و حملات جنگی نزدیک توسط چرخبال ها و حملات با استفاده از هواپیمای بدون سرنشین که از راه دور کنترل می شوند.

نیروهای ملی امنیتی افغانستان: این یک اصطلاح عام بوده که شامل پولیس سرحدی، پولیس محلی، اردوی ملی، نیروهای هوایی افغانستان، پولیس ملی، پولیس امن و نظم عامه، نیروهای ویژه افغانستان، اردوی منطقوی افغانستان (که به نام نیروهای منطقوی اردوی ملی افغانستان نیز مسمی است) و ریاست عمومی امنیت ملی می گردد.

نیروهای مسلح: یوناما اردو ملی افغانستان و نیروهای هوایی افغانستان را نیروهای مسلح افغانستان محسوب می کند. همچنان، یوناما پولیس محلی افغانستان، ریاست عمومی امنیت ملی، پولیس مبارزه با تروریسم، پولیس سرحدی افغانستان، پولیس امن و نظم عامه و نیروهای خاص وزارت داخله (به شمول قطعه واکنش سریع پولیس ملی افغانستان) را با توجه به وظایف که اجراء می کنند، به عنوان بخشی از نیروهای مسلح محسوب می کند. یوناما نیروهای پولیس ملی افغانستان را در جمله نیروهای مسلح افغانستان نمی شمارد به استثنای نیروهای مشخص که در فوق ذکر شده است.

نیروهای سرحدی افغانستان: قبلاً به نام پولیس سرحدی افغانستان مسمی بود. اکثر منسوبین پولیس سرحدی افغانستان در ماه دسامبر ۲۰۱۷ از چوکات وزارت داخله به وزارت دفاع منتقل شدند و به نیروهای سرحدی افغانستان تغییر نام یافتند. این نیروها به قول اردوهای اردوی ملی گزارش می دهند.

^{۲۳۳} تعریف اصطلاحات مندرج این فهرست صرفاً به مقصد استفاده این گزارش بکار رفته است.

نیروهای نظم عامه افغانستان: سابق پولیس ملی نظم عامه افغانستان. در ماه مارچ سال ۲۰۱۸ اکثریت پولیس ملی نظم عامه از چوکات وزارت امور داخله به وزارت دفاع ملی منتقل شدند. این نیروها به قول اردوهای اردوی ملی گذارش میدهند.

عناصر مخالف دولت: تمامی افراد و گروه های مسلح و یا مخالفین مسلح که در درگیری های مسلحانه علیه دولت افغانستان و یا نیروهای نظامی بین المللی سهم دارند. برای جزئیات بیشتر، به ضمیمه II: طرف های اصلی درگیری مراجعه شود.

گروه مسلح: نیروهای مسلح سازمان یافته غیر دولتی را گویند که در منازعات دخیل می باشند مانند ملیشه ها، شورشیان، و گروه های جنایتکار که از نیروهای دولتی متمایز هستند. این گروه ها تحت قوانین افغانستان دارای هیچ مبنای حقوقی نمی باشند. گروه های مسلح شامل تشکیلات نظامی دولتی، ائتلاف دولت یا سازمان های بین الحکومتی نبوده و زیر امر دولت که تحت آن فعالیت می کنند، نمی باشند. به رغم آن، در بعضی موارد گروه های مسلح ممکن حمایت های مستقیم یا غیر مستقیم را از دولت میزبان یا سایر دول دریافت کنند. این تعریف شامل گروه های ذیل شده ولی محدود به آن نمی شود: گروه های مخالف شورشی، ملیشه های محلی که (به اساس ملیت، قبیله و غیره) تشکیل شده باشند، شورشیان، تروریست ها، پارتیزان ها، و نیروهای دفاعی ملکی و گروه های شبه نظامی (زمانیکه این گروه ها به صورت واضح تحت کنترل دولت نباشند).^{۲۳۴} بعضی از گروه های مسلح در هماهنگی با دولت فعالیت می کنند هرچند تحت کنترل دولت نیستند و به این گروه ها "گروه های مسلح طرفدار دولت" خطاب می شود.

عناصر مخالف دولت که در این گزارش نام برده شده اند منحصراً گروه های مسلح غیر دولتی شناخته می شوند ولی این گروه ها به اساس مخالفت مسلحانه شان علیه دولت افغانستان، از سایر گروه های مسلح قابل تفکیک اند.

بچه بازی: یک عرف مضر است که در آن بچه ها برای سرگرمی مردان مورد استفاده قرار می گیرند. این بچه ها مجبور به رقصیدن در محافل شده و معمولاً لباس های دخترانه به تن شان می شود و در معرض خشونت جنسی قرار می گیرند.

افراد ملکی: به مقصد این گزارش و قسمیکه در قانون بشردوستانه بین المللی تعریف شده است، افراد ملکی به کسانی گفته می شود که عضویت نیروهای نظامی/شبه نظامی یا عضویت گروه های مسلح سازمان یافته را که در حال اجرای فعالیت های دوامدار جنگی باشد، نداشته و در برابر حمله مستقیم محافظت شده باشند مگر اینکه آنان مستقیماً در منازعات مسلحانه سهم شوند. افراد ملکی که مستقیماً در منازعات سهم گرفته اند [در صورت کشته یا مجروح شدن] از آنها در این گزارش به عنوان "تلفات افراد ملکی" یاد آوری نمی شود. هرگاه اعضای نهاد

^{۲۳۴} گفتگوهای بشردوستانه ملل متحد با گروه های مسلح: رهنمودی برای کارکنان، جرارد مک هوگ و مانوئل بیسلر، دفتر ملل متحد برای هماهنگی امور بشردوستانه (اوجا)، نیویارک، جنوری ۲۰۰۶، به بخش ۲،۳ در مورد مشخصات گروه های مسلح مراجعه شود.

های تنفیذ قانون به عنوان بخش از نیروهای مسلح فعالیت نمایند و یا مستقیماً در منازعات مسلحانه دخیل شوند. مصئونیت خویش را به صفت فرد ملکی از دست میدهند. در رابطه به اعضای قطعات پولیس که وظیفه دوامدار جنگی ندارند، استفاده از قوا حین دفاع مشروع باعث از دست رفتن مصئونیت شان به عنوان افراد ملکی نمی شود. در افغانستان، یوناما پرسونل پولیس را که مسئولیت تنفیذ قانون را به عهده داشته و سهم مستقیم در درگیری های مسلحانه ندارد یا در عملیات های ضد شورشگری دخیل نیستند، را به عنوان افراد ملکی محسوب می کند.

تلفات افراد ملکی: عبارت از افراد ملکی کشته یا مجروح شده می باشد. یوناما تلفات افراد ملکی ناشی از خشونت های درگیری ها به شمول تلفات ملکی برخاسته از بقایای مواد انفجاری بجا مانده از دوران جنگ را ثبت می کند. این مأموریت تلفاتی را که فرد/افراد ملکی حین کشته یا مجروح شدن مستقیماً در درگیری ها سهم داشته باشند، و یا هم مرگ و مجروحیت افراد که طبق قانون بشردوستانه بین المللی در برابر حملات مصئون باشند مانند افرادی که از صف محاربه خارج شده باشند یا کارمندان صحنی و مذهبی نیروهای مسلح را ثبت نمی کند.^{۳۵}

یوناما "مجروحین" ملکی به کسانی می گوید که آن ها جسماً آسیب دیده باشند و نیاز به دریافت تداوی جراحات شان - چه در مراکز صحنی و یا معالجه توسط پرسونل آموزش دیده طبی - داشته باشند. جراحات شامل شوک یا اثرات غیر جسمی یا عواقب ناشی از رویداد از قبیل آسیب روانی نمی شود.

اطفال: کنوانسیون حقوق طفل که توسط افغانستان در سال ۱۹۹۴ تصویب شد، طفل را چنین تعریف می کند: هر فردی زیر سن ۱۸ سال (از تولد الی ختم ۱۷ ساله گی) طفل گفته می شود. اساسنامه روم محکمه جزائی بین المللی که در سال ۲۰۰۳ از سوی افغانستان به تصویب رسید، خدمت اجباری یا شمولیت اطفال زیر سن ۱۵ سال در صفوف نیروهای مسلح دولتی یا گروه های مسلح غیر دولتی و استفاده از اطفال برای مشارکت فعال در درگیری ها را جنایت جنگی محسوب می کند (به ماده ۸(۲) (ب) (vi) و ماده ۸(۲) (ه) (vii) مراجعه شود).

حمله پیچیده: عبارت از حمله ای هماهنگ و عمدی است که در آن مواد منفجره انتحاری (مواد منفجره جاسازی شده بر بدن انسان یا مواد منفجره تعبیه شده بر بدن و واسطه نقلیه)، بیشتر از یک حمله کننده، و بیشتر از یک نوع مواد (مانند مواد منفجره جاسازی بر بدن و هاوان) استفاده شود. تمام سه عنصر باید موجود باشد تا بتوان آن را حمله گروهی خواند.

د/عش: واژه د/عش مخفف دولت اسلامی عراق و شام می باشد.

مواد انفجاری باقی مانده از دوران جنگ: به مواد منفجر ناشده و مواد انفجاری متروک اطلاق می گردد.

سلاح های انفجاری: سلاح های انفجاری به گونه واضح در قانون بین المللی تعریف نشده است. سلاح های انفجاری در کل شامل سلاح پوچک دار که حاوی مقادیر زیاد مواد منفجره بوده تا اثرات تخریب آن اساساً ناشی

^{۳۵} همچنان به "رهنمود تفسیری در مورد نظریه اشتراک مستقیم در درگیری های مسلحانه طبق قانون بشردوستانه بین المللی" توسط کمیته بین المللی صلیب سرخ، ژنیو، ۲۰۰۹ مراجعه شود.

از موج انفجار و پارچه های سلاح است، می گردد. هاوان، توپ، بمب های هواپیما، راکت و میزایل و اکثر مواد منفجره تعبیه شده تحت چتر این واژه قرار می گیرد. بعضی از انواع سلاح های انفجاری (مانند خمپاره انداز دستی، موشک انداز قابل حمل ضد تانک، و سیستم های راکت انداز، سیستم های قابل حمل موشک ضد هواپیما، و هاوان های کمتر از قطر ۱۰۰ ملی متر) شامل کتگوری **سلاح سبک** می شوند. اکثر سلاح های انفجاری مانند بمب های هواپیما، سیستم های راکتی، توپ و هاوان های بزرگ شامل کتگوری **سلاح سنگین** می شوند.^{۲۳۶}

درگیری های زمینی: درگیری های زمینی شامل عملیات زمینی متحرک، حملات راکتی هاوان، تیر اندازی و درگیری های مسلحانه بین طرف های منازعه می شود. درگیری های زمینی شامل حملات یا عملیات هایی می شود که سلاح خفیه، سلاح ثقیله و / یا سیستم سلاحهای ساحوی، به عنوان مثال هاوان ها و راکت های پرتاب شده، می شوند.

مواد انفجاری تعبیه شده: بمبی که برخلاف روش متعارف نظامی ساخته و یا جاسازی شده باشد. مواد منفجره تعبیه شده در کل به چهار کتگوری تقسیم می شوند: مواد منفجره تعبیه شده نوع کنترل از طریق رادیو (راه دور)، مواد منفجره تعبیه شده که با تماس قربانی فعال می گردد، مواد منفجره جاسازی شده بر جسم فرد انتحار کننده و سایر انواع مواد منفجره تعبیه شده.

مواد انفجاری تعبیه شده که با هدایت فعال می شوند - این نوع مواد منفجره از راه دور و با استفاده از امواج رادیویی و یا ریموت کنترل عمل می کند و عاملین آنرا قادر می سازد تا وسیله ای از قبل جاسازی شده را در زمان دقیق که هدف در ساحه مورد نظر وارد می شود، منفجر سازند.^{۲۳۷} ماین های نوع کنترل از راه دور شامل ماین های منفجر شونده توسط استعمال کننده، مانند مواد منفجره تعبیه شده کنار جاده و یا مواد منفجره که روی حیوانات و یا اشیای دیگر از قبیل وسایط نقلیه، بایسکل، موتر سایکل، و مرکب ها تعبیه و جاسازی می شوند. مواد منفجره تعبیه شده نوع مقناطیسی موادی اند که توسط مقناطیس یا سایر مواد نصب گردیده و شامل کتگوری فرعی مواد منفجره تعبیه شده نوع کنترل از راه دور می شود؛ یوناما این نوع مواد منفجره را به گونه جداگانه ثبت می کند زیرا نحوه جاسازی آن در افغانستان متفاوت بوده مثلاً در واسطه نقلیه شخص مورد نظر جاسازی می شوند.

مواد منفجره تعبیه شده که با تماس قربانی فعال می شود - نوع مواد انفجاری می باشد که با تماس فرد قربانی یا واسطه نقلیه به پتاقی و یا سوچ آن انفجار می کند؛ این سوچ و یا پتاقی می تواند به شکل فشاری، یا میکانیزم رفع فشار، تلکی یا وسیله دیگری که سبب انفجار گردد، باشد.^{۲۳۸}

^{۲۳۶} بوری جی. و بریم ام، "تقویت محافظت افراد ملکی در مقابل سلاح های انفجاری در مناطق پر جمعیت: بوجود آوردن اجندای پالیسی و تحقیق"، در

بازنگری صلیب سرخ بین المللی، جلد ۹۳، شماره ۸۸۳

^{۲۳۷} سروی اسلحه خفیف، مواد منفجره تعبیه شده، فصل ۱۰ "دستگاه های آتشزا"، ص ۲۲۰-۲۲۱.

^{۲۳۸} ایضاً

سایر انواع مواد منفجره تعبیه شده - این کنگوری شامل مواد منفجره تعبیه شده‌ی کنترل با سیم و مواد منفجره تعبیه شده ساعتی^{۲۳۹} و مواد منفجره تعبیه شده که نوعیت فعالیت آن مشخص نشده است، می شود.

مواد منفجره تعبیه شده در بدن شخص انتحاری - یوناما تلفات افراد ملکی ناشی از حملات پیچیده و انتحاری را جدا از معلومات در باره مواد منفجره تعبیه شده ثبت می کند. این نوع مواد منفجره تعبیه شده عموماً به شکل مواد منفجره جاسازی شده در بدن شخص انتحاری یا مواد منفجره تعبیه شده در بدن انتحاری و واسطه نقلیه می باشند. مواد منفجره جاسازی شده بر بدن شخص انتحاری به این معنی است که شخص انتحار کننده واسکت یا کمر بند حاوی مواد منفجره را به تن می کند در حالی که مواد منفجره تعبیه شده بر بدن شخص انتحاری و واسطه نقلیه عبارت از انفجار واسطه نقلیه مملو از مواد منفجره توسط راننده یا سرنشین در داخل واسطه نقلیه یا انفجار مواد منفجره جاسازی شده بر بدن شخص انتحاری توسط راننده یا سرنشین در داخل واسطه نقلیه می باشد.

استحصال مواد انفجاری تعبیه شده: استحصال مواد منفجره تعبیه شده شامل پروسه ذیل می گردد: تشخیص، جمع آوری، تولید و توزیع معلومات و مواد جمع آوری شده از ساحه انفجار مواد منفجره تعبیه شده به منظور به دست آوردن اطلاعات قابل استفاده، تقویت طرز العمل و شیوه مبارزه با مواد منفجره، کاهش منابع شورشیان و حمایت از تعقیب عدلی می باشد. این پروسه دربرگیرنده حفظ، تشخیص و ترمیم اجزای سازنده مواد منفجره تعبیه شده برای آزمایش های تخنیکی، حقوقی، بایومتریک و تحلیلی بوده که توسط نهاد های متخصص و با صلاحیت انجام می پذیرد.

رویداد ها: عبارت است از اتفاقات مربوط به درگیری های مسلحانه که منجر به تلفات افراد ملکی، اختطاف افراد ملکی، یا آسیب به جایداد های ملکی و همچنان تهدید/ارعاب/آزار و اذیت ناشی از درگیری مسلحانه و استفاده نظامی از مراکز صحنی و طبی توسط طرفین درگیر می باشد.

سلاح های غیر مستقیم: سیستم سلاح های مانند توپ و هاوان که نیاز به خط دید مستقیم بین سلاح و نقطه مورد هدفش ندارد، را سلاح های غیر مستقیم می نامند.

نیروهای نظامی بین المللی: "نیروهای نظامی بین المللی" شامل تمام سربازان خارجی می گردد که بخشی از عملیات های ماموریت حمایت قاطع تحت رهبری ناتو و سایر نیروهای امریکایی در افغانستان را تشکیل داده و نه تنها در ماموریت حمایت قاطع سهیم هستند بلکه در عملیات های مبارزه با تروریسم به عنوان بخشی از عملیات حفظ آزادی دخیل می باشند. این اصطلاح دربرگیرنده نیروهای عملیات های ویژه و سایر نیروهای امنیتی و استخباراتی خارجی نیز می شود.

محرم: شوهر یا اقارب نزدیک زن (پدر، برادر، کاکا، ماما، برادر زاده و خواهر زاده) که نکاح با آنها طبق احکام شریعت اسلامی منع قرار داده شده است.

^{۲۳۹} از سال ۲۰۰۹ بدینسو، یوناما تعداد کمی از این نوع بم ساعتی را ثبت کرده است.

ناتو: سازمان پیمان اتلانتیک شمالی. اعضای ناتو بیشترین سهم را در مأموریت حمایت قاطع دارند. (برای جزئیات، به بخش مأموریت حمایت قاطع و ضمیمه II: طرف های اصلی درگیری مراجعه شود).

ریاست امنیت ملی: ریاست عمومی امنیت ملی عبارت از اداره استخبارات دولتی افغانستان می باشد.

مواد منفجره تعبیه شده غیر انتحاری: هر نوع مواد انفجاری غیر انتحاری مانند موادی انفجاری که توسط فشار از سوی قربانی منفجر می شود مواد منفجره مقناطیسی و مواد منفجره نوع کنترل از راه دور.

OHCHR: دفتر کمیشنی عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد.

مأموریت حفظ آزادی: نیرو های ایالات متحده در افغانستان که از مأموریت حمایت قاطع پشتیبانی کرده و همچنان عملیات های مبارزه با تروریسم را طبق توافقنامه دوجانبه امنیتی میان افغانستان و ایالات متحده (سال ۲۰۱۴) به پیش می برند. برای جزئیات، به ضمیمه II: طرف های اصلی درگیری مراجعه شود.

گروه های مسلح طرفدار دولت (یا ملیشه های طرفدار دولت): اصطلاح "گروه مسلح طرفدار دولت" به نیروهای مسلح، منسجم و غیر دولتی اطلاق می شود که شامل درگیری مسلحانه بوده و از نیروهای دولتی، شورشیان و گروه های جنایتکار متفاوت باشند. گروه های مسلح طرفدار دولت شامل پولیس محلی افغانستان که تحت سوق و اداره وزارت داخله است، نمی باشد. این گروه های مسلح هیچ مبنای حقوقی تحت قوانین افغانستان ندارند. گروه های مسلح توانائی تدارک اسلحه برای نیروهای خود جهت کسب اهداف سیاسی، ایدیولوژیک یا سایر اهداف را دارند؛ این گروه ها جزء ساختار نظامی رسمی دول، نیروهای ائتلاف یا سازمان های دولتی نبوده و تحت سوق و اداره دولت/دول که این گروه ها در آن کشور فعالیت دارند، نمی باشند. در بسا موارد، گروه های مسلح حمایت های مستقیم/غیر مستقیم را از جانب دولت میزبان یا سایر دول به دست می آورند. این تعریف شامل گروه های ذیل شده ولی محدود به آنها نمی شوند: خیزش های مردمی،^{۲۴۰} ملیشه های محلی (به اساس قوم، قبیله، و غیره)، و نیروهای دفاعی ملکی و گروه های شبه نظامی (زمانی که این گروه ها تحت کنترل و فرماندهی دولت نباشند).

نیروهای طرفدار دولت: نیرو های ملی امنیتی افغانستان و سایر نیرو ها و گروه های که در عملیات های نظامی یا شبه نظامی علیه مخالفین سهمیه بوده و به گونه مستقیم یا غیرمستقیم تحت فرماندهی دولت افغانستان قرار دارند. به ضمیمه II: طرف های اصلی درگیری مراجعه شود.

^{۲۴۰} برای تعاریف و جزئیات سهم گیری اعضای جنبش های قیام مردمی در جنگ، به گزارش سالانه ۲۰۱۴ حفاظت افراد ملکی در درگیری های مسلحانه که در لینک ذیل قابل دسترس است، مراجعه کنید.

حمایت قاطع: به تاریخ ۱ جنوری ۲۰۱۵، ماموریت ناتو از ماموریت همکاری تامین امنیت در افغانستان (آیساف) به ماموریت حمایت قاطع به منظور آموزش، همکاری و مشوره دهی نیروهای امنیتی افغانستان، مبدل شد. برای جزئیات، به ضمیمه II: طرف های اصلی درگیری مراجعه شود.

عملیات های تلاشی: عبارت از تاکتیک نظامی است که توسط نیرو های طرفدار دولت در افغانستان استفاده می شود تا افرادی را که گمان می رود که از اهداف عناصر مخالف دولت اند، دستگیر یا از بین ببرند؛ این عملیات ها معمولاً شامل ورود به خانه ها یا سایر تاسیسات ملکی و تلاشی آن محلات شده و اکثراً از طرف شب اجراء می شود.

سلاح های سبک: سلاح های که برای استفاده یک فرد ساخته می شوند. نمونه های این نوع سلاح، شامل انواع تفنگچه، تفنگ، ماشیندار های سبک و خفیف می باشند.^{۲۴۱}

حمله انتحاری (حمله انتحاری با استفاده از مواد منفجره تعبیه شده): استعمال اصطلاح "حمله انتحاری با استفاده از مواد منفجره تعبیه شده" یا "حمله انتحاری" توسط یوناما شامل تمام حملاتی می شود که فاعل با قصد از بین بردن خویش به محض انفجار از مواد منفجره تعبیه شده، معمولاً تعبیه شده در بدن یا واسطه نقلیه، استفاده می نماید. این واژه همچنان شامل حملات پیچیده (به تعریف فوق مراجعه شود) می شود.

قتل های هدفمند: در این گزارش، "قتل های هدفمند" عبارت از استفاده از نیروی کشنده به شکل عمدی توسط نیرو های طرفدار دولت یا عناصر مخالف دولت علیه اشخاص معینی که عملاً تحت توقیف مرتکبین قرار ندارد، می باشد.^{۲۴۲} این گونه رویداد ها معمولاً دربرگیرنده پلان قبلی می شود. یوناما تلفات افراد ملکی که مستقیماً یا به گونه ضمنی از چنین حملات ناشی شده باشد، را ثبت می کند.

تشکیل: واژه دری بوده و به معنی ساختار تشکیلاتی می باشد و شامل فهرست کارمندان رسمی و تجهیزاتی می شود که توسط دولت افغانستان برای نهاد دولتی مشخص به شمول نیروهای امنیتی و کارمندان ملکی اختصاص داده شده است.

یوناما: هیئت معاونت ملل متحد در افغانستان.

^{۲۴۱} قوانین بین المللی برای توانمند ساختن دولت ها برای شناسایی و ردیابی به موقع و قابل اعتماد، اسلحه خفیف و اسلحه غیرقانونی، که توسط مجمع عمومی سازمان ملل متحد در تاریخ ۸ دسامبر ۲۰۰۵ تصویب شد، CONF. ۱۹۲ / ۱۵، در ویبسایت زیر قابل دسترسی می باشد: http://www.un.org/events/smallarms2006/pdf/international_instrument.pdf.

^{۲۴۲} اگر چه در بیشتر موارد قتل های هدفمند حق زندگی را نقض می کنند، در شرایط استثنایی درگیریهای مسلحانه ممکن این امر قانونی باشد، در صورتیکه قوانین مربوط به حقوق بشردوستانه بین المللی و حقوق بشر رعایت شوند. به گزارش مجمع عمومی ملل متحد، جلسه چهاردهم شورای حقوق بشر، ماده ۳ اجندا، گزارش گزارشگر ویژه ی اعدام های فراقانونی، سریع و یا خودسرانه، فیلیپ آلستون. تکمیلی، 'بررسی در مورد قتل های هدفمند'. A / HRC / Add.۲۴/۱۴ / ۶. ۱۰ می ۲۰۱۰. در یوناما، برای ثبت پایگاه معلوماتی، دسته قتل های هدفمند همچنین شامل مواردی از قتل هایی است که قربانی به طور موقت در زمان قتل در توقیف عامل بوده، اما چنین توقیف به اختطاف اطلاق نمی شود، یعنی فردی که برای کشته شدن شناسایی شده از طرف افراد مسلح متوقف ساخته می شود، هویت شان تایید، و سپس مهاجمان این فرد را در پسته های تلاشی غیر قانونی به قتل رساندند.

UXO: مواد منفجر ناشده.

جرایم جنگی: جرایم جنگی نقض صریح معاهدات و نورم های عرفی حقوق بشردوستانه بین المللی است. جرایم جنگی در جنگ های مسلحانه داخلی عبارت از نقض جدی ماده مشترک ۳ کنوانسیون های ژنیو و سایر قوانین و عرف های که قابل تطبیق در منازعات بوده و دارای خصوصیت بین المللی نیستند، می باشد. جرایم جنگی – با توجه به کسانی که در جنگ ها شرکت نکرده یا ادامه نمی دهند – میان دیگر جرایم، شامل خشونت علیه زندگی و حیات فرد و به طور مشخص هر نوع قتل و توجیه عمدی حملات علیه جمعیت افراد ملکی که در جنگ ها شرکت نمی کنند، شامل می شود.^{۲۴۳}

برای جزئیات بیشتر، به ضمیمه ۱: چارچوب حقوقی مراجعه شود.

^{۲۴۳} اساسنامه محکمه ICC ماده ۸ (۲) (c، e)؛ قانون بین المللی بشر دوستانه ICRC، قاعده ۱۵۶.

ضمیمه ۴: تلفات افراد ملکی به تفکیک ولایات

جدول ذیل به ترتیب بیشترین تعداد تلفات افراد ملکی در ولایات تا کمترین میزان تلفات در دوره زمانی ۱ جنوری الی ۳۱ دسامبر ۲۰۱۸ تهیه شده است. این جدول حاوی آمار مجموعی تلفات افراد ملکی که در ۳۴ ولایت افغانستان در طول دوره گزارشدهی اتفاق افتاده، می باشد و سه عامل اصلی تلفات افراد ملکی در هر ولایت، و درصدی افزایش یا کاهش این تلفات در مقایسه با سال ۲۰۱۷ در جدول نشان داده شده است.

گزارش سالانه در مورد محافظت افراد ملکی در منازعات مسلحانه افغانستان: ۲۰۱۸

ولایت	عامل درجه اول	عامل درجه دوم	عامل درجه سوم	مجموع تلفات ملکی	مقایسه با سال ۲۰۱۷
کابل	حملات انتحاری/پیچیده	مواد منفجره تعبیه شده (غیر انتحاری)	قتل های هدفمند	۱۸۶۶ (۵۹۶ کشته و ۱۲۷۰ مجروح)	۲۰٪+
ننګرهار	حملات انتحاری/پیچیده	مواد منفجره تعبیه شده (غیر انتحاری)	درگیری های زمینی	۱۸۱۵ (۶۸۱ کشته و ۱۱۳۴ مجروح)	۱۱۱٪+
هلمند	درگیری های زمینی	مواد منفجره تعبیه شده (غیر انتحاری)	حملات انتحاری/پیچیده	۸۸۰ (۲۸۱ کشته و ۵۹۹ مجروح)	۱۱٪-
غزنی	درگیری های زمینی	حملات هوایی	قتل های هدفمند/عمدی	۶۵۳ (۲۵۳ کشته و ۴۰۰ مجروح)	۸۴٪+
فاریاب	درگیری های زمینی	عملیات های هوایی	مواد منفجر ناشده/ماین های زمینی	۶۴۶ (۲۳۰ کشته و ۴۱۶ مجروح)	۱۰٪+
کندهار	مواد منفجره تعبیه شده (غیر انتحاری)	درگیری های زمینی	عملیات های تلاشی	۵۳۷ (۲۰۴ کشته و ۳۳۳ مجروح)	۲۵٪-
پکتیا	حملات انتحاری/پیچیده	درگیری های زمینی	حملات هوایی	۴۲۸ (۱۵۲ کشته و ۲۷۶ مجروح)	۱۳٪-
کنړ	درگیری های زمینی	حملات هوایی	مواد منفجره تعبیه شده (غیر انتحاری)	۳۹۷ (۱۲۸ کشته و ۲۶۹ مجروح)	۷۷٪+
کنډز	درگیری های زمینی	حملات هوایی	مواد منفجره تعبیه شده (غیر انتحاری)	۳۳۷ (۱۰۵ کشته و ۲۳۲ مجروح)	۱۱٪-
زابل	درگیری های زمینی	مواد منفجره تعبیه شده (غیر انتحاری)	مواد منفجر ناشده/ماین های زمینی	۲۹۳ (۵۷ کشته و ۲۳۶ مجروح)	۱۲٪-
فراه	درگیری های زمینی	مواد منفجره تعبیه شده (غیر انتحاری)	قتل های هدفمند	۲۷۵ (۱۲۲ کشته و ۱۵۳ مجروح)	۱۹٪-
لغمان	درگیری های زمینی	قتل های هدفمند	مواد منفجر ناشده/ماین های زمینی	۲۷۱ (۹۳ کشته و ۱۷۸ مجروح)	۲۳٪-
بغلان	درگیری های زمینی	مواد منفجره تعبیه شده (غیر انتحاری)	قتل های هدفمند	۲۶۱ (۶۸ کشته و ۱۹۳ مجروح)	۱۷٪+
هرات	مواد منفجره تعبیه شده (غیر انتحاری)	درگیری های زمینی	قتل های هدفمند	۲۵۹ (۹۵ کشته و ۱۶۴ مجروح)	۴۸٪-
بلخ	درگیری های زمینی	مواد منفجره تعبیه شده (غیر انتحاری)	قتل های هدفمند	۲۲۷ (۸۵ کشته و ۱۴۲ مجروح)	۷۶٪+
وردک	درگیری های زمینی	حملات انتحاری	مواد منفجره تعبیه شده (غیر انتحاری)	۲۲۴ (۸۸ کشته و ۱۳۶ مجروح)	۱۷۰٪+
جوزجان	درگیری های زمینی	حملات هوایی	مواد منفجره تعبیه شده (غیر انتحاری)	۱۸۳ (۶۱ کشته و ۱۲۲ مجروح)	۵۵٪+

گزارش سالانه در مورد محافظت افراد ملکی در منازعات مسلحانه افغانستان: ۲۰۱۸

خوست	مواد منفجره تعبیه شده (غیر انتحاری)	قتل های هدفمند	تلاشی	۱۷۵ (۸۴ کشته و ۹۱ مجروح)	۳- %
ارزگان	درگیری های زمینی	مواد منفجره تعبیه شده (غیر انتحاری)	حملات هوایی	۱۷۳ (۴۶ کشته و ۱۲۷ مجروح)	۷۰- %
پکتیکا	مواد منفجره تعبیه شده (غیر انتحاری)	قتل های هدفمند	درگیری های زمینی	۱۵۰ (۶۷ کشته و ۸۳ مجروح)	۶- %
لوگر	درگیری های زمینی	قتل های هدفمند	حملات پیچیده	۱۴۳ (۶۸ کشته و ۷۵ مجروح)	۳- %
کاپیسا	درگیری های زمینی	حملات هوایی	مواد منفجره تعبیه شده (غیر انتحاری)	۱۳۹ (۳۹ کشته و ۱۰۰ مجروح)	۳۸+ %
تخار	درگیری های زمینی	مواد منفجره تعبیه شده (غیر انتحاری)	تهدید/ارباب/آزار و اذیت	۱۱۳ (۲۶ کشته و ۸۷ مجروح)	۱۵+ %
سرپل	درگیری های زمینی	مواد منفجر ناشده/ماین های زمینی	مواد منفجره تعبیه شده (غیر انتحاری)	۱۰۱ (۲۲ کشته و ۷۹ مجروح)	۶- %
نیمروز	درگیری های زمینی	مواد منفجر ناشده/ماین های زمینی	حملات هوایی	۸۲ (۱۸ کشته و ۶۴ مجروح)	۱۷- %
بادغیس	درگیری های زمینی	مواد منفجر ناشده/ماین های زمینی	مواد منفجره تعبیه شده (غیر انتحاری)	۷۹ (۲۱ کشته و ۵۸ مجروح)	۴۰- %
غور	قتل های هدفمند/عمدی	درگیری های زمینی	مواد منفجره تعبیه شده (غیر انتحاری)	۶۴ (۲۸ کشته و ۳۶ مجروح)	۹۴+ %
بدخشان	درگیری های زمینی	اختطاف/آدم ربائی	قتل های هدفمند	۶۳ (۱۸ کشته و ۴۵ مجروح)	۳- %
سمنگان	مواد منفجره تعبیه شده (غیر انتحاری)	قتل های هدفمند/عمدی	درگیری های زمینی	۴۶ (۱۹ کشته و ۲۷ مجروح)	۲۱+ %
پروان	درگیری های زمینی	حملات انتحاری/پیچیده	درگیری های زمینی	۴۱ (۲۰ کشته و ۲۱ مجروح)	۴۷- %
دایکندی	درگیری های زمینی	اختطاف/آدم ربائی	مواد منفجره تعبیه شده (غیر انتحاری)	۴۱ (۱۹ کشته و ۲۲ مجروح)	۵- %
نورستان	درگیری های زمینی	قتل های هدفمند/عمدی	حملات هوایی	۲۵ (۹ کشته و ۱۵ مجروح)	۴۱+ %
بامیان	مواد منفجر ناشده/ماین های زمینی	درگیری های زمینی	تهدید/ارباب/آزار و اذیت	۷ (۱ کشته و ۶ مجروح)	۷۵+ %
پنجشیر	وجود ندارد	وجود ندارد	وجود ندارد	۰	۰

ضمیمه ۵: حملاتی که طالبان مسئولیت آن را بدوش گرفتند: تفکیک حملات

براساس نوع تاکتیک

از ۱ جنوری الی ۳۱ دسامبر ۲۰۱۸، طالبان علناً مسئولیت ۱۵۳ حمله را که منجر به تلفات افراد ملکی شد، پذیرفتند. از جمله ۱۵۳ حمله‌ای که طالبان مسئولیت آنرا بدوش گرفتند، ۶۱ حمله علیه نیروهای طرفدار دولت انجام شد در حالیکه ۹۲ حمله دیگر، عمداً افراد ملکی را مورد هدف قرار داد.

جدول زیر ۱۵۳ حمله‌ای طالبان را که منجر به ۹۴۳ مورد تلفات ملکی (۳۱۹ کشته و ۶۲۴ زخمی) گردید، به اساس نوع هدف تقسیم کرده است:

حملاتی که بالای نیروهای امنیتی افغانستان، نیروهای نظامی بین‌المللی، نیروهای طرفدار دولت و گروه‌های مسلح طرفدار دولت صورت گرفته است

۲۶	پولیس ملی افغانستان
۱۱	نیروهای ملی امنیتی افغانستان
۱۰	اردوی ملی افغانستان
۳	ریاست امنیت ملی افغانستان
۷	پولیس محلی افغانستان
۲	نیروهای نظامی بین‌المللی
۲	پولیس سرحدی افغانستان
۶۱	مجموع حملات علیه نیروهای امنیتی/نظامی که منجر به تلفات افراد ملکی شده و طالبان مسئولیت آنرا از طریق وبسایت و تویتر بدوش گرفته است:

حملاتی که بالای اهداف ملکی و افراد ملکی صورت گرفته

۱۴	سایر اهداف ملکی
۱۷	ادارات ملکی دولت
۵	سران قومی
۱	قضات، سارنوالان و کارمندان قضاء
۴	قراردادی‌ها / کارگران
۵۰	مربوط به انتخابات
۱	عناصر اسبق مخالف دولت که اکنون به حکومت پیوسته‌اند
۹۲	مجموع حملات بالای افراد ملکی یا مکان‌های ملکی که منجر به تلفات افراد ملکی شده و طالبان مسئولیت آنرا پذیرفته‌اند:
۱۵۳	مجموع حملاتی که منجر به تلفات افراد ملکی شده و طالبان مسئولیت آنرا قبول نموده‌اند:

ضمیمه ۶: جدول اتهامات طالبان در مورد "جرایم جنگی"

از ۱ جنوری الی ۳۱ دسامبر ۲۰۱۸، طالبان نیروهای طرفدار دولت را متهم به تلفات افراد ملکی کردند. این اتهامات در اعلامیه های عمومی یا گزارشات طالبان به نشر می رسید. جدول زیر فشرده ای از تحقیقات یوناما در خصوص ۳۵۶ مورد اتهام ارتکاب "جرایم جنگی" که گفته می شود از سوی نیروهای طرفدار دولت صورت گرفته است، را نشان می دهد. یوناما تاکید می کند که تثبیت تلفات ملکی ادعا شده در این رویداد ها الزاماً بیانگر وقوع جرایم جنگی که در قانون بین المللی تعریف شده است، نمی باشد.

مجموع ادعا ها	ثبت توسط یوناما	تلفات ملکی تثبیت شده توسط یوناما	انتساب توسط یوناما
۳۵۶	۲۰۴ قضیه قبل از نشر اعلامیه یا گزارش طالبان، از طرف یوناما ثبت شده بود	در ۵۰ قضیه یوناما عین تعداد مرگ و مجروحیت ملکی را ثبت کرد	۴۶ رویداد به نیروهای طرفدار دولت
		در ۶ قضیه یوناما عین تعداد تلفات را ثبت کرد ولی تعداد کشته و زخمی ها تفاوت داشت	۴ رویداد مشترکاً به نیروهای طرفدار دولت و عناصر مخالف دولت
		در ۷۶ رویداد یوناما تعداد کمتر تلفات افراد ملکی را ثبت کرد	۶۳ رویداد به نیروهای طرفدار دولت
		در ۲۵ مورد، یوناما تعداد بیشتر تلفات ملکی را ثبت کرد.	۹ رویداد مشترکاً به نیروهای طرفدار دولت و عناصر مخالف دولت
	۸۰ رویداد تلفات ملکی ادعا شده بعد از نشر اعلامیه/گزارش طالبان، از طرف یوناما ثبت شد.	در ۲۱ مورد، یوناما عین تعداد کشته و مجروح ملکی را ثبت کرد	۲۲ مورد به نیروهای طرفدار دولت
		در ۲ مورد، یوناما عین تعداد تلفات ملکی را ثبت کرد ولی تعداد کشته و مجروح تفاوت داشت	۳ مورد مشترکاً به نیروهای طرفدار دولت و عناصر مخالف دولت
		در ۲۶ قضیه دارای شمار کمتر تلفات بود.	۲۳ مورد به نیروهای طرفدار دولت
			۳ مورد مشترکاً به نیروهای طرفدار دولت و عناصر مخالف دولت
		در ۹ مورد، یوناما تعداد بیشتر تلفات ملکی را ثبت کرد	۹ مورد به نیروهای طرفدار دولت
		در ۷۲ قضیه تلفات ملی ادعا شده، یوناما نتوانست تلفات ملکی را تثبیت کند.	
		۷۲ رویداد از طرف یوناما قابل تأیید نبود.	

ضمیمه ۷: پاسخ حکومت جمهوری اسلامی افغانستان به گزارش محافظت افراد

ملکی در منازعات مسلحانه افغانستان در سال ۲۰۱۸

جمهوری اسلامی افغانستان

دفتر شورای امنیت ملی

۲۳ فبروری ۲۰۱۹

موضوع: اعلامیه در رابطه به گزارش سال ۲۰۱۸ یوناما در مورد محافظت افراد ملکی در درگیری های مسلحانه

دولت جمهوری اسلامی افغانستان با اغتنام از فرصت مراتب قدردانی خود را از هیئت معاونت ملل متحد در افغانستان (یوناما) جهت شریک ساختن گزارش سالانه ۲۰۱۸ خود در مورد محافظت افراد ملکی در منازعات مسلحانه ابراز می نماید.

نیرو های مسلح مخالف دولت، طالبان، گروه های تروریستی و همکاران شان مسئول تلفات افراد ملکی در افغانستان می باشند. در حالیکه جمهوری اسلامی افغانستان برای محافظت افراد ملکی از احتیاط کار گرفته و یک سلسله اقدامات را روی دست می گیرد، طالبان و گروه های تروریستی به عنوانی تاکتیک جنگی شان از افراد ملکی به صفت سپر استفاده می کنند که باعث میزان بلند تلفات ملکی می شود. این گروه ها حتی عمداً افراد ملکی را هدف قرار می دهند تا در جامعه وحشت را ایجاد نمایند. در حالیکه تلفات ملکی توسط نیروهای مسلح مخالف دولت واقعاً افزایش یافته است، آمار مجموعی تلفات ملکی منسوب به نیرو های طرفدار دولت که در سال ۲۰۱۸ از سوی ما جمع آوری شد، خیلی پایینتر از آنچه می باشد که در گزارش شما آمده است. نیرو های مسلح مخالف دولت از تاکتیک های مختلف استفاده می کند تا تلفات ملکی را به نیرو های طرفدار دولت نسبت دهند. به گونه مثال، آنها سلاح های افراد تلف شده شان در میدان جنگ را می گیرند [تا آنها افراد ملکی به نظر برسند].

جلوگیری و کاهش آسیب به افراد ملکی مکلفیت قانونی و اخلاقی دولت جمهوری اسلامی افغانستان بوده و بر مبنای پالیسی جلوگیری و کاهش تلفات ملکی که توسط شورای امنیت ملی تصویب شد، یکی از اولویت های کلیدی به حساب می رود. نیرو های دفاعی و امنیتی ما نهایت تلاش می کنند تا عملیات ها را به نحوی پلانگذاری نمایند که از تلفات ملکی جلوگیری به عمل آید. در اکثر موارد، عملیات های مهم لغو یا به تعویق افتاده زیرا زندگی افراد ملکی در معرض خطر احتمالی قرار داشت.

ما یک بار دیگر تاکید می کنیم که دولت جمهوری اسلامی افغانستان کاملاً متعهد به محافظت افراد ملکی بوده آن را از جمله وظایف اساسی خویش دانسته و هر نوع تلاش و همکاری در این راستا را ترغیب نموده و از آن استقبال می کند.

ضمیمه ۸: پاسخ ماموریت حمایت قاطع ناتو به گزارش محافظت افراد ملکی در منازعات مسلحانه افغانستان در سال ۲۰۱۸

معلومات غیر محرم و قابل نشر

مرکز فرماندهی

حمایت قاطع

کابل، افغانستان

۱۹ فبروری ۲۰۱۹

موضوع: پاسخ رسمی ماموریت حمایت قاطع به گزارش سال ۲۰۱۸ هیئت معاونت ملل متحد در افغانستان در مورد محافظت افراد ملکی در درگیری های مسلحانه

ماموریت حمایت قاطع ناتو از این فرصت که مسوده گزارش سالانه یوناما در مورد محافظت افراد ملکی در درگیری های مسلحانه برای سال ۲۰۱۸ را مورد بررسی قرار داده و به آن پاسخ دهد، استقبال می نماید.

ماموریت حمایت قاطع تلاش های مهم یوناما در راستای بررسی و گزارش موارد تلفات افراد ملکی در داخل افغانستان در مطابقت با ماموریتی که تحت قطعنامه شماره ۲۴۰۵ (۲۰۱۸) شورای امنیت سازمان ملل به آنها تفویض گردیده، را به خوبی درک می نماید. ماموریت حمایت قاطع از مفاد قطعنامه شماره ۲۱۸۹ (۲۰۱۴) شورای امنیت ملل متحد که توافقنامه دوجانبه میان افغانستان و ناتو در مورد ایجاد ماموریت حمایت قاطع را به رسمیت می شناسد، استقبال می کند.

ماموریت حمایت قاطع از اینکه یوناما اقدامات نیروهای نظامی بین المللی در راستای کاهش تلفات ملکی را ارج می گذارد، سپاسگزاری نموده و اطمینان می دهد که تمام موارد ادعا شده تلفات ملکی که در نتیجه و یا در ارتباط با عملیات های نیروهای ائتلاف به میان آمده، به شکل همه جانبه و شفاف مورد تحقیق و بررسی قرار می گیرد. ما به تلاش های همه جانبه ای مان برای جلوگیری از تلفات ملکی و در صورت وقوع، به تحقیقات همه جانبه آن ادامه می دهیم.

تمام عملیات های نظامی ماموریت حمایت قاطع در داخل افغانستان در مطابقت با احکام قانون بین المللی انجام یافته و اقدامات لازم برای جلوگیری از احتمال وقوع تلفات ملکی روی دست گرفته می شود. هر زمانیکه گزارش ها و یا ادعا های تلفات ملکی منسوب به نیروهای نظامی بین المللی مواصلت می ورزد، ماموریت حمایت قاطع آن را به عنوان ادعای جدی در نظر می گیرد (بدون در نظر داشت اینکه گزارش چنین رویدادها در نتیجه عملیات نیروهای بین المللی و یا کدام سازمان خارج از ماموریت حمایت قاطع ناشی شده باشد). چنین گزارشها بعداً مورد تحقیق و بررسی جدی قرار می گیرد تا حقایق چنین ادعاها روشن گردد.

به تعقیب روند بررسی تلفات ملکی توسط ماموریت حمایت قاطع، گزارش تلفات ملکی زمانی ثابت محسوب خواهد شد که احتمال کشته و یا مجروح شدن یک فرد ملکی در نتیجه فعالیت نیروی های ماموریت حمایت قاطع بر مبنای تمام معلومات معتبر و قابل دسترس نسبت به نبود احتمال آن بیشتر باشد. در مواردی که احتمال می رود که گزارش تلفات ملکی حاوی معلومات ناکافی باشد که بر مبنای آن ماموریت حمایت قاطع نتواند صحت و سقم گزارش را ثابت سازد، در چنین موارد ماموریت حمایت قاطع آن گزارش را "مورد اختلاف" محسوب می کند. به عنوان بخشی از روند بررسی تلفات ملکی توسط ماموریت حمایت قاطع، هر مورد ادعای تلفات ملکی مورد ارزیابی حقوقی قرار می گیرد تا اطمینان حاصل گردد که تمام ابعاد بازجویی در نظر گرفته شده، و اینکه نتایج بر بنیاد شواهد، و پیشنهاد ها بر اساس نتایج اخذ گردیده اند. در تمام موارد، در صورت بدست آمدن شواهد بیشتر، گزارشهای بسته شده و یا اختلافی تلفات ملکی بازگشایی گردیده و مورد بررسی و تحقیق قرار خواهند گرفت. مهمتر از همه، نمایندگان ماموریت حمایت قاطع با نمایندگان یوناما به طور مستمر دیدار می نمایند تا نتایج ادعا های تلفات ملکی که توسط یوناما گزارش شده را مورد بحث قرار دهند.

بر اساس معلومات مفصل در مورد عملیات های ماموریت حمایت قاطع، این ماموریت ۱۱۷ مورد تلفات ملکی تأیید شده (۶۲ کشته و ۵۵ مجروح) و ۱۳۴ مورد تلفات ملکی اختلافی (۶۸ کشته و ۶۶ زخمی) را در جریان سال ۲۰۱۸ ثبت کرده است. ماموریت حمایت قاطع مسئولیت این تلفات ملکی را می پذیرد. هر چند ملاحظه می شود که این آمار تعداد اندک مجموع تلفات ملکی را تشکیل می دهد، ماموریت حمایت قاطع می پذیرد که این آمار بسیار بلند بوده و به تلاش ها در راستای جلوگیری از رویداد های تلفات ملکی در آینده ادامه خواهد داد چنانچه ما برای نیل به صلح از طریق گفتگو کار می کنیم.

ماموریت حمایت قاطع از هر نوع فرصت برای تشریک مساعی و شریک ساختن معلومات بیشتر پیرامون ادعا های تلفات ملکی با یوناما استقبال می کند. ماموریت حمایت قاطع تعهد اش در اتخاذ تمام تلاش ها و اقدامات برای جلوگیری از تلفات ملکی را ابراز می دارد.

رندی ای. جورج

تورن جنرال (او اف - ۷) ارتش امریکا

معاون رئیس ستاد - عملیات

مقر ماموریت حمایت قاطع

ضمیمه ۹: پاسخ طالبان به گزارش محافظت افراد ملکی در منازعات مسلحانه افغانستان در سال ۲۰۱۸

ترجمه غیر رسمی یوناما

پاسخ امارت اسلامی افغانستان پیرامون گزارش سال ۲۰۱۸ بخش حقوق بشر هیئت معاونت ملل متحد در افغانستان (یوناما) در مورد تلفات افراد ملکی در درگیری های مسلحانه

از اینکه گزارش سالانه تان را قبل از نشر با ما شریک ساختید، از شما تشکری می کنیم. ما گزارش شما را مطالعه کردیم و بعد از غور و دقت، موارد ذیل را پیرامون گزارش تان می نگاریم.

شما در گزارش تان اظهار نمودید که موقف یوناما در مورد درگیری در افغانستان اینست که این یک جنگ مسلحانه داخلی است و ما این را به شدت رد می کنیم و آن را یک جنگ مسلحانه بین المللی می خوانیم. به همین ترتیب، ما معتقد هستیم که جنگ افغانستان تحت ماده ۳ کنوانسیون مشترک ژنیو نبوده بلکه تحت ماده ۴ کنوانسیون ژنیو قرار دارد. امریکائیان خلاف همه قوانین بین المللی بالای افغانستان حمله کرده و ملل متحد باید این حقیقت را درک نماید. آنها برخلاف هدایت منشور ملل متحد که باید به گونه صلح آمیز با امارت اسلامی افغانستان وارد بحث می شدند، بالای افغانستان حمله کردند و یک حکومت ثابت را برانداختند که در نتیجه امنیت منطقه و جهان مختل شد، تعداد زیاد افغان ها شهید، معیوب، بی خانه و مهاجر شدند. حمله آنها بالای افغانستان نه شرایط دفاعی را داشت و نه هم شرایط اجتماعی تحت حمایت ملل متحد را در برداشت.

ما آمار های شما در رابطه به تلفات ملکی را هم رد می کنیم. باوجودیکه در گزارش آمده است بمباری از سوی نیروهای اشغالگر در سال ۲۰۱۸ بی پیشینه بوده و تلفات بیشتر را در مقایسه با سال های گذشته به بار آورده است، ولی باز هم تنها ۷ درصد تلفات ملکی به نیروهای اشغالگر نسبت داده شده است؛ این گزارش نه تنها برای امارت اسلامی افغانستان و مردم افغانستان قابل قبول نیست بلکه کسیکه درک ابتدائی از وضعیت افغانستان داشته باشد، چشم بسته این گزارش را یک جانبه دانسته و آن را رد می کند. در ولایات هلمند، ننگرهار، کندز، غزنی، پکتیا، وردک و سایر ولایات مردم آنقدر از عملیات های تلاشی و بمبارد های هوائی به ستوه آمده اند که اکثر آنها خانه و قریه های شان را ترک کرده اند و اکثر افرادی که در محلات زندگی می کنند، از طرف شب به کوه ها می روند یا شب را در مناطق دیگر سپری می کنند. این گفته های مجاهدین امارت اسلامی افغانستان نیست بلکه گفته های مردم عام است زیرا اکثر بمباری ها و عملیات ها باعث تلفات افراد ملکی می شوند.

اکنون برای همه واضح است که اداره کابل و اشغالگران خارجی حتی یک اصل از اصول جنگ را مراعات نمی کنند و تنها هدف شان کشتن و تهدید مردم ملکی است و در این راستا از کشتن، شکنجه کردن، زندانی کردن، چپاول، اختطاف و هیچ عمل غیر انسانی دیگر دریغ نمی کنند. اکنون، مظلوم اداره کابل و نیروهای اشغالگر از دایره جرایم جنگی فراتر رفته و شامل قتل عام می شود چرا که آنها عملاً قتل عام و قتل دسته جمعی را آغاز کرده

اند. بخش حقوق بشر ملل متحد به عوض اینکه مانع قتل عام آنها شده و اعمال زشت شان را به اساس واقعیت ها انعکاس دهد، بالای این اعمال پرده انداخته و به نحوی از انحا تلاش می کند تا میزان تلفات منسوب به آنها را کم جلوه دهد. برعکس، به رغم تلاش های ملموس امارت اسلامی افغانستان، ملل متحد بخش اعظم تلفات ملکی را به امارت اسلامی نسبت می دهد و تلفات نیروهای اشغالگر و دست نشانده را زیر نام تلفات ملکی پوشش می دهد.

از سوی دیگر، محافظت افراد ملکی از مهمترین اولویت های امارت اسلامی افغانستان می باشد و امارت اسلامی نه تنها کمیسیون ویژه را توظیف کرده و در هر ولایت و ولسوالی نماینده دارد، بلکه برای آگاهی بیشتر مردم روند اعزام هیئت ها را به ولایات و ولسوالی آغاز کرده و این هیئت ها وقتاً فوقتاً به ولایات سفر می کنند و در مورد تعداد و عوامل تلفات ملکی و اینکه تلفات از سوی کدام طرف صورت گرفته و چگونه می توان از آن جلوگیری کرد، فعالیت می نمایند. افزون بر این، اگر یک تن از مجاهدین در این عرصه مرتکب غفلت شود، با وی برخورد قانونی شده و با افراد متضرر مساعدت صورت می گیرد. در اکثر موارد، تلاش های امارت اسلامی افغانستان در راستای محافظت افراد ملکی باعث شهادت مسئولین [امارت اسلامی] نیز می شود. مسئولین کمیسیون تلفات ملکی که به منظور سمع صدای مردم عام به محلات خویش می روند، به مجاهدین تفهیم می کنند تا باعث تلفات ملکی نشوند؛ آنها در این عرصه زحمات زیادی می کشند. نه تنها که این افراد نباید مورد هدف نیروهای اشغالگر و اداره دست نشانده آنها قرار بگیرند بلکه از تلاش های شان قدردانی به عمل آید؛ ولی برعکس، اشغالگران و مزدوران شان کارمندان اداری را بیشتر از هر کس دیگر مورد هدف قرار می دهند و تا اکنون معاون کمیسیون، الحاج ملا عبدالمنان؛ یک رئیس ولایتی کمیسیون و ۱۳ عضو ولسوالی کمیسیون را به شهادت رسانیده، یکتا را مجروح و یک تن دیگر را اسیر کردند.

در ختم سال ۲۰۱۸، گزارش مکمل تلفات ملکی به گونه مستند از سوی کمیسیون جلوگیری تلفات ملکی و سمع شکایات امارت اسلامی افغانستان نشر شد و در آن تلفات منسوب به هر طرف با دقت و مستند ذکر شده است. شما لطف نموده آن گزارش را نیز مطالعه کنید تا آگاه شوید که مجاهدین و مسئولین امارت اسلامی افغانستان در این راستا تا چه حد احتیاط به خرج داده و نیروهای اشغالگر و اداره دست نشانده آنها تا چه اندازه بی پروا عمل کرده و باعث تلفات و خسارات ملکی شده اند.

هرچند اداره ملل متحد ادعای بیطرفی کامل را می کند، ولی عبارات و اصطلاحات که در تمام متن گزارش به ویژه در بخش پیشنهادات برای امارت اسلامی افغانستان استفاده شده بسیار متفاوت تر از اصطلاحاتی است که برای نیروهای خارجی اشغالگر به کار رفته است. از اینرو، نیاز است که این مأموریت در گزارش شان بی طرفی میان تمام طرف ها را حفظ نماید و همانگونه که به امارت سفارش می کنند که استفاده از تاکتیک های مشخص را بدون تاخیر متوقف سازد، به امریکائیان نیز یادآوری نمایند که عملیات های تلافی بالایی خانه های ملکی و بمبارد های هوایی را بدون معطلی متوقف سازند.

هرچند ما این گزارش را به شدت رد می کنیم، باز هم پیشنهادات یوناما یا هر موسسه حقوق بشری دیگر در مورد تلفات ملکی را به دیده قدر نگریسته و کار روی اجرای آن را آغاز می کنیم.

در رابطه به یک سلسله پیشنهادات شما، ما اینگونه می نگاریم:

- مجاهدین امارت اسلامی محلات مزدحم و مسکونی افراد ملکی را هدف قرار نمی دهد و همچنان مواد منفجره را بدون تفکیک و به گونه نامتناسب استفاده نمی کنند بلکه این وجیه اسلامی، افغانی و سیاسی ما است که از سر و مال مردم حفاظت کنیم. در بسا موارد چنین اتفاق افتاده که نگرانی تلفات ملکی باعث گردیده که امارت اسلامی عملیات خود را تغییر داده است.
- پروسه انتخابات یک روند فاسد و غیرمشروع بود و به هیچ عنوان ممثل اراده مردم افغانستان نبود و تدویر انتخابات در چنین شرایط، خیانت به جان، مال و دارائی ملت افغانستان می باشد. به همین منوال، این اشتباه اداره کابل است که از مکاتب، مساجد و کلینیک ها برای انتخابات استفاده می کنند؛ این تاسیسات نباید برای مقاصد سیاسی مورد استفاده قرار گیرند. با آنهم، امارت اسلامی افغانستان تلاش نموده تا در پروسه انتخابات از تلفات ملکی جلوگیری شود.
- امارت اسلامی افراد ملکی و اهداف ملکی را هدف قرار نداده، نه قرار می دهد، و نه در آینده ان شاء الله مورد هدف قرار خواهد داد.
- مجاهدین امارت اسلامی از محلات ملکی یا بالای محلات ملکی شلیک نمی کنند بلکه همیشه تلاش می کنند که عملیات های خویش را به دور از ساحه ملکی اجراء کنند.
- امارت اسلامی عملیات های بی احتیاط، بدون تفکیک و نامتناسب را اجراء نمی کنند و اگر یکی از مجاهدین در این زمینه غفلت کند، موصوف به گونه شرعی مورد محاکمه قرار می گیرد. افزون بر این، امارت اسلامی افرادی را که در جریان درگیری، انفجار یا سایر عملیات ها مجروح می شوند، به گونه کامل معالجه می کنند و موسسات بین المللی باید از تلاش های امارت اسلامی در امر محافظت افراد ملکی قدردانی نموده و در زمینه همکاری نمایند.
- امارت اسلامی پالیسی خویش در قبال محافظت افراد ملکی را همواره توضیح نموده است؛ محافظت افراد ملکی از وجایب دینی امارت اسلامی بوده و رهبر امارت در این زمینه بار بار اعلامیه نشر کرده و حتی امیرالمومنین در پیام عیدی خود از مجاهدین خواست که از اجرای عملیات در ساحاتی که احتمال وقوع تلفات ملکی در آنجا وجود دارد، خودداری نمایند.
- امارت اسلامی اطفال بدون ریش را در صفوف خویش اجازه نمی دهد و به این منظور، وقتاً فوقتاً هیئتی را به صفوف مجاهدین فرستاده و می فرستد تا اطمینان حاصل گردد که اطفال بدون ریش در صفوف نظامی وجود ندارد؛ اگر احیاناً طفل بدون ریش خلاف پالیسی در جائی شناسائی می شود، فرمانده استخدام کننده مسئول شناخته شده و پاسخگو می باشد.

گزارش سالانه در مورد محافظت افراد ملکی در منازعات مسلحانه افغانستان: ۲۰۱۸

- مجاهدین امارت اسلامی کارمندان صحی به شمول واکسیناتوران پولیو، کارکان مکاتب و کارمندان تعلیمی را مورد هدف قرار نمی دهد بلکه تا حد امکان تلاش می کنند که امنیت آنها را تامین نمایند و نهایت کوشش می نمایند عملیات های نظامی باعث مختل شدن امور دنیوی مردم به شمول مکاتب، نگردد.
- ما یکبار دیگر اظهار می داریم که آمار تلفات ملکی که در گزارش شما ارقام یافته است، برای ما قابل پذیرش نبوده و ما آن را به شدت رد می کنیم. افزون بر این، از شما جداً می خواهیم که در این عرصه بی طرفی تان را حفظ نموده و بیش از این به اشغالگران خارجی و همکاران داخلی شان جرأت ندهید که جرایم ضد بشری را بدون مجازات مرتکب شوند. به همین ترتیب، جنایات ارتكابی اشغالگران خارجی و همکاران داخلی شان ناشی از عملیات های تلاشی و بمبارد های هوائی را به گونه کامل منعکس کنید، آنها را بلافاصله تقبیح نمائید و تمام تلاش تان را برای جلوگیری از آن به خرج دهید. در خاتمه، یکبار دیگر جداً می خواهیم که یوناما به اشغالگران و اداره دست نشانده کابل تفهیم کند که از آزار و اذیت، شکنجه، توقیف و بمبارد افراد ملکی دست بکشد؛ البته با اطمینان کامل گفته می توانیم که امارت اسلامی به تعهدات خود مبنی بر محافظت افراد ملکی کاملاً متعهد است.

دفتر سیاسی امارت اسلامی افغانستان

تاریخ: ۲۰۱۹/۰۲/۲۰